

GEMEENTE NIEUWKOOP

ONTWERP BESTEMMINGSPLAN

LANDELIJK GEBIED NIEUWKOOP

Opdrachtnummer : 43.56
ID nr. : NL.IMRO.0569.bpNKPLandelijkgebi-on01
Datum : december 2015
Versie : 3
Auteurs : mRO b.v.
Vastgesteld d.d. :

INHOUDSOPGAVE van de TOELICHTING

1	INLEIDING	5
1.1	EEN NIEUW BESTEMMINGSPLAN LANDELIJK GEBIED	5
1.2	LIGGING EN BEGRENZING PLANGEBIED	6
1.3	PLANPROCES TOT EN MET VOORONTWERP BESTEMMINGSPLAN, STATUS VAN INITIATIEVEN EN VERZOEKEN EN HET VERVOLGPROCES	6
1.4	PLANMER TEN BEHOEVE VAN HET BESTEMMINGSPLAN	9
1.5	OPBOUW TOELICHTING	10
2	HUDIGE SITUATIE	11
2.1	INLEIDING	11
2.2	LANDSCHAP EN ONTSTAANSGESCHIEDENIS	11
2.3	BODEM	16
2.4	NATUUR	17
2.5	HYDROLOGIE EN WATERHUISHOUDING	19
2.6	FUNCTIONELE STRUCTUUR	21
3	BELEIDSKADER	28
3.1	INLEIDING	28
3.2	RIJKSBELEID	28
3.3	PROVINCIAAL BELEID	33
3.4	REGIONAAL BELEID	46
3.5	GEMEENTELIJK BELEID	48
4	VISIE, UITGANGSPUNTEN EN BESTEMMINGEN	55
4.1	INLEIDING	55
4.2	GEBIEDSBESTEMMINGEN	55
4.3	LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE	58
4.4	OMGEVINGSVERGUNNINGEN VOOR HET UITVOEREN VAN WERKEN EN WERKZAAMHEDEN	61
4.5	AGRARISCHE BEDRIJVEN	63
4.6	NIET-AGRARISCHE BEDRIJVEN	75
4.7	RECREATIE	76
4.8	MAATSCHAPPELIJKE VOORZIENINGEN EN NUTSVOORZIENINGEN	78
4.9	WONEN	79
4.10	INFRASTRUCTUUR	84
4.11	NIEUWE ONTWIKKELINGEN	84
5	RANDVOORWAARDEN – OMGEVINGSASPECTEN	85
5.1	INLEIDING	85
5.2	AGRARISCHE BEDRIJVEN (GEUR EN AMMONIAK)	85
5.3	NIET-AGRARISCHE BEDRIJVEN (MILIEUZONERING)	89
5.4	GELUID	92
5.5	LUCHTHAVENINDELINGBESLUIT (LIB)	96
5.6	LUCHTKWALITEIT	97
5.7	EXTERNE VEILIGHEID	100
5.8	BODEM	104
5.9	WATER	106
5.10	ECOLOGIE	110
5.11	ARCHEOLOGIE	119
5.12	CULTUURHISTORIE	121

5.13	KABELS EN LEIDINGEN	123
5.14	MILIEUEFFECTPROCEDURE EN PLANMER	124
6	JURIDISCHE ASPECTEN.....	127
6.1	INLEIDING.....	127
6.2	OPBOUW REGELS EN VERBEELDING	128
6.3	BESTAANDE AFWIJKINGEN	129
6.4	BESTEMMINGEN EN DUBBELBESTEMMINGEN	129
6.5	ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING.....	130
7	ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID	140
7.1	ALGEMEEN.....	140
7.2	NIEUWE ONTWIKKELINGEN.....	141
7.3	CONCLUSIE.....	141
8	MAATSCHAPPELIJKE UITVOERBAARHEID	142
8.1	INSPRAAK	142
8.2	VOOROVERLEG EX ART. 3.1.1 BRO.....	142
8.3	ZIENSWIJZEN ONTWERPBESTEMMINGSPAN	142

Bijlage(n) bij toelichting:

1. *Nota beantwoording verzoeken voorinventarisatiefase;*
2. *PlanMER Bestemmingsplan Landelijk Gebied Nieuwkoop, Tauw bv, 22 december 2015.*
3. *Inspiraaknota december 2015.*
4. *Nota wettelijk vooroverleg december 2015.*

1 INLEIDING

1.1 Een nieuw bestemmingsplan landelijk gebied

1.1.1 Aanleiding

De gemeente Nieuwkoop heeft besloten om voor het landelijk gebied een nieuw bestemmingsplan op te stellen. De aanleiding het opstellen van een nieuw bestemmingsplan is zowel juridisch als inhoudelijk. De juridische reden om de bestaande plannen te herzien is de wettelijke actualiseringstermijn van 10 jaar.

Eén van de inhoudelijke redenen voor herziening is aansluiting op de nieuwe structuurvisie van de gemeente Nieuwkoop. Op 16 juli 2009 heeft de gemeenteraad van Nieuwkoop de 'Structuurvisie Nieuwkoop 2040' vastgesteld. De structuurvisie schetst een wenselijke toekomst tot het jaar 2040: een groene, dynamische en op duurzaamheid gerichte gemeenschap met sterke contrasten tussen de kernen, het agrarisch landschap en het natuurgebied.

1.1.2 Doel van het bestemmingsplan landelijk gebied

Door het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan voor het landelijk gebied zullen de ter plaatse vigerende plannen komen te vervallen. Deze worden vervangen door één eenduidig en actueel plan. Het nieuwe plan waarborgt de kwaliteiten van het gebied en is daarmee conserverend van aard. Waar nodig en mogelijk worden de bestemmingen toegespitst op het actuele, feitelijke gebruik. Wel biedt het plan ruimte aan verschillende kleinschalige ontwikkelingen, gericht op wensen vanuit het landelijk gebied, zodat zoveel mogelijk aangesloten kan worden bij de hedendaagse behoeften. Het bestemmingsplan is een bindend plan voor zowel overheid als burgers. In een bestemmingsplan wordt de bestemming, ofwel de functie van de grond aangewezen. Ook geeft het bestemmingsplan regels over het gebruik van de grond en hetgeen daarop gebouwd mag worden. Omgevingsvergunningen moeten worden getoetst aan het bestemmingsplan.

1.1.3 Proces bestemmingsplan landelijk gebied

Het bestemmingsplanproces is vorm gegeven met het collegeprogramma als belangrijke basis. De kracht van de samenleving is het uitgangspunt van het collegeprogramma 2014-2018. Op basis van dit uitgangspunt gaat de gemeente niet over de gemeenschap, maar staat de gemeente er middenin om zo het contact tussen de samenleving en de gemeente te versterken. Dit betekent: actief 'de boer op' en met partners in de samenleving bepalen welke vraagstukken en problemen er zijn, deze te benoemen en samen aan te pakken. 'Werk van buiten naar binnen' is het principe dat de rolverandering beschrijft.

In het kader van dit bestemmingsplan is dit onder meer vorm gegeven door de gebruikers actief te betrekken bij de start van het planproces. Na oproepen vanuit de gemeente om actief mee te denken over het bestemmingsplan hebben gesprekken met ca. 120 verschillende initiatiefnemers plaatsgevonden. Een uitgebreide inventarisatiefase waarbij bewoners van het landelijk gebied de mogelijkheid hebben om hun vragen / wensen in een persoonlijk gesprek bij de gemeente voor te leggen, en het voorontwerp met de mogelijkheid tot extra inspraak bieden aan de bewoners, zijn twee

voorbeelden van processtappen die bij de gekozen insteek horen. In navolgende paragraaf 1.3 wordt dit interactieve proces nog nader toegelicht.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied van het voorliggende 'Bestemmingsplan Landelijk gebied Nieuwkoop' beslaat het volledige gemeentelijke grondgebied minus de dorpskernen, bedrijventerreinen, glastuinbouwgebieden en zomerparken. Ook een aantal projectlocaties zijn buiten het plangebied gelaten. Het betreft vooral verspreid liggende percelen / gebieden waar nieuwe ontwikkelingen zijn voorzien en waarvoor een 'eigen' bestemmingsplan is opgesteld.

Het plangebied wordt begrensd door de gemeentegrens met de gemeenten Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Kaag en Braassem, Uithoorn, De Ronde Venen en Woerden.

Het vigerend ruimtelijk beleid voor het landelijk gebied is op hoofdlijnen juridisch geregeld in een drietal bestemmingsplannen. Het gaat om de volgende plannen:

- Bestemmingsplan Landelijk gebied Ter Aar, gemeente Ter Aar, vastgesteld door de gemeenteraad op 29 augustus 2005;
- Bestemmingsplan Landelijk gebied, gemeente Nieuwkoop, vastgesteld door de gemeenteraad op 29 september 2005;
- Bestemmingsplan Landelijk gebied Liemeer, gemeente Liemeer, vastgesteld door de gemeenteraad op 12 december 2006.

De bovengenoemde drie bestemmingsplannen, alsmede diverse verspreid liggende wijzigingsplannen en partiële herzieningen, worden herzien tot één nieuw integraal bestemmingsplan. Het nieuwe bestemmingsplan gaat 'Bestemmingsplan Landelijk gebied Nieuwkoop' heten. In bijgaande figuren (volgende bladzijde) is de ligging en begrenzing van het plangebied globaal aangegeven.

1.3 Planproces tot en met voorontwerp bestemmingsplan, status van initiatieven en verzoeken en het vervolgproces

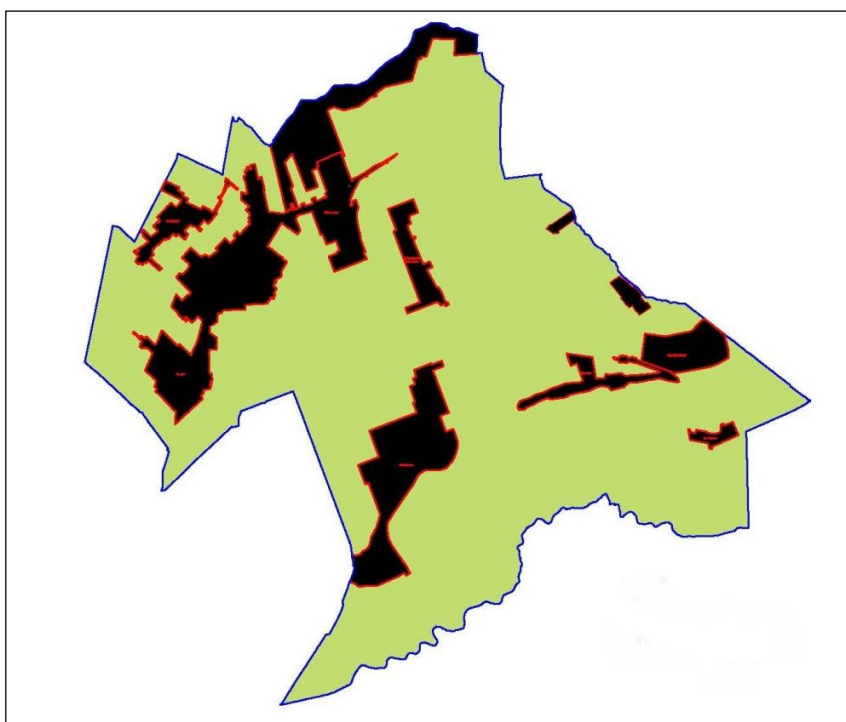
1.3.1 Uitgangspuntennotitie Landelijk gebied 2014

Op 25 september 2014 stelde de raad de uitgangspuntennotitie Landelijk gebied vast. De uitgangspuntennotitie dient als startdocument voor het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan. Een door de raad vastgestelde uitgangspuntennotitie biedt het college van B&W een inhoudelijk en procedureel kader voor het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan. De nota is verder gepresenteerd tijdens de commissie bestemmingsplannen op 15 januari 2015. De presentatie spitste zich toe op vier voor de gemeenteraad belangrijke onderwerpen, te weten:

- Vrijkomende agrarische bebouwing en faciliteren niet-agrarische bedrijvigheid;
- Verbrede (agrarische) bestemming (o.a. verhouding hoofd- en nevenactiviteiten);
- Loonwerkbedrijven;
- Natura 2000.

Globale ligging en begrenzing van het plangebied (bron: Google Earth)

Begrenzing plangebied:
binnen het plangebied (in
bijgaande figuur groen
ingekleurd) vallen alle
grootschalige
(grondgebonden) agrarische
gebieden, de Langeraarsche
Plassen, het Nieuwkoopse
plassengebied en de kern de
Meije (Nieuwkoopse zijde).
Voor overige gebieden (zwart
ingekleurd) gelden separate
bestemmingsplannen.

De uitgangspunten zijn logischerwijs verwerkt in het voorontwerp bestemmingsplan.

De uitgangspuntennotitie gaat niet alleen over inhoudelijke keuzes maar ook over het proces. Insteek voor het proces is een planproces waarbij ruimte is voor (meer) afstemming en participatie. Om te komen tot het bestemmingsplan Landelijk gebied is er dan ook gekozen voor een uitgebreider proces dan alleen de wettelijke minimale procedure

1.3.2 Status van initiatieven

Tijdens het opstellen van de 'Nota van uitgangspunten' is overleg gevoerd met de stake-holders, die actief zijn in het landelijk gebied, waaronder de LTO. Ook is in december 2014 een oproep geplaatst en de gebruikers van het gebied gevraagd hun mening kenbaar te maken en de gemeente op de hoogte te stellen van veranderingen in een situatie, van plannen of wensen voor de toekomst, zoals bedrijfsbeëindiging, wijziging of verbreding van bedrijfsactiviteiten of bouwplannen die niet in het huidige plan passen, etc. In dat kader zijn uiteindelijk ca. 120 gesprekken gevoerd met belanghebbenden.

Een deel van de gesprekken betrof wensen en initiatieven die een plaats kunnen krijgen in het nieuwe bestemmingsplan.

In de fase van het voorontwerp is met de initiatieven en verzoeken het volgende gebeurd:

- Alle ingediende initiatieven, zowel mondeling, per mail of schriftelijk, zijn bij het **voorontwerp** (op hoofdlijnen) beoordeeld.
- Bij het **voorontwerp** bestemmingsplan hebben initiatiefnemers een schriftelijke mededeling gehad indien de gemeente geen medewerking kan of wil verlenen aan het initiatief. In de meeste gevallen betrof het initiatieven die strijdig zijn met provinciaal beleid en/of een te grote negatieve invloed zullen hebben op de omgeving.
- In het **voorontwerp** is een deel van de initiatieven positief verwerkt. Verwerkt in het voorontwerp zijn de initiatieven waarbij geen sprake was van strijdigheid met wetgeving, het voornemen paste in het gemeentelijk beleid en de uitgangspuntennotitie, het initiatief of de wens relatief kleinschalig van aard was, een feitelijke situatie betrof en geen nadelige gevolgen heeft voor de omgeving.
- In het **voorontwerp** is een deel van de initiatieven aangemerkt als een verzoek waarvoor een nadere beoordeling noodzakelijk is. In het voorontwerp waren deze 'nader te beoordelen verzoeken' voorzien van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding – in behandeling [sba-ib]';

Inmiddels is de fase van het voorontwerp afgerond. Ten behoeve van de fase van het ontwerp bestemmingsplan is het volgende met de 'nader te beoordelen verzoeken' gebeurd:

- De nadere beoordeling heeft plaatsgevonden in de periode tussen voorontwerp en ontwerp. De resultaten van de nadere beoordeling zijn verwoord in de **Nota beantwoording verzoeken voorinventarisatiefase**. Daarin zijn alle verzoeken die in het voorontwerp nog de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding – in behandeling [sba-ib] hadden, met uitzondering van de verzoeken die zijn herhaald als inspraakreactie op het voorontwerp, beoordeeld en

beantwoord. De integrale Nota beantwoording verzoeken voorinventarisatiefase is als bijlage achter deze toelichting opgenomen.

- In dit **ontwerp** bestemmingsplan zijn de verzoeken verwerkt zoals aangegeven in de Nota beantwoording verzoeken voorinventarisatiefase.

Daarnaast heeft een ieder de gelegenheid gehad om ook een inspraakreactie op het voorontwerp bestemmingsplan te geven. Zie hoofdstuk 8.1 over de behandeling van de inspraak.

1.3.3 Vervolgproces

Dit ontwerpbestemmingsplan zal in januari 2016 gedurende 6 weken ter inzage worden gelegd. In die periode kan er gereageerd worden op het ontwerpplan via het indienen van zienswijzen.

De zienswijzen worden beoordeeld en leiden mogelijk tot aanpassingen van het ontwerpbestemmingsplan. Het ontwerpbestemmingsplan zal vervolgens met voorgestelde aanpassingen worden aangeboden aan de gemeenteraad, die het plan vervolgens naar verwachting eind juni 2016 vaststelt.

1.4 PlanMER ten behoeve van het bestemmingsplan

Het nieuwe bestemmingsplan voor het landelijk gebied is overwegend consoliderend van aard. Op hoofdlijnen zal het plan daardoor niet leiden tot een verandering van de planologische mogelijkheden.

Desalniettemin biedt het voorliggende bestemmingsplan de mogelijkheid dat er (opnieuw) activiteiten kunnen worden uitgevoerd die op grond van de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage 1994 als m.e.r.- (beoordelings)plichtig kunnen worden beschouwd. Zo biedt het bestemmingsplan het kader voor:

- uitbreiding van veehouderijen binnen de bestaande bouwvlakken (nog niet benutte uitbreidingsruimte);
- omschakelmogelijkheden naar grondgebonden veehouderijen (akkerbouw- en tuinbouwbedrijven kunnen zo bijvoorbeeld omschakelen naar een veehouderij)'
- uitbreiding van veehouderijen via wijzigingsbevoegdheden tot 2 hectare.

Vanwege de mogelijke toename van stikstofdepositie als gevolg van deze activiteiten zijn significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden in en nabij het plangebied niet op voorhand uit te sluiten. Daarom is het wettelijk noodzakelijk om in het kader van dit bestemmingsplan een zogenaamde Passende beoordeling op te stellen. Uit de eis voor het opstellen van een Passende beoordeling vloeit voort dat er ook een milieueffectprocedure (planm.e.r) doorlopen dient te worden. De Passende beoordeling dient in dat geval onderdeel uit te maken van de planm.e.r.

Daartoe is door Tauw BV een PlanMER opgesteld¹. In paragraaf 5.14 van deze plantoelichting wordt nader ingegaan op de PlanMER. De integrale PlanMER is als bijlage achter deze toelichting opgenomen.

Het doel van een planMER is om de milieubelangen een vroegtijdige en volwaardige plaats te geven in het plan- en besluitvormingsproces. Het milieueffectrapport (planMER) geeft inzicht in de (mogelijke) milieueffecten van een (beoordelings)plichtige activiteit. Door deze milieueffecten in een vroeg stadium in beeld te brengen is het mogelijk om verschillende alternatieven af te wegen en keuzes te maken voor het bestemmingsplan. Dit betekent ook dat de inhoud van het bestemmingsplan mogelijk nog kan wijzigen als gevolg van de uitkomsten van het planMER.

1.5 Opbouw toelichting

De toelichting bestaat uit acht hoofdstukken. Naast dit inleidende hoofdstuk bestaat de toelichting uit de volgende hoofdstukken.

In hoofdstuk 2 komt een beschrijving van de huidige situatie aan bod. Hierbij komen zowel ruimtelijke als functionele aspecten aan de orde.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 het relevante beleid van zowel het Rijk, de provincie, de regio, alsook de gemeente beschreven.

De uitgangspunten voor het plan worden in hoofdstuk 4 verwoord.

Hoofdstuk 5 omvat de verschillende omgevingsaspecten (milieu) die betrekking hebben op het plan. In hoofdstuk 6 is een toelichting op de verbeelding en de regels opgenomen, waarna hoofdstuk 7 de economische haalbaarheid van het plan beschrijft. Tenslotte zet hoofdstuk 8 de resultaten van de inspraak en overleg uiteen.

¹ PlanMER Bestemmingsplan Landelijk Gebied Nieuwkoop, Tauw bv, Kenmerk R002-1224067FEE-evp-V01-NL, 22 december 2015.

2 HUIDIGE SITUATIE

2.1 Inleiding

Voor een goed begrip van het landelijk gebied van de gemeente Nieuwkoop wordt in dit hoofdstuk nader ingegaan op de karakteristieken van het gebied. Aan de orde komen zowel aspecten uit het verleden als uit het heden, ofwel er wordt ingegaan op de ontstaansgeschiedenis van het plangebied, maar ook op de huidige functies van het plangebied.

Dit hoofdstuk sluit daar waar mogelijk aan bij de gebiedsbeschrijving uit het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) van de gemeenten en de structuurvisie van de gemeente Nieuwkoop.

2.2 Landschap en ontstaansgeschiedenis

2.2.1 Geomorfologie

De gemeente Nieuwkoop ligt in een omvangrijk veengebied, gelegen tussen de evenwijdig aan de kust lopende strandwallen/duingebied en de hogere zandgronden van Midden Nederland. Dit gebied wordt doorsneden door de Oude Rijn, een rivier waarop ook een aantal andere waterlopen zoals de Aar en de Meije afwateren.

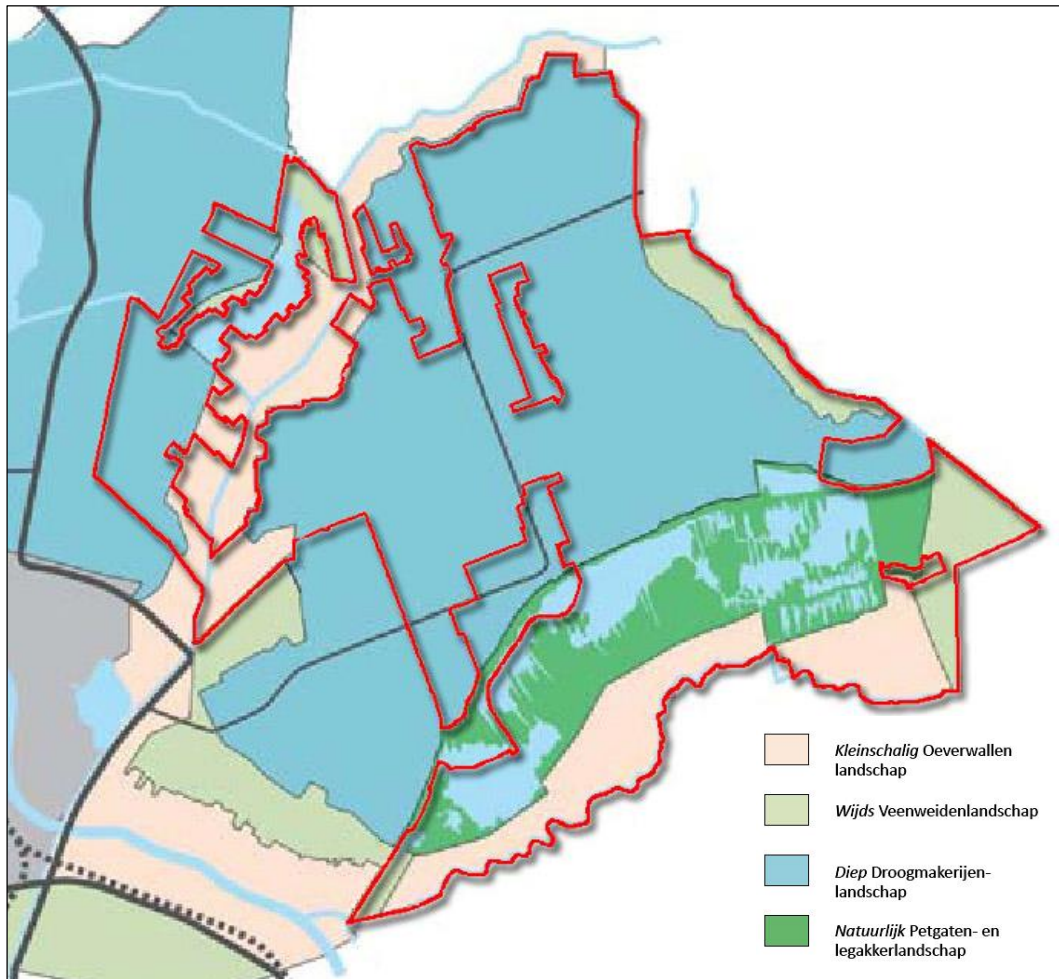
Het plangebied behoorde sinds de laatste ijstijd tot een omvangrijk veenmoeras dat een groot deel van Midden-Holland in beslag nam en dat vanaf de vroege middeleeuwen planmatig werd ontgonnen.

Immers, na afloop van de laatste ijstijd, zo'n 10.000 jaar geleden, steeg de temperatuur en smolten de ijskappen af. De rivieren veranderden van vlechtende in meanderende rivieren en voerden vooral klei aan, die in de riviervlakte werd afgezet. In de natuurlijke toestand hebben meanderende rivieren een tamelijk smalle bedding. Bij een grote aanvoer van water treedt de rivier al snel buiten zijn oevers. Daar verliest het water snelheid waardoor de grootste en zwaarste korrels het eerst worden neergelegd. Hierdoor ontstonden er direct langs de rivier twee lage, zandige ruggen: de oeverwallen. De (Oude) Rijn die dwars door de Rijnstreek stroomt wordt aan weerszijden geflankeerd door kleiige oeverwallen. Over het algemeen is de gehele stroomgordel (de bedding en de beide oeverwallen) twee tot vier kilometer breed.

In het overgrote deel van de Rijnstreek bestaat de bodem verder uit een soms metersdikke laag veen. Veen is een grondsoort die ontstaat doordat plantenresten afsterven, maar als gevolg van de hoge grondwaterstand niet geheel vergaan. Het plantaardig materiaal hoopt zich dan op. Wanneer er genoeg neerslag valt om de vegetatie van moerasplanten en verschillende veenmossoorten in stand te houden ontstaat er in de loop van duizenden jaren een dik veenpakket. De aanwezigheid hiervan in de Rijnstreek leidde tot grootschalige verveningen met uiteindelijk het gevolg dat grote veenplassen ontstonden.

2.2.2 Ontginningsgeschiedenis

Aan het verkavelingspatroon en het patroon van wegen, waterlopen, bebouwingslinten en beplantingen kan de ontginningsgeschiedenis van het plangebied worden afgelezen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in vier landschapstypen; de oeverwallen, de droogmakerijen, het veenweidelandschap en het petgaten- en legakkerlandschap.

Indeling landschapstypen binnen het plangebied op grond van duidelijk herkenbare, landschappelijke eenheden met elk een eigen ontginningsgeschiedenis en ruimtelijke kenmerken (bron: Landschapsontwikkelingsplan Rijn- en Veenstreek)

Oeverwallen

De oeverwallen langs de Oude Rijn vormden gunstige vestigingsplaatsen. Op verschillende plaatsen zijn archeologische vondsten gedaan die op prehistorische bewoning in de Bronstijd, de IJzertijd en de Romeinse tijd wijzen. Na de Romeinse tijd liep de omvang van de bevolking in de regio aanzienlijk terug. Pas in de 10e eeuw begon de bevolking weer zo sterk toe te nemen dat het nodig werd om nieuwe woonplekken te zoeken. Die werden aanvankelijk op de smalle oeverwallen van de rivieren gevonden.

Veengebieden

Vanaf deze periode is men vanaf de oeverwallen langs de Oude Rijn begonnen met de ontginning van het uitgestrekte veengebied. In eerste instantie betrof het kleinschalige, onregelmatige ontginningen. Bestaande waterlopen werden uitgediept en verbreed, en nieuwe sloten en greppels werden gegraven om het veen te ontwateren. De nieuwe sloten en greppels werden haaks op de rivier gegraven op regelmatige afstand van elkaar en evenwijdig aan elkaar, waardoor rechthoekige percelen ontstonden. Het verkavelingspatroon van het veengebied onder Nieuwkoop laat zien dat het gebied vanuit de Meije is ontgonnen. De vrij onregelmatige verkaveling doet vermoeden dat het hier niet gaat om een georganiseerde, van hogerhand geleide ontginning. Nadat de graaf van Holland in 985 rechten kreeg in de veenwildernis, werden de ontginningen grootschaliger en systematischer van aard. Omstreeks 1300 was nagenoeg het hele gebied in cultuur gebracht. Deze strak door de graaf georganiseerde ontginningen noemen we cope-ontginningen die kenmerkend zijn voor het veenweidelandschap. De plaatsnaam Nieuwkoop, bijvoorbeeld, verraadt de oorsprong als cope-ontginning. Vanuit een rivier of een gegraven watergang, die als ontginningsbasis diende, werd het te ontginnen gebied volgens een bepaald principe onderverdeeld in lange, rechte kavels van circa 1250 meter lang en 115 meter breed. Ook de voor- en achtergrens van de kavels liggen evenwijdig aan elkaar. De boerderijen werden op vaste afstanden van elkaar langs de ontginningsbasis gebouwd. Aanvankelijk stond op elke kavel één boerderij, doorgaans op de kop van de kavel aan de hoofdwetering. Hierdoor ontstonden de karakteristieke boerderijlinten.

Door de ontwatering en de oxidatie als gevolg van het landbouwkundig gebruik begon de slappe veenbodem snel te dalen. Al snel moesten er maatregelen genomen worden om de waterhuishouding te regelen. Vaak lagen er al achterkaden, tussen het boerenland en het niet ontgonnen veengebied. In eerste instantie werden de ontgonnen gebieden gebruikt voor akkerbouw, maar als gevolg van inklinking van het veen na ontwatering werden de percelen uiteindelijk gebruikt als wei- of hooiland.

Petgaten en Legakkers

Turf is eeuwenlang de belangrijkste energiebron in Nederland geweest. Aanvankelijk bleef de veenwinning beperkt tot 'droge' vervening: alleen het veen boven de grondwaterspiegel kon worden gewonnen. Dat veranderde toen omstreeks 1530 de baggerbeugel zijn intrede deed en ook het veen onder de waterspiegel gewonnen kon worden. Steeds weer nieuwe landen werden ingestoken en veranderd in een landschap met petgaten, legakkers en veenplassen.

Droogmakerijen

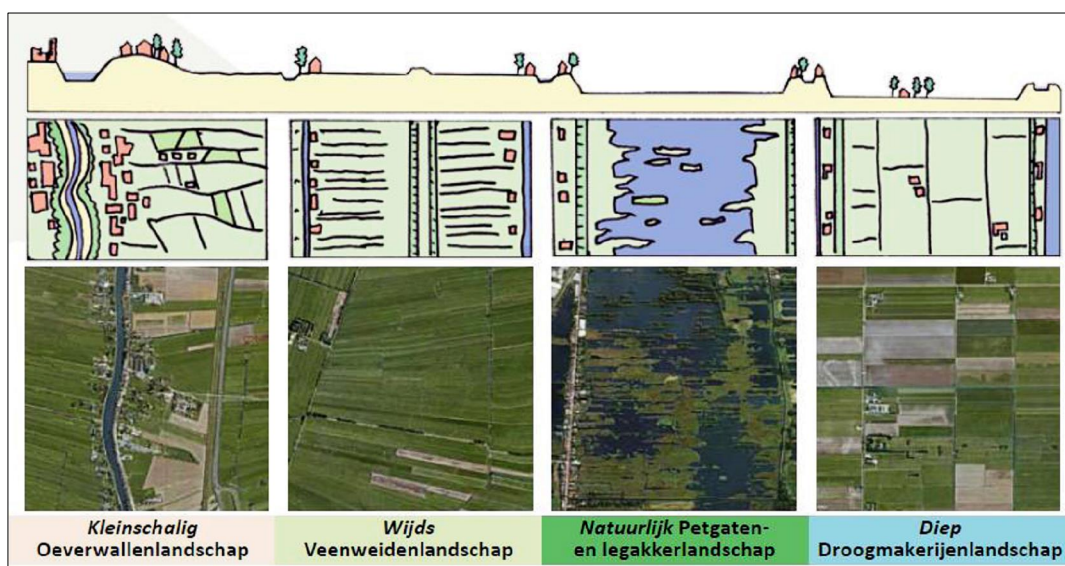
Door de nieuwe wijze van vervening kregen de veenplassen een gevaarlijke omvang en diepte. Door oeverafslag en het afkalven van de legakkers vormden de diep uitgebaggerde veenplassen in toenemende mate een bedreiging voor de omliggende landen, dijken, wegen en dorpen. Op den duur werd duidelijk dat het droogleggen van de veenplassen de enige manier was om de binnenlandse waterwolf effectief te bestrijden. Vanaf de 17e eeuw werden diverse plassen in de regio drooggemalen. Deze droogmakerijen zijn ontstaan door het omkaden en leegmalen van voormalige veenplassen. De grotere droogmakerijen zijn grootschalig ingericht met een haaks op elkaar

staand, rechtlijnig patroon van wegen en waterlopen. Kenmerkend zijn de grote openheid, het meestal ontbreken van dorpen en het overheersen van akkerbouw en tuinbouw. De boerderijen in de droogmakerijen hebben vaak eenzelfde indeling als die op het oude land. Deze jongere boerderijen onderscheiden zich echter heel duidelijk van de oudere bedrijfsgebouwen op de bovenlanden door bijvoorbeeld hogere zijgevels en een symmetrische gevelindeling.

2.2.3 Landschap

Het plangebied met daarin de droogmakerijen, bovenlanden en veenplassen heeft een eigen karakter en is een typisch Hollands landschap van de lage landen. Heel belangrijk hierbij zijn de veenplassen met verveningsresten en de vele veenriviertjes zoals de Meije en de Aar. Als gevolg daarvan zijn er veel overgangen tussen de diepliggende droogmakerijen en de hoger gelegen bovenlanden (niet verveende gebieden). Het landschap is minder grootschalig en wordt als afwisselender ervaren dan het gebied ten zuiden van de Oude Rijn.

In navolgende worden per landschapstype de karakteristieken opgesomd. In het landschapontwikkelingsplan (LOP) Rijn en Veenstreek (zie ook paragraaf 3.5.2) is de landschapstypologie nader uitgewerkt.

*Landschappelijke opbouw van elk landschapstypen binnen plangebied
(bron: Landschapontwikkelingsplan Rijn- en Veenstreek)*

Landschappelijke karakteristiek Oeverwallen

Langs de Aar, de Amstel en de Meije liggen de oeverwallen. Het Oeverwallenlandschap binnen het plangebied wordt gekarakteriseerd door:

- Licht glooiende ruggen in het landschap met veelal een kleinschalig en besloten karakter;
- Onregelmatige strokenverkaveling loodrecht op de oeverwal;
- Doorzichten vanuit het lint op het omliggende veenweidelandschap;

- Oude lintbebouwing direct aan het water die het natuurlijke patroon volgen;
- De beplanting bestaat vooral uit de geriefhoutbosjes, kleine boomgaarden en de erfbeplanting.

Landschappelijke karakteristiek Droogmakerijen

Het grootste deel van het plangebied wordt ingenomen door de grootschalig ingerichte droogmakerijen (de polder Nieuwkoop en de polder Zevenhoven), omgeven door smalle randen bovenland. Karakteristiek voor dit landschapstype is:

- Het centrale deel van het gebied is in grote rechthoekige blokken verkaveld en in gebruik als akkerland;
- De rationele verkavelingsstructuur van het gebied en de openheid zijn goed bewaard gebleven;
- Langs de randen zijn de gronden in smalle stroken verkaveld en als grasland in gebruik vanwege de wateroverlast door kwel;
- Hoogteverschillen tussen de bebouwingslinten op bovenland en de drooggemaakte polders die op sommige plekken vijf meter beneden NAP liggen;
- De boerderijen in de droogmakerijen liggen langs de randen en wegen;
- Bomerijen langs de wegen en op de erf grenzen van solitair gelegen boerderijen.

Landschappelijke karakteristiek Petgaten- en legakkerlandschap

Een aantal veenplassen in het gebied is aan bedijking ontsnapt, bijvoorbeeld de Nieuwkoopse Plassen en Polder de Haeck. Sommige zijn uitgegroeid tot grote watervlakten met soms langs de randen nog minimale verwijzingen naar de voormalige veenderij. De meeste hebben echter in het patroon van legakkers en trek gaten de hoofdstructuur van het Middeleeuwse cultuurlandschap bewaard. Het gebied van de Nieuwkoopse Plassen wordt gekenmerkt door:

- Een kleinschalige afwisseling van plassen, petgaten, rietvelden, moerassen en weilanden met een rijke flora en fauna. De petgaten verkeren in verschillende stadia van verlanding;
- Geleidelijke overgang van het half besloten petgatenlandschap van de Nieuwkoopse Plassen naar het zeer open veenweidelandschap tussen de Meije en de Oude Rijn.

Landschappelijke karakteristiek Veenweidelandschap

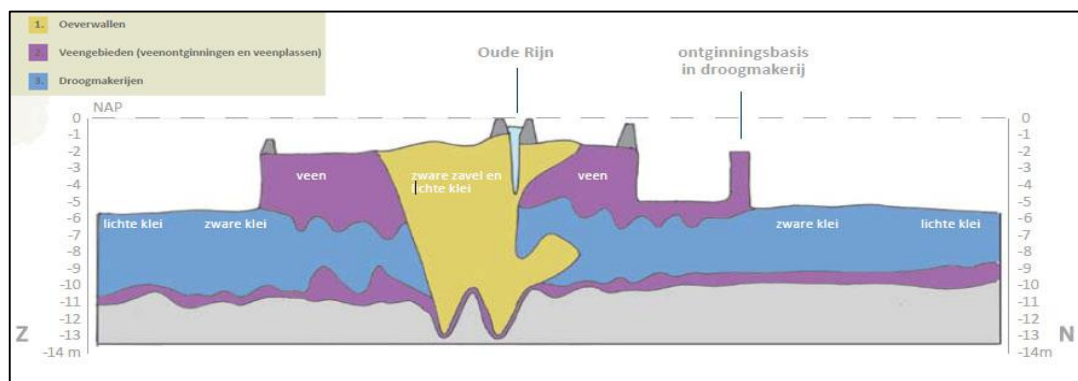
Direct ten oosten en ten zuid-westen van de Nieuwkoopse plassen wordt het landschap gekenmerkt door het weidse veenweidelandschap. Het landschap wordt hier gekarakteriseerd door:

- Een grote mate van openheid;
- Hoofdzakelijk rationele cope- en/of slagenverkaveling;
- Groot contrast tussen de besloten bebouwingslinten en het open veenweidegebied;
- Zichtlijnen op en vanuit de bebouwingslint die zijn gesitueerd op de ontginningsassen;
- De beplanting is geconcentreerd in de linten en bestaat uit erfbeplanting en boomgaardjes;
- In het open landschap zijn enkele landscheidingskaden beplant als achtergrenzen van een ontginningsblok.

2.3 Bodem

In het plangebied komen met name veengronden en op enkele plaatsen rivierklei- en zeeleigronden voor. Na het ontstaan van de droogmakingen kan een belangrijk bodemkundig onderscheid worden gemaakt tussen het 'bovenland' en de 'droogmakerijen'.

De stroomruggen / oeverwallen van het 'bovenland' met kleigronden komen voor langs (oude) rivierlopen van de Oude Rijn, Meije en Aar en gaan geleidelijk over in veengronden naarmate de invloedssfeer van de rivieren afneemt en de dikte van de kleilaag afneemt (overgangszone).

*Schematische weergave bodemopbouw in het plangebied
(bron: Landschapontwikkelingsplan Rijn- en Veenstreek)*

In de polders Zuid- en Noordeinderpolder, Verenigde Bloklandse en Korteraarsepolder en in een deel van de Polder Nieuwkoop in het noordwesten langs de Aar en langs de Meije in de Polder Nieuwkoop en Noorden komt deze sequentie van eerdgronden naar veengronden voor. In de Drooggemaakte Polder aan de westzijde te Aarlanderveen komt veel restveen voor. De voorkomende veengronden zijn weideveengronden waarbij een kleidek varieert in dikte tussen 0,15 en 0,40 m en koopveengronden waarbij een kleidek minder is dan 0,15 m of alleen een moerige bovengrond heeft. In de Nieuwkoopse Plassen zijn petgaten ontstaan door vervening. Karakteristiek is het voorkomen van talrijke stroken onverveend land te midden van uitgeveende stukken, die gedeeltelijk weer met rietkragen zijn dichtgegroeid. In de Polder Nieuwkoop komt een zeker reliëf voor door voormalige getijdenkreeken, die een grote afwisseling in bodemgesteldheid veroorzaken. In de relatief diepe delen bestaat de bodem uit (oude) zeelei met een dunne moerige of humusrijke bovenlaag, omdat het veen is afgegraven ('moerige bovengrond op niet gerijpte klei'). Hoewel er kommen zijn die tot 60 à 100 cm uit klei zijn opgebouwd bestaat de ondergrond veelal binnen 120 cm uit zavel, soms uit zand. In de Polder Nieuwkoop komen verder tochteerdgronden (met een door de mens opgebracht moerige bovengrond) voor langs oude kreeken die ten minste tot 0,80 m onder maaiveld uit (zee-)klei bestaan en vaaggronden, die geen moerige bovenlaag heeft. Op de tochteerdgronden komt overwegend grasland voor en op de vaaggronden bouwland.

2.4 Natuur

2.4.1 Gebiedsbeschrijving

De natuur in het plangebied wordt vooral bepaald door plassen (Langeraaarse Plassen en de Nieuwkoopse Plassen) die onderling zijn verbonden door meanderende waterlopen (zoals de Kromme Mijdrecht) en kanalen (Aarkanaal) en weteringen en vaarten.

Het Nieuwkoopse Plassengebied maakt deel uit van het Hollands-Utrechts laagveen- en plassengebied en beslaat bijna de helft van de oppervlakte van de gemeente Nieuwkoop. Het is een uniek moerasgebied dat grote natuur- en landschapswaarden herbergt en voor het merendeel in beheer is bij Natuurmonumenten. Het gebied herbergt tevens veel gebruiksfuncties zoals rietteelt, visserij, veehouderij, recreatie en jacht. Daarnaast is het een van de weinige voorbeelden van een niet drooggelegd verveningsgebied. Deze ecologische functie is sterk verbonden met de omvang en openheid van het Groene Hart.

De Nieuwkoopse Plassen kwalificeren zich als speciale beschermingszone onder de EU-Vogelrichtlijn en -Habitatrichtlijn. De Nieuwkoopse Plassen (incl. het gebied De Haeck) zijn in dit kader begrensd als Natura 2000-gebied. Natura 2000 is het Europese netwerk van natuurgebieden (in paragraaf 5.10 van de plantoelichting wordt hierop nader ingegaan).

Naast het Nieuwkoopse Plassengebied herbergt ook de Geerpolderplas en bijbehorende oeverlanden en enkele eilanden belangrijke natuurwaarden. Dit gebied heeft een oppervlak van ca 35 hectareis en is in 1984 aangewezen als Beschermd Natuurmonument. Reden voor aanwijzing is de ontstaansgeschiedenis en de hoge flora en faunistische waarde (schraallandvegetaties, riet en trilveenachtige moerasvegetatie) in het gebied.

Voor de veenweidegebieden die ten noorden en oosten van de Nieuwkoopse Plassen liggen, en die deels aangewezen zijn als ecologische hoofdstructuur (EHS), is met name de drassigheid de belangrijkste oorzaak van de aanwezige natuurwaarden. In internationaal opzicht zijn vooral de weidevogels zeer belangrijk. Ook in en langs sloten komen vaak rijk ontwikkelde ecosystemen voor. In het weidegebied worden nog sloten aangetroffen met krabbescheer.

De bovengenoemde Nieuwkoopse Plassen en de Geerpolderplas vormen ook een onderdeel van de EHS. Voor een nadere beschrijving en bescherming van het Natura2000-gebied, het Beschermd Natuurmonument en de EHS wordt verwezen naar paragraaf 5.10 van deze plantoelichting.

2.4.2 Soortbeschrijving

Door adviesbureau Tauw b.v. is in het kader van het nog op te stellen planMER voor het bestemmingsplan 'Landelijk gebied' reeds een globale inventarisatie gemaakt van de ecologische situatie in gebied. Daarbij wordt ook ingegaan op diverse(beschermd) plant- en diersoorten. In onderstaande worden de belangrijkste soorten toegelicht.

Vaatplanten

In het agrarisch gebied komen diverse zwaarder beschermde vaatplanten voor. Het betreft enkele muurplanten, (gele helmbloem, klein glaskruid,

steenbreekvaren, tongvaren en zwartsteel) orchideeën (brede orchis en gevlekte orchis), waterdrieblad en de wilde kievitsbloem. Wilde populaties van de kievitsbloem zijn in de laagveengebieden van Zuid-Holland zeldzaam en grotendeels verwilderd. Restanten van wilde populaties komen alleen voor in de beschermde natuurgebieden, zoals een perceel in de Nieuwkoopse plassen. In het agrarisch gebied worden alleen verwilderde exemplaren van deze soort verwacht. Het is namelijk een populaire tuinplant. De muurplanten komen voor op bouwwerken zoals oude muren, waterkeringen en waterputten, Daarnaast kunnen langs sloten en bermen (vaak met kwel) verschillende soorten orchideeën en waterdrieblad groeien.

Grondgebonden zoogdieren

Van de beschermde zoogdieren wordt alleen de waterspitsmuis in het agrarisch gebied verwacht. De noordse woelmuis is beperkt tot de Nieuwkoopse plassen. In deze natte moerassen heeft deze soort namelijk geen concurrentie van andere soorten woelmuizen. De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers.

Vleermuizen

Diverse vleermuissoorten kunnen voorkomen in het agrarisch buitengebied. Deze soorten maken gebruik van bebouwing of bomen als vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast kunnen alle genoemde soorten gebruik maken van bijvoorbeeld bomenrijen of watergangen als vliegroute of als foerageergebied.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

In het agrarisch buitengebied kunnen een aantal vogelsoorten broeden waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. De buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, slechtvalk, sperwer en steenuil worden in het plangebied verwacht. Zo broedt de kerkuil en steenuil in bebouwing o.a. in schuren en de huismus en gierzwaluw onder dakbedekking. Slechtvalk broedt ook in bebouwing maar dan alleen zeer hoge gebouwen zoals schoorstenen van energiecentrales. Boomvalk, buizerd, havik, ransuil en sperwer broeden in bomen, zoals in houtwallen in het agrarisch gebied. Ooievaar broedt op hoge bouwwerken zoals schoorstenen of op palen.

Amfibieën

De rugstreeppad kan relatief makkelijk tijdelijke habitats bevolken, met name wanneer sprake is van ondiepe wateren en vergraven zandige terreinen. Ook in het agrarisch gebied komt zij voor. De soort gebruikt (polder)sloten als voortplantingsplaats en overwintert vaak onder stenen e.d. bij boerderijen. Heikikkers worden vooral in de Nieuwkoopse Plassen aangetroffen maar de soort kan ook in agrarisch gebied aanwezig zijn, in kleine polderslootjes met een goede waterkwaliteit.

Reptielen

De ringslang is een watergebonden slang. Deze wordt in en nabij schone wateren aangetroffen waar voldoende schuilmogelijkheden zijn in de vegetatie. Deze soort legt haar eieren in compost, bladhopen en in mestvaalten.

Vissen

Bittervoorn en kleine modderkruiper komen regelmatig voor in waterlopen in het agrarisch gebied; meestal in de wat bredere watergangen met watervegetatie. Daarnaast kan de rivierdonderpad voorkomen op harde substraten zoals (stort)stenen.

Kevers

De gestreepte waterroofkever heeft een voorkeur voor voedselarm, helder, stilstaand of zeer zwakstromend water. De soort leeft vooral in grote plassen en meren zoals de Nieuwkoopse Plassen. De soort kan echter ook (zij het sporadisch) in sloten en kanalen in agrarische gebied voorkomen.

Libellen

De groene glazenmaker is een beschermde libellensoort die sterk afhankelijk is van krabbenscheer, zijn waardplant. Het krabbenscheer heeft een voorkeur voor voedselarm, helder, stilstaand of zeer zwakstromend water. Krabbenscheer, en daarmee de groene glazenmaker, komt zowel in de beschermde natuurgebieden als in agrarisch gebied voor.

Weekdieren

De platte schijfhoren heeft een voorkeur voor voedselarm, helder, stilstaand of zeer zwakstromend water met een zeer rijke plantengroei. De soort leeft zowel in grote plassen en meren als in smalle sloten in agrarisch gebied.

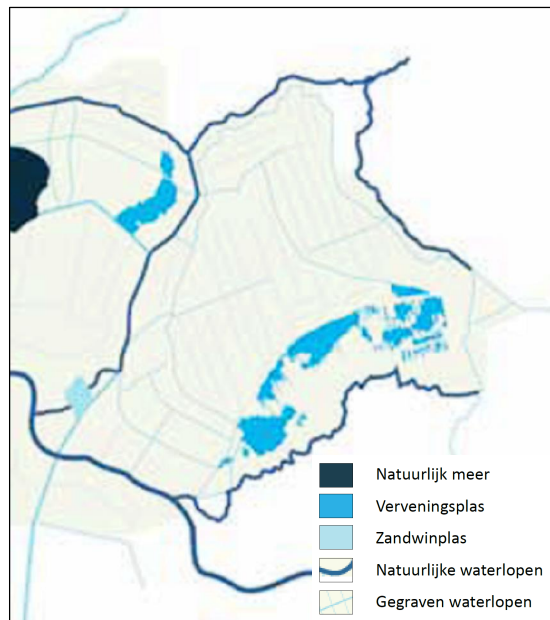
2.5 Hydrologie en waterhuishouding

2.5.1 Algemeen

Water speelt een zeer belangrijke rol in het plangebied, waarbij het watersysteem een nauwe samenhang heeft met de ontginningsgeschiedenis. De waterlopen hebben een verschillende oorsprong. Naast natuurlijke waterlopen en veenrivieren die later gekanaliseerd zijn, zoals de Aar, kent het gebied een uitgebreid systeem van gegraven waterlopen samenhangend met de voormalige turfwinning.

Toen de veengebieden zijn ontgonnen, zijn wateringen gegraven om het water af te voeren. Molens maalden het water uit de polders in deze hoger gelegen waterlopen.

Ook de grote waterpartijen hebben een verschillende oorsprong. Zo zijn de Nieuwkoopse en de Langeraarse Plassen het resultaat van in gang gezette, maar niet volledig afgemaakte verveningsprocessen. Daarbij wordt opgemerkt dat de

*Huidige waterstructuur in en nabij het plangebied
(bron: Landschapsontwikkelingsplan Rijn- en Veenstreek)*

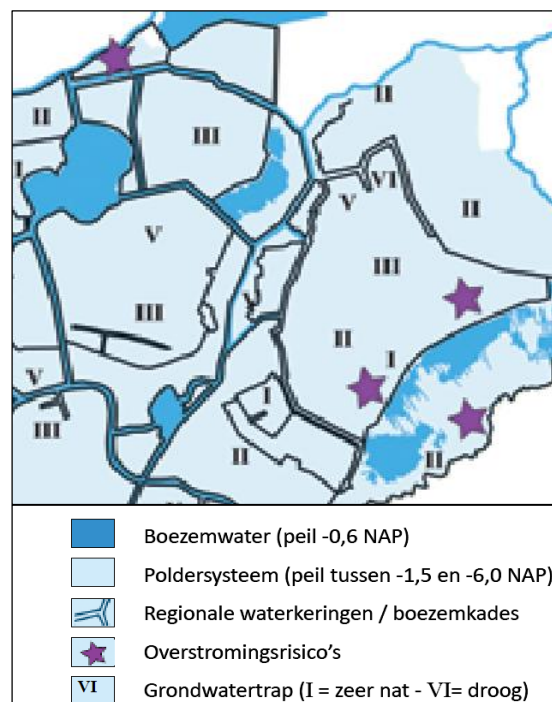
waterlopen in het gebied allen een functie in de afwatering van het gebied hebben.

2.5.2 Waterveiligheid en peilbeheer

Het peilbeheer is gereguleerd in een systeem van polders en boezemwateren. Het peil van de boezemwateren is circa -0,6 m NAP, terwijl het polderpeil per polder verschillend is en varieert tussen de -1,5 m NAP in de veenontginningsgebieden en circa -6,0 m NAP in de droogmakerijen. Regionale waterkeringen in de vorm van boezemkades beschermen de lager gelegen polders.

Verder is de landbouw is over het algemeen gebaat bij een laag peil, en de natuur bij een hoog peil. De ontwatering in het gebied is voornamelijk afgestemd op de behoefte vanuit de landbouw. In een aantal gebieden, zoals de Nieuwkoopse plassen, wordt het peil gereguleerd met natuur als uitgangspunt.

De veenweidegebieden kennen een relatief hoge grondwaterstand, de stroomruggen samenhangend met de bodemsamenstelling logischerwijs een lagere. De droogmakerijen variëren ook in grondwaterstand, naar de veenweidegebieden toe staat het grondwater meestal hoger dan middenin. In bijgaande figuur is dit inzichtelijk gemaakt.

Waterveiligheid en peilbeheer
(bron: Landschapontwikkelingsplan Rijn- en Veenstreek)

In het licht van de klimaatveranderingen en de stijging van zeespiegel, de bodemdaling door plaattektoniek (Nederland kantelt) en de daling van het maaiveld door oxidatie en inklink van het veen, bedreigt het water grote delen van het plangebied. Zeker waar de bodemdaling het grootst is bestaan er overstromingsrisico's.

2.5.3 Kwel en infiltratie

De door veenaafgravingen ontstane droogmakerijen vormen laagten in het plangebied. De plassen en veenweidegebieden liggen vier tot vijf meter hoger. Uit deze hoger gelegen delen zakt water de bodem in. Dit grondwater komt in de droogmakerijen omhoog als kwelwater.

Het plassengebied is een inzijsgebied. Het behoort tot een zoet, hydrologisch systeem. De wegzijging uit het plassengebied en de kwel in de noordelijk gelegen droogmakerij (polder Nieuwkoop) zijn relatief gering door de slechte doorlatendheid van het afdekkende pakket. Direct langs de overgangen van plassen-droogmakerij treedt wel sterke kwel op door de nabije ligging en hogere druk.

Met betrekking tot de waterkwaliteit is verzilting ook een probleem. De invloed van zoute en brakke grondwaterstromen vanuit de Noordzee is niet gering in het plangebied. Deze problematiek treedt, samenhangend met de kwel, met name op in de lager gelegen droogmakerijen.

2.6 Functionele structuur

2.6.1 Landbouw

Eén van de belangrijkste functies in het landelijk gebied van Nieuwkoop vormt de landbouw. Het grootste deel van de gronden in het landelijk gebied wordt dan ook op één of andere wijze landbouwkundig gebruikt.

Bedrijven en bedrijfstypen

In 2014 waren er 277 agrarische bedrijven in de gemeente Nieuwkoop (bron: CBS). Deze bedrijven liggen lang niet allemaal in het plangebied van het onderhavige bestemmingsplan 'Landelijk Gebied'. Een aanzienlijk deel van de bedrijven, met name de glastuinbouwbedrijven, is opgenomen in het recent vastgestelde bestemmingsplan 'Glastuinbouw'. De agrarische bedrijven in Nieuwkoop zijn als volgt verdeeld over de verschillende bedrijfstypen:

Bedrijfstype	Nieuwkoop	Zuid-Holland	Nederland
	aantal	aantal	aantal
Akkerbouwbedrijven	42	1.172	19.183
Tuinbouwbedrijven open grond	69	1.344	9.799
Tuinbouwbedrijven onder glas	104	1.958	4.415
Tuinbouwbedrijven overig	3	188	726
Graasdierbedrijven	142	2.942	41.195
Hokdierbedrijven	10	174	7.249
Totaal	277	6.183	65.507

Tabel 2.1: Bedrijfstypeverdeling agrarische bedrijven in 2014 (bron: CBS, landbouwtelling 2014)

Uit tabel 2.1 blijkt dat de graasdierbedrijven in de gemeente Nieuwkoop de grootste sector vormen. Op 51% van de bedrijven worden graasdieren gehouden. Dit percentage ligt hoger dan gemiddeld in Zuid-Holland (48%), maar lager dan het landelijk gemiddelde (63%). De verkaveling, de bodemgesteldheid en de waterhuishouding in een groot deel van het gebied is geschikt voor het houden van graasdieren.

Door de graasdierbedrijven wordt vooral rundvee gehouden. Dit is op 109 van de 142 bedrijven het geval. Het merendeel van dit rundvee wordt gehouden voor de melkveehouderij. Dit betreft met name melk- en kalfkoeien (≥ 2 jaar) en bijbehorend jongvee, 86% van het totaal aantal rundveedieren. De rest van het rundvee bestaat met name uit jongvee voor de vleesproductie en overige koeien (vlees- en weidekoeien en zoogkoeien). Tevens houden veel graasdierbedrijven schapen (94 bedrijven, totaal 6.441 dieren) en paarden en pony's (31 bedrijven, totaal 298 dieren). Er zijn twee bedrijven met melkgeiten. Deze bedrijven hebben echter een beperkte omvang aangezien het totaal aantal melkgeiten slechts 365 bedraagt.

Het aantal bedrijven met hokdieren is in de gemeente Nieuwkoop laag, slechts 3,6% van het totaal aantal bedrijven in Nieuwkoop. Dit is lager dan het landelijke beeld (ruim 11%), maar wel in lijn met het provinciale aandeel

(bijna 3%). Bijna alle Nieuwkoopse hokdierbedrijven houden varkens, totaal 16.147 stuks, met name vleesvarkens en biggen. Slechts één bedrijf houdt kippen (leghennen, 37.880 stuks).

Als gekeken wordt naar de bedrijven die geen dieren houden, maar alleen gewassen verbouwen, dan blijken de tuinbouwbedrijven onder glas de grootste sector qua aantal bedrijven. Op 38% van de Nieuwkoopse bedrijven vindt tuinbouw onder glas plaats. De tuinbouw onder glas is daarmee een erg sterke sector binnen de gemeente, aangezien dit percentage flink hoger ligt dan het provinciale (32%) en landelijke beeld (7%). Deze bedrijven kweken vooral bloemkwekerijgewassen, zoals snijbloemen, perk- en potplanten en opkweekmateriaal (777.551 m² van de 925.651 m²). Zoals gezegd vallen de glastuinbouwbedrijven vrijwel allemaal buiten het plangebied van het bestemmingsplan Landelijk Gebied. De glastuinbouwgebieden zijn namelijk opgenomen in het recent vastgestelde bestemmingsplan 'Glastuinbouw'.

De bedrijven met tuinbouw op de open grond vormen in Nieuwkoop de tweede sector binnen de bedrijven met plantaardige teelten. Bij 69 bedrijven (25%) is sprake van tuinbouw op de open grond. Ook dit percentage ligt hoger dan provinciaal (22%) en landelijk (15%) het geval is. De Nieuwkoopse bedrijven met open grondstuinbouw verbouwen vooral bloemkwekerijgewassen (40 bedrijven, 58,6 ha) en boomkwekerijgewassen en vaste planten (31 bedrijven, 31,6 ha o.a. struiken, coniferen, heesters, etc.).

Drie tuinbouwbedrijven kunnen niet gerekend worden tot de categorie tuinbouw onder glas of tuinbouw open grond. Bij deze overige tuinbouwbedrijven vindt tulpenbroei plaats. Dit betreft het (door toevoegen van warmte, in kassen of schuurkassen) sneller laten groeien van tulpenbollen om vervroegde bloei te krijgen, zodat de bloemen als snijbloem verkocht kunnen worden. In 2014 werden 2,8 miljoen bollen gebroeid.

De Nieuwkoopse akkerbouwbedrijven verbouwen met name granen. Dit gebeurt op 28 van de 42 bedrijven, in totaal 318,7 ha. De teelt van suikerbieten vormt de tweede tak (21 bedrijven, 118,7 ha). Vier bedrijven verbouwen consumptieaardappelen (67,5 ha). Akkerbouw vindt slechts plaats op 15% van de bedrijven in Nieuwkoop. Dit ligt onder het provinciale (19%) en landelijke beeld (29%).

Oppervlakte cultuurgrond

Naast het aantal bedrijven speelt ook de oppervlakte cultuurgrond een belangrijke rol bij de structuur van de landbouw. Het totale areaal cultuurgrond in gebruik bij agrarische bedrijven in de gemeente Nieuwkoop bedraagt anno 2014 4562 ha. Daarvan is het grootste deel, 3811 ha (84%), in gebruik voor grasland en groenvoedergewassen, vooral voor graasdierbedrijven. Het aandeel groenvoedergewassen (o.a. maïs) bedraagt hierin maar een kleine 12%. 530 ha van de cultuurgrond wordt benut door de akkerbouw (12%), 129 ha door tuinbouw op de open grond (3%) en 93 ha door tuinbouw onder glas (2%). Hieruit blijkt dus dat de graasdierbedrijven qua grondgebruik bepalend zijn voor de agrarische structuur in het gebied.

De gemiddelde oppervlakte grasland en groenvoedergewassen bedraagt in de gemeente Nieuwkoop per graasdierbedrijf 26,8 ha. In de provincie Zuid-Holland bedraagt deze 26,6 ha. De omvang van de graasdierbedrijven in de gemeente Nieuwkoop is dus in lijn met het provinciaal gemiddelde. De Nieuwkoopse akkerbouwbedrijven hebben in vergelijking met andere akkerbouwbedrijven in Zuid-Holland slechts een beperkte omvang, 12,6 ha gemiddeld per bedrijf, tegenover, 31,7 ha provinciaal.

Grondgebruik	Totale oppervlakte in ha	Gemiddelde opp. per bedrijf
Akkerbouw	530	12,6
Tuinbouw open grond	129	1,9
Tuinbouw onder glas	93	0,9
Grasland en groenvoedergewassen	3811	26,8
Totaal	4562	16,5

Tabel 2.2: Oppervlakte cultuurgrond in de gemeente Nieuwkoop in 2014. Bron: CBS, landbouwtelling 2014

Uit tabel 2.2 blijkt dat de oppervlakte cultuurgrond per bedrijfstype sterk verschilt. Intensieve bedrijven, zoals tuinbouw onder glas, zijn minder afhankelijk van de grond als productiemiddel en hebben daarom over het algemeen een kleine oppervlakte cultuurgrond. Dit in tegenstelling tot de graasdierbedrijven. De gemiddelde oppervlakte cultuurgrond van een agrarisch bedrijf in de gemeente Nieuwkoop bedraagt bijna 17 hectare. Dit is een geringe omvang vergeleken met de provinciale omvang (20,9 ha). Een verklaring hiervoor is het grote aantal intensieve bedrijven (glastuinbouw) in Nieuwkoop.

Ontwikkelingen agrarische sector 2007 - 2014

Voor de gemeente Nieuwkoop zijn de ontwikkelingen in de agrarische sector in periode 2007-2014 geanalyseerd. Per 1 januari 2007 is de gemeente Nieuwkoop ontstaan uit de voormalige gemeenten Nieuwkoop, Ter Aar en Liemeer. Het totale aantal agrarische bedrijven in de gemeente Nieuwkoop is in deze periode afgenomen van 367 naar 277 (bron: CBS). Dit betekent dat er jaarlijks gemiddeld 13 bedrijven met hun activiteiten gestopt zijn. Uit tabel 2.3 blijkt dat de daling van het aantal agrarische bedrijven in Nieuwkoop met name wordt veroorzaakt door de afname van het aantal tuinbouwbedrijven onder glas en open grond. De verdeling tussen de bedrijfstypen is door de afname van het aantal bedrijven in de periode 2007-2014 niet wezenlijk veranderd, zij het dat de tuinbouwbedrijven onder glas door de daling van het aantal bedrijven niet meer de grootste sector vormen qua bedrijfsaantal.

Bedrijfstype	aantal 2007	aantal 2014	afname/toename
Akkerbouwbedrijven	41	42	+1
Tuinbouwbedrijven open grond	106	69	-37
Tuinbouwbedrijven onder glas	181	104	-77
Tuinbouwbedrijven overig	10	3	-7
Graasdierbedrijven	151	142	-9
Hokdierbedrijven	21	10	-11
Totaal	367	277	-90

Tabel 2.3: Ontwikkelingen aantal agrarische bedrijven per bedrijfstype (2007-2014) (bron: CBS, landbouwtelling 2014)

Belangrijke landelijke trends die zich binnen de agrarische sector de laatste jaren voordoen zijn onder meer schaalvergroting en intensivering. Ook in Nieuwkoop zijn deze landelijke trends waarneembaar. De gemiddelde bedrijfsomvang in oppervlakte cultuurgrond is in de periode 2007-2014 gegroeid van 13,5 naar 16,7 ha per bedrijf. De cultuurgrond die vrijkomt door de bedrijven die stoppen, wordt door de andere bestaande bedrijven overgenomen. In tabel 2.4 zijn de gemiddelde dieren aantallen per bedrijf weergegeven in 2007 en 2014. Hieruit blijkt dat er sprake is van een lichte schaalvergroting in de rundveehouderij, van 82 dieren per bedrijf in 2007 tot 95 in 2014. De schaalvergroting komt met name door een toename van het aantal melk- en kalfkoeien (>2 jaar) en het aantal stuks jongvee voor de melkveehouderij. In de schapenhouderij doet zich in de periode 2007-2014 een beperkte schaalverkleining voor. Het aantal geiten is sinds 2007 gemiddeld fors gestegen. Deze stijging wordt veroorzaakt door de toename van het aantal melkgeiten op slechts enkele bedrijven; in 2014 zijn er 2 bedrijven met deze diersoort. In de paardenhouderij was er de afgelopen 7 jaar sprake van stabiliteit: het gemiddeld aantal paarden en pony's per bedrijf bleef gelijk. Het gemiddeld aantal varkens is sterk gestegen, terwijl het aantal bedrijven met varkens behoorlijk daalde. Op de bedrijven die zich gehandhaafd hebben, heeft zich derhalve een aanzienlijke schaalvergroting voorgedaan. Ook het aantal kippen per bedrijf is fors gestegen in de periode 2007-2014. Dit betreft echter slechts één bedrijf.

Bedrijfstype	Gemiddeld aantal 2007	Gemiddeld aantal 2014	Afname/toename
Rundvee	82	95	+13
Schapen	72	69	-3
Geiten	4	25	+21
Paarden en pony's	10	10	0
Varkens	841	1794	+953
Kippen	2123	37880	+35757

Tabel 2.4: Gemiddeld aantal dieren per bedrijf in Nieuwkoop per bedrijfstype in 2007-2014 (bron: CBS, landbouwtelling 2007-2014)

Toekomstperspectief en ontwikkelingsmogelijkheden

De algemene verwachting in de agrarische sector is dat het aantal bedrijven de komende jaren verder zal afnemen. Hoeveel bedrijven de komende jaren beëindigd zullen worden, is afhankelijk van meerdere factoren. Enerzijds kunnen dat externe factoren zijn, bijvoorbeeld marktontwikkelingen en wet- en regelgeving. Anderzijds speelt de situatie op het bedrijf een belangrijke rol, zoals bijvoorbeeld een te geringe bedrijfsomvang waardoor noodzakelijke investeringen niet gedaan kunnen worden of de leeftijd van het bedrijfshoofd en de opvolgingssituatie. Uit de praktijk blijkt dat het veelal de kleine bedrijven zonder opvolger zijn die stoppen met de bedrijfsvoering.

Het toekomstperspectief voor de agrarische sector is moeilijk in te schatten. De ontwikkelingsmogelijkheden in de land- en tuinbouw worden in sterke mate bepaald door het nationale en Europese beleid. De agrarische sector staat sterk onder druk door de economie, verlaging van subsidies, de steeds strenger wordende milieueisen alsook ruimtelijke claims (o.a. vanuit natuur en recreatie). Een verdere groei van de bedrijfsomvang is vaak niet zonder meer mogelijk.

De algemene verwachting is dat op de langere termijn de grootste bedrijven de meeste kans hebben om de concurrentie met de (inter)nationale markt aan te gaan. Omdat kostprijsverlaging van groot belang is, streven veel bedrijven naar schaalvergroting. Grootschalige bedrijven kunnen efficiënter werken en maken per eenheid product minder kosten. Hierdoor is de prijs van de producten van deze bedrijven over het algemeen lager dan die van kleinere bedrijven. De verwachting is dat schaalvergroting zich de komende jaren verder zal voortzetten.

Naast deze strategie van kostprijsverlaging zal een aantal bedrijven speciale producten gaan produceren (specialisering) waarvoor de consument een hogere prijs wil betalen. Bij deze producten wordt bijvoorbeeld meer aandacht besteed aan milieu, dierwelzijn, natuur- en landschapsbeheer, streekeigen karakteristieken enz. Het marktaandeel van deze producten is stijgende en de verwachting is dat deze stijging zich verder zal voortzetten.

Ook is er een tendens waar te nemen dat de agrariër naast de uitoefening van het agrarische bedrijf naar andere mogelijkheden zoekt om inkomsten te behalen. Deze verbreding van agrarische activiteiten, de zogenaamde nevenactiviteiten, kunnen een bijdrage leveren aan de sociaal economische positie van de agrariërs.

2.6.2 Niet-agrarische bedrijvigheid

Verspreid over het landelijk gebied zijn diverse niet-agrarische bedrijven gevestigd. Het gaat om ca. 30 niet-agrarische bedrijven, variërend van situaties waar sprake is van agrarische hulpbedrijven en bedrijven met een agrarisch karakter tot aan bijvoorbeeld timmerbedrijven/aannemers, bedrijven gericht op opslag / caravanstalling en watersportbedrijven. Ook komen er diverse nutsvoorzieningen voor, zoals elektriciteitsvoorzieningen, sluizen en gemalen.

2.6.3 Recreatie, toerisme en sport

Vooraf in het zuiden van het plangebied, aan de Meije en de Boschwetering, komen verschillende verblijfsrecreatieve functies voor. Het betreffen vooral recreatieterreinen / campings met (sta)caravans. Ook aan de Uitweg, ten zuiden van de Noordse Buurt, is een caravanpark gesitueerd. Meer kleinschalige verblijfsrecreatieve voorzieningen, zoals recreatiewoningen en 'bed and breakfast', zijn ook veelvuldig aanwezig en komen verspreid over het plangebied voor.

Verder vormt extensieve (dag)recreatie in de vorm van fietsroutes, wandel- en vaarmogelijkheden een belangrijke rol in het plangebied. Ook maakt het zwembad Aarweide aan de Schilkerweg deel uit van het plangebied, evenals de Golf- en Countryclub Liemeer, gelegen ten westen van de kern Nieuwveen. Tot slot wordt opgemerkt dat ook het meest zuidelijk gelegen voetbalveld van voetbalvereniging 'Sportief' uit Noorden binnen het plangebied ligt.

2.6.4 Wonen

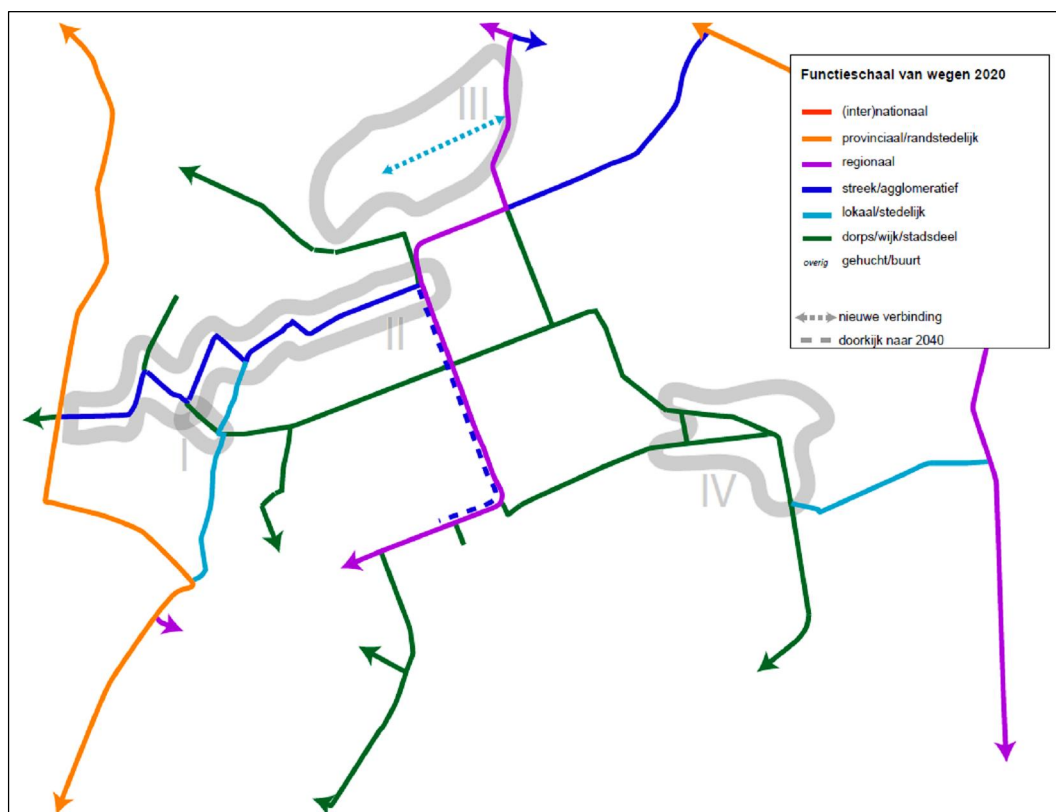
Naast bedrijfswoningen bij de agrarische en niet-agrarische bedrijven zijn in het landelijk gebied van Nieuwkoop een groot aantal burgerwoningen gesitueerd. Bij de verspreid liggende woningen gaat het vaak om boerderijen

die verbouwd zijn tot woning of om bedrijfswoningen die afgesplitst zijn van het agrarisch bedrijf of een woonfunctie hebben gekregen omdat het bedrijf beëindigd is. De overige burgerwoningen liggen vooral geconcentreerd in de bebouwingslinten. Het merendeel van de woningen betreft vrijstaande woningen.

Aan de Meije in het zuiden van het plangebied, komen bovendien enkele woonschepenligplaatsen voor.

2.6.5 Infrastructuur

Vroeger was Nieuwkoop het best over het water te bereiken. De wegen in de gemeente waren hooguit van lokaal belang. Toen het wegverkeer aan betekenis won, werden er nieuwe wegen gerealiseerd en de bestaande wegen verbreed. Na de droogmaking van de verschillende polders is daar een rechthoekig wegennet aangelegd. De dijken en kaden in de gemeente hadden en hebben nog steeds in eerste instantie een waterkerende functie en zijn daarnaast veelal als weg in gebruik. Het patroon van de dijken en kaden komt dan ook grotendeels overeen met dat van de wegen en waterlopen.

Functieschaal van wegen (Verkeers- en vervoersplan 2010, gemeente Nieuwkoop)

In het plangebied bevinden zich dan ook diverse belangrijke wegen, die fungeren als gebiedsontsluitingswegen. Het betreft de volgende provinciale wegen:

- de N231 (als noord-zuid verbinding);
- de N461, de N462 en de N446 (als verbinding richting het westen);
- N463 (als verbinding richting het oosten).

Tevens lopen er diverse erftoegangswegen door het plangebied, die het landelijk gebied ontsluiten op de gebiedsontsluitingswegen. Op erftoegangswegen delen in enkele gevallen fietsers de weg met zwaar gemotoriseerd verkeer zoals vrachtverkeer, agrarische voertuigen en bussen (en ander gemotoriseerd verkeer). Op een aantal van de wegen in het plangebied zijn in het verleden, van de rijbaan gescheiden, fietsvoorzieningen gemaakt omdat de drukte (op sommige momenten van de dag), van het autoverkeer gemengd met het langzaam verkeer, te grote risico's opleverde op het gebied van verkeersveiligheid. Ook maken fietsers in enkele gevallen gebruik van parallel wegen, dat is het geval bij de provinciale N-wegen. Van de rijbaan gescheiden fietsvoorzieningen zijn aanwezig op de N231, N461, N462, N463 en de N446.

Door de gemeente lopen geen Rijkswegen of spoorwegen.

2.6.6 Nutsvoorzieningen en leidingen

Gastransportleidingen

Het aardgas uit de verschillende winningsgebieden in Nederland wordt met behulp van ondergrondse hoofdaardgasleidingen getransporteerd naar de afzetgebieden in binnen- en buitenland. Vervolgens wordt het gas via regionale hogedrukaardgasleidingen verder getransporteerd. Binnen het plangebied is een regionale ondergrondse hogedrukaardgasleiding aanwezig. Deze leiding (nr. W-529) loopt in zuidoostelijke richting via de kernen Noordeinde, Zevenhoven, Noorden en Noordse Buurt in de richting van Mijdrecht.

Waterzuivering

Het beheer van de kwaliteit van het oppervlaktewater berust in de gemeente Nieuwkoop bij een drietal waterschappen: het Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden en Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Via rioolpersleidingen wordt het te zuiveren water ondergronds naar de zuiveringsinstallatie gepompt. Enkele leidingen lopen door het plangebied.

Drinkwater

Door het plangebied lopen diverse drinkwaterleidingen die van belang zijn voor de drinkwaterdistributie in de regio. Het betreffen in dit kader drinkwaterleidingen met doorsnede groter dan 300 mm die in beheer zijn van drinkwaterbedrijf Oasen.

3 BELEIDSKADER

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de inhoud van het ruimtelijk relevante beleid op rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk schaalniveau. Dit beleid vormt het kader waarbinnen het huidige gebruik en nieuwe ontwikkelingen plaats dienen te vinden. Het beschreven beleidskader is daarmee één van de bouwstenen voor de visie op het plangebied en de opzet van de juridische regelingen.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte*

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), vastgesteld op 13 maart 2012, is het ruimtelijke en mobiliteitsbeleid van het Rijk opgenomen. De SVIR schetst hoe Nederland er in 2040 uit moet zien: concurrerend, leefbaar en veilig. De SVIR vervangt onder meer de Nota Ruimte, de Nota Mobiliteit en de Agenda Vitaal Platteland.

Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Daar streeft het Rijk naar met een krachtige aanpak die gaat voor een excellent internationaal vestigingsklimaat, ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen scherp prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. Dit doet het Rijk samen met andere overheden en met een Europese en mondiale blik. Bij deze aanpak hanteert het Rijk een filosofie die uitgaat van vertrouwen, heldere verantwoordelijkheden, eenvoudige regels en een selectieve rijksbetrokkenheid. Zo ontstaat er ruimte voor maatwerk en keuzes van burgers en bedrijven.

Het roer om

Het Rijk brengt de ruimtelijke ordening zo dicht mogelijk bij diegene die het aangaat (burgers en bedrijven), laat het meer over aan gemeenten en provincies ('decentraal, tenzij...') en de gebruiker komt centraal te staan. Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor die belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken ('je gaat er over of niet'). Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid. Hierdoor neemt de bestuurlijke drukte af en ontstaat er ruimte voor regionaal maatwerk.

De verantwoordelijkheid voor de afstemming tussen verstedelijking en groene ruimte op regionale schaal laat het Rijk over aan de provincies. Daartoe schaft het Rijk het landschapsbeleid af en beperkt het rijksregimes in het natuurdomein. Het Rijk versterkt de samenhang tussen de verschillende modaliteiten en tussen ruimtelijke ontwikkeling en mobiliteit. De (boven)lokale afstemming en uitvoering van verstedelijking wordt overgelaten aan (samenwerkende) gemeenten binnen provinciale kaders. De sturing op verstedelijking laat het Rijk los. Alleen in de stedelijke regio's rond de mainports (Noordvleugel en Zuidvleugel) zal het Rijk afspraken maken met decentrale overheden over de programmering van verstedelijking.

Rijksdoelen en nationale belangen

Het Rijk heeft in de SVIR drie doelen geformuleerd om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

- Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- Het verbeteren en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Het Rijk benoemt in de SVIR 13 nationale belangen; hiervoor is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Deze belangen zijn gelijkwaardig aan elkaar en beïnvloeden elkaar onderling. Het betreft de volgende belangen:

1. Een excellente ruimtelijk-economische structuur van Nederland door een aantrekkelijk vestigingsklimaat in en goede internationale bereikbaarheid van de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren;
2. Ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en energietransitie;
3. Ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen;
4. Efficiënt gebruik van de ondergrond;
5. Een robuust hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen rondom en tussen de belangrijkste stedelijke regio's inclusief achterlandverbindingen;
6. Betere benutting van de capaciteit van het bestaande mobiliteitssysteem;
7. Het instandhouden van het hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen om het functioneren van het mobiliteitssysteem te waarborgen;
8. Verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's;
9. Ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en kader voor klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling;
10. Ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten;
11. Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten;
12. Ruimte voor militaire terreinen en activiteiten;
13. Zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten.

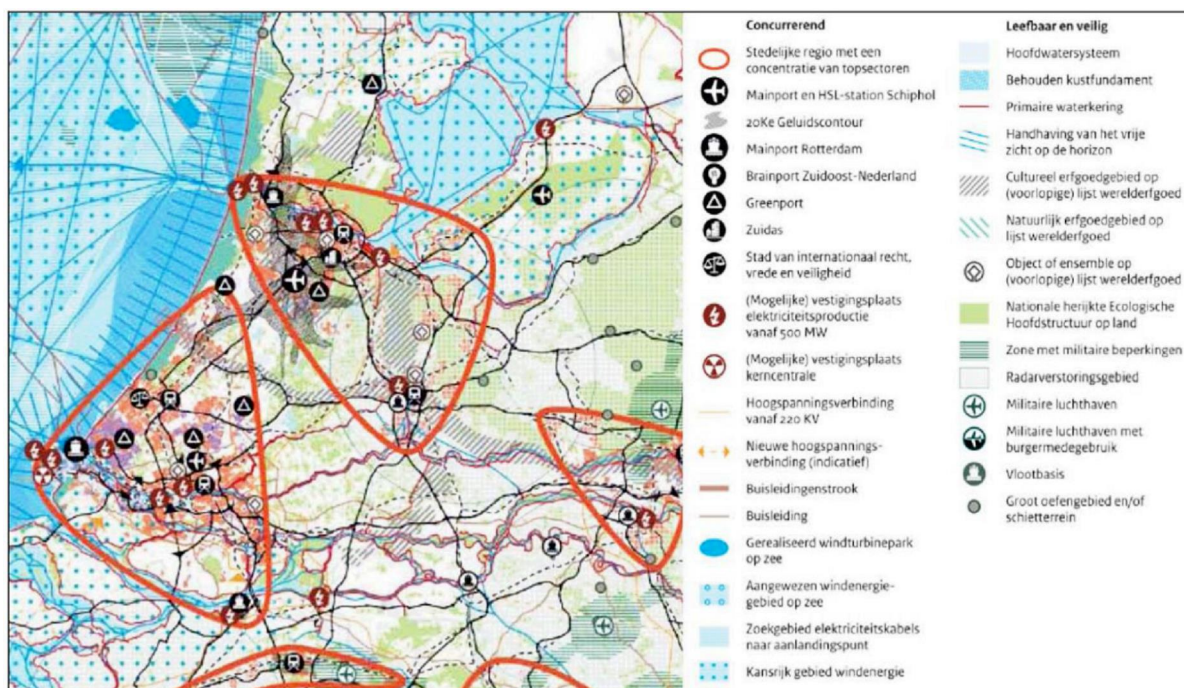
Bij dit laatste belang gaat het onder meer om het vraaggericht programmeren en realiseren van verstedelijking door provincies, gemeenten en marktpartijen, wat nodig is om groei te faciliteren, te anticiperen op stagnatie en krimpregio's leefbaar te houden. Ook dient de ruimte zorgvuldig te worden benut en overprogrammering te worden voorkomen.

Relatie met het plangebied

Voor het plangebied, zijn met name de volgende belangen relevant:

1. Een excellente ruimtelijk-economische structuur van Nederland door een aantrekkelijk vestigingsklimaat in en goede internationale bereikbaarheid van de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren.

Topsectoren zijn aanwezig in heel Nederland, maar concentreren zich vooral in stedelijke regio's van de mainports. Het plangebied is deels gelegen in de stedelijke regio van de mainport Schiphol. Deze stedelijke regio beschouwt het rijk van nationale betekenis en hiermee gaat het rijk samen met decentrale overheden aan de slag. Voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat in een stedelijke regio met een concentratie van topsectoren is het nodig om te beschikken over een voldoende voorraad (kwalitatief en kwantitatief) woningen, bedrijventerreinen, kantoren en andere voorzieningen. Ook natuur, hoogwaardige landschappen en recreatieve voorzieningen horen daarbij, alsmede het bieden van meer ruimte voor kleinschalige natuurlijke groei en de mogelijkheid om te voorzien in de eigen woningbehoefte. Met de nabijheid van Schiphol en Greenport Aalsmeer is vooral de topsector "food en flowers" van belang binnen de gemeente.

Uitsnede kaart Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

7. Het instandhouden van het hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen om het functioneren van het mobiliteitssysteem te waarborgen

Indirect is ook dit belang van invloed op het plangebied, met name door het beleid rond de luchthaven Schiphol in de vorm van het Luchthavenindielingsbesluit (LIB) en de actualisatie van de 20KE-zone. Laatste is in de SVIR met name genoemd.

10. Ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten.

Landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten geven identiteit aan een gebied. Bovendien zijn culturele voorzieningen en cultureel erfgoed van belang voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat en daarmee voor de concurrentiekracht van Nederland. Het Rijk is verantwoordelijk voor het cultureel en natuurlijk UNESCO-werelderfgoed (inclusief de voorlopige lijst) en rijksmonumenten. Op basis van landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten heeft het rijk in het verleden een selectie gemaakt van twintig 'Nationale landschappen', waaronder het nationaal landschap Groene Hart, waarin het plangebied gelegen is. Deze landschappen weerspiegelen samen de diversiteit en ontstaansgeschiedenis van het Nederlandse cultuurlandschap. Het Rijk laat het beleid ten aanzien van landschap op land over aan provincies en wil provincies meer ruimte geven bij de afweging tussen verstedelijking en landschap, om zo meer ruimte te laten voor regionaal maatwerk.

11. Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten.

Om flora- en faunasoorten in staat te stellen om op lange termijn te overleven en zich te ontwikkelen zijn vanuit ruimtelijk oogpunt twee zaken essentieel: het behoud van leefgebieden en de mogelijkheden om zich te kunnen verplaatsen tussen leefgebieden. Binnen de door het Rijk gestelde kaders begrenzen, beschermen en onderhouden de provincies een natuurnetwerk met de juiste ruimtelijke, water en milieucondities voor kenmerkende (eco)systemen van (inter)nationaal belang. Dit provinciale en landgrensoverschrijdende netwerk is het herijkte Nationaal Natuurnetwerk (voorheen EHS genoemd). Een deel van het plangebied behoort tot dit Nationaal Natuurnetwerk.

De natuur in het Nationaal Natuurnetwerk wordt beschermd met een 'nee-tenzij'-regime. Binnen deze gebieden mogen geen nieuwe functies mogelijk worden gemaakt, tenzij er geen reële alternatieven aanwezig zijn, redenen zijn van groot openbaar belang en negatieve effecten op het gebied worden beperkt. Uitbreiding van bestaande functies in deze natuurgebieden kan alleen als de kernkwaliteiten van het gebied per saldo worden versterkt.

Om flora- en faunasoorten in staat te stellen om op lange termijn te overleven en zich te ontwikkelen zijn vanuit ruimtelijk oogpunt twee zaken essentieel: het behoud van leefgebieden en de mogelijkheden om zich te kunnen verplaatsen tussen leefgebieden. Binnen de door het Rijk gestelde kaders begrenzen, beschermen en onderhouden de provincies een natuurnetwerk met de juiste ruimtelijke, water en milieucondities voor kenmerkende (eco)systemen van (inter)nationaal belang. Dit provinciale en landgrensoverschrijdende netwerk is het herijkte Nationaal Natuurnetwerk, ook bekend onder de herijkte nationale Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Een deel van het plangebied behoort tot deze EHS. De natuur in de EHS wordt beschermd met een 'nee-tenzij'-regime. Binnen de EHS zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. In paragraaf 5.10 wordt hierop nader ingegaan.

13. Zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten.

Het voorliggende bestemmingsplan is een resultante van een zorgvuldige afweging, waarbij alle betrokken belangen zijn afgewogen. Voorts wordt aan dit belang recht gedaan doordat bij de voorbereiding van het voorliggende bestemmingsplan de wettelijk voorgeschreven procedure wordt gevolgd en in het plan een ruimtelijke onderbouwing met belangenafweging is opgenomen. Daarmee is een zorgvuldige afweging van belangen en transparante besluitvorming geborgd.

3.2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Ten behoeve van de bescherming van de in de SVIR genoemde nationale belangen, worden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) algemene regels voorgeschreven die bindend zijn voor de lagere overheden als provincie en gemeente. In het Barro worden de kaderstellende uitspraken uit de SVIR bevestigd.

Doel van het Barro is om onderwerpen uit de SVIR te verwezenlijken, danwel te beschermen. Het gaat hierbij onder meer om de volgende onderwerpen:

- Rijksvaarwegen;
- Hoofdwegen en hoofdspoorwegen;
- Elektriciteitsvoorziening;
- Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen;
- Ecologische hoofdstructuur;
- Primaire waterkeringen buiten het kustfundament;
- IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte);
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, zoals de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Relatie met het plangebied

Een aantal onderdelen van het Barro komen in het plangebied voor (zoals de EHS) en worden in dit bestemmingsplan ook planologisch geregeld.

3.2.3 Waterbeleid

Kaderrichtlijn water

Een ander belangrijk onderwerp in het rijksbeleid is duurzaam waterbeheer. De Europese Kaderrichtlijn Water, die sinds 2000 van kracht is, speelt hierbij een belangrijke rol. De richtlijn moet er immers voor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in Europa in 2015 op orde is. Dit betekent dat de rijksoverheid streeft naar een watersysteem dat zoveel mogelijk de natuurlijke situatie (zonder ingrepen van de mens) benadert. Het streven is onder andere gericht op het behouden en vergroten van de ruimte voor water, waar mogelijk vasthouden van water en verbetering van de waterkwaliteit. De waterbeheerders spelen hierbij een belangrijke rol.

In de ruimtelijke plannen, waaronder het bestemmingsplan, wordt een waterparagraaf opgenomen. In hoofdstuk 5 wordt hier nader op ingegaan.

Waterwet

In de Waterwet zijn acht oude waterwetten samengebracht: de Wet op de waterhuishouding, de Wet op de waterkering, de Grondwaterwet, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, de Wet verontreiniging zeewater, de Wet droogmakerijen en indijkingen (Wet van 14 juli 1904), de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (het zogenaamde 'natte gedeelte'), de Waterstaatswet 1900 en de Waterbodemparagraaf uit de Wet bodembescherming.

De Waterwet regelt het beheer van de waterkeringen, het oppervlaktewater en het grondwater, verbetert de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening en zorgt voor een eenduidige bestuurlijke procedure en daarbij behorende rechtsbescherming voor besluiten. De Waterwet dient als paraplu om de Kaderrichtlijn Water (KRW) te implementeren en geeft ruimte voor implementatie van toekomstige Europese richtlijnen.

De waterschappen krijgen een nieuwe bevoegdheid voor het verlenen van vergunningen voor grondwateronttrekkingen, bemalingen en infiltraties, met uitzondering van onttrekkingen voor drinkwater, koude en warmteopslag en grote industriële onttrekkingen van meer dan 150.000 m³/jaar. Gemeenten krijgen verdergaande taken en bevoegdheden in het kader van de zorgplicht voor het inzamelen van afvalwater in de riolering en voor hemelwater en grondwater.

Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan 2009-2015 is het formele rijksplan voor het nationale waterbeleid. In de Waterwet is vastgelegd dat het rijk dit plan eens in de zes jaar opstelt. Het is de opvolger van de Vierde Nota waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan bevat tevens de stroomgebiedbeheerplannen die op grond van de Kaderrichtlijn Water zijn opgesteld. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening is het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten tevens structuurvisie. De grondgedachte voor duurzaam waterbeheer wordt 'meebewegen met natuurlijke processen waar het kan, weerstand bieden waar het moet en kansen voor welvaart en welzijn benutten'. Voor een duurzaam en integraal waterbeleid is het belangrijk om waar nodig en mogelijk water de ruimte te geven en mee te bewegen met en gebruik te maken van natuurlijke processen, zoals dit bijvoorbeeld wordt toegepast bij Ruimte voor de Rivier. Het rijk vindt het daarbij van belang dat bij alle wateropgaven en -maatregelen maximaal wordt meegekoppeld met andere opgaven en maatregelen en dat problemen zo min mogelijk worden afgewenteld.

3.2.4 Overig wettelijk kader

Bij het opstellen van ruimtelijke plannen is diverse (milieu)wetgeving van toepassing, waaronder de Wet luchtkwaliteitseisen, Besluit externe veiligheid, Wet geluidhinder, Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet, etc. Op deze aspecten zal in hoofdstuk 5 nader worden ingegaan.

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1 Visie Ruimte en Mobiliteit

De 'Visie ruimte en mobiliteit' (VRM), door Provinciale Staten vastgesteld op 9 juli 2014 en op 1 augustus 2014 in werking getreden, geeft op hoofdlijnen

sturing aan de ruimtelijke ordening en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer. De VRM bestaat uit verschillende documenten, de Visie ruimte en mobiliteit, de Verordening ruimte 2014 (zie ook volgende paragraaf), het Programma ruimte en het Programma mobiliteit.

De Visie ruimte en mobiliteit biedt geen vastomlijnd ruimtelijk eindbeeld, maar wel een perspectief voor de gewenste ontwikkeling van Zuid-Holland als geheel. De visie geeft zekerheid over een mobiliteitsnetwerk dat op orde is en de reiziger en de vervoerder keuzevrijheid biedt, en bevat voldoende flexibiliteit om in de ruimtelijke ontwikkeling te reageren op maatschappelijke initiatieven. Dat geeft houvast voor andere ruimtelijke plannen en voor investeringen in ruimte en netwerk. Het geeft ook duidelijkheid over de randvoorwaarden die de provincie daaraan stelt. Vier rode draden geven richting aan de gewenste ontwikkeling:

1. beter benutten en opwaarderen van wat er is,
2. vergroten van de agglomeratiekracht,
3. verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit,
4. bevorderen van de transitie naar een water- en energie-efficiënte samenleving.

Kwaliteit van landschap, groen en erfgoed

Het sturen op ruimtelijke kwaliteit vormt een rode draad in het beleid van de provincie in de groene ruimte en daarmee in het landelijk gebied van het plangebied. Deze rode draad bepaalt in hoge mate de keuzes in de groene ruimte. Ruimtelijke ontwikkelingen die maatschappelijk en economisch gewenst zijn, moeten bijdragen aan de balans tussen de instandhouding, benutting en versterking van de bestaande gebiedskwaliteiten.

De provincie wil ruimte bieden voor agrarisch ondernemerschap en andere economische activiteiten die passen bij de gebiedskwaliteiten. Verder kent Zuid-Holland een aantal bijzondere kwaliteiten op het gebied van de biodiversiteit, het cultureel erfgoed, recreatie en het contrast tussen bebouwd en open gebied. Instandhouding en versterking van deze bijzondere kwaliteiten is van groot belang.

Soms is juist een duidelijke prioriteit voor één functie wenselijk. Dat is het geval bij uitzonderlijke agrarische, ecologische of cultuurhistorische waarden. Voor zover ze kwetsbaar zijn, verdienen die waarden en gebieden bescherming. Voor zover ze een economische waarde vertegenwoordigen, hebben ze ontwikkelingsruimte nodig. De provincie biedt ruimte aan de economische ontwikkeling van de landbouw en het toerisme, maar ook op passende wijze aan de steeds diverser wordende economie van het landelijk gebied.

Het behoud en de versterking van de bovenstaande kwaliteiten staan centraal in het provinciaal beleid voor de groene ruimte. De provincie wil samen met haar partners een kwaliteitsslag maken in de groene ruimte binnen en buiten de stad, zodanig dat de intrinsieke waarden worden beschermd en versterkt, en dat de groene ruimte aansluit bij de vraag van de gebruikers en bewoners, toekomstbestendig is en bijdraagt aan de identiteit en ruimtelijke kwaliteit van Zuid-Holland.

Ruimtelijke kwaliteit in de groene ruimte

De economie van het landelijk gebied is bijna net zo divers als die van het stedelijk gebied. Zowel gezien vanuit de economische vitaliteit als vanuit de ruimtelijke kwaliteit is een benadering uitsluitend gericht op functiescheiding in het landelijk gebied niet langer effectief. De provincie zet in op een betere, gebiedsgerichte verweving van de verschillende 'klassieke' functies in de groene ruimte (landbouw, natuur, recreatie, water, cultuurhistorie) en een betere relatie tussen stad en land.

Ruimtelijke kwaliteit en verweving van functies in de groene ruimte krijgen pas betekenis bij gebiedsgerichte toepassing. Ieder gebied heeft daarin een eigen opgave. De basis daarvoor ligt in de drie deltalandschappen die de provincie onderscheidt. Het veenlandschap van het Groene Hart, waartoe het plangebied behoort, is er daar één van.

Het veenlandschap van het Groene Hart

In het veenlandschap zet de provincie in op behoud en versterking van het waterrijke en open karakter. Daarnaast is behoud van de kenmerkende afwisseling van veenweidelandschap, rivieren, boezems, plassen en droogmakerijen van groot belang. De veenlandschappen combineren een agrarische economie met cultuurhistorische en ecologische waarden. Deze combinatie maakt de landschappen ook aantrekkelijk als recreatief en toeristisch gebied. Dat is ook goed te zien in het Hollandse Plassengebied, waar voorliggend plan deel van uitmaakt.

Belangrijke opgaven zijn de aanpak van bodemdaling, behoud van de karakteristieken van het veenweidelandschap, verbetering van de waterkwaliteit en instandhouding en ontwikkeling van de bijzondere natuurwaarden. Het accent wordt gelegd op innovatiemaatregelen voor de grondgebonden landbouw en alternatieve realisatiestrategieën voor natuurontwikkeling. Het behoud van de belangrijke weidevogelgebieden vraagt om een specifieke vorm van verweving van landbouw en natuur. Met name het waternetwerk en de cultuurhistorische kwaliteiten lenen zich voor verdere ontwikkeling van de mogelijkheden voor recreatie en toerisme.

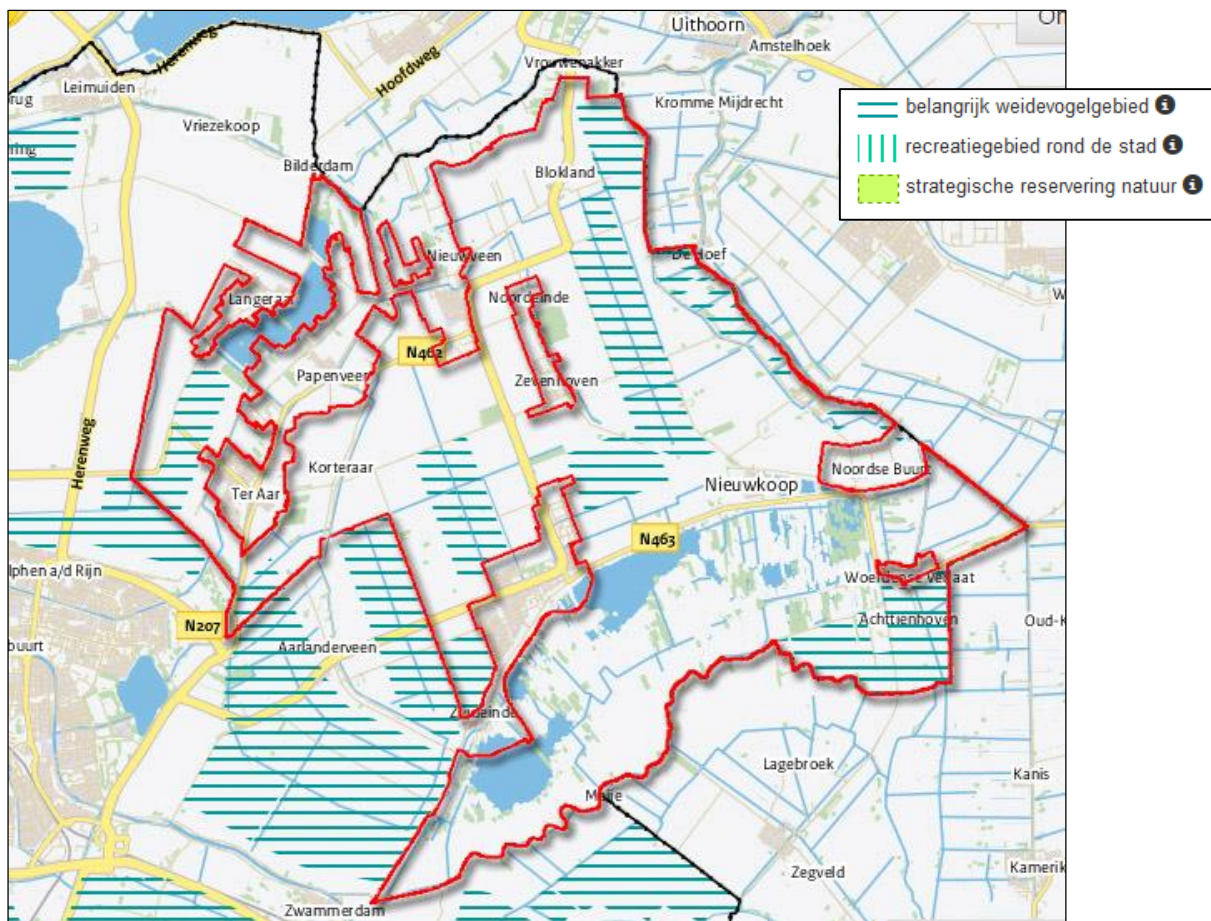
Beschermingscategorieën

De provincie geeft richting en ruimte aan een optimale wisselwerking tussen ruimtelijke ontwikkelingen en gebiedskwaliteit. Om te kunnen bepalen of een ontwikkeling past bij de gebiedskwaliteit, waardeert de provincie de kwaliteit van gebieden in categorieën en onderscheidt ze ruimtelijke ontwikkelingen naar hun mate van impact op de omgeving. Er wordt een tweetal beschermingscategorieën onderscheiden, waar ook onder voorwaarden van ruimtelijke kwaliteit ontwikkelingen mogelijk zijn, maar waar vanwege de kwetsbaarheid of bijzonderheid extra voorwaarden van toepassing zijn.

Gebieden met een specifieke waarde (categorie 2)

De provincie wil in een aantal gebieden specifieke waarden in stand houden omdat ze landschappelijk, ecologisch of qua gebruikswaarde bijzonder en kwetsbaar zijn. De instandhouding van deze waarden vraagt om toegespitste vormen van bescherming en ontwikkeling. Ruimtelijke ontwikkelingen in deze gebieden zijn mogelijk, maar met inachtneming van de specifieke waarden naast de generieke bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit. Onder meer de belangrijke weidevogelgebieden die in het plangebied voorkomen (zie

bijgaande figuur) hebben specifieke waarden. Dit vanwege de specifieke maatschappelijke verantwoordelijkheid voor deze karakteristieke en kwetsbare vogels.

*Belangrijke weidevogelgebieden in het plangebied
(bron: Visie ruimte en mobiliteit, provincie Zuid-Holland)*

Gebieden met bijzondere kwaliteit (categorie 1)

Een relatief beperkt aantal gebieden is zo bijzonder, waardevol en kwetsbaar, dat de instandhouding en mogelijk verdere ontwikkeling van de waarden die ze vertegenwoordigen voorrang heeft boven alle andere ontwikkelingen. De gebieden met bijzondere kwaliteit dragen in hoge mate bij aan de identiteit, beleving en biodiversiteit van Zuid-Holland. Ze leveren een substantiële bijdrage aan het toeristisch profiel en het leef- en vestigingsklimaat in de provincie. Ruimtelijke ontwikkelingen in en direct grenzend aan de categorie 'gebieden met bijzondere kwaliteit' zijn alleen mogelijk voor zover ze bijdragen aan deze kwaliteit.

Het gaat om gebieden met de volgende kwaliteiten:

- *Hoge en specifieke natuurwaarden in Zuid-Holland*, gebundeld in de ecologische hoofdstructuur en Natura 2000, die met elkaar een substantiële bijdrage leveren aan de Europese biodiversiteit. Zoals reeds aangegeven liggen er binnen het plangebied gebieden die deel uitmaken van zowel een Natura-2000 gebied, alsook de EHS.

- *Cultuurhistorische kroonjuwelen.* Een aantal gebieden in de provincie heeft landschappelijk en cultuurhistorisch een dusdanig uniek karakter dat de bescherming en versterking van deze kwaliteiten centraal staat. Een deel daarvan is zo kwetsbaar dat uiterst zorgvuldig moet worden gekeken naar de inpasbaarheid van ruimtelijke ontwikkelingen.
Het boerderijlint langs de Meije, onderdeel van voorliggend plan, is door de provincie Zuid-Holland aangewezen als cultuurhistorisch kroonjuweel.

Veel van gebieden in deze categorie zijn van betekenis voor de recreatie en het toerisme. De provincie vindt het belangrijk dat overheden en particulieren verder investeren in deze locaties, waar overheden ook in het verleden al in hebben geïnvesteerd, om de belevingswaarde en herkenbaarheid te vergroten.

Bebouwing in de groene ruimte

Behalve agrarische bebouwing en de bebouwing in dorpen, buurtschappen en bebouwingslinten, herbergt de groene ruimte een scala aan andersoortige bebouwing. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om solitaire woningen en bedrijven, recreatieve bebouwing, verspreid glas, enzovoort.

Nieuwe bebouwing heeft al gauw een grote invloed op de ruimtelijke kwaliteit van de groene ruimte. De provincie is in beginsel terughoudend ten aanzien van de ontwikkeling van nieuwe bebouwing en bijbehorende functies en elementen in de groene ruimte.

De provincie geeft ruimte aan nieuwe functies in leegstaande of vrijkomende agrarische en niet-agrarische bebouwing, mits de ruimtelijke kwaliteit en andere specifieke waarden ter plekke worden behouden en de verkeersdruk niet toeneemt. Nieuwe bebouwing, bijvoorbeeld voor verblijfsrecreatie en nieuwe landgoederen, is mogelijk indien de ruimtelijke kwaliteit en andere specifieke waarden ter plekke worden behouden of verbeterd.

Vitale en aantrekkelijke agrarische cultuurlandschappen

In Zuid-Holland blijft ruimte voor agrarisch ondernemerschap, zodat de economische kracht van de sector behouden blijft en waar mogelijk wordt versterkt. De grondgebonden landbouw is een gezichtsbepalende factor in het landelijk gebied. De sector heeft een economisch gezond perspectief. De toegevoegde waarde is, ondanks de hoge grondprijzen, relatief groot. De vitaliteit van de grondgebonden landbouw is zowel voor de regionale economie als voor de kwaliteit van het landschap belangrijk.

Bij het bieden van ruimte voor verdere ontwikkeling wil de provincie bereiken dat de landbouw een flinke sprong maakt in verduurzaming, ruimtelijke kwaliteit en het inspelen op omgevingsfactoren. Het gegeven dat de stad nooit ver weg is, biedt kansen. In het veenweidegebied zijn bodemdaling en peilbeheer medebepalende factoren. Waar de overheid een bijdrage levert aan het behoud van primaire omgevingscondities, is het aan de agrarische ondernemer om daarop in te spelen.

De grondgebonden landbouw blijft daarnaast een belangrijke drager van de ruimtelijke kwaliteit in Zuid-Holland. In die zin heeft de landbouw een verantwoordelijkheid voor de landschappelijke, recreatieve en ecologische gebiedskwaliteit. De provincie wil daarom de agrarische functie als producent

van duurzaam voedsel en als belangrijke drager van het cultuurlandschap ook op termijn veiligstellen. Tegelijk is er, in het licht van diversiteit in het landelijk gebied, ruimte voor diverse nevenfuncties, mits passend in de gebiedskwaliteit. Het is vooral aan de agrarische ondernemer zelf om te kiezen voor schaalvergroting of verbreding en daarbij in te spelen op omgevingsfactoren en ruimtelijke kwaliteitseisen.

Agrarische bebouwing

Het vraagt een bepaalde schaalgrootte van een agrarisch bouwblok om in verduurzaming en modernisering te investeren met een verantwoorde terugverdientijd (rentabiliteit). De provincie houdt de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden voor het gangbare agrarisch bedrijf begrensd op maximaal 2 hectare voor een agrarisch bouwblok, zowel in de intensieve veehouderij als in de melkveehouderij. In verband met mogelijke verbreding van activiteiten biedt de provincie indien nodig meer ruimte. Een bouwblok kan dan onder voorwaarden tot maximaal 2,5 hectare uitbreiden. Een voorwaarde is dat de agrarische hoofdfunctie behouden blijft.

Behouden en vergroten van biodiversiteit

Het provinciale beleid is gericht op het behouden, herstellen en op langere termijn vergroten van de biodiversiteit in Zuid-Holland. Om dit doel te bereiken zet de provincie in op duurzaam beheer, bescherming en voltooiing van de ecologische hoofdstructuur en meer natuurwaarden op boerenland en in recreatiegebieden.

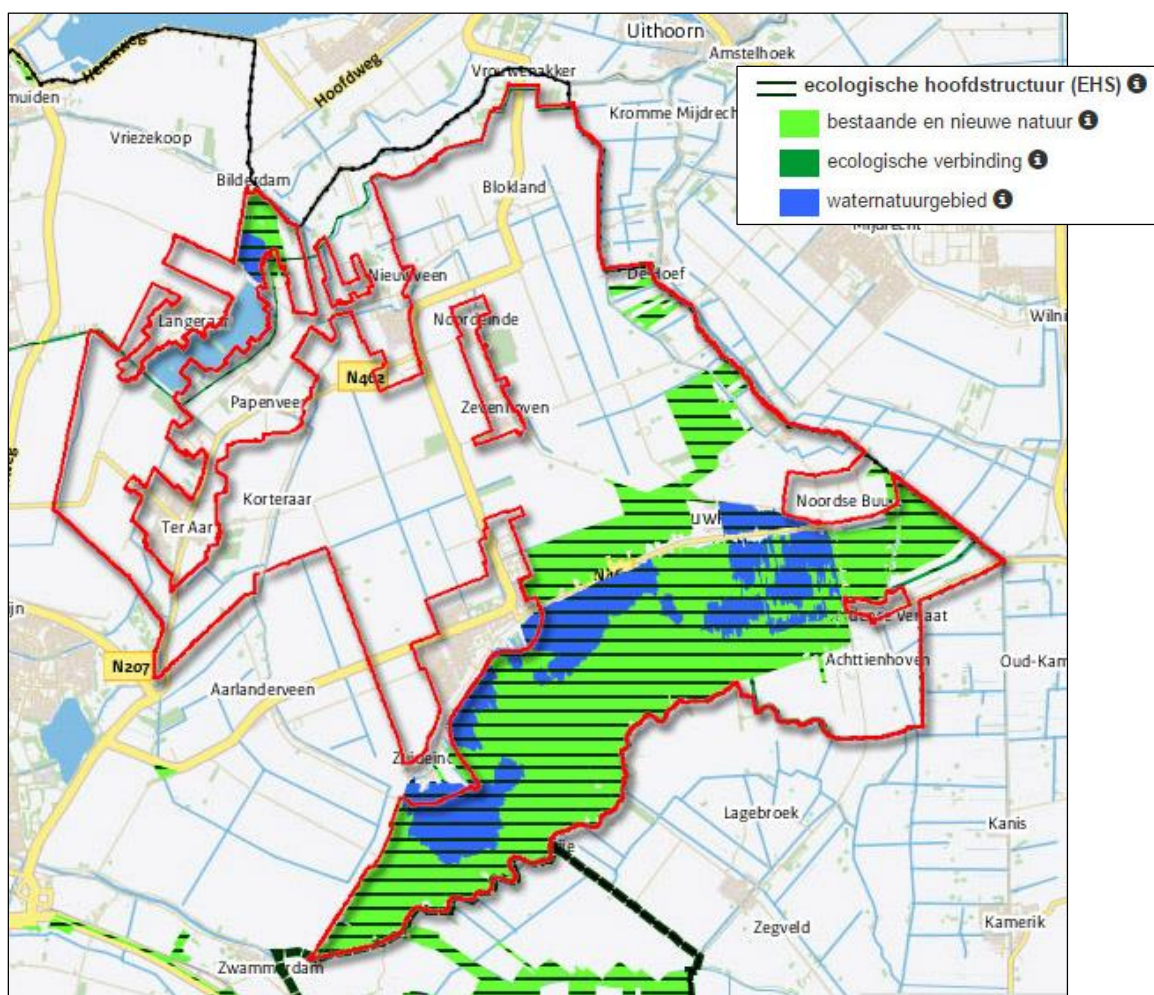
Ecologische hoofdstructuur

Onder meer de natuurgebieden in het veenweidegebied zijn de grote dragers van de biodiversiteit in Zuid-Holland. Het belangrijkste instrument om de biodiversiteitsdoelen te bereiken is de realisatie van de ecologische hoofdstructuur (EHS). De provincie heeft de ambitie om de EHS uiterlijk in 2027 gerealiseerd te hebben. De EHS bestaat uit een robuust, kwalitatief hoogwaardig en samenhangend netwerk van bestaande bossen natuurgebieden, landgoederen, nieuwe natuurgebieden, ecologische verbindingen, de grote rijkswateren en de Noordzee.

De EHS wordt goed beheerd en valt onder categorie 1 (gebieden met bijzondere kwaliteit).

Zoals reeds aangegeven liggen er binnen het plangebied verschillende gebieden die deel uitmaken van de EHS (grootste deel van het Nieuwkoopse plassenengebied, De Groene Jonker, Ruygeburch, de Bovenlanden, de Meijegraslanden en de Geerpolderplas). Het betreft ca. 2.500 hectare aan bestaand natuurgebied, en ca. 200 hectare te ontwikkelen nieuwe natuur. In bijgaande figuur is dit in beeld gebracht.

Voor een nadere beschrijving van deze gebieden en bijbehorende vertaling in dit bestemmingsplan, wordt verwezen naar de paragrafen 4.2 en 5.10 van deze plantoelichting.

Ecologische Hoofdstructuur in het plangebied (bron: Provincie Zuid-Holland)

Natuurwaarden buiten de ecologische hoofdstructuur

Ook buiten de EHS zijn grote natuurwaarden aanwezig. Behoud, herstel en verdere ontwikkeling van deze natuurwaarden dragen substantieel bij aan de biodiversiteit in Zuid-Holland. Aanvullend wordt onder meer ingezet op de volgende opgaven:

- het realiseren van een natuurmantel in de vorm van een groenblauwe dooradering rondom de natuurkernen in de EHS,
- het in stand houden van de belangrijke leefgebieden voor weidevogels in blijvend agrarisch gebied door agrarisch natuurbeheer. Zoals reeds aangegeven worden weidevogelgebieden gerekend tot beschermingscategorie 2.

Instandhouding en versterking van het cultureel erfgoed

Het cultureel erfgoed van Zuid-Holland is een belangrijke drager van ruimtelijke kwaliteit. Deze toegevoegde waarde van erfgoed bevordert de provincie op diverse manieren:

- behoud en versterking van cultuurhistorisch waardevolle structuren en ensembles die van bijzonder provinciaal belang zijn, via bescherming én passende ruimtelijke ontwikkeling,

- cultureel erfgoed vormt een integraal onderdeel van het provinciaal ruimtelijk kwaliteitsbeleid via de kwaliteitskaart en de gebiedsprofielen ruimtelijke kwaliteit.

De cultuurhistorische en archeologische waarden zijn gebundeld in de cultuurhistorische hoofdstructuur (CHS), die de basis vormt voor het provinciaal erfgoedbeleid. Het beschermende ruimtelijk beleid richt zich met name op een selectie van de CHS, waaronder:

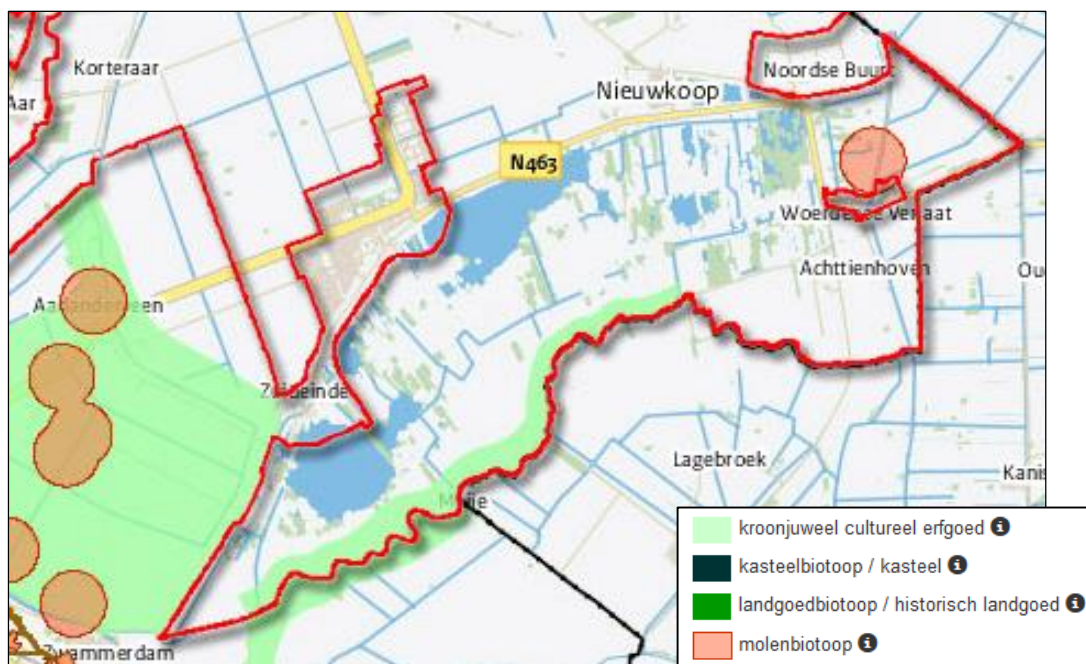
- cultuurhistorische kroonjuwelen,
- molenbiotopen.

Kroonjuwelen

Cultuurhistorische kroonjuwelen zijn unieke, zeer karakteristieke en gave erfgoedensembles in Zuid-Holland. Voor het plangebied is van belang dat hiertoe het boerderijlint langs de Meije wordt gerekend.

Dit boerderijlint is van zeer hoge waarde vanwege het kenmerkend historische beeld van ijle lintbebouwing met boerderijen en arbeiderswoningen. De onverbrede weg kent een gaaf dwarsprofiel met wegsloten en beplanting. Door ontbreken van achterliggende bebouwing is sprake van een sterke relatie met het omringend gebied.

In de provinciale structuurvisie wordt het behouden en versterken van het smalle profiel en opbouw van het historische lint met wegsloten en beplanting, de monumentale bebouwing, open ruimten hiertussen en doorzichten naar het achterland van belang geacht. Ook de samenhang tussen de verschillende onderdelen is daarbij van belang. In het voorliggende bestemmingsplan is hieraan invulling gegeven door voor dit gebied een dubbelbestemming 'Waarde – Cultuurhistorie' op te nemen (zie ook paragraaf 5.12 van deze plantoelichting).

Cultureel erfgoed in het plangebied (bron: Visie ruimte en mobiliteit, provincie Zuid-Holland)

Molenbiotopen

Naast de historische structuren en cultuurlandschappen richt de provincie zich in haar beleid ook op twee bijzondere typen monumenten, waaronder molens. Molens vormen een kenmerkende combinatie van cultuurhistorie, natuur en landschap. Daarbij gaat het niet alleen om het monument op zich maar ook om zijn omgeving en ensemblewaarde. Hiervoor worden in planologische beschermingszones (zogenoemde molenbiotopen) opgenomen.

Binnen het plangebied is ten noorden van het Woerdense Verlaat, aan de Kromme Mijdrecht, een molen gesitueerd. De bijbehorende molenbiotoop is met een vrijwaringszone in het plan opgenomen.

Erfgoedlijnen

Naast bescherming en versterking van erfgoed stimuleert de provincie ook de beleving en benutting ervan. Dit is gericht op zeven erfgoedlijnen, een beleidscategorie gericht op beleving en benutting, waar geen afzonderlijk beschermingsregime aan is verbonden. Erfgoedlijnen zijn kenmerkende ensembles van erfgoed, landschap en water die beschikken over een groot recreatief-toeristisch potentieel, waaronder de Oude Hollandse Waterlinie waarvan delen in het plangebied voorkomen. Het ruimtelijk beleid voor de erfgoedlijnen richt zich op de continuïteit van hun karakter, door behoud en versterking van de structuur, gecombineerd met het stimuleren van eigentijdse bestemmingen van dit erfgoed.

Strategische doelen

Samenvattend gelden voor de kwaliteit van landschap, groen en erfgoed de volgende strategische doelen:

- Instandhouding en zo mogelijk versterking van de ruimtelijke kwaliteit van Zuid-Holland, zodat het onderscheidend karakter van de landschappen herkenbaar en beleefbaar blijft.
- Ruimte voor duurzame landbouw en andere passende economische activiteiten in het landelijk gebied, afgestemd op condities vanuit bodem, water en natuur en op gebiedskwaliteiten.
- Behoud, herstel en verhoging van de biodiversiteit als intrinsieke waarde van de groene ruimte, zo mogelijk gekoppeld aan andere maatschappelijke doelen.
- Instandhouding en versterking van het cultureel erfgoed, vanwege de historische waarde en de betekenis voor de identiteit, variëteit en beleving van de Zuid-Hollandse landschappen en kernen.

3.3.2 Verordening ruimte 2014

Tegelijkertijd met de 'Visie Ruimte en mobiliteit' hebben Provinciale Staten de 'Verordening ruimte 2014' vastgesteld. De Verordening vormt een juridische vertaling van het beleid uit de genoemde Visie en bevat daartoe regels over de inhoud van bestemmingsplannen.

Een belangrijk uitgangspunt daarbij is gebiedsgericht sturen op ruimtelijke kwaliteit. Dit betekent dat de provincie richting en ruimte geeft aan een optimale wisselwerking tussen ruimtelijke ontwikkelingen en gebiedskwaliteit. Om te kunnen bepalen of een ruimtelijke ontwikkeling passend is, is vooral de ruimtelijke impact van belang. De provincie maakt onderscheid tussen drie soorten ontwikkelingen:

1. *Inpassing*. Dit betreft een gebiedseigen ontwikkeling, die past bij de schaal en de maat van de bestaande kenmerken van een gebied.

2. *Aanpassing*. Dit betreft een gebiedsvreemde ontwikkeling van relatief beperkte omvang, of een (gebiedseigen dan wel gebiedsvreemde) ontwikkeling die niet past bij de schaal en maat van het landschap.
3. *Transformatie*. Bij transformatie gaat het om een verandering van een gebied van dusdanige aard en omvang dat er een nieuw landschap ontstaat.

Niet alle onderwerpen zijn geschikt voor opname in een verordening. In het algemeen lenen vooral onderwerpen met heldere criteria en/of spelregels en een zwaarwegend provinciaal belang zich hiervoor. De provincie heeft in de Verordening ruimte 2014 daarom onder meer regels opgenomen voor:

- bebouwde ruimte en mobiliteit (o.a. kantoren, bedrijven, detailhandel, glastuinbouw, boom- en sierteelt, bollenteelt, provinciale vaarwegen, recreatieve vaarwegen);
- ruimtelijke kwaliteit;
- landschap, groen en erfgoed (agrarische bedrijven, niet-agrarische bedrijven, ecologische hoofdstructuur, molen - en landgoedbiotopen);
- energie, water en bodem (regionale waterkeringen, windenergie, archeologie).

Specifiek voor het voorliggende bestemmingsplan zijn vooral de regels voor de aspecten 'agrarische bedrijven', 'niet-agrarische bedrijven', 'glastuinbouw', 'ecologische hoofdstructuur', 'erfgoed' en 'regionale waterkeringen' van belang.

Agrarische bedrijven

In artikel 2.3.1 van de Verordening is bepaald dat het oprichten van (nieuwe) agrarische bebouwing alleen mogelijk is indien deze noodzakelijk en doelmatig is voor de bedrijfsvoering van volwaardige agrarische bedrijven. Hiermee wordt voorkomen dat hobbymatige of andere niet-volwaardige bedrijven bebouwing kunnen oprichten.

De (nieuwe) agrarische bebouwing moet geconcentreerd worden op een agrarisch bouwperceel, dat een maximale omvang heeft van 2 hectare. Kassen kunnen ook buiten het bouwperceel worden opgericht. Hetzelfde geldt voor schuilgelegenheden voor vee.

Nieuwe intensieve veehouderij als hoofdtak of als neventak wordt uitgesloten. Ditzelfde geldt voor boom- en sierteeltbedrijven.

Voor bestaande intensieve veehouderij als hoofdtak of als neventak zijn specifieke regels opgenomen met betrekking tot de uitbreidingsmogelijkheden.

Verder zijn er onder voorwaarden bij bestaande agrarische bedrijven verbredingsactiviteiten toegestaan, waaronder zorg, recreatie, energieopwekking door middel van biomassavergisting en de verkoop van producten uit eigen teelt.

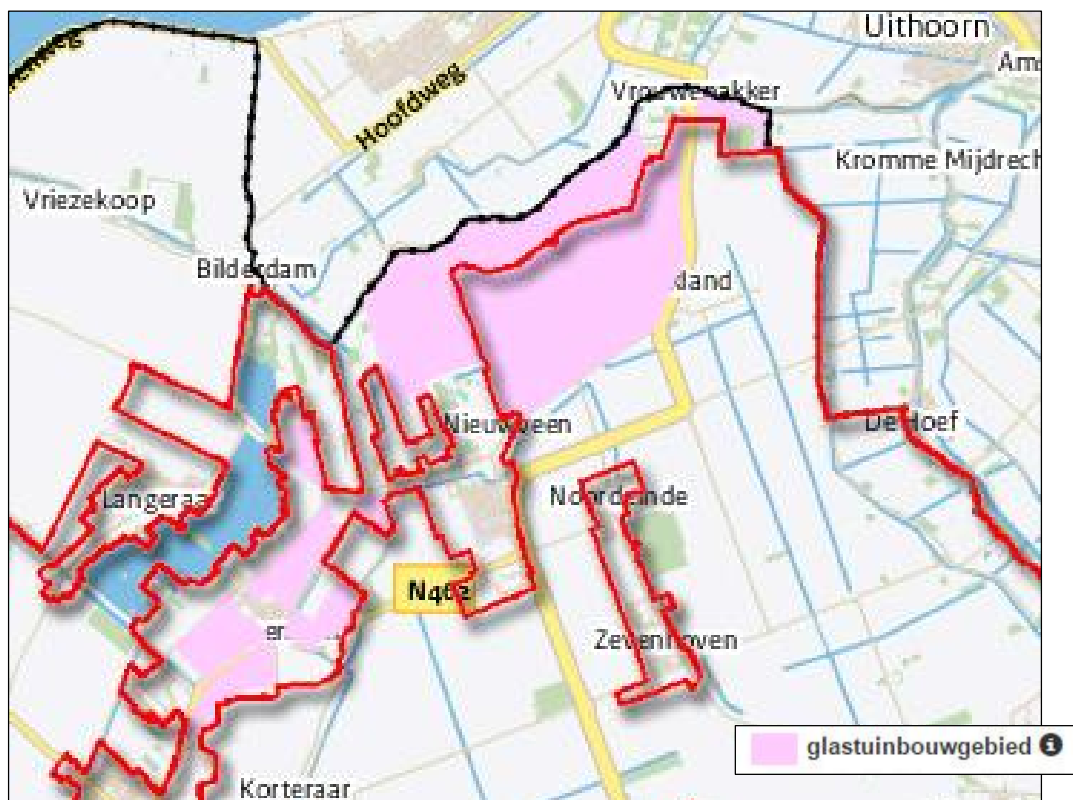
In het voorliggende plan is voor elk bestaand agrarisch bedrijf een bouwkaavel 'op maat' toegekend. Daarbij is de grootte en vorm van het bouwperceel vooral afgestemd op de vigerende en feitelijke situatie. De maximale omvang van een agrarisch bouwvlak is (via wijziging) op 2 hectare gesteld. Verder zal voorafgaand aan het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen van zijn nieuwe agrarische bebouwing advies ingewonnen bij een

agrarisch deskundige wat betreft de noodzaak en doelmatigheid van het bouwplan, alsmede duurzaamheid, aard en omvang van de bedrijfsvoering (deeltijd, reëel en volwaardig).

In paragraaf 4.1 van deze plantoelichting wordt uitgebreid ingegaan op de gebruiks- en bouwregels voor de agrarische bedrijven.

Glastuinbouw

In het noordelijk deel van het plangebied zijn de gronden aangeduid als glastuinbouwgebied, waaronder het gebied Nieuw Amstel Oost. In bijgaande figuur is dit inzichtelijk gemaakt.

Ligging glastuinbouwgebied in relatie tot het plangebied
(bron: Verordening ruimte 2014, provincie Zuid-Holland)

De provincie Zuid-Holland gaat in de Verordening Ruimte voor het gebied Nieuw Amstel Oost uit van de bestemming Glastuinbouw. Ter plaatse kan conform het provinciaal beleid een nieuw glastuinbouwgebied ontstaan. Op deze gronden is artikel 2.1.5 van de Verordening van toepassing, waarin is aangegeven dat alleen glastuinbouwbedrijven met daarbij behorende voorzieningen worden toegelaten. Onder bijbehorende voorzieningen worden onder andere waterberging, gietwaterbassins, groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, bedrijfswoningen, bedrijfsruimten, infrastructuur en landschappelijke inpassing verstaan. Binnen dit gebied zijn ruime(re) bebouwingsmogelijkheden voor de landbouwsector beschikbaar, zodat deze zich goed kan ontwikkelen.

De Zuid-Hollandse gemeenten Kaag en Braassem en Nieuwkoop maken deel uit van de greenport Aalsmeer. Deze omvat verder de Noord-Hollandse

gemeenten Haarlemmermeer, Uithoorn, Amstelveen en Aalsmeer. De gemeenten en de provincie Noord-Holland voeren momenteel een onderzoek uit naar vraag en aanbod. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek zullen strategische keuzes gemaakt worden over de accommodatie van de toekomstige ruimtevraag. Tot die tijd heeft de provincie ervoor gekozen om in de Visie Ruimte en mobiliteit en Verordening Ruimte de huidige ruimte aan bestaand duurzaam glas en de nieuw aangewezen locatie Nieuw Amstel Oost te handhaven. De gemeente Nieuwkoop participeert in deze strategische discussie. Zolang er geen duidelijkheid is over de definitieve uitkomst wordt in dit bestemmingsplan uitgegaan van de bestemming Agrarisch. De bestemming Glastuinbouw kan alleen met (buitenplanse) wijziging van onderhavig bestemmingsplan vorm krijgen en wordt in zo'n situatie afgestemd op de individuele aanvraag van een nieuw glastuinbouwbedrijf in het gebied Nieuw Amstel Oost. Hiermee laat de gemeente de mogelijkheid aan lokale ondernemers om binnen de gemeentegrenzen hun bedrijf voort te zetten door, aansluitend op Nieuw Amstel (door middel van een concreet principeverzoek), zich te vestigen op Nieuw Amstel Oost 1.

Nieuwe kassen buiten het aangeduide glastuinbouwgebied worden alleen toegelaten bij bestaande volwaardige glastuinbouwbedrijven tot een oppervlak van 2 hectare per bedrijf en bij bestaande volwaardige boom- en sierteeltbedrijven tot een oppervlak van 300 m² per bedrijf. Middels de regeling 'glas voor glas' zijn meer glasopstanden toegestaan. Voorwaarde is dat er elders fysiek glas wordt gesaneerd en de ruimtelijke kwaliteit per saldo wordt verbeterd.

Bestaande niet-agrarische bedrijven en bebouwing

De provincie is terughoudend ten aanzien van de ontwikkeling van nieuwe (niet agrarische) bebouwing en bijbehorende functies en elementen in het landelijk gebied.

Bestaande niet-agrarische bedrijven en functies dienen een passende bestemming te krijgen, waarbij geldt dat uitbreiding van een niet-agrarisch bedrijf of een agrarisch aanverwante bedrijf met meer dan 10% alleen mogelijk is als verplaatsing naar een bedrijventerrein geen reële mogelijkheid is. Uitbreiding van een niet-agrarisch bedrijf of agrarisch aanverwant bedrijf met minder dan 10% wordt beschouwd als inpassing. Uitbreiding met meer dan 10% wordt beschouwd als aanpassing.

In het voorliggende plan is uitbreiding van bestaande niet-agrarische bedrijven tot 10% zonder meer toegestaan. Voor bestaande agrarisch aanverwante bedrijven, zoals een agrarisch loonbedrijf, is onder voorwaarden uitbreiding met 30 procent mogelijk.

Ecologische hoofdstructuur

In artikel 2.3.4 van de Verordening is opgenomen dat voor gronden binnen de ecologische hoofdstructuur (bestaande en nieuwe natuur) geen bestemmingen zijn toegestaan die de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden significant beperken, of leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van die gebieden.

Zoals in de voorgaande paragraaf is aangegeven is ca. 2.500 hectare binnen het plangebied aangeduid als bestaand natuurgebied, en ca. 200 hectare als te ontwikkelen nieuwe natuur.

De EHS is in het voorliggende plan vertaald middels de bestemmingen 'Natuur' en 'Agrarisch met waarden'. De bestemming 'Natuur' is in dit kader opgenomen voor bestaande natuurgebieden en gronden die in eigendom zijn van natuurbeheerinstanties en de bestemming 'Agrarisch met waarden' voor gronden die in eigendom zijn van agrariërs. In paragraaf 4.2 en ook 5.10 wordt hierop nader ingegaan.

Erfgoed

Onder het aspect 'erfgoed' en de bijbehorende 'Kaart 9 Cultureel erfgoed' wordt ook de windvang van bestaande molens beschermd. In artikel 2.3.5 is dit nader bepaald door aan te geven dat in bestemmingsplannen die betrekking hebben op gronden gelegen binnen de Molenbiotoop geen nieuwe bebouwing danwel beplanting is toegestaan, tenzij in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat het functioneren van de molen door middel van windvang niet wordt beperkt.

In het plangebied komt één molen voor, gesitueerd ten noorden van het Woerdense Verlaat, aan de Kromme Mijdrecht. Ter bescherming van de molen als werktuig (windbelemmering voorkomen) en als landschapsbepalend element (voorkomen dat het zicht op de molen afneemt) is de bijbehorende molenbiotoop middels de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone – molenbiotoop' in het plan opgenomen.

Regionale waterkeringen

Verspreid over het plangebied liggen regionale waterkeringen. In verband met de waterveiligheid zijn in de Verordening randvoorwaarden opgenomen die een onbelemmerde werking, instandhouding en onderhoud van de regionale waterkeringen mogelijk maken. In het bestemmingsplan dient de waterkering als zodanig bestemd te worden.

In het voorliggende plan is hieraan invulling gegeven door voor de regionale waterkeringen (en bijbehorende beschermingszone) een dubbelbestemming 'Waterstaat-Waterkering' op te nemen. Deze zijn afgestemd op de zones van de drie waterbeheerders in het plangebied: Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vecht / DWR en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

In paragraaf 5.9 van deze plantoelichting wordt hierop nog nader ingegaan.

3.3.3 Conclusie

Onder de noemer 'Visie ruimte en mobiliteit' zijn meerdere producten opgeleverd: Visie Ruimte en Mobiliteit, Programma Ruimte, Programma Mobiliteit en de Verordening Ruimte 2014. Naast de meer algemene sturing door de provincies door middel van de visie zijn er met de Verordening Ruimte regels die bindend zijn en doorwerken in het bestemmingsplan.

Het voorliggend bestemmingsplan is in overeenstemming met het provinciaal beleid.

3.4 Regionaal beleid

3.4.1 Regionale Structuurvisie Holland Rijnland 2020

Op 24 juni 2009 is de Regionale Structuurvisie 2020 (RSV) door het Algemeen Bestuur van het samenwerkingsorgaan Holland-Rijnland vastgesteld. In april 2010 hebben de Gemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Rijnwoude zich aangesloten bij Holland Rijnland. De RSV is hierop aangepast. De eerste partiële herziening is op 28 maart 2012 vastgesteld. De visie vormt het gemeenschappelijke toetsingskader van alle regiogemeenten. De RSV verankert de intergemeentelijke afspraken in een ruimtelijke vertaling naar 2020 met een doorkijk naar 2030.

De 'Holland Rijnland gemeenten' willen een aantrekkelijke regio, waar het niet alleen plezierig werken en wonen is, maar waar het ook prettig recreëren is. Ook moet Holland Rijnland goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer en de auto. Verder wil de regio zich onderscheiden in de Randstad en bijdragen aan de internationale positionering daarvan. Onder andere door de toegevoegde waarde op het gebied van landschap, wonen en economie. Een goede balans tussen gebiedsontwikkeling en behoud van het oorspronkelijke karakter van de regio is daarbij het streven.

In de RSV is een aantal keuzes gemaakt die de samenhang tussen de grote deelgebieden van de regio verbeteren: Bollenstreek, Kustzone, Stedelijk gebied en Veenweide en Plassen. Het landelijke gebied van de gemeente Nieuwkoop valt in het deelgebied Veenweide en Plassen. Binnen de Regionale structuurvisie wordt de ruimtelijke positie van de regio bepaald en gekeken hoe dit zich verhoudt tot haar (Randstedelijke) omgeving.

De visie bevat zeven kernbeslissingen die uitgaan van een evenwichtige ontwikkeling van wonen, recreatie, infrastructuur en intensief, meervoudig en duurzaam ruimtegebruik. De kernbeslissingen zijn:

- Holland Rijnland is een top woonregio;
- Leiden vervult een regionale centrumfunctie;
- Concentratie stedelijke ontwikkeling;
- Groenblauwe kwaliteit staat centraal;
- Het Groene Hart, de Bollenstreek en Duin, Horst en Weide blijven open;
- Twee speerpunten voor economische ontwikkeling: kennis en Greenports;
- Verbetering van de regionale bereikbaarheid.

De kernbeslissing Groen-blauwe kwaliteit staat centraal is van belang voor dit bestemmingsplan. Bij alle toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in de regio staat het groen-blauwe raamwerk centraal. Er zal rekening moeten worden gehouden met de gebruiks- en belevingswaarde van de verschillende landschappen die de regio rijk is. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moet de recreatieve bereikbaarheid van het landschap minimaal gelijk blijven, dan wel verbeterd worden.

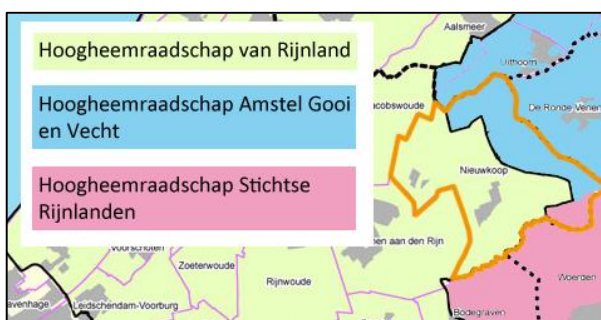
De kernbeslissing het Groene Hart, de Bollenstreek en Duin, Horst en Weide blijven open is relevant voor het voorliggende bestemmingsplan. Het open landschap het Groene Hart (veeteelt en landbouw) is voor Holland Rijnland een kenmerkend landschap waarbij ruimtelijke ontwikkelingen geen inbreuk

mogen plegen op de openheid van dit gebied. De agrarische activiteiten zijn drager van het open landschap. Door verbreding met niet-agrarische activiteiten kan de sector versterkt worden en de toegankelijkheid van dit gebied voor recreatie vergroot.

Het voorliggend bestemmingsplan past binnen de kerndoelen van Holland Rijnland. Er wordt immers een bijdrage geleverd aan het open houden van de kenmerkende open landschappen, door dit expliciet aan te geven in de bestemmingsomschrijving van de agrarische gebiedsbestemmingen.

3.4.2 **Beleid waterbeheerders**

In het plangebied zijn drie waterbeheerders het bevoegd gezag: Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden en Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Op grond van de Waterwet zijn deze drie organisaties als waterschap bevoegd via een eigen verordening, de Keur, regels te stellen aan werken die het watersysteem beïnvloeden. De Keur van Rijnland bepaalt

Overzicht beheersgebied waterschappen in relatie tot de gemeentegrens (in oranje)

bijvoorbeeld dat (bouw)werken en werkzaamheden in of bij waterstaatswerken vergunning- of meldingsplichtig zijn. Dit geldt onder andere voor het aanbrengen van verhard oppervlak (bebouwing, bestrating). Hiervoor moet compenserend water worden gegraven. Het bestemmingsplan moet daar ruimte voor bieden. In de Beleidsregels die bij de Keur horen, is het beleid van de relevante waterschappen nader uitgewerkt. Voor het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden is dan eerst toestemming van de verantwoordelijke waterbeheerder nodig.

Het Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht hebben overeenkomende hoofddoelen: zorg voor veiligheid, voldoende water en schoon water.

Zorg voor veiligheid

Het garanderen van voldoende waterstaatkundige veiligheid voor mensen, dieren en goederen blijft de taak met hoge prioriteit voor de waterbeheerders. Voor de veiligheid is het cruciaal dat de waterkeringen voldoende hoog en stevig zijn en blijven en dat rekening wordt gehouden met mogelijk toekomstige dijkverbeteringen. Het in 2009 vastgestelde Deltaprogramma van het rijk, opgesteld naar aanleiding van de verwachte klimaatveranderingen, speelt hierbij een belangrijke rol. De waterbeheerders zal voor primaire keringen uitwerking geven aan beleid van het Rijk voor een nieuwe normering voor overstromingskansen per dijkkring. Nieuwe normen moeten antwoord bieden op de hoogwaterscenario's die de Deltacommissie in beeld bracht in reactie op verwachte klimaatontwikkelingen.

Voldoende water

Het tweede hoofdthema is voldoende water: niet te weinig, maar ook niet teveel water in de polder, de boezem en in de bodem. Taken die hier onder vallen zijn het peilbeheer, waterberging, wateraan- en -afvoer en grondwaterbeheer. Bij nieuwe peilbesluiten zal vergroting van de peilvakken moeten bijdragen aan een robuuster watersysteem. In natuur- en recreatiegebieden wordt zo veel mogelijk gestreefd naar flexibel peilbeheer. Voor de wateropgave, het landelijk uitvoeringsprogramma voor inperking van de huidige en toekomstige wateroverlast, zet bijvoorbeeld de AGV in op twee sporen: enerzijds inbouwen in ruimtelijke plannen van provincies en gemeenten van de meer grootschalige waterbergingslocaties en anderzijds benutten van de mogelijkheden om in de haarvaten van het systeem de bergingscapaciteit te vergroten.

Schoon water

De zorg voor schoon water is het derde hoofdthema. Het bepalende reguleringskader hiervoor is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Die verplicht alle Europese lidstaten maatregelen te nemen om de ecologische en chemische kwaliteit in hun wateren te herstellen. Hoewel de KRW-verplichtingen voor alle wateren gelden zal AGV zich bij het rapporteren van de voortgang van de KRW-inspanningen aan Brussel beperken tot de situatie in de grotere wateren in zijn gebied, de zogenaamde waterlichamen. Hieraan is een apart deel van het waterbeheerplan gewijd. Dat KRW-deel van het WBP heeft eerder een inspraak- en vaststellingstraject doorlopen. Dit WBP-deel beperkt zich wat de waterkwaliteit betreft tot de overige wateren.

In paragraaf 5.9 van deze plantoelichting (de zogenaamde waterparagraaf) wordt nader op de wateraspecten in relatie tot het landelijk gebied van Nieuwkoop ingegaan.

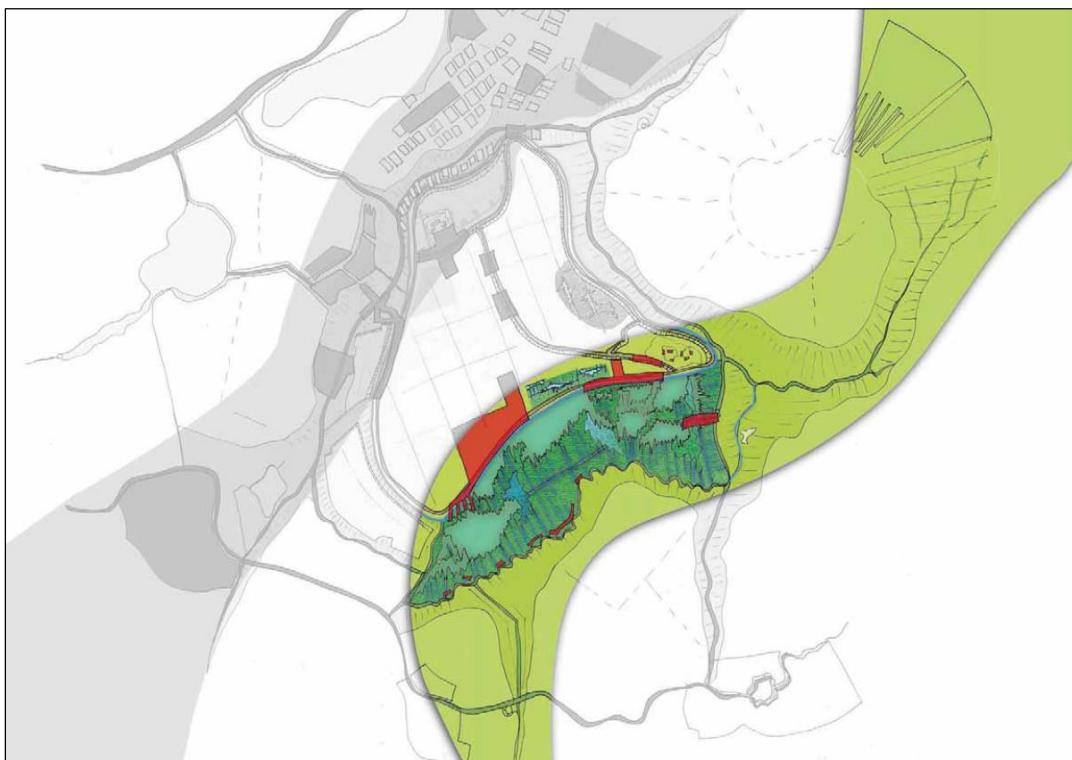
3.5 Gemeentelijk beleid

3.5.1 Structuurvisie Nieuwkoop 2040 (deel 1)

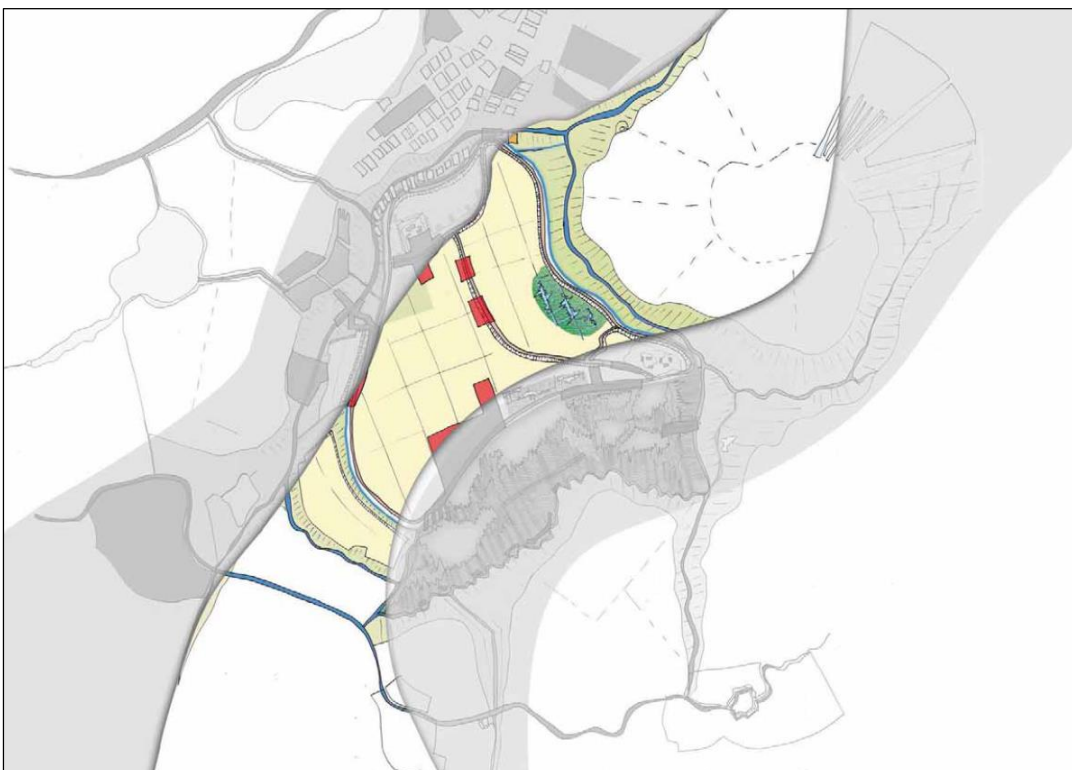
Op grond van de Wet ruimtelijke ordening is elke gemeente verplicht om voor het gehele grondgebied een structuurvisie op te stellen. In dit kader heeft de gemeenteraad van Nieuwkoop op 16 juli 2009 de 'Structuurvisie Nieuwkoop 2040' vastgesteld.

De structuurvisie vormt het toekomstbeeld voor Nieuwkoop, waarin is aangegeven welke ambities de gemeente heeft en hoe die gewenste situatie kan worden bereikt. Dit toekomstbeeld bestaat uit het creëren van een groene, dynamische en op duurzaam gerichte gemeenschap met sterke contrasten tussen de kernen, het agrarisch landschap en het natuurgebied. In bijgaande figuur is dit toekomstbeeld weergegeven.

Voor het deelgebied de luwe agrarische zone staat in de Structuurvisie het volgende verwoord. Het middengebied van de gemeente bestaat uit een aantal droogmakerijen. Met name de openheid, weidsheid en uitgestrektheid van het gebied worden alom geprezen en zijn benoemd als belangrijke kwaliteit om te behouden. In de randen, tegen de hoger gelegen waterring

Plankaart de levendige groene zone (bron: Structuurvisie Nieuwkoop 2040)

Plankaart de luwe agrarische zone (bron: Structuurvisie Nieuwkoop 2040)

aan, is ruimte voor ontwikkeling van bijvoorbeeld natuur of water. Het middendeel van de centrale droogmakerijen wordt landschappelijk open gehouden. In de Nieuwkoopse droogmakerijen zijn in 2040 nog steeds agrarische functies te vinden deels akkerbouw en veeteelt, deels nieuwe economische functies van het platteland. Er zijn in 2040 minder, maar wel grotere vitale veehouderijbedrijven (mits ze de openheid niet schaden). De landbouwfunctie draagt bij aan de openheid en ruimtelijke kwaliteit van het middengebied. Toerisme en recreatie worden verder ontwikkeld, binnen de randvoorwaarden van openheid van het landschap en duurzame ontwikkeling.

3.5.2 Structuurvisie Nieuwkoop 2040 (deel 2)

De Structuurvisie deel 2, vastgesteld door de gemeenteraad op 15 september 2011, vormt een uitvoeringsparagraaf van de hierboven genoemde Structuurvisie gemeente Nieuwkoop 2040 deel 1. Deze uitwerking van de structuurvisie regelt met name het aandeel sociale woningbouw en de bovenwijkse verevening door middel van de instelling van een woonfonds. Het doel van het Woonfonds is, te bevorderen dat een voldoende groot aandeel sociale woningbouw binnen het totale gemeentelijke woningbouwprogramma wordt gerealiseerd. De gemeente heeft in haar Woonvisie bepaald, dat het aandeel sociale woningbouw in de nieuw te ontwikkelen woningbouwplannen 30 % moet bedragen. Dit betekent dat bij elk woningbouwplan ongeacht de omvang, dat aandeel wordt nagestreefd. De initiatiefnemer van een woningbouwplan dat niet aan de norm van 30% sociale woningbouw voldoet, is gehouden aan een bijdrage te betalen ten behoeve van het realiseren van sociale woningbouw op een andere locatie. Dit loopt via een afdracht van een daartoe ingesteld fonds. Deze werkwijze wordt bovenplanse verevening genoemd. Plannen die louter bedoeld zijn als ruimtelijke kwaliteitsverbetering, zoals de Ruimte voor Ruimte-regeling zijn uitgezonderd van de verplichting in het fonds bij te dragen.

3.5.3 Landschapsontwikkelingsplan Rijn- en Veenstreek

In 2009 hebben de gemeenten Alphen aan den Rijn, Kaag en Braassem, Nieuwkoop en Rijnwoude, gezamenlijk een Regionaal Landschaps Ontwikkelings Plan (LOP) opgesteld. Het LOP is een beleidskader voor het behoud van bestaande landschappelijke kwaliteiten. Samengevat komt dat neer op: "wees zuinig op de karakteristieke landschappen en waarborg de kwaliteit ervan voor de toekomst". Het LOP is een uitwerkingsplan van de gemeentelijke Structuurvisie Nieuwkoop 2040. De raad van gemeente Nieuwkoop heeft het Visiedeel van het LOP op 25 juni 2009 vastgesteld.

In het LOP is de kwaliteit en samenhang van het landschap in de Rijn- en Veenstreek onderzocht. Die kwaliteit en samenhang zit vooral in de grote landschappelijke eenheden. Droogmakerijen en aaneengesloten veenweidegebied vormen met elkaar een heldere hoofdstructuur. Openheid en vergezichten maken die hoofdstructuur zichtbaar. Akkerbouw en melkveehouderij kunnen in deze grote eenheden goed uit de voeten. Versnippering is niet gewenst, stelt het LOP. Zichtlijnen moeten zoveel mogelijk intact blijven. Dit betekent dat toevoegingen aan het landschap, bijvoorbeeld ten behoeve van recreatie en natuur, bij voorkeur aan de randen

van deze landschappelijke eenheden plaatsvinden en zoveel mogelijk worden gebundeld.

In het LOP zijn inrichtingsprincipes en bijbehorende voorbeelden opgenomen voor de gewenste beeldkwaliteit van bebouwing. Zorgvuldige aandacht voor de beeldkwaliteit is noodzakelijk om de landschappelijke kwaliteit te waarborgen. De randen van nieuwbouwwijken, bedrijventerreinen, boerderijen en kassen vallen in het open landschap van de Rijn- en Veenstreek extra op. In het verleden is vaak geen rekening gehouden met het verkavelingspatroon of met de richting van het landschap. Ook de aankleding laat te wensen over. Harde overgangen zijn het gevolg. Het LOP benoemt deze gevallen en laat zien dat een betere landschappelijke inpassing mogelijk is. (Streekeigen) beplanting speelt daarbij vaak een rol. De inrichtingsprincipes zijn ook toepasbaar op nieuwe bebouwing. Een beter aanzien van het gebied vergroot op zijn beurt weer de aantrekkelijkheid voor inwoners en recreanten. Het LOP wil een streefbeeld en toetsingskader zijn voor het formuleren van beeldkwaliteit.

3.5.4 Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)

De gemeenteraad heeft op 18 februari 2010 het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) vastgesteld. In het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan geeft de gemeente haar visie op het verkeer en vervoer in de gemeente Nieuwkoop voor de komende tien jaar met een doorkijk naar 2040. Daarnaast beschrijft het GVVP:

- welke beleidsuitgangspunten gehanteerd worden om de visie te realiseren;
- welke veranderingen dit tot gevolg hebben voor onder andere de wegenstructuur, het openbaar vervoer en recreatief verkeer;
- welke knelpunten voorzien worden;
- waar maatregelen genomen moeten worden om gesignaleerde knelpunten op te lossen.

Gestreefd wordt naar een verkeerssysteem dat intern is afgestemd op de eigen identiteit, ontwikkelingen en (gebieds)kenmerken van de gemeente en extern, aan de randen van de gemeentegrenzen, aansluiting heeft op de belangrijke randstedelijke verkeersaders.

Vanuit het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan wordt in de periode tot 2020 ingezet op:

- Benutten van de N207 als hoofdader voor regionale verkeersstromen en de N231 niet zwaarder belasten.
- Gebiedsvreemd verkeer wordt uit de gemeente geweerd en in dat kader wordt niet voorzien in opwaardering van polderwegen;
- Ruimte voor recreatieverkeer door verbetering en uitbreiding van recreatieroutes, routeaanduiding en het realiseren van transferpunten;
- Versterken en uitbreiden van zowel utilitair als recreatief fietsnetwerk en zorgen voor goede routeaanduiding. Nadruk ligt hierbij op het realiseren van verkeersveilige routes van en naar scholen en sportcomplexen;

In het verkeers- en vervoersplan is een maatregelenoverzicht opgenomen met een onderscheid naar prioriteit. De hoog geprioriteerde maatregelen betreffen een mix van lokale ingrepen (verbeteren oversteekbaarheid van een

specifiek kruispunt) en aanpassing van bestaande verbindingen of realisatie van nieuwe verbindingen. In de laatste twee gevallen gaat het om grotere ingrepen.

Het nieuwe bestemmingsplan landelijk gebied betreft een bestendiging van de vigerende bestemmingsplannen voor wat betreft het aspect verkeer. Er worden geen nieuwe grootschalige ontwikkelingen mogelijk gemaakt, deze doorlopen een zelfstandige planologische procedure.

3.5.5 Geurgebiedsvisie en Verordening geurhinder en veehouderij Nieuwkoop

Op 12 december 2013 heeft de gemeenteraad de Verordening geurhinder en veehouderij vastgesteld. In de structuurvisie Nieuwkoop 2040 staat de ontwikkelingsrichting die de gemeente voor haar ruimtelijk beleid voor ogen heeft. Met deze ontwikkelingsrichting wil de gemeente de karakteristieke identiteit behouden. Als Groene Hartgemeente is een groot gedeelte van het grondgebied agrarisch productielandschap. De gemeente vindt dat de agrarische sector zich in dit gebied moet kunnen blijven ontwikkelen. Anderzijds wil de gemeente de woonkernen vitaal houden en ontwikkelingsruimte bieden. Hierdoor is het mogelijk dat aan de randen van de kernen knelpunten qua geur ontstaan tussen (uitbreiding van) agrarische activiteiten en ruimtelijke (woningbouw)ontwikkelingen.

De Wet geurhinder en veehouderij biedt gemeenten de mogelijkheid om afwijkende normen voor haar grondgebied vast te stellen. Van deze mogelijkheid heeft de gemeente Nieuwkoop gebruik gemaakt. De keuze en motivatie voor de afwijkende normering zijn vastgelegd in de 'Geurgebiedsvisie Nieuwkoop'. In deze visie en bijbehorende verordening is een versoepeling van de geurnormen opgenomen voor zgn. 'afstandsdiere' (o.a. koeien en paarden). Woningen – met name langs de randen van de kernen – mogen een hogere geurbelasting hebben. Volgens de gemeente moet dat kunnen in een agrarische gemeente. Hierdoor ontstaat er ook ruimte voor agrarische bedrijven die anders op slot zouden zitten. De visie heeft geen betrekking op intensieve veehouderij. Ook met een maximale versoepeling van de normen blijven deze bedrijven op slot zitten.

In paragraaf 5.2 wordt nader ingegaan op de (afwijkende normen van de) Verordening geurhinder en veehouderij Nieuwkoop.

3.5.6 Nieuwkoop schaliegasvrij

In de diepe ondergrond van de gemeente Nieuwkoop zit naar grote waarschijnlijkheid de fossiele brandstof schaliegas. Door proefboringen kan vastgesteld worden hoeveel schaliegas er daadwerkelijk aanwezig is en of winning hiervan rendabel is. Eind augustus 2013 heeft de Minister van Economische Zaken aangekondigd de weg vrij te willen maken voor schaliegaswinning in Nederland.

De gemeente Nieuwkoop maakt zich sterk voor duurzaamheid. Daarin past de winning van schaliegas niet. Proefboringen en winning van schaliegas betekenen risico's voor ernstige langdurige vervuiling van de ondergrond en water. Schaliegas komt vrij door fraccen (scheuren van gesteente onder hoge druk met water, chemicaliën en zand). Hierdoor kunnen lichte aardbevingen

ontstaan. Ook boven de grond is de impact groot. Alleen al de vele transportbewegingen van vrachtwagens die onder andere chemicaliën vervoeren.

De gemeenteraad heeft daarom op 21 november 2013 Nieuwkoop schaliegasvrij verklaard. De gemeente Nieuwkoop zal bij de herziening van bestemmingsplannen maatregelen treffen tegen proefboringen en mogelijke winning van schaliegas. Vergunningverlening door de minister wordt hierdoor bemoeilijkt. In het voorliggende bestemmingsplan is hieraan tegemoet gekomen doordat in de gebruiksregels een verbod is opgenomen voor het (proef)boren en/of winnen van schaliegas.

3.5.7 Conclusie

Het LOP vormt, samen met de Structuurvisie, een belangrijke basis voor het bestemmingsplan 'Landelijk gebied'. De uitgangspunten voor de agrarische sector worden in dit bestemmingsplan concreet vorm gegeven.

Ook aan de overige kenmerkende gebieden van de gemeente, zoals de Nieuwkoopse plassen met de aanwezigheid van (water-)natuur, recreatie, wonen aan het water worden passende bestemmingen gegeven.

Tevens worden de landschapstypen in het bestemmingsplan vertaald.

Het voorliggend bestemmingsplan is daarmee in overeenstemming met het gemeentelijk beleid.

4 VISIE, UITGANGSPUNTEN EN BESTEMMINGEN

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is de visie voor het landelijk van Nieuwkoop verwoord. Aangegeven wordt welke richting de gemeente op wil voor tal van relevante buitengebiedaspecten. De visie op de belangrijkste hoofdbestemmingen wordt toegelicht. Hierbij wordt ingegaan op de uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de verschillende bestemmingen, functies en waarden in het plangebied, zoals agrarisch, natuur en landschap. De eerder door de raad vastgestelde Nota van Uitgangspunten (d.d. 25 september 2014) vormt hiervoor de basis.

Uiteraard is bij de visievorming rekening gehouden met het ruimtelijke beleid op de verschillende schaalniveaus (rijk, provincie, regio en gemeente) dat in hoofdstuk 3 beschreven is. Dit beleidskader vormt in feite de marge waarbinnen het gemeentelijke beleid in dit bestemmingsplan voor het buitengebied gestalte moet krijgen.

4.2 Gebiedsbestemmingen

De gebiedsbestemmingen, dat wil zeggen de bestemmingen die de grootste oppervlakte beslaan in het plangebied en daarmee het belangrijkste zijn, betreffen de bestemmingen Agrarisch, Agrarisch met waarden, Natuur en Water.

De toekenning van de gebiedsbestemmingen is gebaseerd op de huidige functie van de betreffende gronden. Tevens is rekening gehouden met de 'Visie ruimte en mobiliteit' (VRM) en de 'Verordening Ruimte 2014', beiden door Provinciale Staten vastgesteld op 9 juli 2014 en op 1 augustus 2014 in werking getreden en niet in de laatste plaats de gemeentelijke structuurvisie. Van groot belang in dit kader is het huidige feitelijke gebruik van de gronden.

Deze gegevens zijn doorvertaald in de gebiedsbestemmingen. De indeling van de gronden in het plangebied in gebiedsbestemmingen is de onderstaande tabel weergegeven.

Gebiedstype	Gebiedsbestemming
Agrarisch gebied, bestaand agrarisch gebied	Agrarisch
Agrarisch gebied, bestaand agrarisch gebied (en gebruik), gesitueerd in de ecologische hoofdstructuur	Agrarisch met waarden
Natuurgebied, bestaande natuur en gronden die zijn gesitueerd in de ecologische hoofdstructuur en aangemerkt als bestaande en nieuwe natuur	Natuur
Natuurplassen, gesitueerd in de ecologische hoofdstructuur en aangewezen als Natura 2000 gebied	Natuur
Oppervlaktewater, bestaand oppervlaktewater en A-watergangen	Water
De dijklichamen, in eigendom van natuurbeherende instanties, gemeente, Waterschap/Hoogheemraadschap, etc.	Groen

Tabel 4.1: Toekenning gebiedsbestemmingen

In navolgende worden de afzonderlijke gebiedsbestemmingen nader toegelicht. Achtereenvolgens komen Agrarisch, Agrarisch met waarden, Natuur en Water aan de orde.

4.2.1 Agrarisch

De gronden die in gebruik zijn ten behoeve van de agrarische productie zijn bestemd als 'Agrarisch'. Op deze gronden ligt het primaat bij de agrarische functie. In deze gebieden krijgt de grondgebonden landbouw in beginsel de ruimte om zich verder te ontwikkelen. In dit gebied zijn ook landschappelijke waarden aanwezig. In dit plangebied speelt met name het open landschap een belangrijke rol. De landbouw en de landschappelijke kwaliteiten dienen niet als gescheiden elementen te worden gezien, maar kunnen elkaar versterken. Grote delen van het landschap zijn immers ook gevormd door de mens en het landbouwkundig gebruik. Deze landschappelijke waarden dienen in stand te worden gehouden en moeten zich verder kunnen ontwikkelen. Daarom zijn de gronden met de bestemming agrarisch mede hiertoe bestemd. Om de landschappelijke waarden te kunnen duiden is het plangebied verdeeld in landschapstypen en zijn hieraan kernkwaliteiten verbonden. Deze landschapstypen worden beschermd met een specifiek daarop toegesneden vergunningenstelsel. In paragraaf 4.3 wordt nader ingegaan op de landschapstypen.

Verspreid in het agrarisch gebied komt ook extensief recreatief medegebruik voor. Zo lopen er diverse wandel- en fietspaden door het agrarisch gebied. Om deze functie te kunnen behouden zijn gronden met de bestemming agrarisch mede bestemd voor extensief recreatief medegebruik.

4.2.2 Agrarisch met waarden

Alle gronden met hoofdzakelijk agrarisch gebruik en die volgens de Visie Ruimte en Mobiliteit van de provincie Zuid Holland zijn aangemerkt als 'ecologische hoofdstructuur', zijn bestemd als 'Agrarisch met waarden'. In het plangebied gaat het hoofdzakelijk om een strook met gronden ten oosten en zuiden van de kern Nieuwkoop. De land- en tuinbouw kan zich in deze bestemming duurzaam ontwikkelen voor zover de aanwezige natuurwaarden niet worden geschaad.

Naast natuurwaarden herbergen de gronden met de bestemming Agrarisch met waarden, evenals de gronden met de bestemming Agrarisch, ook landschappelijke waarden. Deze landschappelijke waarden dienen in stand te worden gehouden en moeten zich verder kunnen ontwikkelen.

Binnen de bestemming Agrarisch met waarden, kan het agrarisch gebruik worden voortgezet, maar dient dit wel mede afgestemd te worden op de natuur- en landschapswaarden. Dit gezien het provinciaal beleid dat uitgaat van bescherming en versterking van natuurwaarden in dit gebied. De waarden maken het agrarisch gebruik dan ook zeker niet onmogelijk, ze zijn zelfs mede afhankelijk van de instandhouding van dit gebruik.

Bescherming van deze waarden zal middels een aantal gebruiksverboden en een omgevingsvergunningenstelsel voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden gewaarborgd worden. Zoals al genoemd is het plangebied ingedeeld in landschapstypen met kernkwaliteiten en worden deze

landschapstypen beschermd met een omgevingsvergunningenstelsel. Binnen de bestemming Agrarisch met waarden zijn aan dit stelsel ook de natuurwaarden gekoppeld, zodat ook deze waarden, naast de landschapswaarden via dit stelsel bescherming genieten.

Het voorgaande betekent dat gronden met de bestemming Agrarisch met waarden niet alleen bestemd zijn voor grondgebonden agrarisch gebruik, maar ook voor het behoud, herstel en ontwikkeling van landschaps- en natuurwaarden. In paragraaf 4.3 wordt nader ingegaan op de landschapstypen. Evenals in de bestemming Agrarisch komt ook in de bestemming Agrarisch met waarden extensief recreatief medegebruik voor. Daarom zijn ook deze gronden mede bestemd voor extensief recreatief medegebruik.

Omdat het provinciale beleid erop gericht is dat (op termijn) nieuwe natuurelementen worden gerealiseerd op gronden die nu nog deel uitmaken van het agrarisch gebied, bevat het voorliggende bestemmingsplan een wijzigingsbevoegdheid om de bestemming 'Agrarisch met waarden' te wijzigen in de bestemming 'Natuur' als de gronden geen agrarische functie meer hebben. Dit kan alleen als de gronden zijn verworven door een natuurbeherende instantie of als de huidige eigenaar dit wenst. Kortom, dit kan alleen op basis van vrijwilligheid.

Weidevogelgebieden

Grote delen van de agrarische gronden in het plangebied, zowel binnen de bestemming Agrarisch als Agrarisch met waarden, functioneren als leefgebied voor weidevogels. Deze gebieden zijn in het bestemmingsplan binnen de agrarische bestemming specifiek aangeduid als weidevogelgebied. Deze gronden zijn hierdoor tevens bestemd voor de bescherming van het leefgebied van weidevogels. Bescherming vindt onder meer plaats middels een omgevingsvergunningenstelsel voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden.

4.2.3 Natuur

Bestaande natuurgebieden zijn bestemd als natuur. Het gaat hier in het bijzonder om het Natura 2000-gebied de Nieuwkoopse Plassen & De Haack. Ook de Geerpolder Plas in het noordelijk deel van het plangebied kent een natuurbestemming.

Het beleid in gebieden met de bestemming 'Natuur' is zoveel mogelijk gericht op het behoud, herstel en ontwikkeling van de landschappelijke en natuurlijke waarden. Daarom zijn gronden met deze bestemming hiertoe hoofdzakelijk bestemd. Op gronden met de bestemming 'Natuur' is ook ondergeschikt extensief agrarisch natuurbeheer mogelijk. Voorts is eveneens ondergeschikt extensief recreatief medegebruik, zoals wandelen en fietsen, op deze gronden toegestaan. De natuur- en landschapswaarden in deze gebieden worden beschermd door gebruiksverboden en een omgevingsvergunningenstelsel voor werken en werkzaamheden.

4.2.4 Water

Het (permanent) aanwezige oppervlaktewater in het plangebied is voorzien van de bestemming Water. Het gaat dan om de hoofdwaterlopen (de

zogenaamde A-watergangen) en hoofdwaterpartijen, die zowel een belangrijke functie vervullen voor de waterhuishouding als beleving van het landschap. Minder belangrijke waterlopen en waterpartijen, zijn niet voorzien van de bestemming Water, maar ondergebracht in de andere gebiedsbestemmingen Agrarisch, Agrarisch met waarden of Natuur. In deze bestemmingen zijn ook watergangen en waterpartijen toegestaan, waardoor de daar gelegen watergangen en –partijen kunnen worden behouden en beheerd.

In gebieden met de bestemming Water is het beleid gericht op het behoud van het oppervlaktewater en daarmee het behoud van de functie die dit water vervult, onder meer voor de waterhuishouding en waterberging. Omdat in de bestemming Water ook gronden vallen die een natuurwaarde bezitten zijn gronden met de bestemming Water tevens bestemd voor de instandhouding, herstel en ontwikkeling van natuurlijke waarden.

4.3 Landschap en cultuurhistorie

4.3.1 Landschap

Het landschap van het plangebied is niet overal hetzelfde. Het gebied kan ingedeeld worden in verschillende landschapstypen met eigen kenmerken en kwaliteiten, oftewel met eigen landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Om het landschap optimaal te beschermen en te ontwikkelen is het landelijk gebied in dit bestemmingsplan ingedeeld in verschillende landschapstypen, gebaseerd op het Landschapsontwikkelingsplan (LOP). In het LOP worden navolgende landschapstypen onderscheiden:

- Diepe droogmakerijen landschap;
- Wijds veenweiden landschap;
- Kleinschalig Oeverwallen landschap;
- Natuurlijk petgaten- en legakkerlandschap.

Voor een beschrijving en de ligging van de verschillende landschapstypen wordt verwezen naar paragraaf 2.2.

Deze landschapstypen zijn middels een gebiedsaanduiding op de verbeelding aangegeven. Ter plaatse van een dergelijke aanduiding zijn de gronden mede bestemd voor het behoud, herstel en ontwikkeling van het ter plaatse voorkomende landschapstype. Dit maakt het mogelijk om het landschap te beheren en om ingrepen uit te voeren, zoals bijvoorbeeld het aanleggen van landschapselementen, die het landschap versterken.

De gemeente wil de karakteristieken van de verschillende landschapstypen behouden en versterken. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door bij ruimtelijke ontwikkelingen uit te gaan van de gebiedseigen structuren en patronen, zoals verkavelingspatronen, en door te voorkomen dat belangrijke waarden, zoals openheid worden aangetast.

De bescherming van de landschapstypen gebeurt doordat hieraan een omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden gekoppeld is. Ook moet er getoetst worden aan de waarden van de landschapstypen bij het verlenen van afwijkingen en het toepassen van wijzigingsbevoegdheden. Om de bescherming te concretiseren, zijn per landschapstype kernkwaliteiten (kenmerken) benoemd, die aan de basis staan

van het vergunningenstelsel en de toetsing bij afwijkingen en wijzigingsbevoegdheden. Ook deze kernkwaliteiten zijn afkomstig uit het LOP en zijn in de regels van het bestemmingsplan vastgelegd.

In de onderstaande tabel zijn de kernkwaliteiten van de diverse landschapstypen weergegeven. Tevens is in deze tabel de benaming van de aanduiding van de landschapstypen op de verbeelding van het bestemmingsplan aangegeven.

Landschapstype	Naam aanduiding landschapstype in bestemmingsplan	Kernkwaliteiten (kenmerken)
Diepe droogmakerijen landschap	landschapstype droogmakerijen landschap	Zeer grote mate van openheid, rationele strokenverkaveling, oude ontginningslinten hoger dan omgeving, zichtlijnen vanuit en op het lint. Lintbebouwing oorspronkelijke ontginningsassen, boerderijstroken langs wegen en randen, verspreide boerderijen. Bomenrijen langs wegen, lijnbeplanting op de erfgronden solitaire boerderijen, losse erfbeplanting ontginningsassen.
Wijds veenweiden landschap	landschapstype veenweiden landschap	Grote mate van openheid, hoofdzakelijk rationele cope en/of slagenverkaveling, hoge grondwaterstand, historisch-bouwkundig waardevolle ontginningslinten, grote verschillen tussen besloten bebouwingslinten en open weide gebied, zichtlijnen vanuit en op het lint. Lintbebouwing ontginningsassen. Beplanting geconcentreerd in de linten, erfbeplanting met solitaire, landschappelijke beplanting zoals griefhoutbosjes en beplante kaden, boomgaarden in linten, enkel populierenbos.
Kleinschalig oeverwallenlandschap	landschapstype oeverwallenlandschap	Licht glooiende ruggen in het landschap, kleinschalig en besloten karakter, natuurlijke oude waterlopen, oude lintbebouwing direct aan het water, onregelmatige strokenverkaveling loodrecht op de oeverwal, doorzichten vanuit lint op omliggende veenweiden. Bebouwing volgt natuurlijke patronen, afwisselend oude en nieuwe boerderijen en woningen. Beplanting vooral in bebouwingslinten in de vorm van erfbeplanting (solitaire) en kleine boomgaarden, geriefhoutbosjes tussen de erven.
Natuurlijk petgaten- en legakkerlandschap	landschapstype petgaten- en legakkerlandschap	Verveningssloten met petgaten en legakkers, half besloten landschap. Lintbebouwing van Nieuwkoop en Noorden. Beplanting op legakkers en enkele percelen.

Tabel 4.2: Landschapstypen en de daarbij behorende kernkwaliteiten in het landelijk gebied van Nieuwkoop

4.3.2 Cultuurhistorie

Archeologische waarden

De archeologische waarden die in het plangebied voorkomen zijn beschermd middels de dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie'. De gemeente Nieuwkoop heeft haar archeologisch beleid verwerkt in de "Erfgoedverordening 2010". Hierin wordt aangesloten bij de Provinciale Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland (CHS). Wat betreft de archeologische verwachtingswaarden is onderscheid gemaakt in een viertal gebieden, te weten:

1. Gebieden met een zeer grote kans op archeologische sporen (stads- of dorpskern);
2. Gebieden met een zeer grote kans op archeologische sporen;

3. Gebieden met een redelijke tot grote kans op archeologische sporen;
4. Gebieden met een kleine kans op archeologische sporen.

Aan de gebieden is een diepte- en oppervlakteondergrens voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek gekoppeld. De ondergrenzen geven aan vanaf welke omvang én diepte (altijd in combinatie) van een ruimtelijk plan er archeologisch onderzoek plaats moet vinden. Voor een verdere toelichting op het aspect archeologie wordt verwezen naar paragraaf 5.11.

Cultuurhistorische waarden landschap

De onderscheiden landschapstypen die reeds in paragraaf 4.3.1 ('landschap') aan de orde zijn gekomen, zijn mede gebaseerd op de cultuurhistorische waarden. De cultuurhistorische waarden van het landschap zijn daardoor sterk verweven met de landschappelijke waarden en liggen besloten in de landschapstypen en de daarbij behorende kernkwaliteiten. Petgaten, legakkers en verkavelingspatronen vormen bijvoorbeeld niet alleen een landschappelijke waarde, maar ook een cultuurhistorische waarde. In de bestemmingsomschrijving van de bestemmingen (waaronder Agrarisch en Natuur) die samenvallen met de verschillende landschapstypen is daarom opgenomen dat de gronden tevens bestemd zijn voor de instandhouding, herstel en ontwikkeling van de cultuurhistorische waarden van het landschapstype. Deze cultuurhistorische waarden worden beschermd door hetzelfde omgevingsvergunningstelsel als de landschappelijke waarden, zie paragraaf 4.3.1.

Het boerderijlint langs de Meije is door de provincie Zuid-Holland aangewezen als cultuurhistorisch kroonjuweel. Dit boerderijlint langs de Meije is van zeer hoge waarde vanwege het kenmerkend historische beeld van ijle lintbebouwing met boerderijen en arbeiderswoningen. In het bestemmingsplan is hieraan bescherming gegeven door de bestaande situatie op maat te bestemmen.

Cultuurhistorische gebouwen en objecten

In het plangebied komen op verschillende plaatsen cultuurhistorische elementen voor die kenmerkend zijn voor een bepaalde plek in het gebied. Deze kunnen iets zeggen over de ontstaansgeschiedenis van het landschap. Het betreft met name bijzondere gebouwen en andere bouwkundige elementen. Deze cultuurhistorisch waardevolle objecten zijn op de rijks- en gemeentelijke monumentenlijst vastgelegd. In Nieuwkoop komen voornamelijk oude boerderijen, woonhuizen, bruggen en andere waterwerken (sluizen en gemalen) voor op de monumentenlijst.

Bescherming van deze rijks- en gemeentelijke monumenten gebeurt niet middels het bestemmingsplan, maar vanuit de Monumentenwet of Erfgoedverordening. Dit om dubbele regelgeving te voorkomen en flexibiliteit in het plan te houden. Dit betekent dus niet dat de monumenten zonder meer gesloopt en/of verbouwd mogen worden, maar de bescherming van deze objecten is in andere wet- en regelgeving geborgd.

Voor de molen aan de Kromme Mijdsrecht is min of meer een uitzondering gemaakt. Ter bescherming van de molen als werktuig (windbelemmering voorkomen) en als landschapsbepalend element (voorkomen dat het zicht op

de molen afneemt) is de bij de molen behorende biotoop middels de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone – molenbiotoop' op de verbeelding van het bestemmingsplan opgenomen. Binnen de biotoop gelden nadere regels voor de hoogte van bebouwing en het aanbrengen van beplanting. Onder de voorwaarde dat het functioneren van de molen als werktuig door windbelemmering en of de waarde als landschapsbepalend element, niet onevenredig in gevaar wordt of kan worden gebracht, kan van deze regels worden afgeweken met een omgevingsvergunning.

4.4 Omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden

De gebiedsbestemmingen en nadere aanduidingen met landschapstypen zijn afgestemd op de aanwezige waarden in het plangebied. Aangezien het beleid gericht is op behoud en ontwikkeling van deze specifieke waarden, zullen regels nodig zijn om dit beleid te realiseren. De geschetste indeling van het landelijk gebied werkt door in het bestemmingsplan via de regels ten aanzien van bouwen en gebruik en het uitvoeren van bepaalde werken en werkzaamheden.

Een voor de realisering van het ruimtelijk beleid belangrijk onderdeel van het bestemmingsplan landelijk gebied is het omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden. In de bovenstaande paragrafen is voor de bescherming van bepaalde waarden hier reeds een aantal malen aan gerefereerd. Het doel van dit stelsel is het voorkomen dat bepaalde specifieke waarden die het gebied herbergt als gevolg van bepaalde activiteiten op onevenredige wijze worden geschaad. Dit speelt met name in die gebieden waar sprake is van verweving van functies, zoals in 'Agrarisch met waarden'. Voor het uitvoeren van bepaalde werken of werkzaamheden moet een omgevingsvergunning worden afgeven door het bevoegd gezag voordat met die werken of werkzaamheden kan worden begonnen. Bij het afgeven wordt getoetst aan de in het bestemmingsplan opgenomen criteria. Ook kunnen bepaalde werken of werkzaamheden als 'strijdig gebruik' worden aangemerkt, wat inhoudt dat op uitvoering daarvan een absoluut verbod rust.

Een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden wordt opgenomen ter bescherming van onder meer de volgende waarden:

- a. natuurwaarden;
- b. landschappelijke waarden;
- c. cultuurhistorische waarden;
- d. archeologische waarden.

De verplichting voor een omgevingsvergunning zal in de regel gelden voor veelal specifieke, eenmalige en grootschalige werkzaamheden. Algemeen gebruikelijk en regelmatig terugkerend beheer en onderhoud zijn van de vergunningplicht uitgesloten. In de praktijk zal moeten worden bepaald of een bepaald werk of werkzaamheid kan worden beschouwd als normaal beheer of onderhoud danwel vergunningplichtig is. Het dunnen van bos in het kader van het bosbeheer kan bijvoorbeeld beschouwd worden als normaal beheer of onderhoud. Overigens zijn werken en werkzaamheden binnen agrarische bouwvlakken uitgezonderd van de vergunningplicht.

Afwegingskader

Veel werken en werkzaamheden hebben tot doel een verbetering van de waterhuishouding, verkaveling en ontsluiting van agrarische gronden. De diverse landbouwsectoren stellen aan de basisinrichting deels verschillende eisen. Het landbouwkundig belang van deze werken en werkzaamheden is daarmee afhankelijk van het belang van verbetering van deze inrichtingsfactoren voor de specifieke landbouwsector. De volgende factoren spelen daarbij een rol:

- de grondgebondenheid van de productie (akkerbouw, tuinbouw, melkveehouderij);
- de gevoeligheid / hoogwaardigheid van de teelt (tuinbouw);
- de intensiteit van het grondgebruik door grondbewerking;
- de afstand tot bedrijfsgebouwen (voor akkerbouw is exploitatie van gronden op afstand veelal goed in te passen in een doelmatige bedrijfsvoering; melkveehouderij en vollegrondstuinbouw vragen een directere relatie met de bedrijfsgebouwen).

In hoeverre de werken en werkzaamheden schadelijk zijn voor de aanwezige waarden is afhankelijk van de volgende factoren:

- de precieze locatie van de uit te voeren werken en werkzaamheden;
- de omvang (diepte, oppervlakte);
- het tijdstip van de uitvoering;
- de wijze van uitvoering.

Omdat deze factoren nu niet duidelijk zijn, zal het bevoegd gezag van geval tot geval moeten afwegen of een omgevingsvergunning kan worden verleend. Bij deze afweging zal het belang van uitvoering van de desbetreffende werken of werkzaamheden worden afgewogen tegenover de negatieve effecten voor de aanwezige waarden.

Waarden en criteria

Zoals in paragraaf 4.2 en 4.3 al is aangegeven werkt de indeling van het landelijk gebied in gebiedsbestemmingen en landschapstypen door in het bestemmingsplan via de regels ten aanzien van het uitvoeren van bepaalde werken en werkzaamheden. Deze regels zijn afgestemd op de aanwezige waarden. Waar het gaat om de bescherming van de aanwezige natuur-, cultuurhistorische en landschapswaarden betekent dit dat een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden gevraagd wordt voor bepaalde werkzaamheden in bepaalde gebieden.

Een omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden kan bijvoorbeeld nodig zijn voor (niet uitputtend):

- a. het aanplanten of verwijderen van beplanting, bomen en/of houtgewas;
- b. het ontgronden, afgraven, egaliseren, diepploegen en/of ophogen van gronden;
- c. het dempen, (ver)graven, verdiepen, waaronder baggeren, en/of verbreden van sloten en/of andere watergangen;
- d. het aanbrengen van oppervlakteverhardingen;
- e. het aanleggen van ondergrondse en/of bovengrondse transport-, energie- en/of telecommunicatiekabels en/of -leidingen;
- f. het aanleggen van drainage, wijzigen van de grondsamenstelling en/of het aanbrengen van voorzieningen;

g. het aanbrengen van oeversbeschoeiing.

Het criterium voor het kunnen verlenen van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden is of door deze werken of werkzaamheden, danwel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen de landschappelijke en cultuurhistorische waarden (kernkwaliteiten) van de gronden niet onevenredig worden aangetast. Binnen de bestemmingen waar ook sprake is van natuurwaarden (zoals Agrarisch met Waarden en Natuur) of in weidevogelgebieden geldt eenzelfde soort criterium ten aanzien van de natuurwaarden. Binnen dergelijke bestemmingen geldt daardoor een dubbele toetsing: er moet getoetst worden op de gevolgen voor de landschappelijke én de natuurwaarden. Bij de toetsing zal, zoals al gezegd, per geval een afweging gemaakt moeten worden in hoeverre voldaan wordt aan de criteria en dus bepaald moeten worden of een vergunning al dan niet verleend kan worden.

Overigens kan het zijn dat er voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden naast een omgevingsvergunning ook een watervergunning op grond van de Keur van het waterschap benodigd is, of dat er een watervergunning benodigd is, terwijl er voor de betreffende werken of werkzaamheden geen omgevingsvergunning nodig is. De initiatiefnemer van de werken of werkzaamheden zal dit zelf moeten nagaan en indien nodig zelf een vergunning moeten aanvragen bij het waterschap.

4.5 Agrarische bedrijven

In dit bestemmingsplan wordt onder een agrarisch bedrijf verstaan: een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren.

4.5.1 Agrarische bouwvlakken

Op de verbeelding zijn voor alle agrarische bedrijven bouwvlakken (bouwblok) opgenomen. Het bouwen ten behoeve van het agrarisch bedrijf is toegestaan binnen de op aangegeven bouwvlakken. Hoofregel is dat alle bebouwing (bedrijfswoning, schuren en stallen, etc.), inclusief mest- en sleufsilo's, opslag van kuilvoer etc., binnen het bouwvlak dient te worden gesitueerd. Het doel van deze toekenning van bouwvlakken is tweeledig:

1. Te bereiken dat bebouwing zoveel mogelijk geconcentreerd wordt in het landelijk gebied, dat dus niet her en der verspreid nieuwe bedrijfsgebouwen ontstaan;
2. Te voorkomen dat er onnodig veel bebouwing staat. De hoeveelheid bebouwing wordt op deze wijze immers aan een maximum gekoppeld. Daarmee wordt gestimuleerd dat bij nieuwbouw de oude gebouwen worden gesloopt.

In het landelijk gebied mogen buiten de bouwvlakken geen nieuwe solitaire agrarische opstallen worden opgericht. Dit om verrommeling van het landschap te voorkomen. Een uitzondering hierop vormen mest- en sleufsilo's. Deze mogen via een afwijking bij omgevingsvergunning buiten het bouwvlak worden gebouwd tot een gezamenlijke oppervlakte van niet meer dan 750 m², mits deze de ter plaatse aanwezige waarden, zoals landschappelijke en cultuurhistorische waarden, niet onevenredig aantasten.

Voor de agrarische bedrijven is een agrarisch bouwvlak met een omvang van maximaal 2 hectare het uitgangspunt. Voor alle agrarische bedrijven is een 'bouwvlak op maat' opgenomen. De behoefte aan bouwmogelijkheden kan per agrarisch bedrijf immers sterk verschillen. Bij het bepalen van vorm, situering en omvang van de bouwvlakken is rekening gehouden met:

- de rechten uit het geldende bestemmingsplan;
- de eigendomsgrenzen;
- de huidige omvang van het bedrijf (reeds aanwezige bebouwing, verhardingen en overige voorzieningen);
- de aanwezigheid van beplantingen, sloten e.d.;
- de aard van het bedrijf (bedrijfstype);
- concrete uitbreidingsplannen.

Verder zijn verleende vrijstellingen, ontheffingen en vergunningen voor bebouwing buiten het vigerende bouwvlak verwerkt in de ligging van het bouwvlak. Deze verkregen toestemmingen zijn immers bepalend voor de bestaande rechten.

De exploitatie van een agrarisch bedrijf dient bedrijfsmatig te zijn en duidelijk verder te gaan dan hobbymatige activiteiten. Van bedrijfsmatige activiteiten kan worden gesproken als daar een deelinkomen aan kan worden ontleend. Hobbyboeren hebben een woonbestemming gekregen. Bij al dan niet vervangende nieuwbouw binnen het bouwvlak van agrarische bedrijfsgebouwen moet de bedrijfsmatige noodzaak vooraf aangetoond worden.

4.5.2 Grondgebonden en niet-grondgebonden bedrijven

In het bestemmingsplan wordt onderscheid gemaakt tussen grondgebonden en niet-grondgebonden bedrijven, omdat de ruimtelijke impact 'in het veld' duidelijk verschillend is. Zo is een niet-grondgebonden bedrijf voor zijn functioneren doorgaans niet afhankelijk van de omliggende agrarische gronden, terwijl dat bij een grondgebonden bedrijf wel het geval is. Ook is de oppervlakte aan gebouwen bij niet-grondgebonden bedrijven vaak groter dan die van grondgebonden bedrijven. Dit omdat bij niet-grondgebonden bedrijven de productie met name plaatsvindt in gebouwen.

Grondgebonden agrarisch bedrijf

Onder een grondgebonden agrarisch bedrijf wordt verstaan: agrarische bedrijven waarvan de bedrijfsvoering grotendeels afhankelijk is van het voortbrengend vermogen van de grond welke tot dat bedrijf behoort. Afhankelijkheid van de grond kent hierbij de volgende aspecten: voedervoorziening, mestafzet of het bieden van een natuurlijk substraat voor plantaardige teelten.

Grondgebonden agrarische bedrijven zijn onder meer de volgende bedrijfstakken: grondgebonden veehouderij, akkerbouw en vollegroendstuinbouw. Ook een paardenfokkerij wordt onder een grondgebonden agrarisch bedrijf geschaard. Fruitteelt, boomteelt en bosbouw wordt niet onder een grondgebonden bedrijf begrepen. Dit aangezien deze bedrijfstakken in Nieuwkoop niet voorkomen en het ook niet wenselijk is dat deze zich daar, mede gezien de kenmerkende openheid van het landschap, ontwikkelen. Bij grondgebonden agrarische bedrijven vindt de productie geheel of in overwegende mate niet plaats in gebouwen. Grondgebonden

agrarische bedrijven zijn op alle agrarische bouwvlakken toegestaan, uitgezonderd sierteelt, wat alleen is toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'sierteelt'.

Verder wordt er het bestemmingsplan een onderscheid gemaakt tussen grondgebonden en intensieve veehouderijen. In de regels (begrippen) is dit ook nader gedefinieerd. Dit onderscheid hangt samen met het onderscheid tussen grondgebonden en niet-grondgebonden agrarische bedrijven. Grondgebonden veehouderijen zijn agrarische bedrijven die gericht zijn op het houden van dieren en voor de bedrijfsvoering afhankelijk zijn van het producerend vermogen van de grond of van de mestafzetmogelijkheden van de grond, welke tot dat bedrijf behoort. Het voer en de mest van deze bedrijven wordt dus in hoofdzaak gewonnen respectievelijk aangewend op onbebouwde gronden waarover het bedrijf kan beschikken.

Niet-grondgebonden agrarisch bedrijf

Onder een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf wordt verstaan: agrarische bedrijven waarvan de productie geheel of overwegend plaatsvindt in gebouwen. De productie van deze bedrijven is grotendeels onafhankelijk van het voortbrengend vermogen van de grond.

Niet-grondgebonden agrarische bedrijven betreffen intensieve veehouderijen, glastuinbouwbedrijven en gebouwgebonden teeltbedrijven en kwekerijen (zoals een champignon- of witlofkwekerij). Onderstaand wordt kort op deze drie bedrijfstypen ingegaan.

1. Intensieve veehouderijen

In het plangebied zijn een aantal intensieve veehouderijen aanwezig. Deze zijn specifiek op de verbeelding aangeduid middels de aanduiding 'intensieve veehouderij'. Intensieve veehouderijen zijn agrarische bedrijven met een bedrijfsvoering die hoofdzakelijk in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals rundveemesterij (exclusief vetweiderij), varkens-, vleeskalver-, pluimvee-, pelsdier- of geitenhouderij of een combinatie van deze bedrijfstypen, alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfstypen. Grondgebonden veehouderijen worden niet aangemerkt als intensieve veehouderij. Een intensieve veehouderij is niet afhankelijk van agrarische grond als productiemiddel. Het beleid is erop gericht om geen nieuwe intensieve veehouderijen in het landelijk gebied toe te staan. Omschakeling naar een intensieve veehouderij wordt daarom door het bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt. Bestaande intensieve veehouderijen zijn specifiek aangeduid op de verbeelding van het bestemmingsplan, waardoor deze hun bedrijfsvoering kunnen voortzetten.

Bestaande intensieve neventakken bij een grondgebonden agrarisch bedrijf kunnen eveneens worden voortgezet, tot een maximale oppervlakte van 40% van de agrarische bedrijfsgebouwen, tot een maximum van 1000 m². Nieuwe intensieve neventakken zijn op grond van de provinciale verordening ruimte niet toegestaan.

2. Glastuinbouwbedrijven

In het plangebied komen enkele solitair gelegen glastuinbouwbedrijven voor. Onder een glastuinbouwbedrijf wordt een agrarisch bedrijf verstaan, dat gericht is op het telen van gewassen door gebruik te maken van kassen. Het

merendeel van de glastuinbouwbedrijven in de gemeente Nieuwkoop valt buiten het plangebied van het voorliggende bestemmingsplan landelijk gebied, omdat deze zijn opgenomen in het recent vastgestelde bestemmingsplan Glastuinbouw.

Glastuinbouw heeft vanwege zijn uitstraling een geheel eigen karakter en wordt daarom op de verbeelding specifiek aangeduid met de aanduiding 'glastuinbouw'. Een belangrijke doelstelling van het provinciaal ruimtelijk beleid is het concentreren van glastuinbouwbedrijven. Hiervoor zijn in de provinciale verordening een aantal speciale glastuinbouwconcentratiegebieden onderscheiden, waar grootschalige uitbreiding en nieuwvestiging plaats kan vinden. Een deel van deze concentratiegebieden valt binnen het plangebied van het voorliggende bestemmingsplan. Dit betreft het gebied Nieuw Amstel Oost. Het gebied Nieuw Amstel Oost heeft een agrarische bestemming gekregen in dit bestemmingsplan. Dit impliceert dat de ontwikkeling van glastuinbouw op grond van het plan niet mogelijk is en de bestaande situatie bestemd is. Alleen via partiële herziening van het bestemmingsplan kan de vestiging van glastuinbouwbedrijven in dit gebied mogelijk gemaakt worden.

De gemeente heeft nut en noodzaak van de eerder gedachte uitbreiding van het areaal glastuinbouw in Nieuw Amstel Oost 1, 2 en 3 heroverwogen en acht het niet meer haalbaar en betaalbaar. Voorfinanciering door de gemeente is niet aan de orde. Wel laat de gemeente de mogelijkheid aan lokale ondernemers om binnen de gemeentegrenzen hun bedrijf voort te zetten door, aansluitend op Nieuw Amstel (door middel van een concreet principeverzoek), zich te vestigen op Nieuw Amstel Oost 1. Indien hiervan in de komende planperiode sprake is, zal dus medewerking worden verleend aan een goed onderbouwd verzoek voor de vestiging van een glastuinbouwbedrijf. Wel wordt hierbij een ruimtelijke zonering in acht genomen. Een verzoek midden in het gebied zal niet positief worden beoordeeld. De ontwikkeling zal eventueel kunnen starten in het gebied 1a, zoals weergegeven in bijgaande figuur (hoek Nieuwveens Jaagpad en Molenkade).

Nieuw Amstel Oost (gele markering), in drie deelgebieden, met Nieuw Amstel Oost 1 (NAO1a), als eerste fase

Op basis van het provinciaal beleid zijn nieuwe kassen buiten de in de verordening aangewezen glastuinbouwgebieden alleen toegestaan bij bestaande volwaardige glastuinbouwbedrijven. Verdergaande uitbreiding is slechts mogelijk op basis van de provinciale 'glas voor glas-regeling', waarbij tegenover de uitbreiding van de oppervlakte aan kassen staat dat in gelijke mate duurzame sanering van bestaande kassen (buiten de concentratiegebieden) plaatsvindt, of een combinatie van tenminste 50% duurzame sanering van bestaande kassen en maatregelen die de ruimtelijke kwaliteit verbeteren.

Het bovenstaande resulteert erin dat in het bestemmingsplan voor bestaande glastuinbouwbedrijven een uitbreidingsmogelijkheid wordt geboden om de oppervlakte aan kassen uit te breiden (al dan niet via planwijziging) tot maximaal 2 ha per bedrijf, tenzij op grond van het vigerend bestemmingsplan al een grotere oppervlakte is toegestaan.

In het bestemmingsplan zijn geen mogelijkheden opgenomen voor verdergaande uitbreiding van de kassen. De eisen die daaraan gesteld worden met de 'glas voor glas-regeling' en het maatwerk dat daarbij komt kijken, leent zich niet voor een afwijkings- of wijzigingsbevoegdheid. Een partiële herziening van het bestemmingsplan is hiervoor een meer geëigend instrument.

3. Gebouwgebonden teeltbedrijven en kwekerijen

In het plangebied zijn geen gebouwgebonden teeltbedrijven of kwekerijen, zoals witlof- of champignonkwekerijen, aanwezig.

4.5.3 Etagestallen

Alleen de begane grondvloer van stallen mag worden aangewend voor het houden van vee. Er wordt geen mogelijkheid geboden voor het realiseren van meerdere vloeren voor het stallen van vee. De afweging hierin is ingegeven vanuit het aspect milieu en op grond van maatschappelijke opvattingen over etagestallen.

4.5.4 Paardenfokkerijen en paardenhouderijen

Activiteiten gericht op het houden, stallen, trainen en fokken van paarden en het aanbieden van paardrijlessen zijn een trend en ontwikkelen zich ook in het landelijk gebied in snel tempo. Duidelijk is geworden dat er een zeer grote diversiteit aan activiteiten is. In dit plan wordt een onderscheid gemaakt in productiegerichte en gebruiksgerichte paardenhouderijen.

Productiegerichte paardenhouderijen zijn paardenfokkerijen. Hier ligt de nadruk op het fokken, het produceren van paarden. Ook het voortbrengen van producten door middel van het houden van paarden, zoals een paardenmelkerij kan hieronder worden verstaan. Paardenfokkerijen worden in dit plan daarom beschouwd als grondgebonden agrarische bedrijven. Deze kunnen zich daardoor zonder meer vestigen op een agrarisch bouwvlak.

Gebruiksgerichte paardenhouderijen zijn bedrijven die gericht zijn op het africhten/trainen van paarden, het stallen van paarden, waaronder pensionstalling, en het geven van instructie aan derden. Deze bedrijven zijn dus niet (primair) op productie gericht. Daarnaast hebben dergelijke

bedrijven, gelet op de mogelijke verkeersaantrekkende werking en de vrij grote bedrijfsgebouwen (rijhallen) een eigen ruimtelijke uitstraling. Om deze reden zijn deze bedrijven specifiek aangeduid op de verbeelding middels de aanduiding 'paardenhouderij'.

Onder paardenhouderijen worden geen maneges begrepen. Maneges zijn bedrijven die uitsluitend gericht zijn op het bieden van paardrijdmogelijkheden en het geven van instructie aan derden met gebruik van paarden in eigendom van het bedrijf of aan derden met eigen paarden en het bieden van huisvesting aan die paarden. De meeste maneges beschikken over een horecavoorziening in de vorm van een kantine, voor het verstrekken van dranken en etenswaren aan bezoekers van de manege. Doorgaans worden op maneges ook eens in de zoveel tijd wedstrijden of evenementen georganiseerd, zoals concoursen. De toestroom van bezoekers en paarden is op zulke dagen intensiever. Maneges horen vanwege hun specifieke karakter thuis in de bestemming 'Sport'. In het landelijk gebied van Nieuwkoop zijn echter geen maneges gevestigd.

Paardenbakken

In het landelijk gebied is steeds vaker sprake van paardenbakken, niet alleen bij agrarische bedrijven, maar ook bij burgerwoningen. Paardenbakken kunnen vanwege hun ruimtelijke uitstraling voor hinder voor de omgeving zorgen (licht en stof) en het landschap aantasten.

Nieuwe paardenbakken zijn daarom alleen op agrarische bouwpercelen toegestaan. Dat betekent dat deze binnen het agrarisch bouwvlak moeten worden opgericht. De verlichtingsmasten mogen tot 5 meter hoog zijn. Buiten agrarische bouwvlakken zijn paardenbakken alleen mogelijk (via afwijking) ten behoeve van paardenhouderijen.

Bestaande paardenbakken op woonpercelen bij burgerwoningen, bij niet-agrarische bedrijven of buiten agrarische bouwvlakken mogen worden gehandhaafd. Hiertoe zijn deze op de verbeelding voorzien van de aanduiding 'specifieke vorm van recreatie – paardenbak'.

4.5.5 Verandering van vorm en/of grootte van agrarische bouwvlakken

Wanneer binnen de planperiode blijkt dat de vorm en/of omvang van het agrarisch bouwvlak niet meer voldoet voor de agrarische bedrijfsvoering, kan gebruik worden gemaakt van een wijzigingsbevoegdheid voor vormverandering en/of vergroting van het bouwvlak. De aanleiding voor vergroting/vormverandering kan gelegen zijn in een aantal redenen, zoals:

- als gevolg van heel specifieke ontwikkelingen – die vooraf niet waren voorzien – is een kleine correctie van de vorm en/of grootte van het bouwvlak nodig;
- omdat het bedrijf omschakelt naar een andere bedrijfstak zijn er substantieel meer (en/of andersoortige) bedrijfsgebouwen nodig;
- het bedrijf groeit sterker dan verwacht.

Vormaanpassing van het bouwvlak via planwijziging is voor alle typen bedrijven mogelijk. Een belangrijk uitgangspunt bij vormverandering is dat de oppervlakte van het agrarisch bouwvlak gelijk blijft.

Vergroting van het bouwvlak via planwijziging is ook mogelijk voor alle typen agrarische bedrijven, grondgebonden of niet-grondgebonden. Dit betekent onder meer dat een vergroting mogelijk is van de bouwvlakken van grondgebonden veehouderijen en intensieve veehouderijen. Voorwaarde is wel dat voldaan moet kunnen worden aan de gebruiksregels ten aanzien van de toename van stikstofemissie en depositie op Natura 2000.

Deze gebruiksregels luiden als volgt:

Strijdig gebruik:

Als strijdig gebruik wordt aangemerkt het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van de wijziging en/of uitbreiding van de bestaande veestapel (of wijziging van het bestaande stalsysteem) en/of ten behoeve van de oprichting en/of wijziging en/of uitbreiding van mestplaten, mestsilo's en mest- en/of organische (bij)productvergistings, waarbij een toename van stikstofemissie plaatsvindt vanuit de betreffende inrichting.

Vergroting bouwvlak:

Het bevoegd gezag kan afwijken van het bepaalde ten aanzien van strijdig gebruik zoals hierboven verwoord, wanneer het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van de wijziging en/of uitbreiding van de bestaande veestapel (of wijziging van het bestaande stalsysteem) en/of ten behoeve van de oprichting en/of wijziging en/of uitbreiding van mestplaten, mestsilo's en mest- en/of organische (bij)productvestiging, een stikstofdepositie veroorzaakt op voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000 gebied die afzonderlijk en, in geval het project of de handeling betrekking heeft op een inrichting als bedoeld in artikel 1.1, derde lid van de Wet milieubeheer, in cumulatie met andere projecten of handelingen met betrekking tot dezelfde inrichting in de periode waarvoor het Programma Aanpak Stikstof geldt, op grond van artikel 19km, eerste lid Natuurbeschermingswet 1998 mogelijk is. Voordat burgemeester en wethouders de afwijking verlenen vragen zij het bevoegd gezag Nb-wet om advies, tenzij de aanvrager zelf deze afstemming reeds vooraf heeft verzorgd. De adviesaanvraag c.q. afstemming zal in ieder geval betrekking hebben op de vraag of de handeling die het betreft past binnen de beleidskaders die het betrokken bevoegd gezag hiertoe heeft vastgesteld binnen het Programma Aanpak Stikstof en op de vraag of er nog voldoende ontwikkelruimte beschikbaar is binnen het Programma Aanpak Stikstof.

Voor de vergroting van het bouwvlak gelden verder nog de volgende voorwaarden: De oppervlakte van het bouwvlak mag door wijziging tot maximaal 2 ha worden vergroot. Dit om de zekerheid te kunnen bieden dat alle bebouwing en verharding binnen het bouwperceel kan worden gesitueerd. De schaalvergroting binnen de landbouw vereist grotere bedrijven; in samenhang hiermee dient voldoende ruimte te worden geboden voor agrarische bedrijfsgebouwen binnen het bouwvlak. Uiteraard kan schaalvergroting gevolgen hebben voor de omgeving en met name gevoelige functies. Op dit vlak geldt er echter wet- en regelgeving ter bescherming van deze functies (zie ook hoofdstuk 5) waardoor er geen onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat kan optreden. Dit betekent dan ook dat schaalvergroting alleen mogelijk is als aan de wet- en regelgeving kan worden voldaan.

Een vergroting van bouwvlakken via een wijzigingsbevoegdheid tot meer dan 2 ha wordt niet mogelijk gemaakt aangezien dat niet in overeenstemming is met de provinciale verordening ruimte.

Bij vormaanpassing en vergroting van bouwvlakken moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Zo moeten deze noodzakelijk zijn voor een doelmatige agrarische bedrijfsvoering en mag het woon- en leefklimaat in de directe omgeving daardoor niet onevenredig worden aangetast. Ook vindt toetsing plaats aan de ter plaatse aanwezige waarden (landschaps- en natuurwaarden). Deze mogen niet worden aangetast. Voor een vergroting van het agrarisch bouwvlak dient sprake te zijn van een volwaardig agrarisch bedrijf. Tevens moet het bouwvlak landschappelijk worden ingepast.

4.5.6 Nieuwvestiging

Nieuwvestiging, zijnde het creëren van een nieuw agrarisch bouwvlak, van agrarische bedrijven, wordt door het bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt. De verwachting is namelijk dat in de komende jaren veel agrarische bedrijven worden beëindigd. Er komen zo agrarische bedrijfslocaties vrij die in principe opnieuw gebruikt kunnen worden. Mocht er een concreet initiatief aan de orde zijn, waarbij geen gebruik kan worden gemaakt van een vrijkomend agrarisch bouwvlak, dan zal op dat moment worden bekeken of met een partiële herziening medewerking kan worden verleend.

4.5.7 Omschakeling en hervestiging

Binnen een agrarisch bouwvlak is in het gehele plangebied de omschakeling naar een grondgebonden agrarisch bedrijf toegestaan. Bestaande niet-grondgebonden bedrijven, zoals intensieve veehouderijen, kunnen dus bij recht omschakelen naar een grondgebonden agrarisch bedrijf. Omschakeling naar een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf, zoals intensieve veehouderij of glastuinbouwbedrijf, is niet toegestaan. Daarmee is hervestiging van dergelijke bedrijven (op locaties waar nu niet een dergelijk bedrijf aanwezig is) ook uitgesloten. De komst van nieuwe solitaire glastuinbouwbedrijven en nieuwvestiging van intensieve veehouderijen is namelijk in strijd met het provinciaal beleid.

4.5.8 Teeltondersteunende voorzieningen

Teeltondersteunende voorzieningen (TOV) zijn voorzieningen in, op of boven de grond die door agrarische bedrijven met plantaardige teelten worden gebruikt om de productie onder meer gecontroleerde omstandigheden te laten plaatsvinden. Zo kunnen met deze voorzieningen weersinvloeden worden gematigd, ziekten en plagen worden beperkt, de arbeidsomstandigheden worden bevorderd en de inzet van gewasbeschermingsmiddelen en de productiekwaliteit worden verbeterd. Voorbeelden zijn: aardbeienteelttafels, afdekfolies en acryldoek, antiworteldoek, hagelnetten, insectengaas, plastic tunnels, regenkappen en schaduwhallen. Het gebruik van deze voorzieningen is aan regels gebonden omdat de ze op diverse wijzen van invloed zijn op bijvoorbeeld de waterhuishouding, het landschapsbeeld en de natuur.

Teeltondersteunende voorzieningen kunnen worden ingedeeld in permanente en tijdelijke voorzieningen. De onderstaande tabel geeft een (niet uitputtend) overzicht.

Tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen	Permanente teeltondersteunende voorzieningen
• hagelnetten • schaduwhallen • wandelkappen • afdekfolies en acryldoek • lage tunnels • insectengaas	• containervelden • teeltondersteunende kassen (waaronder mede begrepen schuurkassen en permanente tunnel- of boogkassen hoger dan 1,5 meter) • bakken op stellingen (met regenkappen) • stellages voor regenkappen

Tabel 4.3 Indeling teeltondersteunende voorzieningen (TOV)

- Een *tunnelkas* (kweekkas of kweektunnel) is een halfronde constructie van lichtdoorlatend materiaal (geen glas), die wordt gebruikt voor het voortrekken, opkweken of veredelen van gewassen.
- In de aardbeienteelt worden om arbeidstechnische redenen en ook om aantasting van de vrucht te voorkomen, *bakken in stellingen* gehangen, meestal op ooghoogte. De bakken kunnen zijn voorzien van *regenkappen*. Na de oogst worden de bakken (en regenkappen) verwijderd, de stellingen blijven doorgaans staan.
- *Hagelnetten* bestaan uit netten die gewassen beschermen tegen hagelschade.
- Een *schaduwhal* is een overkapping / beschutting, die in de boomteelt wordt gebruikt om schade door de zon tegen te gaan en gewassen te harden.
- Bij de aardbeien-, bloemen-, heester- en boomteelt wordt gebruikgemaakt van menstoegankelijke *wandelkappen*. In verband met teelt- en oogsthandelingen hebben deze kappen een hoogte van minimaal 2 à 2,5 m.
- *Containerteelt* is de teelt in bakken/potjes op een geheel verharde (betonnen) ondergrond of op anti-worteldoek.
- *Afdekfolies* bestaan uit materiaal (bijvoorbeeld gaas, plastic) dat het gewas afdekt. Hierdoor wordt schade door insecten en wind- en vorstschade voorkomen. Tevens kan zo de oogst worden vervroegd. Bij toepassing van *acryldoek* is in tegenstelling tot andere afdekfolies nog luchtuitwisseling mogelijk en kan nog regenwater doordringen.
- *Lage tunnels* bestaan uit halfronde bogen tot maximaal 1,50 m hoogte, waarover plastic of gaasdoek wordt gespannen. Van deze lage, tijdelijke tunnels wordt vooral in de boom- en aardbeienteelt gebruikgemaakt.
- *Insectengaas* wordt bij kwekerijen aangebracht om aantasting door luizen te voorkomen.

Permanente voorzieningen

Permanente voorzieningen zijn teeltondersteunende voorzieningen die voor onbepaalde tijd gebruikt worden. Vanwege de relatief grote ruimtelijke uitstraling, de duurzaamheid van de voorziening en het ontbreken van een directe relatie met het grondgebruik dienen deze permanente voorzieningen altijd binnen het agrarisch bouwvlak opgericht te worden. Met 'directe relatie met het grondgebruik' wordt in dit kader bedoeld dat bij permanente voorzieningen plantaardige teelten veelal niet direct in de volle grond worden geplant. De bouwhoogte van permanente TOV mag niet meer dan 6 meter bedragen.

Teeltondersteunende kassen zijn alleen toegestaan bij sierteeltbedrijven tot een maximale oppervlakte van 300 m² per bedrijf. Dit vanwege het provinciaal beleid waarin ook dit maximum is opgenomen en de landschappelijke impact die deze kassen hebben.

Teeltondersteunende kassen zijn teeltondersteunende voorzieningen voor een sierteeltbedrijf (niet zijnde glastuinbouw), bestaande uit een agrarisch bedrijfsgebouw waarvan de wanden en het dek voornamelijk bestaan uit glas of een ander lichtdoorlatend materiaal en dienend voor de productie van gewassen onder geconditioneerde klimaatomstandigheden. Schuurkassen en permanente tunnel- of boogkassen (>1,5 meter) worden ook beschouwd als teeltondersteunende kas.

Tijdelijke voorzieningen

Tijdelijke voorzieningen betreffen voorzieningen die op dezelfde locatie worden gebruikt zo lang de teelt dit vereist, met een maximum van 6 maanden per jaar. Deze tijdelijke voorzieningen hebben een directe relatie met het grondgebruik, daar de teelten veelal direct in de grond worden geplant. Aangezien de ruimtelijke impact van dergelijke voorzieningen minder groot wordt geacht zijn deze voorzieningen zowel binnen als buiten het agrarisch bouwvlak toegestaan, waarbij geldt dat deze voorzieningen buiten het bouwvlak bij recht alleen zijn toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'sierteelt'. Buiten deze aanduiding is een nadere afweging vereist, via een afwijking met het oog op de bescherming van aanwezige waarden (landschap en natuur). De bouwhoogte buiten het bouwvlak mag niet meer dan 3 meter bedragen.

4.5.9 Agrarische bedrijfswoning

Veel agrarische bedrijven beschikken over één of zelfs meer bedrijfswoningen. De bestaande bedrijfswoningen zijn dan ook positief bestemd (binnen de agrarische bouwkaavel). De inhoud van de agrarische bedrijfswoning is maximaal 750 m³ (exclusief bijbehorende bouwwerken). Voor het realiseren van een tweede agrarische bedrijfswoning wordt in het bestemmingsplan geen ruimte geboden. De behoefte aan een dergelijke woning is niet of nauwelijks nog reëel. Een echte noodzaak voor een tweede agrarische bedrijfswoning komt slechts zelden voor, met name ook omdat het vanwege de hedendaagse technologieën steeds minder noodzakelijk is dat er twee medewerkers bij het bedrijf wonen. Per agrarisch bedrijf is dus maximaal één bedrijfswoning toegestaan. Bij nieuwbouw moet de bedrijfsmatige noodzaak aangetoond worden, bij herbouw (vervanging bestaande bedrijfswoning) is uitsluitend van belang dat onverminderd sprake is van een agrarisch bedrijf conform de geldende bestemming. Bovenstaande sluit aan bij de provinciale verordening ruimte waarin is aangegeven dat per bedrijf maximaal één agrarische bedrijfswoning is toegestaan.

4.5.10 Verbreding van agrarische activiteiten: nevenactiviteiten

De ontwikkelingen van de laatste jaren in de agrarische sector maken het voor steeds meer bedrijven moeilijk om een volledig inkomen te halen uit het bedrijf. Daardoor is een tendens waar te nemen dat de agrariër naast de uitoefening van het agrarische bedrijf naar andere mogelijkheden zoekt om inkomsten te behalen. Nevenactiviteiten kunnen een bijdrage leveren aan de sociaal economische positie van de agrariërs. Voorbeelden van

nevenactiviteiten zijn: recreatieve activiteiten (verblijfsrecreatie en dagrecreatie), kleinschalige horeca (theetuinen e.d.), opslag voor derden, ambachtelijke verwerking van landbouwproducten (kaasboerderij, ijsmakerij, zuivelverwerking, wijnmakerij, etc.) en zorgboerderij.

Kleinschalige nevenactiviteiten zijn in beginsel op alle agrarische bouwvlakken in gebieden met de bestemming Agrarisch en Agrarisch met waarden toegestaan. Het realiseren van een nevenactiviteit is bij recht mogelijk. Wel gelden hiervoor een aantal voorwaarden die zijn opgenomen in de gebruiksregels. Agrariërs mogen op de bouwpercelen 30% van de (gezamenlijke) oppervlakte van de bedrijfsgebouwen aanwenden voor de uitoefening van kleinschalige nevenactiviteiten, tot een maximum van 350 m² per bedrijf. In de bijlage bij de regels is een lijst opgenomen van kleinschalige nevenfuncties die op de bouwpercelen uitgeoefend mogen worden. Ook activiteiten die vergelijkbaar zijn qua aard en invloed op de omgeving zijn toegestaan. Binnen 350 m² mag maximaal 50 m² voor kleinschalige horeca worden gebruikt.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat het bij de nevenactiviteiten ten allen tijde moet gaan om nevenactiviteiten bij een functionerend agrarisch bedrijf. Dit betekent dat de hoofdkomsten uit het agrarische bedrijf komen en de nevenactiviteit als bijverdienste moet worden gezien. De nevenactiviteit zal zowel fysiek als bedrijfseconomisch een ondergeschikte activiteit moeten vormen.

Voor de nevenactiviteiten dient gebruik te worden gemaakt van bestaande gebouwen; nieuwbouw voor nevenactiviteiten is niet mogelijk. Verder dient op eigen terrein binnen het bouwvlak te worden voorzien in voldoende parkeergelegenheid en mag er geen onevenredige verkeersdruk in de omgeving ontstaan. Tevens mogen agrarische bedrijven in de omgeving niet in hun bedrijfsvoering worden belemmerd.

Als nevenactiviteit is ook kleinschalig kamperen (kamperen bij de boer) mogelijk. Evenals de andere nevenactiviteiten is dit bij recht toegestaan binnen het bouwvlak. In totaal zijn maximaal 30 kampeerplaatsen mogelijk en maximaal 90 personen. Kleinschalig kamperen. Kamperen mag alleen plaatsvinden in de periode 15 maart tot en met 31 oktober, vanwege het seizoenskarakter; buiten deze periode kunnen er dus geen kampeermiddelen aanwezig zijn op kleinschalige kampeerterreinen.

Naast bovengenoemde nevenactiviteiten zijn bij agrarische bedrijven ook kleinschalige beroeps- of bedrijfsactiviteiten aan huis mogelijk tot maximaal 100 m² van de vloeroppervlakte van de bedrijfswoning met bijbehorende bouwwerken. Deze beroeps- of bedrijfsactiviteiten gaan niet ten koste van de bovengenoemde oppervlakte van 350 m².

4.5.11 Functieverandering vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)

De verwachting is dat de komende jaren het aantal agrarische bedrijven zal dalen. Dit is het gevolg van veranderingen in de markt, de herstructurering in de landbouw, vergrijzing onder agrariërs en aanscherping van het milieubeleid. Dit betekent dat veel bedrijfsgebouwen hun functie verliezen. Het beleid is er op gericht om de vrijkomende agrarische gebouwen opnieuw

een agrarische functie te geven of anders te slopen. In de praktijk blijkt echter dat de kans groot is dat de bedrijfsgebouwen blijven staan. Dit kan leiden tot verloedering van bebouwing en aantasting van de ruimtelijke kwaliteit. Hergebruik van deze gebouwen kan een impuls leveren aan de versterking van de leefbaarheid op het platteland en kan kapitaalvernietiging voorkomen. Indien hergebruik samen gaat met sloop van bebouwing kan dit bovendien bijdragen aan ruimtelijke kwaliteitsverbetering.

Hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing voor agrarische doeleinden heeft gezien de functie van het landelijk gebied de voorkeur. Indien dit niet mogelijk is, wordt hergebruik voor andere economische dragers nagestreefd. Hergebruik is uitsluitend mogelijk via een wijzigingsbevoegdheid onder voorwaarden. Bij toepassing van een wijzigingsbevoegdheid geldt onder andere dat voortzetting van een duurzame agrarische bedrijfsvoering ter plaatse niet lager reëel is en er geen sprake mag zijn van een belemmering voor de bedrijfsvoering van omliggende agrarische bedrijven. Daarnaast geldt in veel gevallen dat de verkeersdruk niet onevenredig mag toenemen.

Hergebruik is mogelijk voor:

- Wonen, waarbij in ruil voor sloop van bedrijfsgebouwen of sanering van tuinbouwgronden één of meer compensatiewoningen kunnen worden gebouwd.
- Agrarisch aanverwante bedrijven.
- Een zorgfunctie met dagbehandeling en/of intramurale zorg (inwonende cliënten).
- Een dagrecreatieve of verblijfsrecreatieve functie.

Ongetwijfeld zijn ook andere hergebruiksvormen denkbaar en aanvaardbaar. Hiervoor is echter verregaand maatwerk benodigd met locatiespecifieke afwegingen, waardoor een partiële herziening hiervoor de voorkeur verdient in plaats van een wijzigingsbevoegdheid in dit plan.

Hergebruik van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen voor burgerbewoning is in zowel de bestemming Agrarisch als Agrarisch met waarden mogelijk op voorwaarde dat de overtollige voormalige bedrijfsgebouwen worden gesloopt, uitgezonderd de oppervlakte bij recht toegestane bijbehorende bouwwerken bij burgerwoningen (80 m²). Via een sloop-bonus regeling kan deze oppervlakte worden vermeerderd met 50% van het oppervlak aan bedrijfsgebouwen dat boven de 80 m² wordt gesloopt. Afhankelijk van de oppervlakte aan gesloopte bedrijfsgebouwen bestaat er de mogelijkheid om één of meer compensatiewoningen (zogenoemde 'ruimte-woningen') te bouwen. Voor de voorwaarden die hiervoor gelden wordt verwezen naar de regels. In de regels is een onderscheid gemaakt tussen kassen en andere voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. Dit omdat er een grotere oppervlakte aan glasopstanden moet worden gesloopt om voor dezelfde compensatie in aanmerking te komen. Ook voor de sanering van tuinbouwgronden gelden specifieke regels in relatie tot het aantal compensatiewoningen.

Hergebruik ten behoeve van agrarisch aanverwante bedrijven is ook mogelijk in de bestemming Agrarisch. Agrarisch aanverwante bedrijven zijn bedrijven die gericht zijn op het leveren van diensten aan agrarische bedrijven en groene en recreatieve functies in het landelijk gebied, zo nodig met behulp

van werktuigen en apparatuur, en op het verrichten van werkzaamheden tot onderhoud of reparatie van werktuigen of apparatuur, met als kenmerkende werkzaamheden cultuurtechnische werken, grondverzet, meststoffendistributie en agrarisch loonwerk.

Door functieverandering voor andere typen bedrijvigheid toe te staan, kunnen ongewenste typen bedrijvigheid worden aangetrokken die niet thuis horen in het buitengebied. Het gaat hier bijvoorbeeld om bedrijven met een grote ruimtelijke impact, bijvoorbeeld als gevolg van verkeersaantrekkende werking of uitstraling. Om deze reden is hiervoor niet gekozen.

De vrijgekomen agrarische gebouwen mogen volledig (voor 100%) worden gebruikt voor agrarisch aanverwante bedrijven. De oppervlakte van de gebouwen mag echter niet worden uitgebreid. Een toename van de bebouwingsoppervlakte is dus niet mogelijk. De bedrijvigheid dient te worden uitgeoefend in de voormalige agrarische bedrijfsgebouwen (en op het voormalige agrarisch bouwvlak of een gedeelte daarvan). Voorwaarde is bovendien dat het bedrijfskavel landschappelijk moet worden ingepast.

In de bestemming Agrarisch is voorts hergebruik voor een zorgfunctie met dagbehandeling en/of intramurale zorg (inwonende cliënten) of een dag- of verblijfsrecreatieve functie mogelijk. De recreatieve functie mag alleen worden uitgeoefend in de voormalige agrarische bedrijfsgebouwen (en op het voormalige agrarisch bouwvlak of een gedeelte daarvan). Ook hiervoor is dus geen uitbreiding van de bebouwing mogelijk. Bij een wijziging voor een zorgfunctie kan wel vervangende nieuwbouw plaatsvinden, mits sprake is van een aantoonbare verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en het betreffende kavel landschappelijk wordt ingepast.

4.6 Niet-agrarische bedrijven

Bedrijven die niet functioneel aan het buitengebied gebonden zijn moeten in beginsel worden geweerd uit het buitengebied. Het oprichten van nieuwe niet-agrarische bedrijven is derhalve in het bestemmingsplan uitgesloten. Wel is op VAB-locaties onder stringente voorwaarden de vestiging van een aanverwant agrarisch bedrijf mogelijk. Zie hiervoor paragraaf 4.5.

Bestaande bedrijven die zich legaal in het landelijk gebied bevinden zijn positief bestemd door middel van de bestemming 'Bedrijf', indien het een hoofdactiviteit in het pand of op het perceel betreft. Op alle bedrijfspercelen zijn bedrijven uit categorie 1 of 2 toegestaan, alsmede agrarisch aanverwante bedrijven. Bestaande zwaardere bedrijven zijn 'op maat' bestemd. Dit betekent dat die bedrijfspercelen tevens een aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf' met een nummer hebben gekregen. In de planregels is aangegeven welk type bedrijf met welke zwaarte ter plaatse van die aanduiding en het bijbehorende nummer is toegestaan. Uitsluitend dat type bedrijvigheid is toegestaan, naast bedrijven uit categorie 1 of 2. Aan de hoofdfunctie ondergeschikte bedrijfsactiviteiten worden niet zelfstandig bestemd. Dit betekent bijvoorbeeld dat loonbedrijven, waarbij het loonwerk de hoofdactiviteit vormt, zijn opgenomen in de bestemming 'Bedrijf' en loonbedrijven die als neventak worden uitgeoefend bij een agrarisch bedrijf, zijn opgenomen in de bestemming Agrarisch met de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - agrarisch aanverwant bedrijf'.

Alle bedrijven mogen de bestaande oppervlakte aan gebouwen met 10% uitbreiden. Dit is in overeenstemming met verordening ruimte van de provincie Zuid-Holland. Agrarisch aanverwante bedrijven kunnen daarnaast, via afwijking bij omgevingsvergunning, de bestaande oppervlakte aan gebouwen met 30% uitbreiden, mits verplaatsing naar een bedrijventerrein niet reëel is en er wordt voorzien in een goede landschappelijke inpassing om de ontwikkeling zorgvuldig in te bedden in de omgeving, zodat de ruimtelijke kwaliteit per saldo tenminste gelijk blijft. Dit om te voldoen aan de verordening ruimte.

Bedrijfswoningen zijn uitsluitend toegestaan op de plaatsen waar deze nu aanwezig zijn.

Ingeval van bedrijfsbeëindiging is in de bestemming 'Bedrijf' door middel van een afwijking de mogelijkheid gecreëerd om een ander soort bedrijf toe te staan. Voorwaarde hierbij is dat daardoor in ruimtelijk en milieuhygiënisch opzicht geen ongunstiger situatie mag ontstaan dan voorheen het geval was, oftewel het te vestigen bedrijf dient naar aard en invloed op de omgeving vergelijkbaar te zijn met het huidige bedrijf.

4.7 Recreatie

4.7.1 Algemeen

De recreatieve kwaliteit van het buitengebied van de gemeente Nieuwkoop wordt met name bepaald door de landschappelijke kwaliteiten en de aanwezige recreatieve voorzieningen, zoals recreatieterreinen/campings, recreatiewoningen, de golfbaan bij Nieuwveen en zwembad Aarweide. De recreatie bestaat verder voornamelijk uit medegebruik (routes voor wandelen, fietsen en varen en picknickplaatsen) van gebieden met een andere hoofdfunctie: het agrarisch gebied, natuurgebieden en de plassen.

4.7.2 Bestaande recreatieve voorzieningen

De bestaande recreatieve voorzieningen zijn sterk verschillend van aard. Daarom is ervoor gekozen om deze recreatieve voorzieningen 'op maat' te bestemmen, middels de bestemming 'Recreatie' of 'Sport' en een aanduiding op de verbeelding voor de betreffende recreatieve voorziening. Over het algemeen zijn de recreatieve voorzieningen kleinschalig van aard. De grote zomerparken binnen de gemeente Nieuwkoop vallen buiten het plangebied van het bestemmingsplan 'Landelijk Gebied'.

Binnen de bestemming 'Recreatie' is een onderscheid gemaakt in 'Recreatie-Dagrecreatie', 'Recreatie-Verblijfsrecreatie' en 'Recreatie-Recreatiewoning', afhankelijk van het karakter van de recreatieve voorziening:

- Recreatie-Dagrecreatie is gebruikt voor enkele dagrecreatieterreinen;
- Recreatie-Verblijfsrecreatie is gebruikt voor recreatieparken (met standplaatsen voor toer- en stacaravans) en logiesaccommodaties;
- Recreatie-Recreatiewoning is gebruikt voor solitaire recreatiewoningen.

De in het plangebied aanwezige golfbaan, zwembad en sportvelden zijn bestemd als 'Sport'.

De bouw mogelijkheden binnen de bestemming 'Recreatie' stemmen overeen met de vigerende regelingen. Uitbreiding wordt niet mogelijk gemaakt, mede gezien het zeer terughoudende provinciale beleid op dit punt. In de bestemming 'Sport' mag de gezamenlijke oppervlakte van de bestaande gebouwen met maximaal 10% worden vergroot. Eventuele verdere uitbreidingen van de bestaande sportvoorzieningen zullen moeten geschieden middels een partiële herziening of buitenplanse afwijking via omgevingsvergunning. Dit omdat hiervoor maatwerk vereist is mede gelet op de verkeersaantrekkende werking en de gevolgen voor natuur- en landschap.

Bedrijfswoningen bij een recreatiebedrijf zijn uitsluitend toegestaan op de plaatsen waar deze nu al mogelijk zijn.

4.7.3 Nieuwe verblijfsrecreatieve voorzieningen

Er zijn in het plan geen mogelijkheden opgenomen om nieuwe grootschalige (intensieve) verblijfsrecreatieve voorzieningen te kunnen ontwikkelen. Mochten er in de toekomst concrete initiatieven worden ingediend dan dienen deze met een partiële bestemmingsplanherziening worden gerealiseerd. De realisatie van dergelijke voorzieningen vergt namelijk een gedegen en zorgvuldige afweging, onder meer om te bezien of een initiatief daadwerkelijk bijdraagt aan de verrijking van het recreatief-toeristisch product in de streek.

Nieuwe individuele verblijfsrecreatieobjecten worden eveneens niet mogelijk gemaakt. De provincie Zuid-Holland hanteert namelijk een zeer terughoudend beleid ten aanzien van deze objecten. Feitelijk komt het erop neer dat nieuwvestiging niet is toegestaan.

Er zijn in het plan wel mogelijkheden opgenomen voor nieuwe kleinschalige verblijfsrecreatieve voorzieningen. Hierbij gaat het om kleinschalig kamperen en kleinschalige logiesaccommodaties.

Kleinschalig kamperen (kamperen bij de boer)

Het opstarten van een kleinschalige camping bij een agrarisch bedrijf is op of direct grenzend aan alle agrarische bouwvlakken als nevenactiviteit (zie ook 4.5) in de bestemming Agrarisch of Agrarisch met waarden mogelijk. Binnen het bouwvlak is dit bij recht toegestaan (via de nevenactiviteitenregeling). Het maximaal aantal toegestane kampeermiddelen bedraagt 25. Kamperen is alleen toegestaan in de periode 1 maart tot en met 31 oktober. Dit vanwege het seizoenskarakter en de landschappelijke inpassing.

Kleinschalige logiesaccommodaties

Het vestigen van kleinschalige logiesaccommodaties in de vorm van bed&breakfast is toegestaan bij alle woningen met een woonbestemming in het landelijk gebied. Dit is bij recht mogelijk, onder een aantal voorwaarden, en maakt deel uit van de regeling voor beroepen en bedrijven aan huis. Zo mag de omvang van de bed en breakfast niet meer bedragen dan 30% van de oppervlakte van de woning en bijbehorende bouwwerken. Daarbij geldt dat de logiesaccommodatie mag worden uitgeoefend in het hoofdgebouw en/of de bijbehorende bouwwerken. De bed en breakfast dient te worden gedreven door de bewoner van de woning, om te voorkomen dat zelfstandige accommodaties ontstaan.

Op agrarische bedrijven zijn kleinschalige logiesaccommodaties, bijvoorbeeld in de vorm van bed&breakfast, vakantieappartementen en kleinschalige groepsaccommodaties, als nevenactiviteit mogelijk op alle agrarische bouwvlakken (zie ook 4.5). Dit is eveneens bij recht toegestaan. Hiervoor moet wel voldaan worden aan de voorwaarden die gelden voor nevenactiviteiten, zoals dat de totale oppervlakte van alle nevenactiviteiten bij elkaar niet meer mag bedragen dan 30% van de oppervlakte van de bedrijfsgebouwen tot een maximum van 350 m². Voorts dient gebruik te worden gemaakt van de bestaande bebouwing.

4.7.4 Nieuwe dagrecreatieve voorzieningen

Het bestemmingsplan maakt de vestiging van nieuwe grootschalige dagrecreatieve voorzieningen niet mogelijk. Mochten zich in de toekomst concrete initiatieven aandienen, dan kan daarvoor na een zorgvuldige afweging een afzonderlijke planologische procedure worden doorlopen.

De realisatie van kleinschalige voorzieningen wordt door het plan wel mogelijk gemaakt. Kleinschalige recreatieve voorzieningen ten behoeve van het recreatief medegebruik (bijvoorbeeld picknickvoorzieningen, bewegwijzering) kunnen worden gerealiseerd binnen alle gebiedsbestemmingen. Om het buitengebied aantrekkelijk te houden voor recreatief medegebruik in de dagrecreatieve sfeer, zoals wandelen, fietsen en kanoën is in de verschillende gebiedsbestemmingen extensief recreatief medegebruik van de gronden toegestaan.

Voorts is als nevenactiviteit bij agrarische bedrijven de ontwikkeling van dagrecreatieve voorzieningen mogelijk, zoals rondleidingen, workshops, buitenactiviteiten (survival, boerengolf, e.d.) en tentoonstellingsruimte. Hiervoor moet wel voldaan worden aan de voorwaarden voor nevenactiviteiten.

4.8 Maatschappelijke voorzieningen en nutsvoorzieningen

In het plangebied komen enkele maatschappelijke voorzieningen voor, zoals een begraafplaats, dierenbegraafplaats en zorgboerderij. Ook zijn er diverse nutsvoorzieningen aanwezig waaronder een sluis, gemalen en kleinschalige nutsvoorzieningen (zoals transformatorhuisjes). Hoewel deze zaken functioneel niet direct aan het buitengebied gebonden zijn, dienen de bestaande voorzieningen positief bestemd te worden. Nieuwe maatschappelijke voorzieningen en nutsvoorzieningen worden door het plan niet mogelijk gemaakt. Overigens dient in dit kader wel opgemerkt te worden dat kleinschalige nutsvoorzieningen vergunningvrij ten allen tijde kunnen worden opgericht. Een toets aan het bestemmingsplan is hiervoor niet nodig.

De maatschappelijke voorzieningen hebben logischerwijs de bestemming 'Maatschappelijk' gekregen. Middels een aanduiding, bijvoorbeeld 'begraafplaats' of 'zorgboerderij' zijn deze voorzieningen op maat bestemd. De bestaande oppervlakte van de bedrijfsgebouwen mag met maximaal 20% worden uitgebreid. Een bedrijfswoning is alleen toegestaan op de locaties waar deze nu al aanwezig zijn.

De nutsvoorzieningen zijn ondergebracht in de bestemming 'Bedrijf – Nutsvoorziening'. Middels een aanduiding op de verbeelding wordt aangegeven welk type nutsvoorziening is toegestaan. Voor kleinschalige nutsvoorzieningen geldt in zijn algemeenheid dat de gezamenlijke oppervlakte aan gebouwen per bestemmingsvlak niet meer mag bedragen dan 100 m². De grotere nutsvoorzieningen, zoals de gemalen en sluiscomplexen, hebben een uitbreidingsmogelijkheid van 10% gekregen.

4.9 Wonen

4.9.1 Algemeen

In het landelijk gebied van Nieuwkoop zijn diverse burgerwoningen aanwezig. Burgerwoningen zijn niet functioneel aan het landelijk gebied verbonden. Voortzetting van legale burgerbewoning wordt in het algemeen aanvaardbaar geacht. De bestaande legale burgerwoningen worden derhalve positief bestemd middels de bestemming 'Wonen', waarbij zodanige bouw mogelijkheden worden geboden, dat voldaan kan worden aan algemene aanvaardbare eisen op het gebied van wooncomfort. Om verstening van het landelijk gebied tegen te gaan, bevat het plan geen bouw mogelijkheden voor nieuwe burgerwoningen (uitgezonderd compensatiewoningen na sloop van voormalige agrarische bedrijfsbebouwing via een wijzigingsbevoegdheid op percelen die zijn aangeduid als voormalige agrarische bedrijfspercelen, zie voor een toelichting op de bevoegdheid paragraaf 1.5) in en zijn voorwaarden opgenomen voor de bouw mogelijkheden bij de bestaande woningen.

In het bestemmingsvlak 'Wonen' zijn de woning, de bijbehorende bouwwerken en het bijbehorende erf en tuin opgenomen. De bestemmingsvlakken voor wonen zijn toegekend aan de hand van het vigerende bestemmingsplan, de feitelijke situatie op basis van de luchtfoto en de digitale ondergrond. In sommige gevallen is niet het gehele kadastrale perceel dat bij een woning behoort in het bestemmingsvlak Wonen opgenomen. Dit omdat de bewuste delen van het kadastrale perceel feitelijk niet zijn ingericht als erf of tuin. Hiermee wordt voorkomen dat het gehele (veelal grote) perceel aangewend kan worden als erf/tuin, en zo gebruikt kan worden voor verharding, bijbehorende bouwwerken, etc. Die delen van de kadastrale kavel die buiten de woonbestemming zijn gesitueerd hebben veelal de bestemming 'Agrarisch' of 'Agrarisch met waarden' gekregen, in overeenstemming met de gebiedsbestemming van de omgeving.

Bij woonpercelen waar sprake is van een grote brede of diepe tuin, die mede bepalend is voor de groene uitstraling van het perceel en/of de ruimtelijke kwaliteit, is ervoor gekozen deze tuin te bestemmen als Tuin in plaats van Wonen. Zo wordt tegengegaan dat hier bijbehorende bouwwerken kunnen worden opgericht en het groene karakter verloren gaat.

4.9.2 Hoofdgebouw/woning

Per bestemmingsvlak 'Wonen' is maximaal 1 woning toegestaan, tenzij een ander maximum aantal wooneenheden op de verbeelding is aangeduid. Het aangeduide aantal woningen stemt overeen met het aantal bestaande en/of bestemde woningen.

Bij herbouw van de woning dient de woning weer op dezelfde locatie binnen het bestemmingsvlak Wonen te worden gebouwd. Hierdoor zal de situering (grotendeels) behouden blijven. Dit voorkomt dat de ruimtelijke, landschappelijke en stedenbouwkundige kwaliteit wordt aangetast. Via een afwijking kan herbouw op een andere locatie worden toegestaan. Eén van de belangrijkste voorwaarden hiervoor is dat er vanuit stedenbouwkundig en ruimtelijk oogpunt een aanzienlijk betere situatie moet ontstaan en de verkeersveiligheid hierdoor niet mag worden aangetast.

Voor hoofdgebouwen geldt dat de inhoud niet meer mag bedragen dan 750 m³. Indien in de huidige situatie sprake is van een grotere inhoud dan is deze inhoud toegestaan. Ondergrondse bouwdelen binnen de bovengrondse 'footprint' (verticale projectie van het bovengrondse bouwdeel) tellen niet mee voor het bouwvolume. De goot- en bouwhoogte van woningen mag maximaal 6 respectievelijk 10 meter bedragen, dan wel de bestaande hoogten indien die meer bedragen.

4.9.3 Bijbehorende bouwwerken

Bij alle burgerwoningen bestaat de mogelijkheid voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken. Hieronder worden (vrijstaande) bijgebouwen, alsook aan- en uitbouwen verstaan. De maximale maatvoering daarbij is 80 m². Middels een afwijking kan onder voorwaarden deze oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken worden vergroot tot 100 m². De vergroting moet noodzakelijk zijn voor hobbymatige agrarische activiteiten of landschapsbeheer. Daarnaast mag het woon- en leefklimaat van derden niet onevenredig worden aangetast.

Om de verstening in het landelijk gebied te verminderen is ook een sloop-bonusregeling via afwijking voor bijbehorende bouwwerken opgenomen voor percelen die zijn voorzien van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding – voormalig agrarisch bedrijf'. Vanwege het agrarisch verleden van deze percelen is hier vaak nog een aanzienlijke oppervlakte aan voormalige agrarische bedrijfsgebouwen aanwezig. De sloop-bonusregeling houdt in dat indien de bestaande bijbehorende bouwwerken een grotere omvang dan 80 m² hebben, bij sloop meer mag worden teruggebouwd dan de toegestane 80 m²: 50% extra van de oppervlakte die boven de 80 m² wordt gesloopt. Op deze wijze kan de bestaande oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken aanzienlijk worden teruggebracht. Bijvoorbeeld: bij een woning staan bijgebouwen met een totale gezamenlijke oppervlakte van 200 m². Bij sloop ontstaat de volgende rekensom: 80 m² mag sowieso worden herbouwd; van het meerdere (200-80=120 m²) mag 50% (= 60 m²) worden herbouwd. Totaal mag maximaal 140 m² (80+60) worden herbouwd.

De goothoogte van bijbehorende bouwwerken mag maximaal 3 meter bedragen en de bouwhoogte maximaal 5,5 meter.

Qua locatie dienen de bijbehorende bouwwerken altijd minimaal 3 meter achter de voorgevel van de woning (hoofdgebouw) gesitueerd te worden. Erfbebouwing gelijk met of aan de voorzijde van de woning, hetgeen een negatieve invloed kan hebben op het gevelbeeld en de verkeersveiligheid, wordt zo tegengegaan.

4.9.4 Woningsplitsing

De splitsing van woningen in twee of meer zelfstandige woningen is niet toegestaan. Een uitzondering hierop vormt splitsing van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, zijnde rijks- of gemeentelijke monumenten, in twee of meer woningen. Dit kan namelijk bijdragen aan het behoud en herstel van waardevolle panden in het buitengebied. De splitsing dient dan ook gericht te zijn op het behoud en herstel van de bebouwing.

Splitsing is alleen mogelijk via een planwijziging onder voorwaarden. Voorwaarde is onder meer dat de extra woning(en) worden gerealiseerd binnen de bestaande bebouwing. De bouwmassa mag dus niet toenemen. Daarnaast moet sprake zijn van volwaardige woningen, met een inhoud van minimaal 450 m³, dient de verschijningsvorm van het gebouw gehandhaafd te blijven en moet op eigen terrein voorzien worden in voldoende parkeergelegenheid. Verder moet een splitsing uiteraard in milieuhygiënisch opzicht aanvaardbaar te zijn.

4.9.5 Mantelzorg

Vanuit sociaal-maatschappelijk perspectief bestaat er de behoefte om mantelzorg te kunnen bieden aan bijvoorbeeld familieleden. Hieraan wordt in dit plan tegemoet gekomen. Mantelzorg is het bieden van zorg aan een ieder die hulpbehoevend is op het fysieke, psychische en/of sociale vlak, op vrijwillige basis en buiten organisatorische verband.

De vraag naar huisvesting behelst het laten inwonen van ouderen en/of zorgbehoevenden. Het bieden van woonruimte in of bij de woning is hierbij een onderdeel. Dat kan door inwoning in de woning (en aanpassing van de woning) of het bieden van woonruimte in bijgebouwen, zoals verbouwde garages.

In het plan is een regeling voor mantelzorg opgenomen die inhoudt dat bij recht maximaal 100 m² vloeroppervlakte van de gezamenlijke bouwmassa van een woning en bijbehorende bouwwerken mag worden gebruikt voor mantelzorg. Dit geldt overigens ook voor bedrijfswoningen. Er is immers geen aanleiding om onderscheid te maken tussen bedrijfswoningen en burgerwoningen.

Aanvullend kan opgemerkt worden dat volgens het Besluit omgevingsrecht (Bor, bijlage II, artikel 2, onder 22) het gebruik van een bouwwerk voor mantelzorg vergunningvrij is. Dat betekent dat geen vergunning nodig is voor het gebruik van de woning en bijbehorende bouwwerken voor mantelzorg zoals omschreven in het Bor.

4.9.6 Beroep of bedrijf aan huis

De woning en bijbehorende bouwwerken mogen mede worden gebruikt voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis. Hierbij geldt dat de woonfunctie daardoor niet mag worden verdrongen en dat de omvang van het gebruik ondergeschikt moet blijven aan de woonfunctie. Onder een beroep aan huis worden de vrije beroepen gerekend zoals de huisarts, de notaris, de tandarts, de architect, etc. Onder een bedrijf aan huis vallen bijvoorbeeld de kapster aan huis, een schoonheidssalon, financieel adviseur en kantoor aan huis. Een beroep of bedrijf aan huis is bij recht toegestaan tot een

oppervlakte van 100 m² van de woning en bijbehorende bouwwerken. Uitsluitend beroepen en bedrijven die zijn opgenomen in een lijst met kleinschalige beroeps- en bedrijfsactiviteiten aan huis zijn toegestaan. Deze lijst is opgenomen als bijlage bij de regels. In de lijst zijn beroeps- en bedrijfsactiviteiten opgenomen die over het algemeen qua milieuhinder (maximaal categorie 2) inpasbaar en aanvaardbaar zijn in een woning en erfbebouwing. Andere bedrijven zijn te zwaar om te worden uitgeoefend bij een woning. Via een afwijking via omgevingsvergunning (opgenomen in de algemene afwijkingsregels) kunnen beroeps- en bedrijfsactiviteiten worden toegestaan die niet opgenomen zijn in de genoemde lijst, mits die naar aard en invloed op de omgeving gelijkwaardig zijn aan de in de lijst opgenomen activiteiten. Beroeps- en bedrijfsmatige activiteiten mogen uitsluitend worden uitgeoefend door de bewoner van de woning en het gebruik mag geen negatieve gevolgen hebben voor de verkeersafwikkeling en parkeersituatie. Dergelijke voorwaarden waarborgen dat het woonkarakter door de beroeps- of bedrijfsactiviteit niet wordt aangetast.

4.9.7 Woonschepen

Een bijzondere categorie woningen betreffen de woonschepen. In het plangebied komt een cluster van 12 woonschepen voor langs de Meije. Daarnaast is er een aantal meer verspreid gelegen woonschepen in het plangebied aanwezig, ook merendeels langs de Meije. Elk woonschip wordt in het bestemmingsplan gebruiksmatig beschouwd als een (weliswaar drijvende) woning, die bovendien permanent bewoond mag worden. Nieuwe woonschepen worden door het plan niet mogelijk gemaakt. De bestaande woonschepen worden positief bestemd. Dit betekent dat in het plan maatvoeringscriteria zijn opgenomen voor de ligplaats en het woonschip zelf. Hierbij is rekening gehouden met de mogelijkheid dat bestaande woonschepen vervangen moeten kunnen worden door nieuwe woonschepen, die aan nieuwe landelijke bouwkundige eisen moeten voldoen. Het cluster van woonschepen heeft de bestemming 'Wonen-woonschepenligplaats' gekregen. Binnen dit bestemmingsvlak zijn in totaal 12 woningen in de vorm van woonschepen toegestaan. De meer verspreid gelegen woonschepen zijn binnen de bestemming 'Water' positief bestemd middels de aanduiding 'woonschepenligplaats'. Per aanduiding is één woonschip toegestaan. Woonschepen mogen maximaal 4,5 meter hoog zijn, gemeten vanaf de waterlijn. De maximale lengte en breedte van een woonschip mogen 5 meter respectievelijk 20 meter bedragen (inclusief steigers en plankieren boven de waterlijn). Ieder woonschip mag een één vrijstaand bijbehorend bouwwerk oprichten op de wal, met een maximale oppervlakte van 10 m². Voor woonschepen gelden dezelfde regels voor het uitoefenen van een beroep of bedrijf aan huis en mantelzorg als bij reguliere woningen (zie paragraaf 5.9.5 en 5.9.6)

In het bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid (in de algemene wijzigingsregels) opgenomen voor de verplaatsing van bestaande woonschepen binnen het plangebied. Hiermee kan een nieuwe ligplaats worden gecreëerd onder voorwaarde dat tegelijkertijd de bestaande (oude) ligplaats wordt wegbestemd.

4.9.8 Plattelandswoningen

Per 1 januari 2013 is het op grond van de 'Wet Plattelandswoningen' mogelijk om voormalige agrarische bedrijfswoningen in het bestemmingsplan aan te duiden als 'plattelandswoning'. De woning houdt dan een agrarische bestemming en blijft binnen het agrarische bouwvlak, maar de bewoners hoeven niet langer een relatie te hebben met het bijbehorende agrarische bedrijf. In de wet is geregeld dat het bijbehorende agrarische bedrijf niet in zijn bedrijfsvoering wordt belemmerd door de aanwezigheid van een plattelandswoning op korte afstand van het bedrijf. In de plattelandswoning moet wel een voldoende woon- en leefklimaat kunnen worden gegarandeerd.

Plattelandswoningen zijn woningen die oorspronkelijk behoren tot het agrarisch bedrijf, maar inmiddels als burgerwoning worden gebruikt. Veelal gaat het om oorspronkelijke tweede agrarische bedrijfswoningen, die inmiddels zijn verkocht aan derden, of bewoond worden door burgers, die niets meer van doen hebben met het agrarische bedrijf waar de woning voorheen toe behoorde. De gemeente kon deze woningen in het verleden bestemmen volgens het feitelijke gebruik en een woonbestemming toekennen. Het probleem daarbij was dat deze 'burgerwoonbestemming' veelal milieubeperkingen opleverde voor het aangrenzende agrarische bedrijf. In het verleden behielden deze woningen in het bestemmingsplan daarom de status van bedrijfswoning. Aangezien ze inmiddels als burgerwoning in gebruik waren, was er formeel sprake van strijdig gebruik. Een 'burger' die geen enkele binding heeft met het bedrijf kan immers volgens hetzelfde bestemmingsplan niet in een bedrijfswoning wonen.

Met de 'Wet plattelandswoningen' wordt het mogelijk een (boerderij)woning te bewonen die geen deel meer uitmaakt van het boerenbedrijf. De wet regelt enerzijds dat de milieunormen die van toepassing zijn op de bedrijfswoning van het betreffende agrarische bedrijf ook (blijven) gelden wanneer deze agrarische woning is afgesplitst van hetzelfde agrarische bedrijf. Voor het agrarisch bedrijf, waartoe deze voormalige bedrijfswoning behoorde, vindt dus geen aanscherping van de milieueisen plaats, zoals normaal gesproken geldt bij burgerwoningen. De bewoners van een plattelandswoning genieten dus geen bescherming tegen de milieugevolgen van het agrarisch bedrijf, waar de woning toe behoorde.

De status van een plattelandswoning biedt echter alleen soelaas voor de voormalige bedrijfswoning van het eigen bedrijf. Het op korte afstand gesitueerde agrarische bedrijf van de burens, wordt daarmee niet geholpen. Voor het bedrijf van de burens blijft de plattelandswoning gelden als 'woning van derden' met de bijbehorende beschermingsregeling. De burens moesten in hun bedrijfsvoering al rekening houden met deze 'bedrijfswoning van derden' en moeten dat met een aanduiding 'plattelandswoning' nog steeds. Voor die woning, ook al is deze bestemd als plattelandswoning, gelden de normale milieunormen en eisen vanuit de milieuwetgeving. Voor de burens verandert er door het toekennen van de status plattelandswoning dus niets.

Door het opnemen van een regeling voor plattelandswoning in het bestemmingsplan wordt het eenvoudiger om een voormalige agrarische bedrijfswoning door derden te laten bewonen, zonder het risico van klachten en bezwaren tegen een milieuvergunning voor het agrarische bedrijf, waar de woning van oorsprong toe behoorde.

In het voorliggende plan is er één voormalige bedrijfswoning die de status van plattelandswoning heeft gekregen. Deze is op de verbeelding als 'specifieke vorm van wonen – plattelandswoning' aangeduid.

Ook is in het plan een wijzigingsbevoegdheid opgenomen die het mogelijk maakt om onder voorwaarden aan een voormalige agrarische bedrijfswoning de status van plattelandswoning toe te kennen.

4.10 Infrastructuur

4.10.1 Wegen

De wegen en bijbehorende bermstroken (inclusief bermsloten) alsmede de parkeervoorzieningen zijn opgenomen binnen de bestemming 'Verkeer'.

Er is geen onderscheid gemaakt naar verschillende wegcategorieën. Binnen de bestemmingsgrenzen is de aanleg van rijstroken, fietspaden, verlichting, verkeerstekens en andere voorzieningen zonder meer mogelijk. Dit impliceert de nodige flexibiliteit bij de inrichting van de bestemming. Wel zijn er bepalingen voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, opgenomen zoals maximale bouwhoogten.

4.10.2 Waterkeringen

In het plangebied zijn diverse waterkeringen aanwezig, bijvoorbeeld langs het Aarkanaal, de Kromme Mijdrecht en de Meije. Ook de Hogedijk vormt een waterkering. De keringen beschermen het gebied achter de dijk tegen overstroming. De kernzone van de dijk is voorzien van de dubbelbestemming 'Waterstaat – Waterkering'. Deze dubbelbestemming beschermt de waterkeringen en daarmee de waterstaatkundige functie van deze keringen. Zie ook 5.9.

4.10.3 Leidingen

De leidingen met bijbehorende beschermingszones zijn als dubbelbestemming op de verbeelding aangegeven. Onderscheid is gemaakt tussen de diverse leidingen. Zo hebben de aardgastransportleidingen de bestemming 'Leiding-Gas' gekregen, de rioolpersleidingen de bestemming 'Leiding - Riool' en de (hoofd)waterleidingen de bestemming 'Leiding - Water'. Zie ook paragraaf 5.11 van deze plantoelichting.

4.11 Nieuwe ontwikkelingen

Hoewel het plan in hoofdzaak consoliderend van aard is, wordt in het plan een aantal concrete kleinschalige nieuwe ontwikkelingen meegenomen. Deze ontwikkelingen zijn in de regel perceelsgebonden.

In de Nota beantwoording verzoeken voorinventarisatiefase zijn alle ingekomen verzoeken beoordeeld, en is aangegeven op welke wijze deze in het ontwerp bestemmingsplan zijn verwerkt. De Nota beantwoording verzoeken voorinventarisatiefase is als bijlage achter deze toelichting opgenomen.

5 RANDVOORWAARDEN – OMGEVINGSASPECTEN

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komt een aantal omgevingsaspecten aan de orde die van belang (kunnen) zijn voor het bestemmingsplan. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat het een beschrijving in hoofdlijnen betreft, te meer omdat in voorliggend bestemmingsplan in hoofdzaak uitgegaan wordt van de bestaande (planologische) situatie.

Zoals ook in hoofdstuk 1 van deze plantoelichting is aangegeven biedt het voorliggende plan wel ruimte aan een beperkt aantal kleinschalige ontwikkelingen, gericht op wensen vanuit het buitengebied, zodat zoveel mogelijk aangesloten kan worden bij de hedendaagse behoeften.

In de Nota beantwoording verzoeken voorinventarisatiefase zijn deze verzoeken beoordeeld en voorzover gehonoreerd ook van een motivering voorzien. De Nota beantwoording verzoeken voorinventarisatiefase is als bijlage achter deze toelichting opgenomen.

Voorts is door Tauw bv een PlanMER ten behoeve van dit bestemmingsplan opgesteld, waarin ook de onderhavige milieu- en omgevingsaspecten aan de orde komen². Voor de milieu- en omgevingsaspecten wordt mede verwezen naar de PlanMER die als bijlage achter deze toelichting is opgenomen. Zie ook paragraaf 5.14.

5.2 Agrarische bedrijven (geur en ammoniak)

5.2.1 Beleid en regelgeving

Agrarische bedrijven kunnen milieuhinder veroorzaken voor milieugevoelige functies, zoals woningen. Twee belangrijke hinderaspecten zijn geur en ammoniak. De regelgeving die hiervoor van toepassing is, is vastgelegd in de Wet geurhinder en veehouderij, het Activiteitenbesluit en de Wet ammoniak en veehouderij. Hieronder wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste regels waaraan moet worden voldaan om milieuhinder van agrarische bedrijven te voorkomen.

Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) bevat een beoordelingskader voor geurhinder van veehouderijen die vergunningplichtig zijn op basis van de Wet milieubeheer (Wm). Dit beoordelingskader is ook overgenomen in het Activiteitenbesluit. Het beoordelingskader is als volgt:

- voor diercategorieën waarvan de geuremissie per dier is vastgesteld in de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) geldt een waarde (maximale geurbelasting) op een geurgevoelig object;
- voor andere diercategorieën (waarvan geen geuremissie per dier is vastgesteld) geldt een minimale afstand van de dierenverblijven ten opzichte van geurgevoelige objecten.

² PlanMER Bestemmingsplan Landelijk Gebied Nieuwkoop, Tauw bv, Kenmerk R002-1224067FEE-e, 22 december 2015

Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen concentratiegebieden (conform Meststoffenwet) en niet-concentratiegebieden en tussen situaties binnen de bebouwde kom en buiten de bebouwde kom. De gemeente Nieuwkoop is buiten een concentratiegebied gelegen. De wet beschrijft in artikel 3 de maximale norm voor geurbelasting van een veehouderij ten opzichte van een gevoelig object in vier situaties, deze zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

Type gebied	Diercategorie	Norm niet-concentratiegebied
Binnen bebouwde kom	Rgv	Max. 2 ouE/m ³
	Overige categorieën	Min. 100 m t.o.v. geurgevoelig object
Buiten bebouwde kom	Rgv	Max. 8 ouE/m ³
	Overige categorieën	Min. 50 m t.o.v. geurgevoelig object

Tabel 5.1: Overzicht geurnormen /afstanden Wgv

Gemeentelijk geurbeleid

De Wgv biedt gemeenten de mogelijkheid om afwijkende geurnormen vast te stellen voor (delen van) het grondgebied. Dit om een gewenste ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. De vaste afstanden kunnen daarbij worden verkleind en de geurnormen verhoogd. De noodzaak voor lokaal geurbeleid moet worden onderbouwd in een geurgebiedsvisie, waarbij in elk geval aandacht moet worden besteed aan de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied.

De gemeenteraad van Nieuwkoop heeft op 12 december 2013 de 'Geurgebiedsvisie Nieuwkoop' en de 'Geurverordening geurhinder en veehouderij' vastgesteld. Op basis van deze verordening:

- bedraagt de afstand tussen een veehouderij waar dieren worden gehouden waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld en een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom tenminste 50 meter;
- bedraagt de afstand tussen een veehouderij waar dieren worden gehouden waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld en een geurgevoelig object buiten de bebouwde kom tenminste 50 meter conform de Wgv, uitgezonderd bestaande veehouderijen waarbij een bestaand geurgevoelig object uitbreiding belemmerd. In die gevallen bedraagt de afstand tenminste 25 meter;
- bedraagt de geurbelasting voor een veehouderij waar dieren worden gehouden waarvoor een geuremissiefactor is vastgesteld op een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom van Langeraar maximaal 3,0 ouE/m³.

Voor het overige blijven de normen uit de Wgv gelden.

Wet ammoniak en veehouderij

Middels de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) worden natuurgebieden die gevoelig zijn voor verzuring (de zogenoemde zeer kwetsbare gebieden) beschermd tegen de uitstoot van ammoniak door veehouderijen. De wet is er in hoofdzaak op gericht om oprichting/uitbreiding/wijziging van veehouderijen tegen te gaan, indien de stallen van het bedrijf geheel of gedeeltelijk zijn gelegen in een zeer kwetsbaar gebied, dan wel in een zone van 250 meter

rondom het zeer kwetsbare gebied. De Wav geeft overigens aan dat uitbreiding/wijziging van een veehouderij binnen de zone van 250 meter is toegestaan, mits de vergunde ammoniakemissie niet wordt overschreden.

Activiteitenbesluit

Per 1 januari 2013 vallen agrarische activiteiten onder de werking van het Activiteitenbesluit. Het Activiteitenbesluit vervangt onder meer het Besluit landbouw milieubeheer. In het Activiteitenbesluit zijn voor alle agrarische activiteiten, waaronder akkerbouwbedrijven en veehouderijen, eisen opgenomen. Dit betekent dat de meeste agrarische bedrijven niet meer omgevingsvergunningplichtig zijn.

Voor de veehouderijen is in het Activiteitenbesluit aangesloten bij de systematiek uit de Wgv, dat wil zeggen dat in bepaalde gevallen maximaal toegestane geurbelastingen (diercategorieën waarvoor de geuremissie is vastgesteld, bijvoorbeeld varkens en pluimvee) gelden en in andere gevallen vaste afstandseisen (diercategorieën waarvoor de geuremissie niet is vastgesteld, waaronder melkrundvee) gelden. Een veehouderij met dieren waarvan geen geuremissie is vastgesteld moet daardoor in principe voldoen aan een afstand van 100 meter als het geurgevoelig object is gelegen binnen de bebouwde kom en 50 meter als het geurgevoelig object is gelegen buiten de bebouwde kom. Maar omdat de gemeente Nieuwkoop een 'eigen' geurverordening heeft vastgesteld kunnen deze afstanden worden verkleind tot respectievelijk 50 en 25 meter.

Voorts is in het Activiteitenbesluit voor veehouderijen de regelgeving van de Wet ammoniak en veehouderij opgenomen (zie boven).

5.2.2 Relatie met het plangebied

Wet geurhinder en veehouderij en Activiteitenbesluit

Als gevolg van de geurgebiedsvisie Nieuwkoop is uitbreiding van een stal buiten de bebouwde kom niet mogelijk op een afstand van 25 meter of minder van een geurgevoelig object. Dit betekent ook dat een bestaande stal die aan vervanging toe is, deze vervanging moet plaatsvinden op een afstand van minimaal 25 meter. Op termijn zullen daarmee steeds minder dierverblijven op minder 25 meter afstand staan en zal het aantal knelpunten afnemen. Een uitbreiding van grondgebonden of intensieve veehouderij in het plangebied zal dus geen knelpunten opleveren ten aanzien van geur. De uitbreiding van bestaande bedrijven zal plaatsvinden buiten de 25 meter contour. Daarnaast bestaat de kans dat de geursituatie ten aanzien van bestaande woonhuizen in het plangebied verbetert.

Het bestemmingsplan maakt verder de nieuwvestiging van agrarische bedrijven niet mogelijk. Tevens worden in de omgeving van bestaande agrarische bedrijven bij recht geen nieuwe gevoelige functies mogelijk gemaakt. Uitsluitend de bestaande agrarische bedrijven en functies zijn vastgelegd. Daarmee voldoet het plan aan de vigerende regelgeving voor agrarische bedrijvigheid.

In het bestemmingsplan zijn wel wijzigingsbevoegdheden opgenomen om nieuwe woningen te kunnen realiseren, onder andere in het kader van de

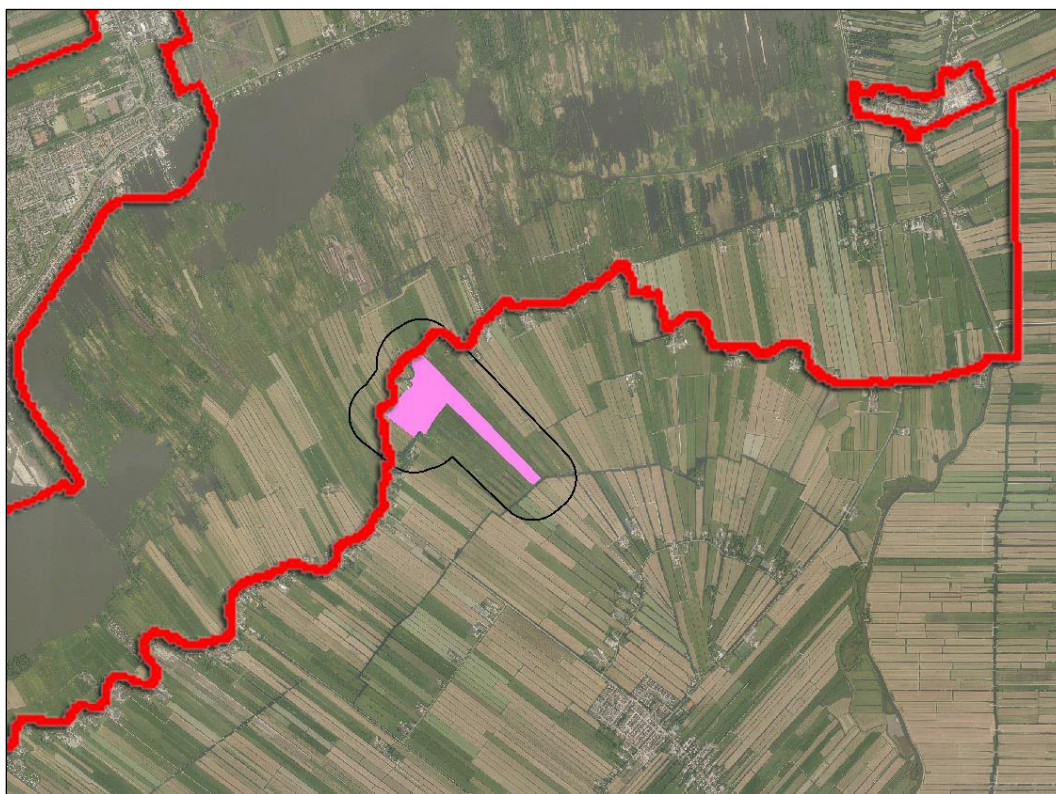
ruimte voor ruimte-regeling en de instandhouding van cultuurhistorische bebouwing (door middel van woningsplitsing).

Aan deze planwijziging is de voorwaarde verbonden dat er geen belemmeringen mogen optreden voor de ontwikkeling van omliggende agrarische bedrijven. Eveneens is als voorwaarde opgenomen dat er voor de nieuwe burgerwoning(en) sprake dient te zijn van een goed woon- en leefklimaat. Er dient hierdoor per situatie op het moment van planwijziging te worden beoordeeld of de nieuwe burgerwoning(en) milieuhygiënisch inpasbaar is (zijn).

Volledigheidshalve kan worden vermeld dat aan iedere wijzigingsbevoegdheid of afwijkingsmogelijkheid die negatieve gevolgen zou kunnen hebben voor de bedrijfsvoering van omliggende agrarische bedrijven de voorwaarde is gekoppeld dat er rekening wordt gehouden met de belangen van die bedrijven.

Wet ammoniak en veehouderij

In de gemeente Nieuwkoop zijn geen gebieden aanwezig die zijn aangemerkt als zeer kwetsbare gebieden op grond van de Wet ammoniak en veehouderij. Direct ten zuiden van het plangebied, ten zuiden van de oude veenrivier de Meije, is wel een voor verzuring gevoelig gebied gesitueerd. Het betreft het beschermd natuurmonument Schraallanden Utrecht –West, bestaande uit schraallanden in de polder Noorder Lagebroek in de gemeente Woerden. De indicatieve 250-meterbuffer rondom dit gebied ligt deels binnen het plangebied. In bijgaande figuur is dit in beeld gebracht.

Ligging verzuringgevoelig gebied (Wav-gebied) met indicatieve 250-meterbuffer in relatie tot het plangebied (bron: Provincie Utrecht)

De bescherming van het gebied geschiedt via de Natuurbeschermingswet.

5.2.3 Conclusie

Het aspect milieuhinder door agrarische bedrijvigheid staat de vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg. Nieuwe agrarische bedrijven worden niet mogelijk gemaakt en nabij agrarische bedrijven worden niet rechtstreeks nieuwe geurgevoelige objecten mogelijk gemaakt.

De bescherming van het nabijgelegen verzuringgevoelig gebied Schraallanden Utrecht –West geschiedt via de Natuurbeschermingswet.

5.3 Niet-agrarische bedrijven (milieuzonering)

5.3.1 Beleid en regelgeving

Om tot een ruimtelijk relevante toetsing van niet-agrarische bedrijven op milieuhygiënische aspecten te komen wordt het begrip milieuzonering gehanteerd. De milieuzonering zorgt voor voldoende afstand tussen milieubelastende activiteiten (zoals bedrijven) en milieugevoelige functies (zoals woningen) in ruimtelijke plannen. Hiertoe zijn bedrijven voorzien van een zone waar mogelijke nadelige effecten zijn voor woningen. Maatgevend zijn de thema's geur, geluid, stof en gevaar. Vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening is het voorkomen van voorzienbare hinder door milieubelastende activiteiten van belang. Daarnaast mogen bedrijven niet worden beperkt in hun mogelijkheden.

VNG-handreiking 'Bedrijven en milieuzonering'

Om mogelijke hinder van niet-agrarische bedrijven voor bewoners te voorkomen wordt de daarvoor algemeen aanvaarde VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' (2009) gebruikt. In deze uitgave is de potentiële milieubelasting voor een hele reeks van bedrijven bepaald aan de hand van een aantal milieuaspecten, zoals geur, stof, geluid en gevaar. De milieubelasting is voor die aspecten vertaald in richtlijnen voor aan te houden afstanden tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Deze afstanden kunnen als basis worden gehanteerd, maar zijn indicatief. Bovendien zijn deze afstanden alleen van toepassing op nieuwe situaties en niet op bestaande situaties. Het milieuaspect met de grootste afstand is maatgevend en bepaalt in welke milieucategorie een bedrijfstype wordt ingedeeld.

Hoe gevoelig een gebied is voor bedrijfsactiviteiten is mede afhankelijk van het omgevingstype. De in de bedrijvenlijst geadviseerde afstanden zijn gericht op het omgevingstype "rustige woonwijk" of een vergelijkbaar omgevingstype, zoals een "rustig buitengebied". Een rustige woonwijk heeft weinig verkeer en er zijn praktisch geen bedrijven en/of winkelcentra; het is daarmee een van de gevoeligste omgevingstypen. Naast het omgevingstype 'rustige woonwijk' en rustig buitengebied wordt ook het omgevingstype 'gemengd gebied' onderscheiden. Bij een gemengd gebied kunnen kleinere afstanden tussen bedrijven en woningen worden aangehouden. Bij een gemengd gebied zijn dus kleinere milieuzones van toepassing (zie onderstaande tabel). Een gemengd gebied is een gebied dat gezien de aanwezige functiemenging of ligging nabij drukke wegen al een hogere milieubelasting kent. Dit betekent dat de eisen in gemengde gebieden minder streng zijn dan in rustige woonwijken.

In onderstaande tabel zijn de richtafstanden opgenomen tot een 'rustige woonwijk' en 'gemengd gebied'.

Milieucategorie	Richtafstand tot omgevingstype rustige woonwijk en rustig buitengebied	Richtafstand tot omgevingstype gemengd gebied
1	10 m	0 m
2	30 m	10 m
3.1	50 m	30 m
3.2	100 m	50 m
4.1	200 m	100 m
4.2	300 m	200 m
5.1	500 m	300 m
5.2	700 m	500 m
5.3	1.000 m	700 m
6	1.500 m	1000 m

Tabel 5.2: Milieucategorieën en richtafstanden tot een rustige woonwijk en gemengd gebied (bron: Bedrijven en milieuzonering, VNG)

Zijn de afstanden tussen milieubelastende en milieugevoelige functies kleiner dan de voorgeschreven afstanden uit de VNG-publicatie, dan zal door middel van onderzoek aangetoond moeten worden of de realisatie van een bedrijf toch mogelijk is en welke maatregelen moeten worden genomen om te komen tot een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Aan de hand hiervan kan dan gemotiveerd worden afgeweken van de standaard adviesafstanden.

Wet milieubeheer / Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

De VNG-publicatie is een handreiking, met standaard richtafstanden voor bepaalde type bedrijfsactiviteiten en omvang. In de omgevingsvergunning voor een bedrijf zijn echter ook specifieke regels opgenomen. Hier horen ook werkelijke hinderafstanden bij.

In het kader van de Wet milieubeheer/Wabo kunnen er milieuzoneringen zijn vastgelegd tussen inrichtingen en milieugevoelige functies. Dit betreft o.a. voorschriften ten aanzien van stank, geluid en veiligheid. In het kader van de Wet milieubeheer zijn inrichtingen gehouden aan voorschriften in de milieuvergunning of in een Algemene maatregel van Bestuur (AMvB), zoals het Activiteitenbesluit. Een bedrijf kan op grond van zijn vergunning en de hiermee impliciet toegekende milieuzone ruimtelijke rechten claimen. Een vergunning kent immers niet alleen plichten maar ook rechten. Bovenstaande geldt op een vergelijkbare wijze voor inrichtingen waarop een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) van toepassing is.

5.3.2 Relatie met plangebied

Het plangebied bestaat uit buitengebied waar verspreid bestaande niet-agrarische bedrijfsactiviteiten voorkomen. Deze bestaande bedrijven hebben de bestemming 'Bedrijf' gekregen. Hierbij geldt het uitgangspunt dat de reeds bestaande gevestigde bedrijvigheid planologisch wordt vastgelegd. Voor bestaande bedrijven zijn de richtafstanden uit de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' niet van toepassing.

In de bestemming 'Bedrijf' zijn bedrijven in milieucategorie 1 en 2 toegestaan, die zijn opgenomen in de Staat van Bedrijfstypen die bij de regels behoort. Daarnaast zijn agrarisch aanverwante bedrijven toegestaan tot categorie 3.1. De bestaande bedrijven uit een hogere milieucategorie dan 2 en die geen

agrarisch aanverwant bedrijf betreffen zijn tevens voorzien van een aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf' met een nummer. In de regels is aangegeven welk type bedrijf ter plaatse van het desbetreffende nummer is toegestaan. Op deze wijze kunnen de bestaande bedrijven in een hogere categorie dan 2 en geen agrarisch aanverwant bedrijf zijnde, hun activiteiten voortzetten. Bij bedrijfsbeëindiging of -verplaatsing kan zich dan alleen nog een gelijksoortig bedrijf vestigen. Op deze manier kan milieuhinder op de betreffende plekken niet toenemen ten opzichte van de huidige situatie. Deze systematiek voorkomt namelijk dat zich op locaties met een bedrijfsbestemming andere (grote) bedrijven vestigen die meer milieuhinder veroorzaken voor de omgeving. Bedrijven die meer milieuhinder veroorzaken dan de huidige bedrijven zijn vanuit ruimtelijk oogpunt ook niet gewenst.

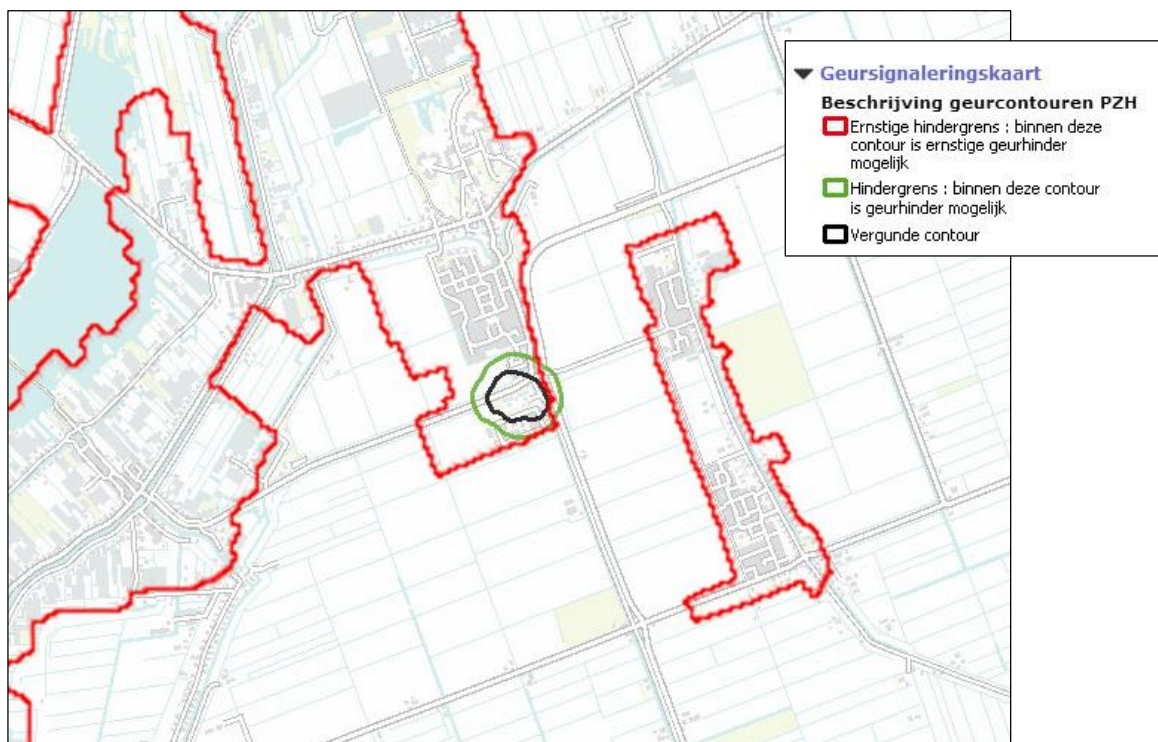
De uitoefening van andere bedrijfsactiviteiten dan de bestaande is niet in alle gevallen onaanvaardbaar. Andere bedrijfstypen kunnen namelijk evenveel of minder milieuhinder voor de omgeving veroorzaken. Daarom is het op alle percelen met de bestemming 'Bedrijf' mogelijk om bedrijfsactiviteiten te vestigen die behoren tot categorie 1 of 2 van de bij de regels behorende 'Staat van bedrijfstypen'. Deze bedrijven zijn vanuit milieuhygiënisch oogpunt goed inpasbaar.

Ook is een binnenplanse afwijking opgenomen om bij bedrijfsbeëindiging een andere bedrijfstype toe te staan, mits de milieubelasting naar aard en invloed op de omgeving vergelijkbaar is. Dit zorgt ervoor dat de bedrijfslocatie niet onbruikbaar wordt als een bestaand bedrijf verplaatst of beëindigd wordt. Wel is gewaarborgd dat geen te zwaar bedrijf qua milieuhinder kan terugkomen.

In het plangebied worden bij recht geen nieuwe bedrijfsvestigingen mogelijk gemaakt. Middels wijzigingsbevoegdheden is het wel mogelijk om na planwijziging op een vrijkomend agrarisch bouwvlak (na beëindiging van een agrarisch bedrijf) een niet-agrarisch bedrijf te vestigen, mits dit een agrarisch aanverwant bedrijf betreft. Bovendien geldt dat het woon- en leefklimaat in de directe omgeving niet onevenredig mag worden aangetast. Dat betekent dat op het moment van planwijziging voor de specifieke situatie bekeken zal moeten worden in hoeverre er milieuhinder optreedt voor milieugevoelige functies en de aanvaardbaarheid daarvan afgewogen zal moeten worden.

Tot slot wordt opgemerkt dat ten zuiden van de kern Nieuwveen de afvalwaterzuiverings installatie (AWZI) Nieuwveen is gesitueerd. Hoewel de AWZI en de bijbehorende vergunde geurcontour buiten het plangebied ligt, reikt de hindergrens (contour waarbinnen geurhinder mogelijk is) wel voor een klein deel tot in het plangebied. In bijgaande figuur is dit in beeld gebracht.

Omdat binnen de hindergrens geen gevoelige bestemmingen liggen en dit in het nieuwe bestemmingsplan ook niet mogelijk worden gemaakt, doen er zich wat dat betreft geen problemen voor.

*Uitsnede Geursignaleringskaart in relatie tot het plangebied
(bron: Geoloket provincie Zuid-Holland)*

5.3.3 Conclusie

Door de bestaande bedrijfstypen planologisch vast te leggen wordt de toename van milieuhinder in het plangebied door niet-agrarische bedrijven voorkomen. Bestaande bedrijven worden ook niet beperkt in hun bedrijfsuitvoering.

5.4 Geluid

5.4.1 Normstelling en beleid

Voor het aspect geluid is binnen het plangebied de Wet geluidhinder (Wgh) van toepassing. De Wgh kent voor weg- en railverkeer alsmede voor gezoneerde industrieterreinen een hoogst toelaatbare geluidsbelasting op bestaande, nieuwe en geprojecteerde woningen of andere geluidgevoelige gebouwen of geluidgevoelige terreinen.

De Wgh gaat daarbij uit van zones langs (spoor)wegen en zones bij industrieterreinen. Het gebied binnen deze zone geldt als akoestisch aandachtsgebied waar, voor bouwplannen en bestemmingsplannen, een akoestische toetsing uitgevoerd dient te worden.

In het kader van dit bestemmingsplan is alleen wegverkeerslawaaï en industrielawaai van belang. Er liggen in het bestemmingsplan of in de directe omgeving geen spoorlijnen.

Naast de Wgh, is ook de Luchtvaartwet, van belang. Het rijk wil door een goede ruimtelijke ordening voorkomen dat er meer mensen komen te wonen op plaatsen waar veel vliegtuiggeluid is.

Wegverkeerslawaa

In de Wgh is bepaald dat elke weg van rechtswege een geluidszone heeft (art. 74 lid 1). Een uitzondering hierop zijn wegen die zijn gelegen in een 30 km/uur-zone of in een woonerf. De breedte van de geluidszones is afhankelijk van het aantal rijstroken en de ligging van een weg. Zie de onderstaande tabel.

Aantal rijstroken		Zonebreedte
Stedelijk gebied	Buitenstedelijk gebied	
1 of 2	-	200 meter
3 of meer	-	350 meter
-	1 of 2	250 meter
-	3 of 4	400 meter
-	5 of meer	600 meter

Tabel 5.3: Breedte van geluidszones langs wegen

Grenswaarden

Geluidsgevoelige objecten die worden gerealiseerd binnen de geluidszones dienen te worden getoetst aan grenswaarden van de geluidsbelasting die zijn aangegeven in de Wgh. Hierbij geldt een hoogst toelaatbare geluidsbelasting van 48 dB voor woningen en in het geval van nieuwe situaties voor andere geluidgevoelige gebouwen of soms geluidgevoelige terreinen.

Indien deze waarde wordt overschreden, kan het college van burgemeester en wethouders ontheffing verlenen voor een hogere waarde. De maximale ontheffingswaarde is afhankelijk van het soort geluidsgevoelig object en de geluidsbron. Bij de ontheffing dient het college te motiveren waarom bron- en overdrachtsmaatregelen niet mogelijk zijn en waarom het plan gewenst is. Ook dient het in de Wgh vastgelegd binnenniveau gewaarborgd te worden. Geluidsniveaus bij nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen die hoger zijn dan de wettelijke maximale ontheffingswaarden zijn niet toegestaan.

Industrielawaai

In artikel 40 van de Wgh is bepaald dat indien bij de vaststelling van een bestemmingsplan aan gronden een zodanige bestemming wordt gegeven dat daardoor een industrieterrein ontstaat, daarbij tevens een rond het betrokken terrein gelegen zone wordt vastgesteld, waarbuiten de geluidsbelasting vanwege dat terrein de waarde van 50 dB(A) niet te boven mag gaan. Een zone kan alleen worden bepaald bij vaststelling of wijziging van een bestemmingsplan. Bij het voorbereiden van de vaststelling of wijziging van een zone moet onder meer akoestisch onderzoek worden ingesteld naar de geluidbelasting die door woningen binnen de ontworpen zone, alsmede door andere geluidsgevoelige gebouwen of terreinen, vanwege het industrieterrein ten hoogste kunnen worden ondervonden. De ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting aan de gevel van woningen en voor andere geluidgevoelige gebouwen of geluidgevoelige terreinen bedraagt 50 dB(A). Onder voorwaarden kan een hogere waarde worden vastgesteld.

Onder een industrieterrein wordt een terrein verstaan waaraan in hoofdzaak een bestemming is gegeven voor de vestiging van inrichtingen en waarvan de bestemming voor het gehele terrein of een gedeelte daarvan de mogelijkheid insluit voor vestiging van inrichtingen, behorende tot een bij algemene

maatregel van bestuur aan te wijzen categorie van inrichtingen die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken (artikel 1 Wgh). De categorieën inrichtingen worden aangewezen met artikel 2.1, lid 3 uit het Besluit omgevingsrecht (Bor), waarin wordt verwezen naar bijlage I, D van het Bor. In deze bijlage I zijn de soorten inrichtingen opgenomen.

Luchtvaartlawaaï

In de SVIR is de zogenaamde '20KE-contour' van de luchthaven Schiphol aangeduid. Deze contour is berekend op basis van Kosteneenheden (KE), wat een andere maat is voor het berekenen van geluid. Binnen de 20KE-contour van Schiphol is in bebouwd gebied nieuwbouw van woningen toegestaan. Buiten bebouwd gebied mag nieuwbouw alleen als er een groter aantal bestaande woningen wordt gesloopt, dus als het saldo van sloop en nieuwbouw niet positief is. Dit ter voorkoming van extra knelpunten in de toekomst.

5.4.2 Relatie met het plangebied

Wegverkeerslawaaï

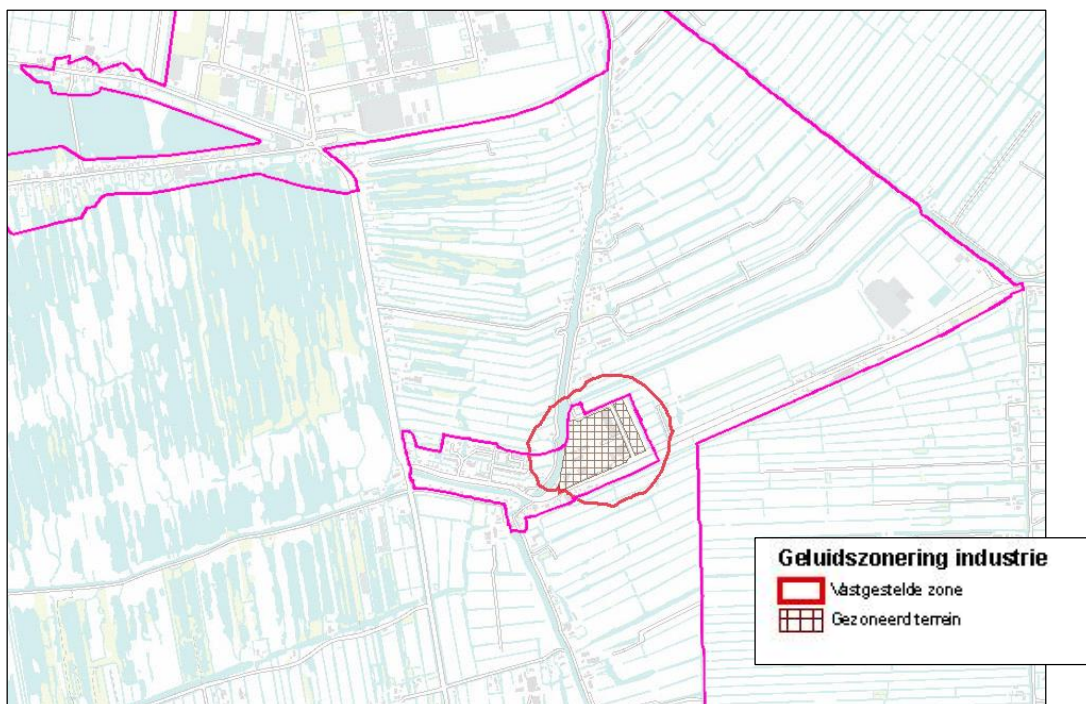
Het bestemmingsplan legt de bestaande situatie opnieuw vast. Binnen het plangebied worden bij recht geen nieuwe geluidsgevoelige objecten mogelijk gemaakt. Een toetsing aan de grenswaarden van de Wgh is daarom niet nodig.

De realisatie van nieuwe geluidsgevoelige functies (zoals burgerwoningen) kan alleen via planwijziging, onder andere door de bestaande (bedrijfs)woningen te vervangen door nieuwe woningen en gebruik te maken van de ruimte-voor-ruimte regeling. Er dient dan per situatie te worden beoordeeld of deze functies qua geluidssituatie inpasbaar zijn. De voorwaarde dat voldaan moet worden aan de eisen van de Wgh is daartoe opgenomen in de wijzigingsregels.

Industrielawaaï

Hoewel er binnen het plangebied zelf geen gezoneerd industrieterrein aanwezig is, is ten oosten van de kern Woerdense Verlaat wel het geluidgezoneerde industrieterrein 'Woerdens Verlaat' gesitueerd. Een van de bedrijven die op dit terrein ligt is een betonfabriek. Rondom het gezoneerde industrieterrein geldt een vastgestelde zonegrens, welke deels binnen het plangebied ligt. In bijgaande figuur is deze weergegeven. Deze zonering heeft tot doel dat de totale geluidsbelasting vanwege het industrieterrein ter hoogte van de zonegrens beperkt wordt tot ten hoogste 50 dB(A). Het instrument dat de gemeente gebruikt om er voor te zorgen dat ter plaatse van de zonegrens niet meer dan 50 dB(A) wordt geproduceerd, is het zogenaamde zonebewakingsmodel.

Binnen de geluidszone, het gebied tussen de grens van het gezoneerde terrein en de zonegrens, zijn nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen uitsluitend toelaatbaar met inachtneming van de maximaal toelaatbare geluidswaarden volgens de Wgh. Hierop is in het voorliggende bestemmingsplan een gebiedsaanduiding 'geluidzone-industrie' opgenomen.

Ligging vastgestelde zonegrens, als onderdeel van het gezoneerde industrieterrein 'Woerdens Verlaat', in relatie tot het plangebied (bron: Geoloket provincie Zuid-Holland)

Luchtvaartlawaaï

Een groot deel van het plangebied ligt in de 20KE-contour van de luchthaven Schiphol. Bijgaande figuur (volgende bladzijde) laat zien op welke wijze de 20KE-zone zich manifesteert binnen het plangebied.

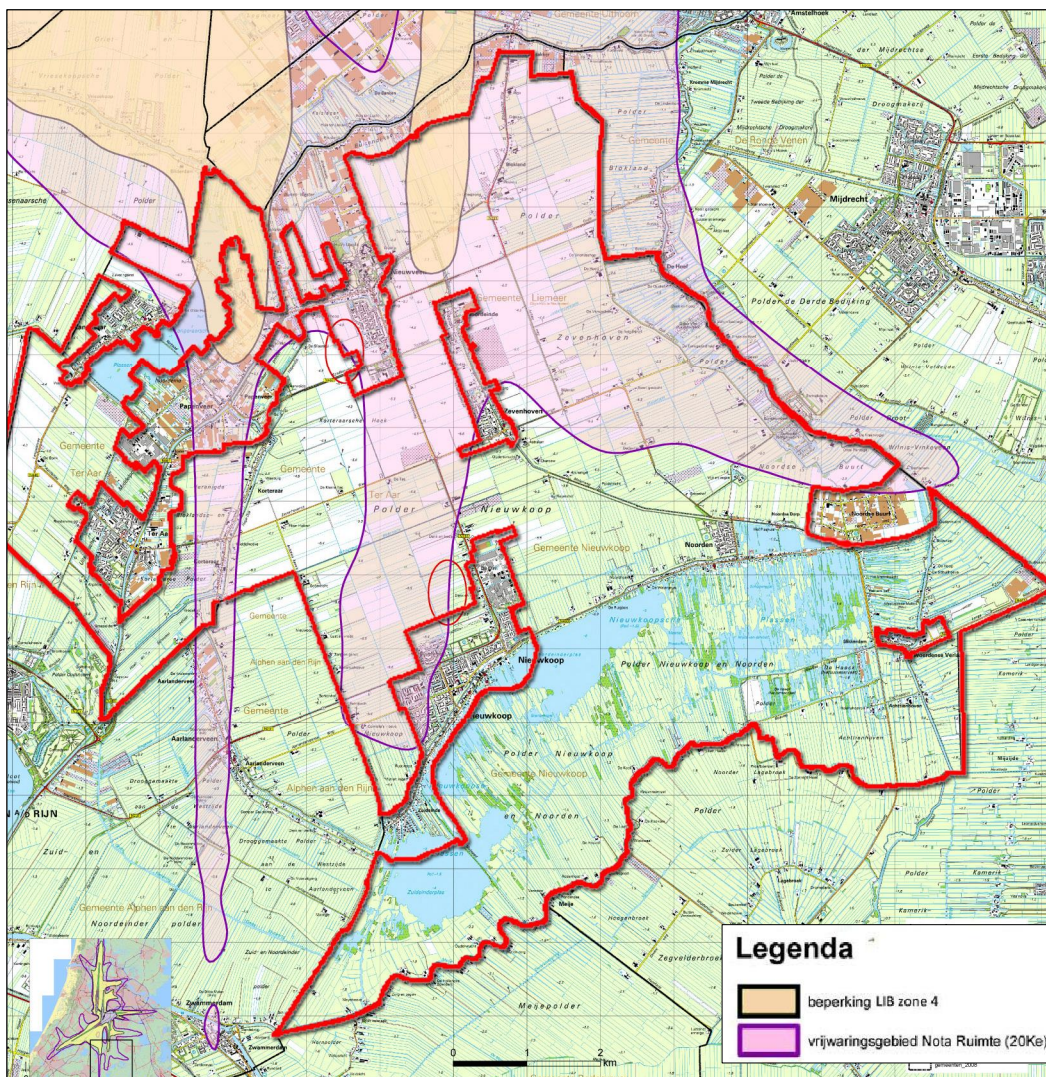
Overigens wordt opgemerkt dat de 20KE-contour in relatie tot de actualisatie van het Luchthavenindelingenbesluit (LIB, zie ook paragraaf 5.5) wordt herzien. Omdat deze actualisatie momenteel nog niet is afgerond, is de getoonde 20KE-contour nog steeds van toepassing.

In dit gebied gelden beperkingen voor het realiseren van geluidsgevoelige bestemmingen. Voor dit gebied betekent dit in de praktijk dat alleen bestaande geluidsgevoelige bestemmingen mogen worden vervangen en beperkt geluidsgevoelige bestemmingen mogen worden gerealiseerd in het kader van de regeling "ruimte voor ruimte".

Om deze bepalingen ook in het voorliggende bestemmingsplan te borgen is een gebiedsaanduiding 'luchtvaartverkeerszone – geluidszone' opgenomen. Concreet betekent dit dat binnen deze zone het bestaande gebruik kan worden bestendigd. Ook kunnen eventuele nieuwe woningen middels de ruimte voor ruimte-regeling doorgang vinden. In dat geval is immers ook sprake van een positief saldo tussen nieuwbouw en sloop. Deze regeling is in het voorliggende plan via planwijziging mogelijk gemaakt.

5.4.3 Conclusie

Het aspect geluid staat de uitvoering van het voorliggende bestemmingsplan op voorhand niet in de weg.

Ligging 20KE-contour en beperking LIB zone 4 (bron: gemeente Nieuwkoop)

5.5 Luchthavenindelingbesluit (LIB)

5.5.1 Normstelling en beleid

Op 1 november 2002 heeft het kabinet de nieuwe milieu- en veiligheidsregels voor het vijfbanenstelsel op Schiphol vastgesteld. De regels zijn opgenomen in het Luchthavenindelingbesluit (LIB, gewijzigd op 23 augustus 2004), waarin beperkingen worden gesteld aan het ruimtegebruik rond de luchthaven en het luchthavenverkeerbesluit (LVB), dat is gericht op de beheersing van de belasting van het milieu door het luchtverkeer. De nieuwe regels zijn op 20 februari 2003 in werking getreden, op het moment dat Schiphol de vijfde baan (Polderbaan) in gebruik had genomen. Deze regels moeten door gemeenten in acht worden genomen bij bestemmingsplannen en bij omgevingsvergunningen (o.a. de voormalige bouw- of aanlegvergunningen).

In het Luchthavenindelingbesluit zijn twee gebieden vastgesteld: het luchthavengebied en het beperkingengebied. Het plangebied valt deels binnen het beperkingengebied als bedoeld in kaartbijlage 3B van het LIB. Binnen het

beperkingengebied worden weer verschillende deelgebieden (zones) onderscheiden met specifieke regels.

5.5.2 Relatie met het plangebied

Op grond van kaartbijlage 3B van het LIB ligt een deel van het plangebied binnen een beperkingengebied met nummer 4.

Voor deze zones gelden beperkingen vanwege externe veiligheid en geluidhinder. Voor het beperkingengebied geldt dat er geen nieuwe gevoelige functies zijn toegestaan, zoals onder andere woningen, woonwagens, woonboten, scholen en gezondheidszorggebouwen.

Bestaand gebruik (en bijbehorende bebouwing) op de datum van inwerkingtreding van het LIB is wel toegestaan. Op basis van een verklaring van geen bezwaar kan in uitzonderingsgevallen worden afgeweken van het verbod op nieuwe gevoelige functies. Zo zijn waar het gaat over woningen afwijkingen voorstelbaar als sprake is van het opvullen van open gaten binnen aaneengesloten bebouwing, functiewijziging, herbouw van woningen op een minder milieubelaste plaats of bouw van bedrijfswoningen.

De bovenstaande regeling wordt in het voorliggende bestemmingsplan geborgd door een gebiedsaanduiding 'luchtvaartverkeerszone – beperkingengebied' op te nemen.

5.5.3 Conclusie

Het Luchthavenindielingsbesluit staat de uitvoering van het voorliggende bestemmingsplan op voorhand niet in de weg, te meer omdat het plan overwegend consoliderend van aard is.

5.6 Luchtkwaliteit

5.6.1 Normstelling en beleid

Het toetsingskader voor luchtkwaliteit wordt gevormd door de Wet milieubeheer luchtkwaliteitseisen 2007 (ook wel Wet luchtkwaliteit, Wlk).

De regelgeving is uitgewerkt in onderliggende Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) en Ministeriële Regelingen. In de Wlk zijn luchtkwaliteitseisen opgenomen in de vorm van grenswaarden en richtwaarden voor een aantal luchtverontreinigende stoffen.

In de praktijk van de ruimtelijke ordening zijn alleen de grenswaarden voor stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀) van belang, omdat deze in Nederland veelvuldig worden overschreden. De grenswaarden van de laatstgenoemde stoffen zijn in tabel 5.4 weergegeven.

Stof	Type norm	Van kracht vanaf	Concentratie (µg/m ³)	Max. overschr. per jaar
stikstofdioxide (NO ₂)	Jaargemiddelde	2015	40	
	Uurgemiddelde	2015	200	18
fijn stof (PM ₁₀)	Jaargemiddelde	2011	40	
	24-uursgemiddelde	2011	50	35

Tabel: 5.4: Grenswaarden stikstofdioxide en fijn stof

Overigens geldt vanaf 1 januari 2015 dat het bevoegd gezag de luchtkwaliteit ook moet toetsen aan zwevende deeltjes in de atmosfeer, waarvan de omvang (aerodynamische diameter) kleiner is dan 2,5 micrometer. Deze

worden aangeduid met PM_{2,5}. PM_{2,5} is in dit kader een deeltje uit de fractie PM₁₀. De grenswaarde voor PM_{2,5} is gesteld op 25 µg/m³.

De grenswaarden van de overige stoffen (zwaveldioxide, stikstofoxiden, lood, koolmonoxide en benzeen) worden in de regel in Nederland niet meer overschreden.

De Wlk is enerzijds gericht op het voorkomen van negatieve effecten voor volksgezondheid. Anderzijds biedt de wet mogelijkheden om ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren, ondanks overschrijdingen van de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit. Om de bovenstaande doelen te behalen voorziet de *Wet milieubeheer* in een gebiedgerichte aanpak van de luchtkwaliteit via het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). De programma-aanpak zorgt voor een flexibele koppeling tussen ruimtelijke activiteiten en milieugevolgen. Luchtkwaliteitseisen vormen onder de *Wet milieubeheer* geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkeling indien:

- er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde, of;
- een project, al dan niet per saldo, niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit, of;
- een project "niet in betekenende mate" bijdraagt aan de luchtverontreiniging.

Besluit Niet In Betekenende Mate (NIBM)

In dit besluit is bepaald in welke gevallen een ruimtelijke ontwikkeling vanwege de gevolgen voor de luchtkwaliteit niet hoeft te worden getoetst aan de grenswaarden. Een project draagt 'niet in betekende mate' bij aan de luchtverontreiniging als de zogenaamde 3% grens niet wordt overschreden. De 3% grens is gedefinieerd als 3% van de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van fijn stof of stikstofdioxide. Deze grenswaarde is gesteld op 40 µg/m³. Dit komt overeen met 1,2 microgram/m³ voor zowel PM₁₀ als NO₂.

Er zijn twee mogelijkheden om aannemelijk te maken dat een project binnen de NIBM-grens blijft:

1. Aantonen dat een project binnen getalsmatige grenzen van een categorie (woningbouwprojecten, kantoorprojecten en enkele inrichtingen) uit de 'Regeling NIBM' valt. Er is dan geen verdere toetsing nodig, het project is in ieder geval NIBM. Het gaat onder andere om bouwlocaties met minder dan 1.500 nieuwe woningen of minder dan 100.000 m² kantoren bij één ontsluitingsweg;
2. Op een andere manier aannemelijk maken dat een project voldoet aan het 3% criterium.

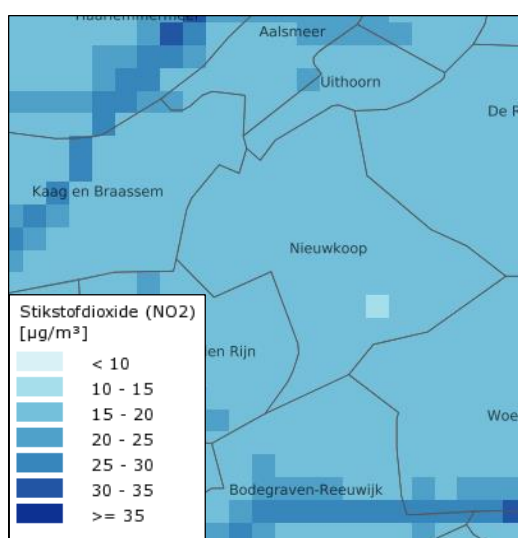
Besluit gevoelige bestemmingen

Het besluit gevoelige bestemmingen is gericht op bescherming van mensen met een verhoogde gevoeligheid voor fijn stof en stikstofdioxide, met name kinderen, ouderen en zieken. Daartoe voorziet het besluit in zones waarbinnen luchtkwaliteitsonderzoek nodig is: 300 meter aan weerszijden van rijkswegen en 50 meter langs provinciale wegen, in beide gevallen gemeten vanaf de rand van de weg. Waar in zo'n onderzoekszone de grenswaarden voor fijn stof of stikstofdioxide (dreigen te) worden overschreden, mag het totaal aantal mensen dat hoort bij een 'gevoelige bestemming' niet toenemen.

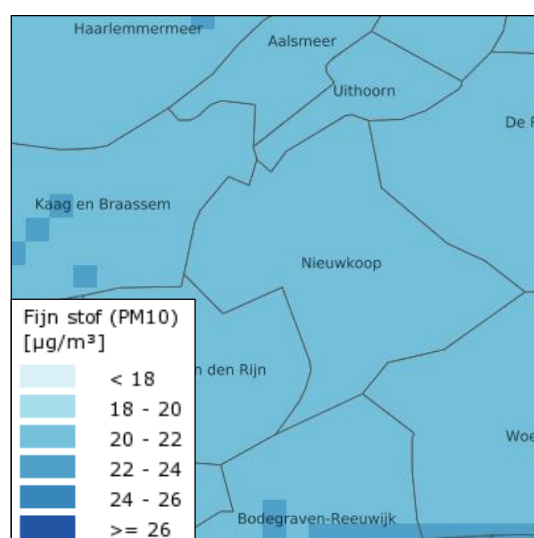
5.6.2 Luchtkwaliteit in relatie tot het plangebied

De luchtkwaliteit wordt in het plangebied bepaald door de achtergrondconcentratie NO₂ en PM₁₀. In de achtergrondconcentraties zijn de bijdrages van de bestaande intensieve veehouderijen inbegrepen. In de huidige situatie worden de grenswaarden van fijn stof en stikstofdioxide niet overschreden. Het gaat om fijn stof emissies door vooral wegverkeer en landbouw. Ruimtelijk gezien wordt het grootste aandeel veroorzaakt door het wegverkeer. Het aandeel vanuit de landbouw wordt veroorzaakt door fijn stof emissie vanuit de stallen.

De luchtkwaliteit in het landelijk gebied van Nieuwkoop is goed. De achtergrondconcentraties van fijn stof en stikstofdioxide liggen (ruim) onder de normen. In bijgaande figuren is dit inzichtelijk gemaakt. Voor PM_{2,5} (ultra fijnstof) is het beeld gelijk aan het beeld van PM₁₀.

Concentratie stikstofdioxide t.h.v. de gemeente Nieuwkoop in 2015 (bron: RIVM)

Concentratie fijn stof t.h.v. de gemeente Nieuwkoop in 2015 (bron: RIVM)

Via een apart traject (zogenaamde inzoomactie) in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is onderzoek gedaan naar fijn stof voor intensieve veehouderijen op landelijke schaal. Er is tijdens dit onderzoek (de NSL-monitoringsrondes 2011 en 2012) gekeken naar mogelijke knelpunten binnen iedere gemeente. Deze liggen voor het overgrote deel bij pluimveehouderijen. Pluimvee heeft verhoudingsgewijs namelijk een grotere fijn stof emissie dan andere diersoorten. In Nieuwkoop zijn geen knelpunten fijn stof gevonden.

Het voorliggende bestemmingsplan legt vooral de bestaande situatie opnieuw vast. Daardoor worden bij recht geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt die in betekenende mate bijdragen aan een verslechtering van de luchtkwaliteit. Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is immers niet toegestaan.

Middels wijzigingsbevoegdheden en afwijkingen zijn kleinschalige ontwikkelingen mogelijk, bijvoorbeeld uitbreiding van agrarische bedrijven, de omzetting van een voormalige agrarische (bedrijfs)woning in een burgerwoning en de eventuele bouw van één of meer burgerwoningen in ruil voor de sloop van voormalige bedrijfsbebouwing (ruimte voor ruimte). De

bijdrage van deze ontwikkelingen aan de verslechtering van de luchtkwaliteit zal zeer beperkt zijn, met name ook omdat er voorwaarden bij de afwijkingen en wijzigingen zijn opgenomen ten aanzien van de verkeersaantrekkende werking.

Bovendien is de verwachting dat steeds meer agrarische bedrijven gebruik zullen gaan maken van verbeterde filtertechnieken, gecombineerde luchtwassers, effectievere nabehandelingstechnieken en huisvestingssystemen. Deze technieken en systemen zuiveren de lucht in de stal en zorgen ervoor dat er minder fijn stof wordt uitgestoten.

Het is dan ook aannemelijk dat de ruimte die het bestemmingsplan biedt niet leidt tot een overschrijding van grenswaarden, dan wel 'niet in betekende mate' zal bijdragen aan de verslechtering van de luchtkwaliteit.

Voorts maakt het bestemmingsplan de realisatie van nieuwe gevoelige bestemmingen in de zin van het Besluit gevoelige bestemmingen niet mogelijk.

5.6.3 Conclusie

Het aspect luchtkwaliteit staat de vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg.

5.7 Externe Veiligheid

5.7.1 Wettelijk kader

Bij externe veiligheid gaat het om de gevaren die de directe omgeving loopt in het geval er iets mis mocht gaan tijdens de productie, het behandelen of het vervoer van gevaarlijke stoffen. De daaraan verbonden risico's moeten aanvaardbaar blijven. De wetgeving rond externe veiligheid richt zich op het beschermen van kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. Kwetsbaar zijn onder meer woningen, onderwijs- en gezondheidsinstellingen, en kinderopvang- en dagverblijven. Beperkt kwetsbaar zijn onder meer kantoren, winkels en horeca. Bij externe veiligheid wordt onderscheid gemaakt tussen inrichtingen waar gevaarlijke stoffen worden bewaard en/of bewerkt, transportroutes waarlangs gevaarlijke stoffen worden vervoerd en buisleidingen.

De risico's worden onderverdeeld in het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR).

- Het PR richt zich als maat voor het risico vanwege activiteiten met gevaarlijke stoffen vooral op de te realiseren basisveiligheid voor personen in de omgeving van die activiteiten. Het wordt uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon op een plaats in de omgeving van een risicovolle activiteit zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van door die activiteit veroorzaakte calamiteit. Een kans op overlijden van 1 op de miljoen per jaar ($PR=10^{-6}$) wordt aanvaardbaar geacht. De $PR 10^{-6}$ is een harde grenswaarde welke niet mag worden overschreden. Het PR wordt "vertaald" als een risicocontour rondom de risicovolle activiteit, waarbinnen geen kwetsbare objecten mogen liggen.
- Het GR is bedoeld voor het beperken van de maatschappelijke ontwrichting als gevolg van een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico drukt de kans per jaar uit dat een groep mensen (minimaal 10) overlijdt, als direct gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen.

Het GR wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Dit invloedsgebied wordt begrensd door de 1% letaliteitsgrens (tenzij anders bepaald): de afstand waarop nog 1% van de blootgestelde mensen in de omgeving komt te overlijden bij een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Het GR kan niet "op de kaart" worden weergegeven, maar wordt weergegeven in een grafiek waar de kans (F) afgezet wordt tegen het aantal slachtoffers (N): de fN-curve.

Externe veiligheid moet altijd in preventieve zin deel uitmaken van de besluitvorming bij nieuwe situaties en kan bij besluitvorming over bestaande situaties leiden tot aanvullende maatregelen.

Het wettelijk kader ten aanzien van inrichtingen, de zogenoemde stationaire bronnen, is vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de bijbehorende Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi). Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen is het wettelijke kader vastgelegd in het 'Besluit transportroutes externe veiligheid' (Btev), met als uitvloeisel het zogeheten Basisnet, voor de beoordeling van de risico's vanwege transport van gevaarlijke stoffen. Laatste is per 1 april 2015 van kracht geworden.

De regelgeving voor ondergrondse buisleidingen valt per 1 januari 2011 onder het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Het Bevb gaat uit van de systematiek zoals die in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) wordt toegepast. Dit betekent dat het Bevb uitgaat van grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico (PR) en een verantwoordingsplicht voor het groepsrisico (GR).

De hoogte van het GR kan worden berekend in een risicoanalyse. Met de risicoanalyse is voor elke willekeurige locatie langs een route van gevaarlijke stoffen (weg, binnenwater, spoor, buisleidingen), de hoogte van het GR te berekenen. Eenzelfde berekening kan worden gemaakt voor inrichtingen waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn (chemische installaties, vuurwerkfabrieken, LPG installaties, etc.).

Beleidsvisie Externe Veiligheid gemeente Nieuwkoop

De Raad van de gemeente Nieuwkoop heeft in de vergadering van 31 maart 2011 de gemeentelijke beleidsvisie externe veiligheid vastgesteld. Via een nulmeting Externe Veiligheid zijn voor de gemeente Nieuwkoop in 2008 de actuele risico's in beeld gebracht. Deze nulmeting is onder begeleiding uitgevoerd door een ambtelijke projectgroep en in januari 2009 door het college vastgesteld. Op basis van deze nulmeting is een visie ontwikkeld over hoe om te gaan met gevaarlijke stoffen in de gemeente.

In beginsel kiest de gemeente ervoor om in woongebieden een zo laag mogelijk risico te bereiken. In de andere gebieden geldt in beginsel hetzelfde uitgangspunt, een zo laag mogelijk risico, maar is de ruimte voor risico's wel groter om zodanig mogelijke economische ontwikkelingen niet in de weg te staan.

De gemeente streeft er naar om de externe veiligheid te verbeteren door brongerichte maatregelen. Die worden gerealiseerd via het op een doordachte wijze verwerven van grondposities maar, zover mogelijk, ook via de milieuregelgeving.

De gemeente kiest er voor de ambities voor een veilige gemeente gebiedsgericht in te vullen. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen woon- en bedrijfsgebieden.

Uitgangspunten RO

- Integraal geldt dat wettelijke grenswaarden niet mogen worden overschreden.
- Keuzeverplichtingen zijn er in relatie tot het zogenaamde groepsrisico (GR).
- De kans op incidenten met meerdere slachtoffers wordt zoveel mogelijk beperkt.
- In woonkernen en lintbebouwing (woonlinten) dient een zo laag mogelijk risico te worden bereikt.
- Nieuwkoop kiest er voor om het groepsrisico in het invloedsgebied te maximaliseren op de oriëntatiewaarde uit het Bevi.
- In de andere gebieden (bedrijfsterreinen en agrarisch gebied) geldt in beginsel hetzelfde uitgangspunt, een zo laag mogelijk risico, maar is de ruimte voor risico's wel groter.
- Bij vergunningverlening en –aanpassingen mag de risicoruimte van de bedrijven in woongebieden in beginsel niet toenemen en waar mogelijk wordt die risicoruimte verminderd.

Nieuwkoop hanteert bij haar vergunningverlening en –aanpassingen het stand still beginsel. Dat betekent dat de risicoruimte van de bedrijven in woongebieden in beginsel niet mag toenemen en waar mogelijk moet worden verminderd.

In de milieuvergunning kunnen eisen worden gesteld aan maatregelen voor beperking van risico's bij het gebruik of de opslag van gevaarlijke stoffen. Bij een nieuwe vestiging van een Bevi-bedrijf wordt in de milieuvergunning een verantwoording GR opgenomen.

Naast de inzet van het wettelijke middel van de vergunningverlening maakt de gemeente bij nieuwbouw, herplaatsing of dergelijke afspraken met de bedrijven over de te treffen risicobeperkende maatregelen.

5.7.2 Relatie met het plangebied

Op basis van de risicokaart van de provincie Zuid-Holland is een inventarisatie van de risicobronnen in het plangebied gemaakt.

Risicovolle inrichtingen

Binnen het plangebied zijn geen risicovolle inrichtingen aanwezig die onder het Bevi vallen.

Transport van gevaarlijke stoffen

Hoewel op de bijgaande risicokaart geen wegen zijn aangegeven als risicobron, is binnen de gemeente wel bekend dat provinciale wegen in het plangebied, te weten N231, N446, N460, N461, N262 en N263 zijn vrijgegeven voor het transport van gevaarlijke stoffen en daarmee een potentiële risicobron zijn.

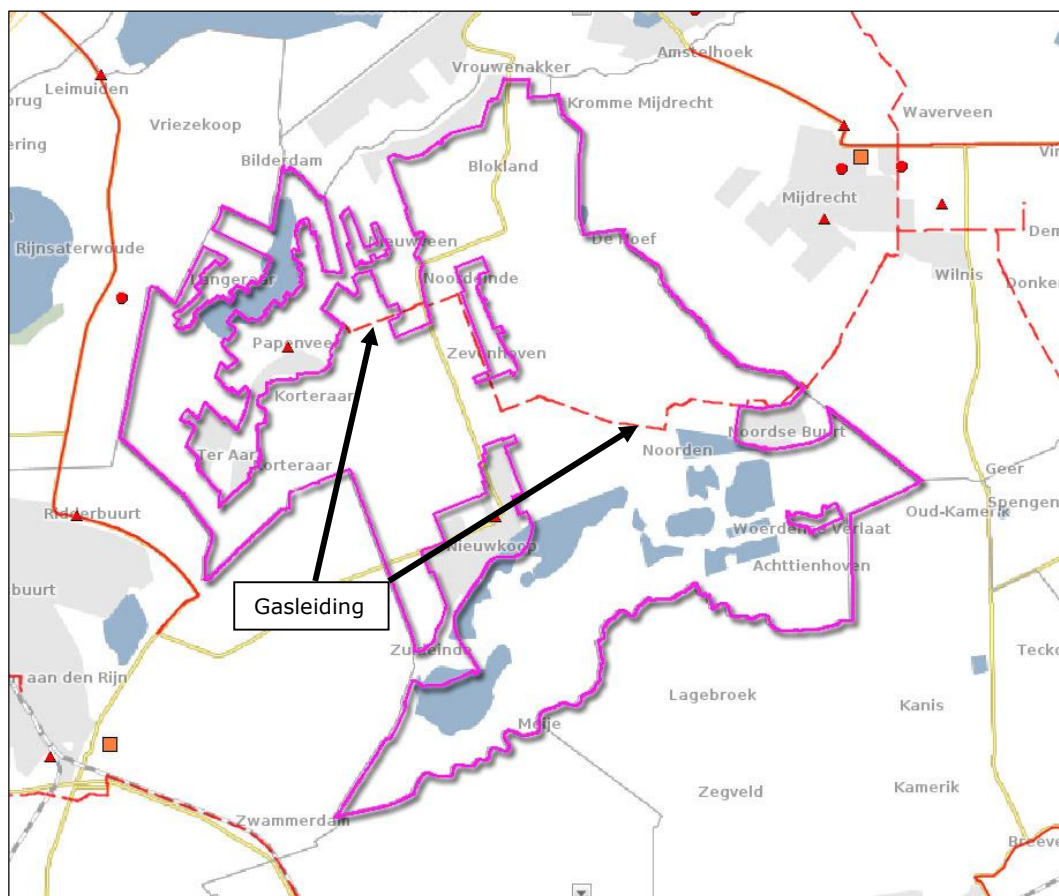
Uit eerdere pantoelichtingen (o.a. bestemmingsplan Noorden, Woerdense Verlaat en Vrouwenakker) en bijbehorende adviezen van de Omgevingsdienst

West-Holland blijkt dat het geen transportroutes betreffen waarvoor het aspect externe veiligheid een belangrijk item is. Daarmee wordt er van uitgegaan dat het groepsrisico vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over de provinciale wegen lager ligt dan 0,01 maal de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

Gezien het conserverende karakter van het voorliggende bestemmingsplan zal de personendichtheid ook niet noemenswaardig toenemen. Een nadere onderbouwing wordt derhalve niet nodig geacht.

Buisleidingen

Ter hoogte van de golfbaan, westelijk van de kern Nieuwveen, is er in het plangebied een ondergrondse hogedrukaardgasleiding aanwezig. Deze leiding (nr. W-529, diameter 12 inch en werkdruk 40 bar) loopt in zuidoostelijke richting via de kernen Noordeinde, Zevenhoven, Noorden en Noordse Buurt in de richting van Mijdrecht. In bijgaande figuur is dit inzichtelijk gemaakt.

Uitsnede risicokaart voor het plangebied (bron: www.risicokaart.nl)

Plaatsgebonden risico

Er is in het verleden een risicoberekening³ uitgevoerd voor deze hogedrukaardgasleiding. Uit de berekeningen blijkt dat er geen PR 10^{-6} contour is.

³ Rapport 'Risicoberekening Hogedrukaardgasleiding Noorden, gemeente Nieuwkoop', d.d. 12 oktober 2012, kenmerk 2012013917, opgesteld door OmgevingsdienstWest-Holland.

Verantwoording groepsrisico

Bij een hogedrukaardgasleiding wordt het maatgevend scenario veroorzaakt door leidingbreuk en ontsteking van het uitstromende gas met een fakkelbrandscenario tot gevolg. Op grond van de 'Handboek buisleiding in bestemmingsplannen' (Ministerie IenM, 2010) bedraagt het invloedsgebied / inventarisatieafstand (de afstand tot de leiding waar nog 1% van de aanwezigen kan overlijden, de zogenaamde 1% letaliteitgrens) van deze leiding 140 meter aan beide zijden van de leiding.

Het GR is in de bovengenoemde rapportage berekend en ligt op 0,021 maal de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico. Het maximaal berekende aantal dodelijke slachtoffers bedraagt ongeveer 57.

Gezien het consoliderende karakter van het bestemmingsplan, zal de personendichtheid in de omgeving van de gasleidingen niet of nauwelijks toenemen. Hierdoor neemt ook de hoogte van het groepsrisico niet toe. Een nadere risicoanalyse wordt derhalve niet noodzakelijk geacht.

Vertaling in het bestemmingsplan

Het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) voorziet voor gasleidingen met een druk tot 40 Bar in een zogenaamde belemmeringenstrook van tenminste 4 meter aan weerszijden van de buisleiding, gemeten vanuit het hart van de buisleiding. Op deze belemmeringenstrook is dan, overeenkomstig het Bevb, een omgevingsvergunningenstelsel voor werken en werkzaamheden van toepassing. Binnen de belemmeringenstrook is ook geen bebouwing toegestaan. Dit bouwverbod is nodig voor het onderhoud van de buisleiding. Een afwijking van dit bouwverbod kan worden toegestaan, voor zover de veiligheid met betrekking tot de in de belemmeringenstrook gelegen buisleiding niet wordt geschaad en geen kwetsbaar object wordt toegepast.

Het voorgaande heeft tot gevolg dat voor de gasleidingen in het plangebied de dubbelbestemming 'Leiding – Gas' is opgenomen met een belemmeringenstrook van 4 meter aan weerszijden van de leiding. Op de gronden met deze dubbelbestemming is een omgevingsvergunningenstelsel voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden van toepassing en zijn uitsluitend bouwwerken geen gebouwen zijnde ten behoeve van de gasleiding toegestaan. Voor andere bouwwerken is onder voorwaarden, waaronder dat het geen kwetsbaar object betreft, een afwijking mogelijk.

5.7.3 Conclusie

Het aspect externe veiligheid staat de vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg.

5.8 Bodem

5.8.1 Beleid en regelgeving

Bij de ontwikkeling van een ruimtelijk plan moet rekening worden gehouden met de bodemkwaliteit ter plaatse. Eventueel aanwezige bodemverontreiniging kan grote invloed hebben op de keuze van een bepaalde functie en/of uitvoerbaarheid van een plan. Voor de functie wonen gelden bijvoorbeeld andere normen dan voor de functie bedrijven. Met het oog op de beoordeling van de realiseerbaarheid van een plan kan het nodig zijn dat een bodemonderzoek wordt uitgevoerd. Dit kan een verkennend bodemonderzoek conform NEN5740 zijn. Dit onderzoek kan dan ook worden

gebruikt ten behoeve van een verplichting voortvloeiend uit de Woningwet of de Wet milieubeheer.

Op basis van artikel 8 van de Woningwet moet worden voorkomen dat er wordt gebouwd op verontreinigde grond. Dit om schade en/of gevaar voor de gezondheid van gebruikers te voorkomen. In het kader van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer bij de Wet milieubeheer moet bij het realiseren van bedrijfsbestemmingen veelal een zogenaamde nulsituatie worden vastgelegd.

De Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) bepaalt dat gemeenten bij het vaststellen van bestemmingsplannen regels stellen voor een goede ruimtelijke ordening. Dit betekent voor de bodem (grond en grondwater) dat de bodemkwaliteit en de voorgenomen bestemming met elkaar in overeenstemming dienen te zijn.

Of de bodem een planontwikkeling in de weg staat, wordt middels een historisch onderzoek, eventueel aangevuld met een bodemonderzoek, bepaald. De resultaten van het historisch onderzoek, het bodemonderzoek en de conclusie met eventuele saneringsadviezen worden in het bestemmingsplan vermeld.

Wet bodembescherming (Wbb)

Als er sprake is van ernstige bodemverontreiniging dan gelden de regels van de Wbb. In de Wbb is een saneringsdoelstelling bepaald (het saneren naar de functie) en een saneringscriterium (wanneer moet er gesaneerd worden (bij zogenaamde "spoed- of risicolocaties").

Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

Het Besluit bodemkwaliteit geeft de lokale bevoegde gezagen de mogelijkheid om de bodemkwaliteit binnen hun gebied actief te gaan beheren binnen de gegeven kaders. Dit geeft onder andere ruimte voor nieuwe bouwprojecten, zoals woningen en wegen.

Daarnaast worden de kwaliteit en de integriteit van belangrijke intermediairs bij bodemactiviteiten beter geborgd. In het besluit staan ook regels met betrekking tot het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie.

5.8.2 Relatie met het plangebied

Uit het Bodemloket (www.bodemloket.nl) blijkt dat in delen van het plangebied historische activiteiten bekend zijn die mogelijk hebben geleid tot bodemverontreiniging. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om zogenaamde "toemaakdekken", welke in de loop van de jaren is ontstaan door het verbeteren van de draagkracht van het veen door er bagger, stalmest, puin, zand en vuil op te storten.

Voor het grootste deel van het plangebied geldt dat er onderzoek naar de bodemkwaliteit is uitgevoerd en er geen noodzaak tot verder onderzoek of sanering is. Op verschillende verspreid liggende percelen geldt dat er wel een noodzaak kan zijn tot verder onderzoek of sanering. De locaties waar historische activiteiten bekend zijn, betreffen met name gevallen waarbij demping heeft plaatsgevonden van puin en/of bouw- en sloopafval. Onderzoek of sanering is aan de orde als op het betreffende perceel ontwikkelingen gaan plaatsvinden.

Met het bestemmingsplan wordt de bestaande situatie opnieuw vastgelegd. Van rechtstreeks nieuwe ontwikkelingen is geen sprake. Het bestemmingsplan vormt wel het toetsingskader voor toekomstige aanvragen voor omgevingsvergunningen voor bouwen. In het kader van een dergelijke vergunningsaanvraag dient aangetoond te worden dat de bodemkwaliteit voldoende is voor de functie die op het perceel uitgeoefend zal worden. Indien dat voor de toekomstige bestemming nodig is, zal sanering van de verontreiniging plaats vinden. De bodemkwaliteit in het plangebied zal in dat geval daardoor verbeteren.

Ten aanzien van agrarische activiteiten gelden voorschriften vanuit onder andere het Activiteitenbesluit en het Besluit mestbassins milieubeheer, zoals het toepassen van vloeistofdichte vloeren, om bodemverontreiniging te voorkomen.

5.8.3 Conclusie

Het aspect bodemkwaliteit staat de vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg.

5.9 Water

5.9.1 Algemeen

De gemeente Nieuwkoop is niet primair verantwoordelijk voor alle watertaken, maar moet de waterbelangen wel goed beschrijven en afwegen binnen de ruimtelijke ordening. Een van de instrumenten hiervoor is de verplichte watertoets. De watertoets houdt in dat het Waterschap beoordeelt of de waterbelangen voldoende zijn afgewogen. De voor de gemeente en waterschap van belang zijnde wateraspecten zijn hieronder beschreven, waarbij wordt opgemerkt dat het plangebied deel uitmaakt van het beheersgebied van drie verschillende waterschappen.

5.9.2 Beleidskader

Op (inter)nationaal niveau zijn er diverse beleidskaders (zie opsomming hieronder). Deze zijn door de gemeente Nieuwkoop, samen met de waterschappen, doorvertaald in een drietal watergebiedsplannen. Daarnaast is er het Waterbeheerplan 2010-2015 van de verschillende waterschappen in het plangebied.

Europa:

- Kaderrichtlijn Water (KRW).

Nationaal:

- Nationaal Waterplan (NW);
- Waterbeleid voor de 21ste eeuw (WB21);
- Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW);
- Deltaprogramma
- Beheer- en ontwikkelplan voor de Rijkswateren (BPRW)
- Waterwet.

Regionaal / lokaal

- Watergebiedsplan Nieuwkoop (2014) (Hoogheemraadschap van Rijnland)
- Watergebiedsplan Zegveld en Oud-Kamerik (2005) (Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden)

- Watergebiedsplan Westelijke Venen (2012) (Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht)

Zoals genoemd is het plangebied gelegen in het beheergebied van drie waterschappen. Dit zijn het Hoogheemraadschap van Rijnland, het Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vecht en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

De ingrepen vanuit de waterbeheerplannen zijn doorgaans kleinschalig van aard. Het gaat onder meer om de vervanging van bestaande duikers, het instellen van een flexibel peil met een beperkte fluctuatie (enkele centimeters), het vervangen van stuwen en het verbeteren van de waterkwaliteit door bijvoorbeeld het verbeteren van de doorstroming of het realiseren van natuurvriendelijke oevers. De waterschappen werken bij het uitvoeren van de maatregelen in de watergebiedsplannen nauw samen met de gemeente Nieuwkoop en de grondeigenaren.

Naast de watergebiedsplannen hebben de drie waterschappen elk ook een waterbeheerplan opgesteld. Deze loopt van 2010 tot 2015. Alle waterschappen zijn inmiddels gestart met het opstellen van het Waterbeheerplan 5, voor de periode na 2015.

De waterbeheerplannen gaan over het waterbeheer in het hele beheersgebied van de waterschappen en omvatten alle watertaken van het waterschap: waterkwantiteit, waterkwaliteit, waterkering en waterketen.

Om deze watertaken in de praktijk ook goed ten uitvoer te (laten) brengen, hebben de waterschappen een eigen verordening, de Keur, opgesteld waarin regels zijn gesteld aan werken die het watersysteem (kunnen) beïnvloeden. Voor het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden is dan eerst toestemming van de verantwoordelijke waterbeheerder nodig.

5.9.3 Relatie met het plangebied

Bodemopbouw en peilbeheer

Het plangebied is opgedeeld in diverse polders die uit de gevolgde ontginningswijze van het gebied zijn ontstaan. Het zijn typische droogmakerijen, zoals er vele voorkomen in deze streek.

De bodem in het plangebied bestaat voor een groot deel uit klei. De niet afgegraven bovenlanden bestaan voornamelijk uit veengronden of moerige gronden met een niet-gerijpte kleilaag. In de droogmakerijen komen afhankelijk van de ontginning verschillende typen gronden voor, zoals veengronden en poldervaaggronden.

Het plassengebied, wordt gerekend tot de gedeeltelijk uitgeveende gronden, het zogenaamde trek- of petgatenlandschap. De gevolgen van de werkwijze van het verveningsproces in het plassengebied zijn nog goed zichtbaar. Het verschil in ontginningsproces verklaart de aanzienlijke hoogteverschillen in het plangebied. De uitgeveende polders liggen op zo'n 5,5 meter beneden NAP, terwijl de gronden van het plassengebied aanmerkelijk hoger liggen; 1 à 2 meter beneden NAP. Van oorsprong lag het veen hoger maar door inklinking is het 1 tot 2 meter gedaald.

Het peilbeheer in het plangebied wordt derhalve ook gereguleerd in een systeem van polders en boezemwateren, die middels stuwen en gemalen in stand wordt gehouden.

De landbouw is over het algemeen gebaat bij een laag peil, de natuur bij een hoog peil. De ontwatering is voornamelijk afgestemd op de behoefte vanuit de landbouw. De veenweidegebieden kennen een relatief hoge grondwaterstand, de stroomruggen samenhangend met de bodemsamenstelling logischerwijs een lagere. Droogmakerijen variëren in grondwaterstand, naar de veenweidegebieden toe staat het grondwater meestal hoger dan middenin.

Oppervlaktewater / waterkwantiteit

In het plangebied is veel oppervlaktewater aanwezig.

De watergangen die van belang zijn voor de afvoer en berging van water in het plangebied zijn op de verbeelding opgenomen met de bestemming 'Water'. Deze bestemming waarborgt dat het water hier behouden blijft, en daarmee dat de waterhuishoudkundige en waterbergende functie is veiliggesteld. Het gaat daarbij onder meer om een deel van de Langeraaarse Plassen, het Aarkanaal, de Ringsloot, de Kromme Mijdrecht, de Boschwetering, de Grecht en de zogenaamde A-watergangen.

Niet al het aanwezige oppervlaktewater is opgenomen in de bestemming 'Water'. Kleine watergangen en waterpartijen die zijn gelegen in natuurgebieden of in het agrarisch gebied, zijn positief bestemd doordat in de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Natuur' en de agrarische bestemmingen ook watergangen en waterhuishoudkundige voorzieningen zijn toegestaan. Dit geldt overigens ook voor veel andere gebiedsbestemmingen, zoals 'Verkeer' en 'Wonen'.

Ondanks de consoliderende aard van het bestemmingsplan worden wel uitbreidingsmogelijkheden en ontwikkelingsruimten geboden. Als van al deze mogelijkheden gebruik wordt gemaakt, leidt dit tot een toename van het verhard oppervlak. De ontwikkelingsmogelijkheden leiden hierdoor mogelijk tot negatieve effecten op de waterkwantiteit. Voor ontwikkelingsmogelijkheden waarbij sprake is van een toename van verhard oppervlak dient afhankelijk van de oppervlakte watercompensatie plaats te vinden. De mate waarin verschilt per waterschap en is vastgelegd in de Keur.

Het hoogheemraadschap van Rijnland hanteert een drempel van 500 m², of minder dan 500 m² indien sprake is van een toename aan verharding in een peilvak waar problemen bestaan met de afvoer van water. Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden hanteert een drempel van 500 m² binnen de bebouwde kom en 1.000 m² buiten de bebouwde kom. Het hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht kent de ruimste bepalingen, pas bij een toename van verharding van meer dan 1.000 m² (stedelijk gebied) en 5.000 m² (overig gebied, waaronder het landelijk gebied) dient er watercompensatie plaats te vinden.

Waterkwaliteit oppervlaktewater

Uniek voor het plangebied was het van oudsher zwak brakke karakter van het water. De kwaliteit van het water is de afgelopen decennia verslechterd. Het plangebied is voor zijn watervoorziening geheel aangewezen op de neerslag en op het inlaten van oppervlaktewater. Inlaten vindt vrijwel alleen

plaats gedurende het zomerhalfjaar. Bij te lage waterstanden wordt ter compensatie boezemwater ingelaten, dat een slechtere kwaliteit heeft dan het gebiedseigen water.

Naast het kwalitatief slechtere gebiedsvreemde water (inlaat), is ook het meststoffengebruik (landbouw) van invloed op de kwaliteit van het water. Op (inter)nationaal niveau zijn hier normen voorgesteld. De waterscheidingen tussen het zuidelijke landbouwgebied en de plassen voorkomen dat met meststoffen verrijkt water het plassengebied bereikt.

In de veenweidegebieden is vaak sprake van onderbemaling. Hierdoor verdroogt de veengrond en klinkt deze in. Daarnaast oxideert het organische materiaal door blootstelling aan de lucht. Dit proces versterkt de bodem inklinking. In de peilbesluiten van de drie hoogheemraadschappen is per peilgebied vastgelegd welk peil wordt nagestreefd. Daarbij wordt rekening gehouden met de geleidelijke maaiveldverval als gevolg van zetting en oxidatieprocessen, in relatie tot het gehanteerde peil.

Waterkeringen

In het plangebied zijn verschillende waterkeringen aanwezig. Deze waterkeringen zijn van waterhuishoudkundig belang. Ze beschermen lager gelegen gronden in het gebied tegen overstroming door (boezem)wateren met een hoger peilniveau. Er is sprake van waterkeringen langs waterlopen en van (tussen)boezemwaterkeringen, die niet langs een vaarweg liggen. Op deze waterkeringen is ook de Keur van de verschillende waterschappen van toepassing. De Keurzone van de waterkering bestaat uit een kernzone en een beschermingszone.

Deze worden in het bestemmingsplan beschermd middels de dubbelbestemming "Waterstaat-Waterkering".

Op deze gronden is in eerste instantie uitsluitend bebouwing ten dienste van de waterkering, waterhuishouding en waterstaat toegestaan. Afwijking kan worden verleend voor bouwwerken ten behoeve van de medebestemmingen, mits de belangen van de waterstaat en de waterkering daardoor niet onevenredig worden geschaad en de beheerder van de waterkering hierover positief heeft geadviseerd. Werken en werkzaamheden die schade zouden kunnen aanrichten aan de waterkering zijn aan een omgevingsvergunning verbonden, zodat hieraan alleen medewerking kan worden verleend als de belangen van waterstaat en waterkering daardoor niet onevenredig worden aangetast.

Overigens zal voor het bouwen op waterkeringen en het uitvoeren van werken of werkzaamheden op waterkeringen ook vaak een vergunning op grond van de Keur van het waterschap nodig zijn. De initiatiefnemer van de activiteiten zal dit zelf moeten nagaan bij het waterschap en indien nodig zelf een keurvergunning moeten aanvragen.

Riolering en afkoppelen

Overeenkomstig het rijksbeleid geven de Hoogheemraadschappen van Rijnland, De Stichtse Rijnlanden en van Amstel, Gooi en Vecht de voorkeur aan het scheiden van hemelwater en afvalwater, mits het doelmatig is. De uiteindelijke afweging zal lokaal moeten worden gemaakt, waarbij doelmatigheid van de oplossing centraal moet staan.

Voor de verwerking van hemelwater geldt de zorgplicht en het nemen van preventieve maatregelen. Het verdient aanbeveling daar waar mogelijk aandacht te besteden aan maatregelen bij de bron. Preventie heeft de voorkeur boven 'end-of-pipe' maatregelen. Uitgangspunt is dat het te lozen hemelwater geen significante verslechtering van de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater mag veroorzaken en emissie van vervuilende stoffen op het oppervlaktewater waar mogelijk wordt voorkomen.

Daar waar ondanks de zorgplicht en de preventieve maatregelen het te lozen hemelwater naar verwachting een aanmerkelijk negatief effect heeft op de oppervlaktewaterkwaliteit, kan in overleg tussen gemeente en waterschap gekozen worden voor aanvullende voorzieningen, een verbeterd gescheiden stelsel of - als laatste keus - aansluiten op het gemengde stelsel. Ook kan de gemeente in overleg met het waterschap kiezen voor een generieke 'end-of-pipe' aanpak.

Watertoets

Het voorontwerp bestemmingsplan zal via het vooroverleg ex artikel 3.1.1. van het Bro ter beoordeling voorgelegd worden aan de drie verschillende waterschappen.

5.10 Ecologie

5.10.1 Algemeen

Bij het opstellen van ruimtelijke plannen is het noodzakelijk te onderzoeken of en zo ja, in hoeverre de plannen ten koste gaan van de (aanwezige) flora en fauna. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de gebiedsbescherming en de soortenbescherming.

5.10.2 Gebiedsbescherming

Natuurbeschermingswet 1998

De gebiedsbescherming vindt zijn oorsprong in de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) en draagt zorg voor de bescherming van natuurwaarden. De wet beschermt drie typen gebieden: Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden), Beschermde natuurmonumenten en Wetlands. Plannen dan wel projecten in deze gebieden, maar ook daarbuiten in verband met de zogenaamde externe werking, kunnen vergunningplichtig zijn op grond van de Nbw.

Ecologische Hoofdstructuur (Natuurnetwerk Nederland)

Naast de bescherming van de Nbw kunnen waardevolle gebieden ook beleidsmatig beschermd zijn doordat zij behoren tot de ecologische hoofdstructuur (EHS), het samenhangende netwerk van natuurgebieden in Nederland. De EHS wordt tegenwoordig ook aangeduid met Natuurnetwerk Nederland. Het beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS het 'nee, tenzij'-regime. Ruimtelijke ingrepen in de EHS met negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied zijn in beginsel niet toegestaan. Een dergelijk project kan alleen doorgaan, als er geen reële alternatieven mogelijk zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Een initiatiefnemer is in dit geval verplicht om de negatieve effecten

te mitigeren. Dit houdt in dat het optreden van negatieve effecten wordt voorkomen of beperkt door aanvullende maatregelen te treffen. Bij overblijvende negatieve effecten is compensatie de laatste stap om de optredende schade te herstellen.

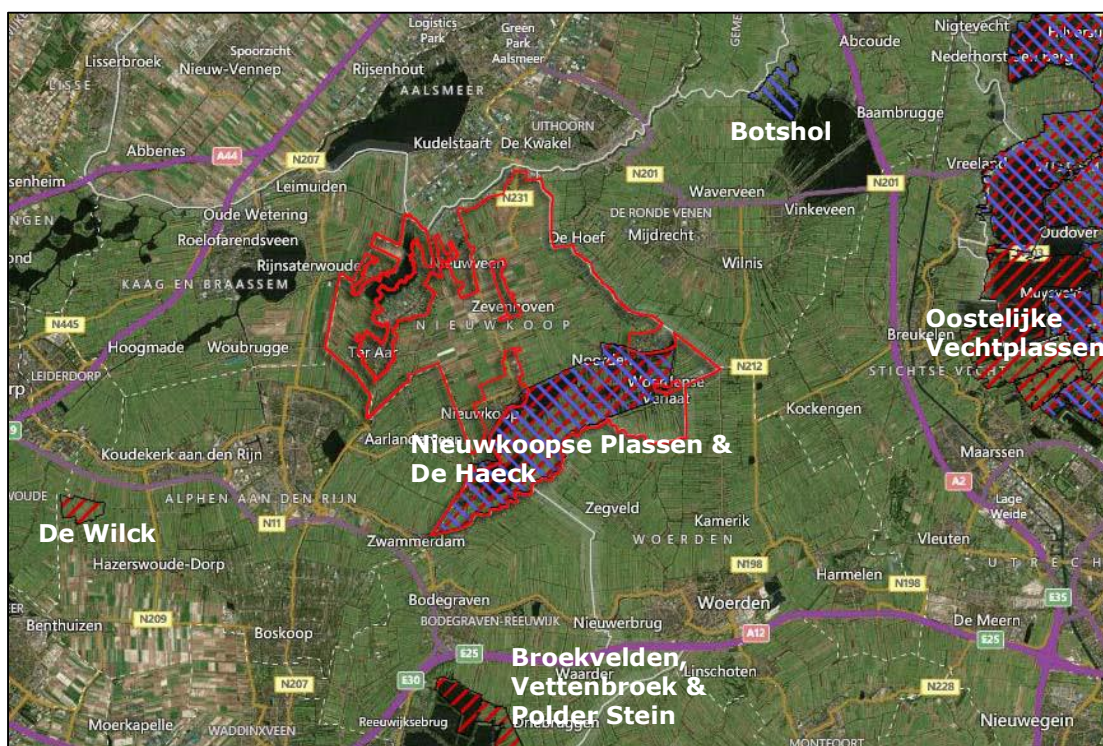
Onder eigenschappen van de wezenlijke waarden en kenmerken vallen: kwaliteit van het ecosysteem, aaneengeslotenheid en robuustheid, bijzondere soorten en verbindingen. In de provincie Zuid-Holland zijn de wezenlijke waarden en kenmerken uitgewerkt in het natuurbeheerplan.

5.10.3 Gebiedsbescherming in relatie tot het plangebied

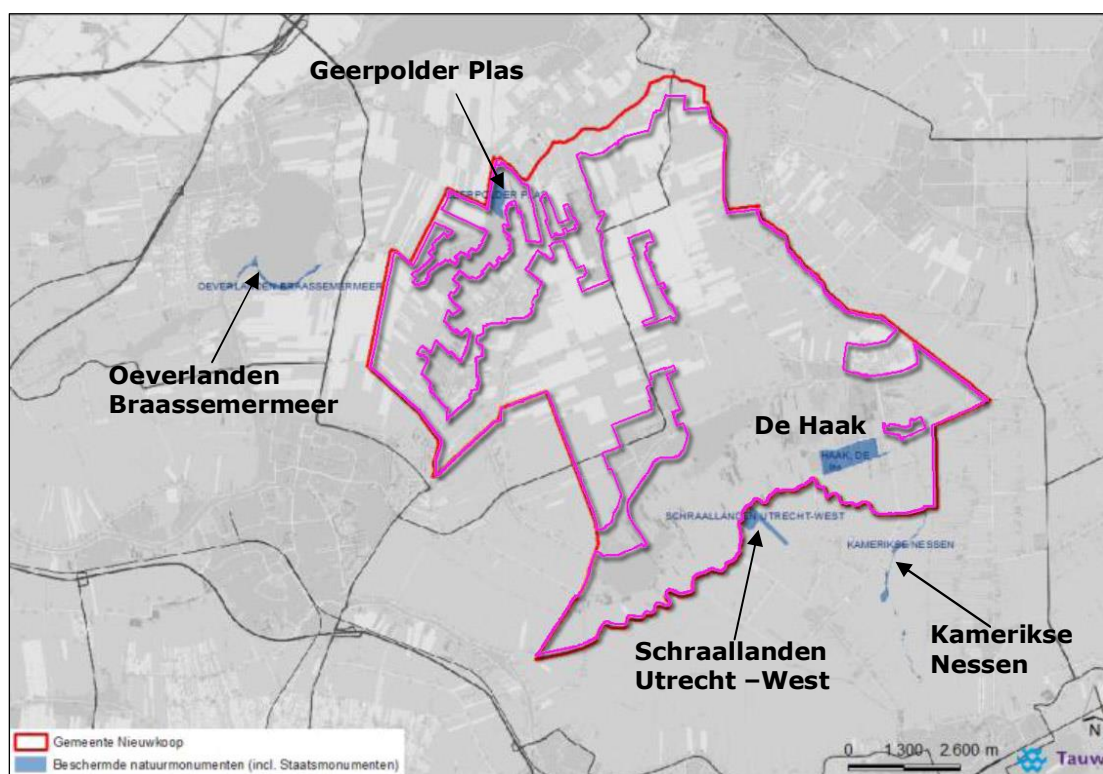
Natuurbeschermingswet

In en rondom en in het plangebied liggen diverse gebieden die zijn beschermd onder de Nbw1998 (zie bijgaande figuren op de volgende bladzijde alsook tabel 5.5). Al deze gebieden zijn definitief aangewezen als Natura 2000 (Ministerie van EL&I, 2013). Daarom is het niet nodig te toetsen aan de oude gebiedsbescherming van de Beschermden Natuurmonumenten die hierbinnen liggen.

Buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden ligt een aantal Beschermden Natuurmonumenten. Er is in het kader van de Natuurbeschermingswet daarom noodzaak te toetsen aan zowel Natura 2000 als Beschermden Natuurmonumenten.

Ligging Natura 2000-gebieden in relatie tot de plangrens (in paars)
(bron: Tauw, bewerkt mRO)

Ligging beschermde natuurmonumenten in relatie tot de gemeentegrens (in rood) en plangrens (in paars)
(bron: Tauw, bewerkt mRO)

Natura 2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' ligt grotendeels binnen het plangebied. Beschermd Natuurmonument 'Geerpolder Plas' ligt geheel binnen het plangebied. De overige drie Natura 2000-gebieden ('De Wilck', 'Botshol' en 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein') liggen buiten de grenzen van het plangebied. Natura 2000-gebied 'Botshol' ligt op ten minste 8 km afstand van het plangebied en 'Broekvelden, Veldenbroek en Polder Stein' ligt op ruim 5 km afstand. Natura 2000-gebied De Wilck ligt op ruim 10 km afstand tot het plangebied en het gebied Oostelijke Vechtplassen op circa 9 km afstand. De Beschermd Natuurmonumenten 'Schraallanden Utrecht -West', 'Kamerikse Nessen' liggen buiten het plangebied, maar grenzen daar wel direct aan. Het Beschermd Natuurmonument 'Oeverlanden Braassemermeer' ligt op ongeveer 1 km afstand.

Natura2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten (BN)	Kortste afstand tot plangebied (km)
Nieuwkoopse Plassen en De Haeck	Binnen plangebied
Botshol	8
Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein	5
De Wilck	10
Oostelijke Vechtplassen	9
Kamerikse Nessen (BN)	Grenst aan plangebied
Geerpolderplas (BN)	Binnen plangebied
Oeverlanden Braassemermeer	1
Schraallanden Utrecht-West	Grenst aan plangebied

Tabel 5.5: Afstanden van het plangebied tot de nabijgelegen Natura 2000-gebieden en Beschermd Natuurmonumenten

Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

Nieuwkoopse Plassen & De Haeck behoort tot het Natura 2000-landschap "Meren en moerassen". De plassen zijn restanten van het voormalige Hollandse kustvlakteveen. Dit is een laagveenverlandingsgebied waarin, naast veenplassen met bijzondere watervegetaties, een grote oppervlakte overgangsveen en moerasheide is gevormd. Het is tevens het meest westelijk gelegen verlandingsgebied waarin nog lokaal goed ontwikkelde vegetaties van basenrijk overgangsveen te vinden zijn. Belangrijk broedgebied voor broedvogels van rietmoerassen (roerdomp, purperreiger, snor, rietzanger). Ook van enig belang als broedgebied voor enkele andere moeras- en watervogels (zwartkopmeeuw, zwarte stern). Voor de zwartkopmeeuw betreft het de grootste broedkolonie buiten de Delta.

Natura 2000-gebied Botshol

Botshol behoort tot het Natura 2000-landschap "Meren en moerassen". De Botshol is een oud laagveenverlandingsgebied met een belangrijk areaal water. De opbouw van het gebied uit verschillende vegetatiestructuurcomponenten en een laagveenpolder is verantwoordelijk voor een rijke vogelstand. Door de vormingsgeschiedenis van het oorspronkelijke veen is het gebied steeds beïnvloed geweest door een hoge

basenrijkdom, terwijl de verlanding na de vervening in enigszins brak water heeft plaatsgevonden. Het Natura 2000 gebied is daardoor onder meer belangrijk voor het habitatype galigaanmoerassen. Na maatregelen hebben kranswierwateren zich goed hersteld.

Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein

Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein behoort tot het Natura 2000-landschap "Meren en moerassen". Het gebied ligt in het Groene Hart van Zuid-Holland in een nat graslandgebied. Op klei-op-veengronden in de nabijheid van rivieren komt hier van oudsher de kievitsbloem voor, een soort die zich sterk wist uit te breiden in de Gouden Eeuw, toen in dit gebied de weinig productieve blauwgraslanden geschikter werden gemaakt als landbouwgrond door bemesting met slootbagger, koemest, compost en huishoudelijk afval. De poldergraslanden rondom Gouda en Reeuwijk zijn sinds die tijd vermaard om de massaal bloeiende kievitsbloemen, die hier 'wilde tulpen' werden genoemd. Polder Steijn, in de nabijheid van Reeuwijk, herbergt momenteel het laatste belangrijke restant in West-Nederland van de hier ooit wijd verspreid voorkomende hooilanden met wilde kievitsbloem. Het open water en de graslanden dienen als foerageer- en rustgebied voor watervogels, met name kleine zwaan en smient. Daarnaast van enige betekenis voor krakeend en slobbeend (Broekvelden/Vettenbroek). Als slaapplek dient vooral de plas Broekvelden/Vettenbroek, voor de kleine zwaan tevens Polder Stein, waar ze, vooral in het noordelijk deel, ook overdag te vinden zijn.

Natura 2000-gebied De Wilck

Het gebied De Wilck bestaat uit vochtige en natte graslanden. De Wilck maakt onderdeel uit van het Hollands-Utrechtse veenweidegebied. De veengebieden zijn pas vanaf de 10e eeuw in gebruik genomen en vanaf de dertiende eeuw is sprake van een systeem van polders en boezems waarop het water wordt uitgeslagen. De Slingerwetering die door het gebied loopt maakte vroeger deel uit van de loop van een eertijds uit het hoogveen ontspringend veenstroompje de Wilck. Het gebied is van betekenis als foerageergebied en vooral rustplaats voor kleine Zwanen, die van hieruit ook in de omgeving van het gebied foerageren. Daarnaast is het gebied van enige betekenis als rust- en foerageergebied voor Smienten.

Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen

De Oostelijke Vechtplassen bestaat uit een reeks van laagveengebieden tussen de Vecht en de oostrand van Utrechtse heuvelrug. In het gebied bevinden zich door turfwinning ontstane meren en plassen, meest met een zandondergrond, sommige aanzienlijk verdiept door zandwinning. De combinatie van rivierinvloeden en invloeden van het watersysteem van de zandgronden heeft een rijke schakering van typen van moeras en moerasvegetaties doen ontstaan. In het gebied zijn twee belangrijke gradiënten te onderscheiden: van noord naar zuid loopt een gradiënt van meer gesloten gebied (bos) naar meer open landschap (grasland, trilveen en rietland), terwijl van west naar oost een gradiënt is te zien van toenemende kwel (in petgaten en trilvenen). Belangrijk broedgebied voor broedvogels van rietmoerassen (roerdomp, purperreiger) en zeer belangrijk voor broedvogels van moerassen met veel waterriet en lange oeverlijnen (woudaap, grote karekiet). Ook van enig

belang als broedgebied voor enkele andere moeras- en watervogels (porseleinhoen, zwarte stern, ijsvogel).

Beschermde Natuurmonument Geerpolderplas

Het gebied is in 1984 aangewezen als Beschermde Natuurmonument. Het natuurmonument heeft een oppervlak van ongeveer 35 hectare. Het terrein bestaat uit de Geerpolderplas (water), oeverlanden en enkele eilanden. De eilanden zijn deels begroeid met schraallandvegetaties, riet en moerasvegetaties. Het gebied is ontstaan door vervening, gevolgd door afslag. De betekenis van het natuurmonument is met name gelegen in het voorkomen van trilveenachtige moerasvegetatie op sommige eilanden.

Beschermde Natuurmonument Kamerikse Nessen

Beschermde Natuurmonument Oeverlanden Braassemermeer

Het gebied is in 1973 aangewezen als Beschermde Natuurmonument. Het natuurmonument heeft een oppervlak van ongeveer 32 ha. Het gebied wordt gekarakteriseerd door een aantal oeverstroken en eilandjes die bezet zijn met enkele van de laatste resten van op boezempeil.

Effecten van het plan

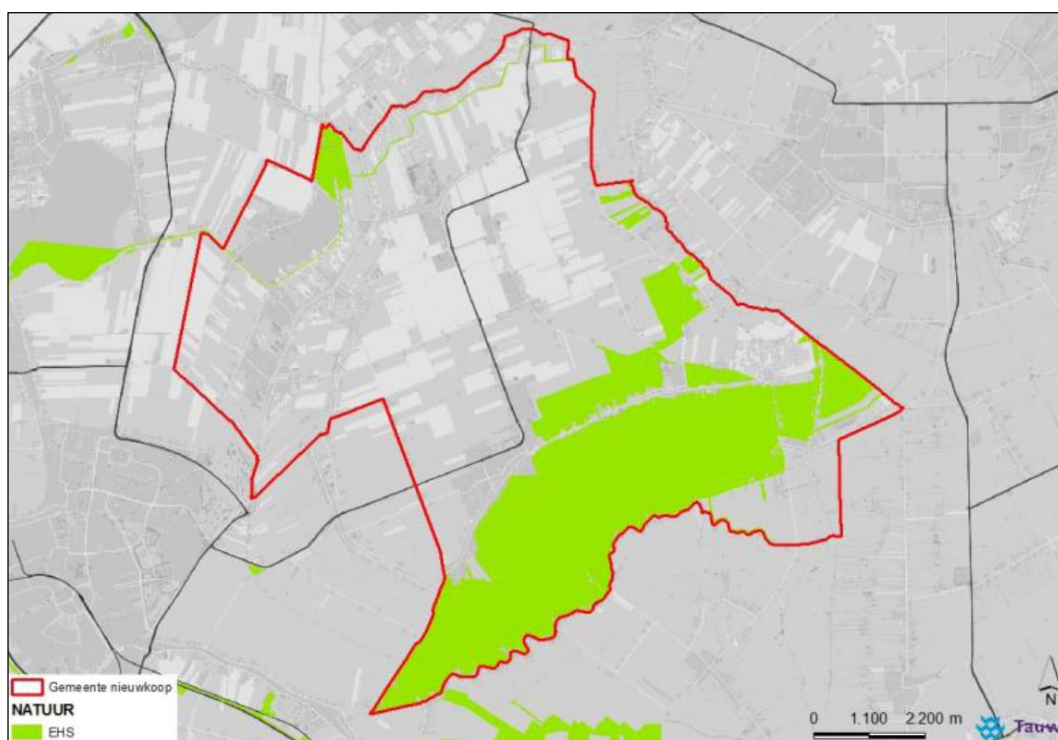
Op basis van artikel 19j, lid 2 van de Nbw is een Passende Beoordeling nodig, indien als gevolg van het bestemmingsplan significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten niet uit te sluiten zijn. Omdat significant negatieve effecten op de genoemde Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten op voorhand niet uitgesloten kunnen worden, als gevolg van de toename aan stikstofdepositie die het plan kan veroorzaken op de Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten door de ontwikkelingsruimte die het plan aan de landbouw biedt, zal een Passende Beoordeling worden gemaakt.

Het doel van de Passende Beoordeling is om in beeld brengen of het voorgenomen bestemmingsplan Buitengebied (significant) negatieve effecten heeft of kan hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de bovengenoemde Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten.

De Passende beoordeling maakt, conform artikel 19j, lid 4 integraal onderdeel uit van de PlanMER die ten behoeve van het bestemmingsplan wordt opgesteld. De PlanMER en daarmee de Passende Beoordeling zal als bijlage bij het ontwerpplan worden toegevoegd. Zie ook paragraaf 5.14.

Nationaal Natuurnetwerk

In bijgaande figuur is de ligging van de EHS in en rondom de gemeente Nieuwkoop afgebeeld. Hierbij is ook de EHS in de provincie Zuid-Holland weergegeven.

*Ligging EHS in relatie tot de gemeentegrens
(bron: Tauw)*

Uit het Natuurbeheerplan (provincie Zuid-Holland, 2014) blijkt dat de EHS in het plangebied onderdeel is van het deelgebied Rijnstreek. Deelgebied Rijnstreek is gelegen tussen het kustgebied in het westen en het rivierengebied in het zuidoosten. Het omvat de loop van de Oude Rijn, het Zuid-Hollandse plasseengebied, met de Kagerplassen, de Braassemermeer, de Nieuwkoopse Plassen en Reeuwijkse Plassen met de daartussen gelegen veenpolders en droogmakerijen. De droogmakerijen zijn ontstaan door droogmaking van natuurlijke meren of van meren die zijn ontstaan door afgraving van veen. Het grootste deel van het gebied bestaat echter uit eutroof veen. Door de aanwezigheid van droogmakerijen vindt ook akkerbouw en sierteelt plaats. Karakteristiek zijn de overgang van de veenpolders naar de dieper gelegen droogmakerijen en de hoger gelegen bebouwingslinten op restanten niet vergraven veen. Grofweg is de EHS binnen het plangebied onder te verdelen in:

- Laagveenmoeras van de Nieuwkoopse plassen, dit is tevens aangewezen als Natura 2000-gebied. De doelen voor Natura 2000 en de EHS komen overeen.
- Het Beschermde Natuurmonument Geerpolderplas en aangrenzende graslanden.
- De weilanden ten noorden en ten oosten van het Natura 2000-gebied "Nieuwkoopse Plassen".
- Ecologische verbindingszone vanuit de Langerse Plassen / Geerplas in oostelijke richting, langs de Ringdijk.

Effecten van het plan

Zoals reeds in paragraaf 4.2 van deze plantoelichting is aangegeven, zijn de gronden binnen de EHS die in de huidige situatie een agrarisch gebruik

kennen, in het voorliggende plan bestemd middels de bestemming 'Agrarisch met waarden'. Bescherming van deze waarden zal middels een aantal gebruiksverboden en een omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden gewaarborgd worden. De gronden binnen de EHS die in de bestaande situatie als natuur en/of water in gebruik zijn, zoals de Geerplas en de Nieuwkoopse plassen, zijn bestemd als 'Natuur'. De ecologische verbindingzone ter hoogte van de Ringdijk is bestemd als 'Groen' met een nadere aanduiding 'ecologische verbindingzone'. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 4.2.

Er liggen momenteel 14 bouwvlakken binnen de begrenzing van de EHS, vooral aan de Meije en het gebied tussen de kernen Nieuwkoop en Noorden is dit het geval. Het bestemmingsplan is daarbij conserverend van karakter. De bestaande situatie wordt opnieuw vastgelegd. Hierdoor worden door het plan bij recht geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Dat betekent dat ook in het de EHS zonder meer geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk zijn. Daardoor is er geen sprake van een significante aantasting van de kenmerken en waarden van het Nationaal Natuurnetwerk.

Aan de wijzigingsbevoegdheden en afwijkingsmogelijkheden die het plan bevat en die betrekking hebben op gronden die behoren tot het Nationaal Natuurnetwerk, is voor zover nodig, de voorwaarde verbonden dat natuurwaarden niet onevenredig mogen worden aangetast. Op deze wijze is gewaarborgd dat er bij toepassing van deze flexibiliteitsbepalingen ook geen significante aantasting van de kenmerken en waarden van het Nationaal Natuurnetwerk kan ontstaan.

5.10.4 Soortenbescherming

De soortenbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet (FFW). De FFW bevat verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen. Bij elk plan dat ingrijpt op dergelijke plaatsen dient getoetst te worden wat het effect is op beschermde soorten. De wet en bijbehorend Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten ('vrijstellingenbesluit') kent drie verschillende beschermingsregimes voor diverse soorten (zie onderstaande tabel).

Voor alle beschermde soorten geldt de zorgplicht (art. 2 Flora- en faunawet). Indien het voortbestaan op een locatie van beschermde soorten planten of dieren uit categorie 2 en 3 door een ingreep negatief beïnvloed worden, is het daarnaast nodig ontheffing aan te vragen van verboden handelingen op grond van de Flora- en faunawet. Het bevoegd gezag hierin is het Ministerie van Economische Zaken (EZ). Voor Habitatrichtlijnsoorten en Vogelrichtlijnsoorten dient het plan zo uitgevoerd te worden dat de duurzame instandhouding van deze soorten niet bedreigd wordt. Initiatiefnemer dient dit aannemelijk te maken door middel van een activiteitenplan, dat door het ministerie van EZ wordt beoordeeld.

De Flora- en faunawet hoeft slechts in een bestemmingsplan te worden geïmplementeerd met het oog op de uitvoerbaarheid van het plan. Het is dus niet perse noodzakelijk dat al voor de vaststelling van een bestemmingsplan een ontheffing verkregen is.

Beschermingscategorieën Flora- en faunawet

Tabel 1	Algemene soorten waarvoor geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkeling. Anders is wel ontheffing nodig voor verstoren of vernietigen en geldt altijd de zorgplicht (art.2).
Tabel 2	Soorten waarvoor ontheffing aangevraagd moet worden, behalve als er gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Ontheffing kan worden verleend als de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.
Tabel 3	Zeldzame soorten, waarvoor altijd ontheffing aangevraagd moet worden. Ontheffing wordt alleen verleend als voldaan wordt aan alle volgende criteria: - én - er sprake is van een in de wet genoemd belang (hier: ruimtelijke ontwikkeling) - én - er geen alternatieven zijn - én - de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort Voor Habitatrichtlijnsoorten en Vogelrichtlijnsoorten (alle vogels), die alle in tabel 3 staan, is geen ontheffing bij ruimtelijke ontwikkeling mogelijk, omdat deze ontheffingsgrond niet genoemd wordt in de Europese Habitatrichtlijn.

Jaarrond beschermde nesten

Alle vogels vallen onder de Flora- en faunawet. Tijdens werkzaamheden moet dan ook rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Buiten het broedseizoen zijn deze dus niet beschermd.

5.10.5 Soortenbescherming in relatie tot het plangebied

Het bestemmingsplan is consoliderend van aard. Dit betekent dat wordt uitgegaan van de bestaande situatie en bij recht geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen door dit bestemmingsplan worden mogelijk gemaakt. Middels planwijziging of afwijking kunnen wel kleine ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, waarbij sprake zou kunnen zijn van aantasting van te beschermen soorten. Indien in de toekomst dergelijke kleine ontwikkelingen plaats zullen vinden waarbij te beschermen diersoorten worden geschaad, zal geen ontheffing nodig zijn voor de soorten uit tabel 1 waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet geldt. Tevens zal er geen ontheffing nodig zijn indien er geen vaste verblijfplaatsen van licht of zwaar beschermde soorten aanwezig zijn (tabel 2 en 3), hetgeen aan de hand van voorafgaande inventarisatie moet worden vastgesteld.

Het plan bevat geen ruimtelijke transformaties waarvoor op voorhand gedetailleerd flora- en faunaonderzoek moet worden verricht. Weliswaar maakt het plan sloop van bebouwing en uitbreiding van bijvoorbeeld agrarische bedrijfsbebouwing mogelijk, maar het is niet zinvol om thans hiervoor specifiek te onderzoeken of hierbij beschermde soorten in het geding zijn. Het is immers niet duidelijk wat er precies wanneer en waar gesloopt en gebouwd zal worden. Het ligt daarom meer voor de hand dit onderzoek te doen op het moment dat de sloop of bouw aan de orde is, temeer aangezien een ontheffing van de Flora- en Faunawet slechts voor vijf jaar geldt; het heeft geen zin een dergelijke ontheffing nu al aan te vragen. Bovendien zal de negatieve invloed op beschermde soorten over het algemeen bijzonder klein zijn en – indien aan de orde – niet zodanig dat de soort uit het gebied zal

verdwijnen. De verwachting is daarom dat het verkrijgen van ontheffing op grond van de Flora- en Faunawet in beginsel niet onmogelijk is.

De aantasting en verstoring van vogels dient in het kader van de zorgplicht te worden voorkomen door eventuele werkzaamheden buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) te laten starten. Hetzelfde geldt voor de zoogtijd bij zoogdieren (februari – augustus), de koloniekeperiode bij vleermuizen (juni – juli), de winterslaaptijd bij vleermuizen (november – maart), etc.

Indien zwaar beschermde soorten (tabel 2 + 3) aanwezig blijken te zijn, dient ontheffing te worden aangevraagd bij het ministerie van EZ. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij het dempen van sloten waarin beschermde amfibieën en vissen voorkomen. In het geval van zwaar beschermde soorten (categorie 3) geldt dan ook een relatief zware procedure waarbij eisen worden gesteld aan mitigatie en compensatie. Het verkrijgen van een eventueel vereiste ontheffing is een taak van de initiatiefnemer van de ontwikkelingen. Daarnaast zal te allen tijden uitvoering moeten worden gegeven aan de algemene zorgplicht uit de Flora- en faunawet.

5.11 Archeologie

5.11.1 Algemeen

Als gevolg van het Verdrag van Malta (Valetta) zijn overheden verplicht om in het ruimtelijke beleid zorgvuldig om te gaan met het archeologische erfgoed. Voor gebieden waar archeologische waarden voorkomen of waar een reële verwachting bestaat dat er archeologische waarden aanwezig zijn dient, voordat er bodemingrepen plaatsvinden, een archeologisch onderzoek uit te worden gevoerd.

De zorgplicht voor het archeologisch erfgoed is vastgelegd in de Monumentenwet uit 1988. Deze is nader uitgewerkt in de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz, 2007), en daarmee samenhangend de Ontgrondingenwet, de Wet milieubeheer, de Woningwet en de Wet ruimtelijke ordening. De wet regelt:

- Bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem;
- Inpassen van archeologisch erfgoed in de ruimtelijke ordening;
- Financiering onderzoek: de veroorzaker betaalt.

Hiervoor is het van belang dat er een archeologisch onderzoek wordt uitgevoerd en dat de uitkomsten hiervan door het bevoegde gezag worden meegenomen in de belangenafweging.

Gemeentelijk beleid

De gemeente Nieuwkoop heeft haar archeologisch beleid verwerkt in de "Erfgoedverordening 2010". Hierin wordt aangesloten bij de Provinciale Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid- Holland (CHS). De waardering is opgebouwd uit archeologische, historisch landschappelijke en historisch (steden)bouwkundige elementen en structuur. Wat betreft de archeologische verwachtingswaarde waarden is onderscheid gemaakt in een viertal gebieden, te weten:

1. Gebieden met een zeer grote kans op archeologische sporen (stads- of dorpskern);

2. Gebieden met een zeer grote kans op archeologische sporen;
3. Gebieden met een redelijke tot grote kans op archeologische sporen;
4. Gebieden met een kleine kans op archeologische sporen.

Naast gebieden met een archeologische verwachtingswaarde, wordt er in de CHS tevens onderscheid gemaakt in archeologische monumenten van hoge waarde, zeer hoge waarde en beschermde monumenten. Deze laatste drie komen echter niet voor in de gemeente Nieuwkoop.

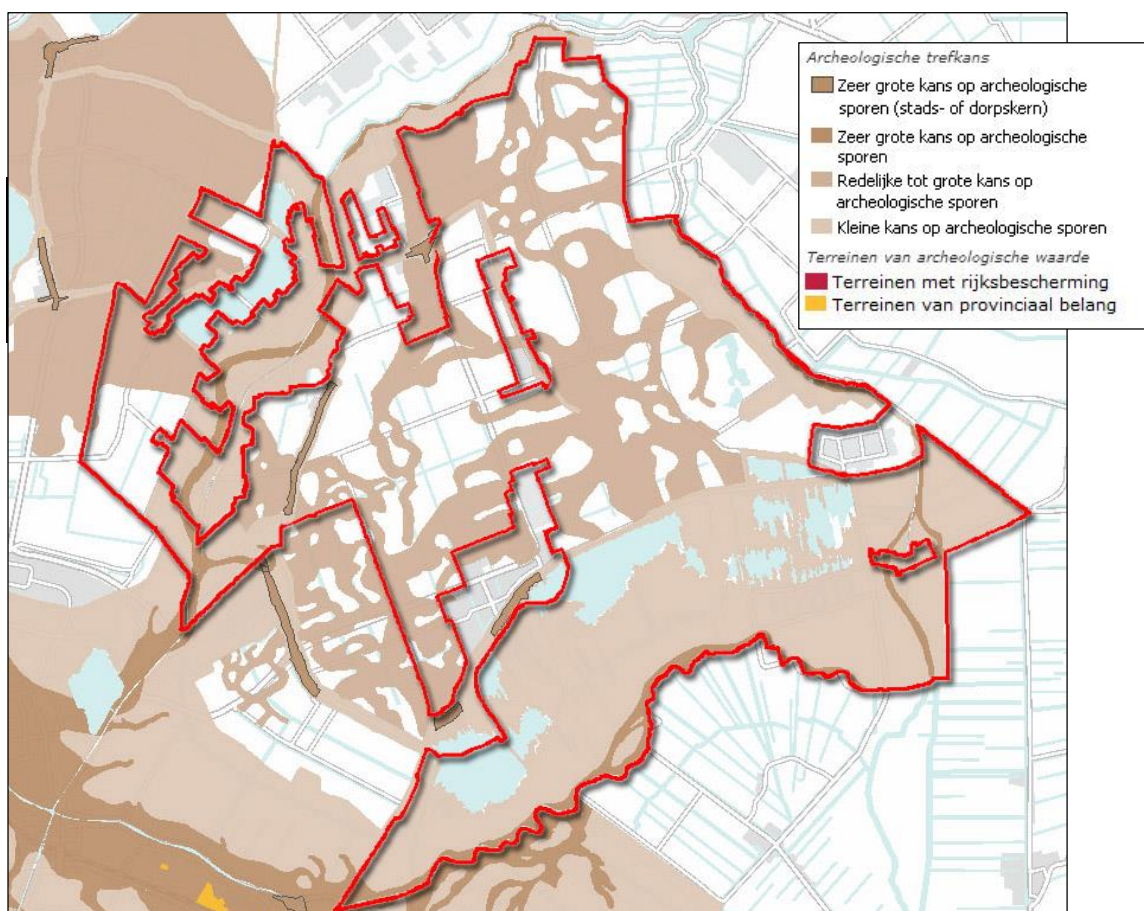
Voor gebieden waar archeologische waarden voorkomen of waar reële verwachtingen bestaan dat ter plaatse archeologische waarden aanwezig zijn, dient voorafgaand aan bodemingrepen archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Aan de verschillende te onderscheiden gebieden met archeologische waarden of verwachtingswaarden is echter wel een diepte- en oppervlakte ondergrens voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek gekoppeld. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de bij de zones behorende ondergrenzen. De ondergrenzen geven aan vanaf welke omvang én diepte (altijd in combinatie) van een ruimtelijk plan er archeologisch onderzoek plaats moet vinden.

<i>Te onderscheiden beleidscategoriën</i>	<i>Criterium oppervlakte</i>	<i>Criterium diepte</i>
• Zeer grote kans op archeologische sporen (stads- of dorpskern)	100m ²	0,5m
• Zeer grote kans op archeologische sporen	100m ²	0,5m
• Redelijke kans op archeologische sporen	2.500m ²	0,5m
• Kleine kans op archeologische sporen	10.000 m ²	0,5m

Tabel 5.6: Categorisering waarden archeologische beleidskaart met oppervlakte en dieptecriteria

5.11.2 Relatie met het plangebied

Uit bijgaande figuur blijkt dat er in binnen het plangebied gebieden zijn aangeduid waar een zeer grote kans, een redelijke kans en lage kans is op archeologische sporen.

*Archeologische trefkans in relatie tot het plangebied
(bron: cultuurhistorische waardenkaart provincie Zuid-Holland)*

De verschillende (verwachtings)waarden uit het gemeentelijk archeologiebeleid zijn in voorliggend bestemmingsplan vertaald in een aantal dubbelbestemmingen 'Waarde-Archeologie'. In de tabel is aangegeven welke dubbelbestemming bij welke (verwachtings)waarde behoort. Ter bescherming van de archeologische waarden kan het bevoegd gezag, als daar op basis van een archeologisch onderzoek aanleiding toe bestaat, voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning voor het bouwen. Daarnaast is een omgevingsvergunning vereist voor werkzaamheden waarbij de grond wordt geroerd.

5.12 Cultuurhistorie

5.12.1 Algemeen

Goede ruimtelijke ordening betekent dat er onder meer bij het opstellen van bestemmingsplannen, een integrale afweging plaatsvindt van alle belangen die effect hebben op de kwaliteit van de ruimte. Een van die belangen is de cultuurhistorie. Het bestemmingsplan is daarbij een belangrijk instrument om cultuurhistorische waarden in een gebied te beschermen. Door wijziging per 1 januari 2012 van het Besluit ruimtelijke ordening (art. 3.1.6) dienen cultuurhistorische waarden uitdrukkelijk te worden meegewogen bij het vaststellen van bestemmingsplannen.

5.12.2 Cultuurhistorie in relatie tot het plangebied

Historisch geografische waarden

Aan het verkavelingspatroon en het patroon van wegen, waterlopen, bebouwingslinten en beplantingen kan de ontginningsgeschiedenis van het plangebied worden afgelezen. Verschillende landschappelijke structuren en verkavelingspatronen dateren deels nog uit de ontginningsfase. Daardoor vertegenwoordigen deze patronen een grote historisch-geografische waarde. De Cultuurhistorische atlas van de provincie Zuid-Holland en het 'Landschapsontwikkelingsplan Rijn- en Veenstreek' bieden inzicht in de historisch geografische waarden binnen het plangebied. Het betreft:

- De bebouwingslinten op de oeverwallen;
- De bebouwingslinten langs de ontginningsbases;
- De ringdijken en ringvaarten;
- Kades en weteringen in het veenweidelandschap en droogmakerijen.

Het boerderijlint langs de Meije is door de provincie Zuid-Holland aangewezen als cultuurhistorisch kroonjuweel. Dit boerderijlint langs de Meije is van zeer hoge waarde vanwege het kenmerkend historische beeld van ijle lintbebouwing met boerderijen en arbeiderswoningen.

De onverbrede weg kent een gaaf dwarsprofiel met wegsloten en beplanting. Door ontbreken van achterliggende bebouwing is sprake van sterke relatie met het omringend gebied. Ook de samenhang tussen de verschillende onderdelen is daarbij van belang. In het voorliggende bestemmingsplan is hieraan invulling gegeven door de bestaande situatie op maat te bestemmen.

In het Regioprofiel Cultuurhistorie Aarlanderveen, Nieuwkoopse Plassen, Meije worden de specifieke cultuurhistorische waarden verder beschreven. Binnen het plangebied vertegenwoordigen de volgende elementen en structuren een hoge cultuurhistorische waarde:

- Het Meijepad; een kerkepad van de Meije naar Nieuwkoop dwars door de Nieuwkoopse Plassen. Het pad is gevormd door het sparen van het perceel waar deze verbinding al voor de vervening op lag;
- Inundatiezone van de Oude Hollandse Waterlinie;
- Polder De Haeck: een pas vanaf 1755 ontgonnen gebied met afwisselend petgaten, legakkers, moerasbos, rietlanden en hooilanden;
- Onderdeel van de polder is een luthof op een oud veenwinningsperceel, in 1933 verworven door de Rotterdamse arts Teupken.

De bovenstaande cultuurhistorische waarden worden in het voorliggende plan niet specifiek aangeduid. Desalniettemin genieten deze structuren wel bescherming omdat in de bestemmingsomschrijving van de agrarische bestemmingen en de bestemming Natuur het behoud, herstel en de ontwikkeling van de cultuurhistorische waarden van het open droogmakerijlandschap met strokenverkaveling en met waterrijk grasland expliciet worden benoemd.

Bouwhistorische (beschermde) waarden

In het plangebied komen op verschillende plaatsen cultuurhistorische elementen voor die kenmerkend zijn voor een bepaalde plek in het gebied. Deze kunnen iets zeggen over de ontstaansgeschiedenis van het landschap. Het betreft met name bijzondere gebouwen en andere bouwkundige

elementen. Deze cultuurhistorisch waardevolle objecten zijn op de rijks- en gemeentelijke monumentenlijst vastgelegd. In Nieuwkoop komen voornamelijk oude boerderijen, woonhuizen, bruggen en andere waterwerken (sluizen en gemalen) voor op de monumentenlijst.

Bescherming van deze rijks- en gemeentelijke monumenten vindt plaats doordat gebouwen en objecten al vanuit de Monumentenwet of Erfgoedverordening bescherming wordt geboden. Om dubbele regelgeving te voorkomen en flexibiliteit in het plan te houden (een bestemmingsplan is immers 10 jaar geldig en tussentijds kan de monumentenlijst aangepast worden), is er voor gekozen om geen aparte beschermingsregeling voor monumenten in het bestemmingsplan op te nemen. Dit betekent dus niet dat de monumenten zonder meer gesloopt en/of verbouwd mogen worden, maar de bescherming van deze objecten is in andere wet- en regelgeving geborgd.

In afwijking op het bovenstaande is voor een bijzonder type monument, te weten de molen aan de Kromme Mijdrecht, min of meer een uitzondering gemaakt. Molens vormen een kenmerkende combinatie van cultuurhistorie, natuur en landschap. Daarbij gaat het niet alleen om het monument op zich maar ook om zijn omgeving en ensemblewaarde. Ter bescherming van de molen als werktuig (windbelemmering voorkomen) en als landschapsbepalend element (voorkomen dat het zicht op de molen afneemt) is de bijbehorende molenbiotoop middels de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone – molenbiotoop' in het plan opgenomen.

5.13 Kabels en leidingen

5.13.1 Algemeen

Bij het opstellen van ruimtelijke plannen is het noodzakelijk te onderzoeken of er in het plangebied kabels en/of leidingen aanwezig zijn, die een specifieke bescherming verdienen in het bestemmingsplan.

5.13.2 Relatie met het plangebied

In het plangebied is een regulier kabels- en leidingenstelsel aanwezig voor water, riolering, elektriciteit, gas, telefonie en kabeltelevisie. Deze kabels en leidingen zijn hoofdzakelijk gelegen binnen de verkeersbestemming en zijn daardoor bereikbaar voor werkzaamheden. Deze reguliere leidingen behoeven geen bescherming middels een eigen bestemming in het bestemmingsplan.

Daarnaast zijn in het plangebied een aantal leidingen aanwezig die wel bescherming behoeven door middel van een aparte bestemming. Allereerst betreffen dit de rioolpersleidingen die door het gebied lopen. Deze genieten middels de dubbelbestemming 'Leiding-Riool' bescherming. Conform de regels van de waterschappen kennen deze leidingen een beschermingszone van 2,5 meter aan weerszijden van de leiding.

Ten tweede gaat het om de hogedrukaardgasleidingen die het plangebied doorsnijden. Hiervoor is een dubbelbestemming 'Leiding-Gas' opgenomen (zie ook paragraaf 5.7), met een beschermingszone van 4 meter aan weerszijden van de leiding.

Tot slot lopen er diverse drinkwaterleidingen door het plangebied die van belang zijn voor de drinkwaterdistributie in de regio. Conform het beleid van

drinkwaterbedrijf Oasen geldt voor dergelijke leidingen, met een doorsnede van 300-500 mm, een beschermingszone van 2,5 meter aan weerszijden van de leiding. Deze zone is beschermd met de dubbelbestemming 'Leiding-Water'.

5.14 Milieueffectprocedure en planMER

5.14.1 Algemeen

Ten behoeve van het bestemmingsplan wordt een milieueffectprocedure (planm.e.r.) doorlopen, uitmondend in een planMER (het milieueffectrapport).

De planm.e.r. procedure is wettelijk vastgelegd in de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage 1994 (Besluitm.e.r.). De planm.e.r.-verplichting geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven plannen en programma's die:

- kaderstellend zijn voor activiteiten conform de beschrijving in het Besluitm.e.r. (onderdeel C en D van de Bijlage bij het besluit);
- waarvoor een passende beoordeling nodig is in het kader van de Natuurbeschermingswet;

Een bestemmingsplan is een wettelijk voorgeschreven plan waarvoor nagegaan moet worden of voor de herziening daarvan een planm.e.r.-procedure nodig is op grond van beide of één van de genoemde punten.

5.14.2 Planm.e.r.-plicht en het bestemmingsplan landelijk gebied Nieuwkoop

Het nieuwe bestemmingsplan buitengebied is overwegend consoliderend van aard. Op hoofdlijnen zal het plan daardoor niet leiden tot een verandering van de planologische mogelijkheden. Dit laat echter onverlet dat het plan (opnieuw) activiteiten mogelijk maakt die op grond van de Wet milieubeheer, als Besluitm.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten kunnen worden beschouwd. Zo biedt het bestemmingsplan het kader voor uitbreiding van veehouderijen binnen de bestaande bouwvlakken (nog niet benutte uitbreidingsruimte) en voor uitbreiding van veehouderijen via wijzigingsbevoegdheden tot 2 hectare. Deze uitbreidingsmogelijkheden zijn in theorie groter dan de betreffende drempelwaarden uit het Besluitm.e.r. (onderdeel D, categorie 14). Vanwege het kaderstellende karakter van het bestemmingsplan bestaat de verplichting een planMER op te stellen.

Bovendien is op voorhand niet uit te sluiten dat het nieuwe bestemmingsplan significant negatieve effecten veroorzaakt op nabijgelegen Natura2000-gebieden als 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck'. Ingevolge artikel 19j, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is het opstellen van een Passende Beoordeling dan verplicht.

In de Passende Beoordeling wordt onderzocht of er aantasting van de natuurlijke kenmerken, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van een gebied kan worden verwacht. In het bestemmingsplan moet met de mogelijke gevolgen rekening worden gehouden. Uit de eis voor het opstellen van een Passende Beoordeling vloeit voort dat er ook een milieueffectprocedure (planm.e.r.) doorlopen dient te worden. De Passende Beoordeling dient in dat geval onderdeel uit te maken van de planm.e.r.

5.14.3 Doel planMER

Een planMER (het milieueffectrapport, hierna MER) heeft tot doel het milieubelang volwaardig in de plan- en besluitvorming mee te nemen. Het MER biedt bij de voorbereiding van het bestemmingsplan inzicht in de verwachte milieueffecten die van belang zijn voor de besluitvorming. Hierdoor is het mogelijk om verschillende alternatieven tegen elkaar af te wegen en keuzes te maken. Het milieubelang krijgt zo een volwaardige plaats in de besluitvorming.

5.14.4 De procedure

De planm.e.r. (de procedure) start met het opstellen van een zogenaamde Startnotitie. De Startnotitie is de eerste stap in de m.e.r.-procedure, welke moet leiden tot het opstellen van een MER. In de m.e.r. procedure is een raadpleging van de betrokken besturen over de inhoud (reikwijdte en detailniveau) van het MER verplicht. In de notitie worden de kaders van, en de onderzoeksmethodiek voor, de MER beschreven. Aan de orde komt van welke activiteiten de milieueffecten worden onderzocht, op welke wijze en tot welk detailniveau deze milieueffecten zullen worden beschreven. De Startnotitie⁴ is opgenomen in de bijlage. De notitie is voorgelegd aan de te raadplegen instanties en gelijktijdig met het voorontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd voor de inspraak.

Op basis van de Startnotitie is het PlanMER opgesteld door Tauw⁵. Het integrale rapport is als bijlage opgenomen achter deze toelichting. De belangrijkste conclusies voor het bestemmingsplan luiden als volgt: Gezien de huidige achtergronddepositie, die vrijwel overal en voor alle Natura 2000-gebieden hoger is dan de kritische depositiewaarde van tenminste de meest gevoelige habitattypen, is alleen een bestemmingsplan dat de huidige situatie van veehouderijen vastlegt uitvoerbaar. Dat betekent dat er planologische middelen moeten worden ingezet om de huidige situatie vast te leggen. Immers als alle ontwikkelingsmogelijkheden worden gebruikt, zijn negatieve effecten niet uit te sluiten. Dat is in het voorliggende planMER gebleken bij de beoordeling van het alternatief worst case bestemmingsplan. Daarom is in het ontwerpbestemmingsplan de keuze gemaakt dat bij recht geen toename van stikstofemissie vanuit de betreffende inrichting plaats mag vinden, maar alleen door middel van een afwijkingsprocedure waarbij moet worden aangetoond dat er geen negatieve effecten optreden in omliggende Natura 2000-gebieden, met name ten aanzien van de ammoniakdepositie. Daarmee is de huidige situatie vastgelegd en uitbreiding zodanig aan voorwaarden verbonden dat er geen negatieve effecten kunnen optreden. Dat wil echter niet zeggen dat er voor individuele bedrijven geen uitbreidingsruimte geboden kan worden. Dit vergt evenwel maatwerk per geval.

Doordat het ontwerpbestemmingsplan op deze manier is ingericht, kan worden geconcludeerd dat het voorkeursalternatief geen significant negatieve effecten kan veroorzaken op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Ten gevolge van de autonome ontwikkeling (reeds vergunde, maar nog niet gerealiseerde veehouderijen) kan er in enkele Natura2000-gebieden sprake

⁴ Tauw, 'Startdocument planm.e.r. Bestemmingsplan Landelijk gebied Nieuwkoop', 26 juni 2015

⁵ PlanMER bestemmingsplan Landelijk Gebied Nieuwkoop, Tauw, december 2015.

zijn van een licht negatief effect. Dit is een effect dat niet door het bestemmingsplan wordt beïnvloed.
Het voorkeursalternatief (het bestemmingsplan) is daarmee uitvoerbaar conform artikel 19 lid j van de Natuurbeschermingswet 1998 en de gemeenteraad kan dit overwegen bij de vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied.

6 JURIDISCHE ASPECTEN

6.1 Inleiding

6.1.1 Algemeen

Dit hoofdstuk geeft inzicht hoe het beleid voor het landelijk gebied is vertaald in juridisch bindende regels, met hieraan gekoppeld een verbeelding. De regels bevatten het juridische instrumentarium voor de gebruiksmogelijkheden en bouwmogelijkheden. De verbeelding heeft een ondersteunende rol voor de toepassing van deze regels evenals de functie van visualisering van de bestemmingen. De toelichting heeft geen juridisch bindende werking, maar heeft wel een belangrijke functie bij de onderbouwing van het plan en soms voor de uitleg van bepaalde bestemmingen en regels.

Het belangrijkste onderdeel van een bestemmingsplan is de bestemming. Aan alle in het plan begrepen gronden worden ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening bestemmingen toegewezen. Zo nodig worden aan deze bestemmingen regels gekoppeld omtrent het gebruik van de in het plan begrepen gronden en van de zich daarop bevindende opstallen. Naast de bestemmingen kunnen ook dubbelbestemmingen voorkomen. Deze overlappen de 'gewone' bestemmingen en geven eigen regels, waarbij er sprake is van een rangorde tussen de bestemmingen en de dubbelbestemmingen.

Bij bestemmingen kunnen aanduidingen voorkomen met als doel bepaalde zaken nader of specifieker te regelen. Aanduidingen zijn terug te vinden op de (analoge) verbeelding en hebben een juridische betekenis in het bestemmingsplan. Alle overige op de (analoge) verbeelding voorkomende zaken worden verklaringen genoemd. Verklaringen hebben geen juridische betekenis, maar zijn op de (analoge) verbeelding opgenomen om deze beter leesbaar te maken (bijvoorbeeld topografische ondergrond). Verklaringen worden in de digitale verbeelding niet uitgewisseld, waardoor die informatie de burger via de digitale weg niet zal bereiken.

6.1.2 Digitaliseringsvereisten

Met de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) zijn ook digitaliseringsverplichtingen aan een bestemmingsplan gesteld. De regels en de verbeelding dienen daarom te zijn opgesteld volgens IMRO en SVBP, onderdeel van de zogenaamde RO Standaarden.

IMRO staat voor Informatie Model Ruimtelijke Ordening en heeft betrekking op de inrichting van de ruimtelijke instrumenten van de Wro. Het is het informatiemodel voor het opstellen en het uitwisselen van visies, plannen, besluiten, verordeningen en algemene regels op alle bestuurlijke niveaus. Het model is geschikt voor uitwisseling van informatie tussen de organisaties op het gebied van de ruimtelijke ordening en aanverwante werkterreinen. SVBP staat voor Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen. Doel van deze standaard is het op vergelijkbare wijze inrichten, vormgeven en verbeelden

van bestemmingsplannen en de daarbij behorende uitwerkings- en wijzigingsbesluiten.

Vanaf 1 juli 2013 zijn de RO Standaarden 2012, als opvolger van de RO Standaarden 2008, verplicht. Concreet betekent dit dat nieuwe bestemmingsplannen vanaf die datum volgens deze nieuwe standaard opgesteld en gepubliceerd moeten worden. Het voorliggende bestemmingsplan is overeenkomstig deze nieuwe vereisten opgesteld en is hiermee gereed om digitaal beschikbaar te stellen voor een ieder.

6.2 Opbouw regels en verbeelding

6.2.1 Regels

De planregels zijn opgesteld volgens het SVBP2012 en voldoen tevens aan de eisen van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) die op 1 oktober 2010 in werking is getreden. Daarbij is een standaard hoofdstukindeling aangehouden die begint met Inleidende regels (begrippen en wijze van meten), vervolgens met de bestemmingsregels, de algemene regels (de regels die voor alle bestemmingen gelden) en de overgangs- en slotregels. Daarbij staan de verschillende bestemmingen op alfabetische volgorde.

Ook de regels van een bestemming kennen een standaardopbouw en worden als volgt benoemd:

- Bestemmingsomschrijving;
- Bouwregels;
- Nadere eisen;
- Afwijken van de bouwregels;
- Specifieke gebruiksregels;
- Afwijken van de gebruiksregels;
- Omgevingsvergunning voor de uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde of van werkzaamheden;
- Wijzigingsbevoegdheid.

Opgemerkt wordt dat een bestemmingsregel niet alle elementen hoeft te bevatten, dit verschilt per bestemming.

6.2.2 Analoge verbeelding (plankaart)

Uit de SVBP2012 volgen diverse verplichtingen voor wat betreft de verbeelding, zoals de kleur van de ondergrond (grijs) en minimaal weer te geven aspecten op de ondergrond. Ook de diverse kleuren van de bestemmingen, evenals de verhouding van de op de verbeelding voorkomende lijndiktes, zijn verplicht voorgeschreven.

Voor wat betreft de ondergrond van de verbeelding is gebruik gemaakt van de Grootchalige Basiskaart van Nederland (GBKN), waar nodig aangevuld met de kadastrale kaart. Straatnamen en huisnummers zijn op de kaart weergegeven. De kaart is op een schaal van 1:5.000 geplot en bestaat uit 7 kaartbladen. De legenda/verklaring is separaat op een kaartblad opgenomen.

In de legenda van de verbeelding is de versie van het bestemmingsplan vermeld (voorontwerp/ontwerp/vastgesteld). Verder staat de noordpijl in de legenda aangegeven.

6.3 Bestaande afwijkingen

In het plan komen de nodige bestaande en vergunde situaties voor die afwijken van de bouwregels zoals die onder de bestemmingen zijn voorgeschreven. Voor deze situaties is in artikel 29.2 bepaald dat de bestaande en vergunde situatie in dat geval maatgevend is en niet de voorgeschreven bouwregels onder de bestemmingen. De bestaande afwijkende situatie is met andere woorden positief bestemd en niet onder het overgangsrecht gebracht.

6.4 Bestemmingen en dubbelbestemmingen

6.4.1 Bestemmingen

Onder een bestemming wordt de bestemming verstaan die ingevolge artikel 3.1 Wro aan gronden wordt toegekend. Met een bestemming wordt tot uitdrukking gebracht welke gebruiksdoelen of functies (en bouwmogelijkheden), met het oog op een goede ruimtelijke ordening, aan de in het plan begrepen gronden zijn toegekend.

6.4.2 Dubbelbestemmingen

De dubbelbestemmingen kunnen worden gebruikt voor gronden met een gebruiksfunctie die naast de aangegeven bestemming nog een andere waarde/belang hebben dat bescherming behoeft. Met de dubbelbestemming kan in die situatie een voorrangsregeling worden aangegeven.

In het plan zijn een groot aantal dubbelbestemmingen opgenomen. Zo is er een dubbelbestemming voor gasleidingen (Leiding-Gas), rioolpersleidingen (Leiding-Riool) en ondergrondse hoofdwatertansportleidingen (Leiding - Water). Voorts zijn er dubbelbestemmingen voor de waterkeringen (Waterstaat-Waterkering). Ook zijn er dubbelbestemmingen ter bescherming van archeologische (verwachtings)waarden (Waarde - Archeologie 1 t/m 3) en cultuurhistorische waarden (Waarde-Cultuurhistorie).

De dubbelbestemmingen liggen over een groot gebied en gaan voor op de onderliggende bestemming. Zo doorkruisen bijvoorbeeld de gasleidingen en waterkeringen een groot gebied.

Met de dubbelbestemming 'Leiding' is een zone aan weerszijden van de betreffende leiding gereserveerd voor de bescherming van de leiding. In de zone mag niet worden gebouwd of gegraven zonder toestemming van de leidingbeheerder. De leiding moet bereikbaar blijven voor onderhoud en grondwerkzaamheden in de buurt van de leiding kunnen gevaar opleveren. In de zones van deze dubbelbestemming gaan de belangen van het leidingentransport voor. Het gebruik van deze gronden mag geen gevaar opleveren voor de belangen van de dubbelbestemming. Vandaar dat zowel voor bouwen als werken/werkzaamheden in deze zones, eerst getoetst moet worden aan de belangen van de desbetreffende dubbelbestemmingen.

Voor de dubbelbestemmingen 'Waterstaat - Waterkering' geldt een soortgelijk beschermingsregime, maar dan voor de waterstaatkundige belangen die de

betreffende gronden vervullen. Deze dubbelbestemming biedt bescherming aan de waterkerende functie van de dijken. In deze zone mag niet worden gebouwd of gegraven zonder toestemming van de dijkbeheerder (waterbeheerder). De dijk moet bereikbaar blijven voor onderhoud, en grondwerkzaamheden in en vlak bij de dijk kunnen gevaar opleveren. In de zones van deze dubbelbestemming gaan de belangen van de waterkering voor. Het gebruik van deze gronden mag geen gevaar opleveren voor de belangen van de dubbelbestemming. Vandaar dat zowel voor bouwen als werken/werkzaamheden in deze zones, eerst getoetst moet worden aan de waterstaatkundige belangen.

De dubbelbestemming voor archeologie heeft een wat ander karakter. Daar gaat het namelijk om gebieden met aanwezige archeologische waarden of een archeologische verwachtingswaarde. Alvorens hier groundbewerkingen volgens de onderliggende bestemmingen kunnen plaatsvinden, moet er eerst archeologisch onderzoek plaatsvinden om te bezien of er geen archeologische waarden aanwezig zijn. Als er geen archeologische waarden aanwezig zijn, kunnen de groundbewerkingen plaatsvinden. Als er wel archeologische waarden worden aangetroffen zal bekeken moeten worden hoe die het beste zeker gesteld kunnen worden. Overigens is archeologisch onderzoek alleen nodig vanaf een bepaalde diepte en oppervlakte. Zie hiervoor paragraaf 5.11.

6.5 Artikelgewijze toelichting

In deze paragraaf wordt waar dat noodzakelijk en nuttig wordt geacht een nadere toelichting gegeven op specifieke onderdelen van de planregels. Sommige regelingen zijn daarom hierna niet opgenomen: deze worden geacht voor zich te spreken.

Hoofdstuk 1: Inleidende regels

Artikel 1 en 2:

Voor de begripsomschrijvingen en wijze van meten is aangesloten bij het SVBP 2012. Deze begrippen zijn aangevuld met voor het plan relevante begrippen. Een aantal begrippen, zoals een agrarisch aanverwant bedrijf, is overgenomen uit de provinciale ruimtelijke verordening.

Hoofdstuk 2: Bestemmingsregels

Artikel 3 Agrarisch:

De bestemming 'Agrarisch' is bestemd voor grondgebonden agrarische bedrijven. Overal binnen de bestemming 'Agrarisch' zijn derhalve grondgebonden bedrijven toegestaan. Intensieve veehouderijen, sierteelt en glastuinbouw zijn alleen toegestaan waar ze nu al aanwezig zijn. Op de verbeelding zijn deze bedrijven aangeduid (iv), (sit) of (gt). Alleen ter plaatse van deze aanduiding kan een intensieve veehouderij, een sierteeltbedrijf of een glastuinbouwbedrijf worden vervangen door een soortgelijk bedrijf. Elders is nieuwvestiging van intensieve veehouderijen, sierteelt en glastuinbouw niet toegestaan.

Bij elk functionerend agrarisch bedrijf zijn kleinschalige nevenactiviteiten toegestaan die voorkomen op de lijst met kleinschalige nevenactiviteiten. Dat

zijn bijvoorbeeld agrarisch aanverwante nevenactiviteiten, maar ook nevenactiviteiten op het terrein van recreatie. De nevenactiviteiten mogen nooit meer dan 350m² beslaan (kleinschalige horeca = maximaal 50m²).

De bestemming 'Agrarisch' is mede bestemd voor de bescherming van de landschapstypen die ter plaatse voorkomen. Werkzaamheden zoals het ophogen van gronden, het dempen van watergangen en het aanleggen van verhardingen zijn vergunningplichtig en alleen toegestaan als ze de landschappelijke waarden niet aantasten.

Ook het aangeduide weidevogelgebied geniet bescherming. Hier is het scheuren van grasland verboden omdat daardoor weidevogelgebied verloren gaat. Ook de uitbreiding van bouwvlakken (via planwijziging) is in het weidevogelgebied niet mogelijk.

De bedrijfsgebouwen zijn uitsluitend binnen het bouwvlak toegestaan. Dat geldt ook voor permanente teeltondersteunende kassen en sleuf- en mestsilo's.

De bestaande kassen van glastuinbouwbedrijven hebben een aanduiding 'glastuinbouw' gekregen en zijn niet in het bouwvlak opgenomen. Ter plaatse van de aanduiding 'glastuinbouw' zijn derhalve wel kassen toegestaan, maar geen andere bedrijfsgebouwen.

De bestaande veldschuren buiten het bouwvlak zijn aangeduid en mogen ter plaatse worden voortgezet.

Met afwijking en onder voorwaarden is het mogelijk om buiten het bouwvlak sleuf- en mestsilo's op te richten en tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen te plaatsen ten behoeve van tuinbouw.

In beginsel is per agrarisch bedrijf maximaal 1 bedrijfswoning toelaatbaar. Daar waar een bedrijfswoning niet gewenst is, is dat op de verbeelding aangeduid met een (-bw) 'bedrijfswoning uitgesloten'. Daar waar al een tweede of derde bedrijfswoning aanwezig is, is dat ook op de verbeelding aangeduid. Als er geen aanduiding in het bouwvlak voorkomt is er derhalve 1 bedrijfswoning toegestaan.

In de bestemming 'Agrarisch' zijn verschillende wijzigingsbevoegdheden opgenomen. Zo is wijzigen mogelijk voor een vormaanpassing van het bouwvlak en een vergroting van het bouwvlak. Na bedrijfsbeëindiging kan er worden gewijzigd naar wonen, agrarisch aanverwante bedrijvigheid, zorg en recreatie. Bij een wijziging naar de woonbestemming kan gebruik worden gemaakt van een 'sloop/bonus-regeling' of van de ruimte-voor-ruimte-woning.

Bij de sloop/bonus-regeling zijn extra vierkante meters bijbehorende bouwwerken mogelijk in ruil voor de sloop van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. In beginsel is maximaal 80m² aan bijbehorende bouwwerken toegestaan bij een burgerwoning. Maar voor de sloop van elke vierkante meter voormalige agrarische bedrijfsgebouwen boven de 80m² geldt een bonus. Daarvan mag de helft worden teruggebouwd (of behouden) als bijbehorend bouwwerk bij de burgerwoning. Dus een voormalige agrarische bedrijfswoning met 500m² bedrijfsgebouwen geeft recht op een burgerwoning met 80m² bijbehorende bouwwerken + 210m² (500-80 = 420:2=210) = 290m² bijbehorende bouwwerken.

Bij de ruimte voor ruimte-regeling gaat het om de bouw van een compensatiewoning in ruil voor de sloop van ten minste 1000 m² voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. Bij de ruimte voor ruimte-regeling kan er dus een extra woning worden gebouwd.

Figuur relatie

In de bestemming 'Agrarisch' komt ook figuur 'relatie' voor. Deze figuur is gebruikt om agrarische bouwvlakken aan elkaar te koppelen. Ter plaatse van deze figuur behoren de bouwvlakken bij elkaar en worden als één bouwvlak aangemerkt. Dit houdt bijvoorbeeld in dat bepaalde aantallen of oppervlaktes die toegestaan zijn ingevolge de regels worden gerekend over de twee bouwvlakken. Bij het bepalen van de al aanwezige aantallen en oppervlaktes moet bij de plantoetsing dan ook gekeken worden naar beide vlakken en deze aantallen of oppervlaktes bij elkaar opgeteld worden. Twee bouwvlakken die met een relatieteken verbonden zijn, betekent zo dus niet dat er ook dubbele aantallen of oppervlaktes toegestaan zijn. In het bestemmingsplan is bijvoorbeeld opgenomen dat per agrarisch bouwvlak maximaal één bedrijfswoning is toegestaan. Indien een bedrijf beschikt over twee met de figuur 'relatie' aan elkaar gekoppelde bouwvlakken dan houdt dit dus niet in dat er twee bedrijfswoningen zijn toegestaan. Er is slechts één bedrijfswoning toegestaan, omdat de twee bouwvlakken bij elkaar horen en als één bouwvlak worden aangemerkt.

Artikel 4 Agrarisch met waarden

Deze bestemming is gebruikt voor de gronden die een agrarisch gebruik kennen en behoren tot de Ecologische Hoofdstructuur. Binnen deze bestemming gelden in hoofdlijnen dezelfde regels als in de bestemming Agrarisch. Derhalve zij hiernaar verwezen.

Ook binnen dit gebied is sprake van landschappelijke kwaliteiten. Evenals bij de bestemming Agrarisch zijn de verschillende landschapstypen met een gebiedsaanduiding aangegeven. Naast de landschappelijke waarden genieten in de bestemming Agrarisch met waarden ook de natuurwaarden die verbonden zijn aan de EHS bescherming. Bij het agrarisch gebruik zal rekening moeten worden gehouden met deze waarden. Daartoe is een omgevingsvergunningplicht opgenomen voor werken en werkzaamheden die deze waarden kunnen aantasten. Ook bij het verlenen van afwijkingen en toepassen van wijzigingsbevoegdheden zal getoetst moeten worden aan de natuurwaarden. Daartoe is als voorwaarde opgenomen dat de natuurwaarden niet onevenredig mogen worden aangetast.

Artikel 5 Bedrijf

Binnen de bestemming 'Bedrijf' zijn overal categorie 1 en 2-bedrijven toegestaan en agrarisch aanverwante bedrijven.

De bestaande zwaardere bedrijven zijn op maat bestemd (categorie 3.1 of 3.2) met een aanduiding en een maximum categorie. Waar nu categorie 3.1-bedrijvigheid is gevestigd is ook nieuwe categorie 3.1-bedrijvigheid toelaatbaar, alsmede de lichtere bedrijvigheid (categorie 1 en 2). Elders is categorie 3.1- of 3.2-bedrijvigheid niet toelaatbaar.

Per bedrijf is maximaal 1 bedrijfswoning toegestaan. Daar waar een bedrijfswoning niet gewenst is, is dat aangeduid met een (-bw) 'bedrijfswoning uitgesloten'.

Artikel 6 Bedrijf-Nutsvoorziening

Binnen deze bestemming zijn uitsluitend nutsvoorzieningen toelaatbaar en geen andere bedrijvigheid. Specifieke nutsvoorzieningen zoals een gemaal en een sluis zijn aangeduid. Ter plaatse zijn alleen deze specifieke nutsvoorzieningen toelaatbaar en vanwege de specifieke omvang en situering geen andere nutsvoorzieningen.

In deze bestemming is een bedrijfswoning in beginsel uitgesloten, tenzij op de verbeelding een (bw) bedrijfswoning is aangeduid. Zonder aanduiding is geen bedrijfswoning toegestaan.

Artikel 7 Cultuur en Ontspanning

Deze bestemming is gebruikt voor twee specifieke situaties: een beeldentuin en een kunsthoeve.

In de beeldentuin zijn geen gebouwen toegestaan, is geen opslag toegestaan en mag niet worden geparkeerd.

Artikel 8 Groen

Deze bestemming is gebruikt voor de hoge dijk tussen het laaggelegen land van de oude droogmakerij en de hoger gelegen oude oeverwallen. Deze dijk is nadrukkelijk in het landschap herkenbaar. De ecologische verbindingfunctie van de dijk is aangeduid en geniet bescherming.

Artikel 9 Maatschappelijk

Deze bestemming is toegekend aan de maatschappelijke voorzieningen in het plangebied. Elke maatschappelijke voorziening is aangeduid, zodat alleen dat type voorziening is toegestaan. De bestaande bebouwing mag nog maximaal 10% worden uitgebreid.

Artikel 10 Natuur

Deze bestemming is gericht op het behoud en herstel van de bestaande natuurlijke waarden en de ontwikkeling van potentiële natuurlijke waarden. Werkzaamheden die afbreuk kunnen doen aan deze natuurlijke waarden zijn vergunningplichtig.

Artikel 11 Recreatie-Dagrecreatie

Deze bestemming is gebruikt voor de bestaande recreatie, waar geen recreatief nachtverblijf plaatsvindt. De bestaande situatie is bestemd.

Artikel 12 Recreatie-Recreatiewoning

Deze bestemming is gebruikt voor de bestaande solitaire recreatiewoningen in het gebied. Om permanente bewoning te voorkomen mogen recreatiewoningen niet groter zijn dan 140m². De goothoogte mag niet meer dan 3,50 meter bedragen en de bouwhoogte niet meer dan 6 meter. Bij een recreatiewoning is een bijbehorend bouwwerk toegestaan van maximaal 20m², met een goothoogte van 3,50 meter en een bouwhoogte van 5 meter. Een recreatiewoning mag niet worden gebruikt voor een beroep of bedrijf aan huis.

Artikel 13 Recreatie-Verblijfsrecreatie

Deze bestemming is gebruikt voor recreatieve parken waar nachtverblijf plaatsvindt zoals campings, caravanparken en logiesverblijven. De bestaande situatie is bestemd. Voor een aantal parken zijn verzoeken om uitbreiding van het aantal plaatsen in behandeling. Onder de bouwregels is eerst aangegeven hoeveel toeristische en/of vaste plaatsen zijn toegestaan of hoeveel vierkante meters aan voorzieningen toelaatbaar zijn. Daarna is aangegeven wat bijvoorbeeld de maximale omvang is van een stacaravan, chalets of bedrijfswoning die al dan niet gebouwd mag worden. Permanente bewoning van de recreatieve verblijfseenheden (kampeermiddelen, stacaravans, trekkershutten, appartementen enz.) is verboden.

Artikel 14 Sport

Binnen deze bestemming zijn sportvoorzieningen toegestaan. Iedere sportvoorziening is aangeduid, zodat alleen dat type voorziening is toegestaan. Op deze wijze zijn ze op maat bestemd naar de huidige situatie.

Artikel 15 Tuin

Deze bestemming is gebruikt voor grote tuinen bij woningen. In de tuin mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden opgericht.

Artikel 16 Verkeer

Deze bestemming is gebruikt voor de verkeerswegen. In de bestemming verkeer zijn bouwwerken, geen gebouwen zijnde toegestaan. Daarbij is rekening gehouden met het feit dat straatverlichting en bewegwijzering (verkeersgeleiding, verkeersregeling, wegaanduiding), bushokjes en afvalcontainers ook vergunningvrij zijn.

Artikel 17 Water

Deze bestemming is gebruikt voor water dat niet is opgenomen in de gebiedsbestemmingen 'Agrarisch', 'Agrarisch met waarden' en 'Natuur', zoals bijvoorbeeld de Langerarseplassen en de A-Watergangen.

De bestaande woonschepen hebben een aanduiding gekregen. Binnen deze aanduiding zijn woonschepen toegestaan met een maximale breedte van 5 meter, een maximale lengte van 20 meter en een maximale bouwhoogte van 4,50 meter, gemeten vanaf de waterlijn. De maximale breedte en lengte zijn inclusief steigers en plankieren.

Overigens is voor steigers en boothuizen ook een watervergunning nodig van de waterbeheerder.

Artikel 18 Wonen

Deze bestemming is gebruikt voor de bestaande burgerwoningen in het plangebied. Binnen het bestemmingsvlak is maximaal 1 woning toegestaan, tenzij op de verbeelding is aangeduid dat er meer woningen zijn toegestaan door middel van de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden'.

De woning en bijgebouwen mogen mede worden gebruikt voor mantelzorg (maximaal 100m²) en voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis. Bij mantelzorg geldt een uitzondering op het verbod om de woning voor meer dan 1 woning/huishouden te gebruiken en op het verbod om bijbehorende bouwwerken te gebruiken als woning.

Onder een kleinschalig beroep aan huis worden de vrije beroepen gerekend zoals de huisarts, de notaris, de tandarts, de architect enz. Onder een bedrijf aan huis vallen bijvoorbeeld een kapster aan huis, een schoonheidssalon, financieel adviseur en kantoor aan huis. Voor zowel het beroep als het bedrijf aan huis geldt dat de woonfunctie daardoor niet mag worden verdrongen en dat de omvang van het gebruik daarom ondergeschikt is aan de woonfunctie. Het vloeroppervlakte van de woning en bijgebouwen tot een maximum van 100 m² beroep of bedrijf aan huis moet door de bewoner zelf worden uitgeoefend en er mogen geen milieuhinderlijke activiteiten plaatsvinden (zwaarder dan categorie 2).

Woningen moeten ten minste 15 meter uit de as van de openbare weg worden gebouwd. Bestaande woningen die met een vergunning dicht op de weg zijn gebouwd zijn positief bestemd. Daartoe is in de algemene bouwregels een regeling opgenomen voor bestaande en afwijkende maatvoering.

Bij sloop/herbouw dient de woning in beginsel op dezelfde locatie te worden teruggebouwd. Daarbij kan een marge van 2 meter worden aangehouden als de woning maar niet dicht naar de weg wordt gebouwd. Met afwijking is het mogelijk om te herbouwen op een andere locatie, mits dat leidt tot een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en kan worden voldaan aan het bepaalde in de Wet geluidhinder.

Verder is de maximale maatvoering voor woningen in het buitengebied gestandaardiseerd met bedrijfswoningen. Dus ook maximaal 750m³, exclusief bijbehorende bouwwerken. In totaal is er maximaal 80 m² aan gezamenlijke oppervlakte voor bijbehorende bouwwerken bij een woning toegestaan. Maar voor voormalige agrarische bedrijfslocaties is een sloop/bonus-regeling opgenomen. Deze locaties zijn aangeduid als 'specifieke bouwaanduiding-voormalig agrarisch bedrijf [sba-vab]'. Bij de sloop/bonus-regeling zijn extra vierkante meters bijbehorende bouwwerken mogelijk in ruil voor de sloop van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. In beginsel is maximaal 80m² aan bijbehorende bouwwerken toegestaan bij een burgerwoning. Maar voor de sloop van elke vierkante meter voormalige agrarische bedrijfsgebouwen boven de 80m² geldt een bonus. Daarvan mag de helft worden teruggebouwd (of behouden) als bijbehorend bouwwerk bij de burgerwoning. Dus een voormalige agrarische bedrijfswoning met 500m² bedrijfsgebouwen geeft recht op een burgerwoning met 80m² bijbehorende bouwwerken + 210m² (500-80 =420:2=210) = 290m² bijbehorende bouwwerken.

Op voormalige agrarische bedrijfslocaties kan bovendien gebruik worden gemaakt van de ruimte voor ruimte-regeling. Bij de ruimte voor ruimte-regeling gaat het om de bouw van een compensatiewoning in ruil voor de sloop van ten minste 1000m² voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. Bij de ruimte voor ruimte-regeling kan er via planwijziging een extra woning worden gebouwd.

De ruimte voor ruimte-regeling kan niet worden gecombineerd met de sloop/bonusregeling. Als de ruimte voor ruimte-regeling wordt toegepast moet alle overtollige voormalige agrarische bedrijfsgebouwen worden gesloopt (met uitzondering van de voormalige agrarische bedrijfswoning).

Ten behoeve van het behoud van waardevolle monumentale woonboerderijen is bovendien een splitsingsregeling opgenomen. Rijks- en gemeentelijke monumenten mogen intern worden gesplitst in meer wooneenheden onder de voorwaarden dat een wooneenheid altijd een minimale omvang van 450m² heeft en het parkeren op eigen terrein wordt opgelost.

Het aantal vierkante meters bijbehorende bouwwerken is niet per woning toegekend, maar gekoppeld aan het monumentale hoofdgebouw. Ook als daar 3 woningen in worden gevestigd, is in totaal niet meer dan 80m² bijbehorende bouwwerken toegestaan. Tenzij gebruik kan worden gemaakt van de sloop/bonus-regeling.

Overigens is voor steigers en boothuizen ook een watervergunning nodig van de desbetreffende waterbeheerder.

Artikel 19 Wonen-Woonschepenligplaats

Deze bestemming is gebruikt voor een cluster woonschepen. Voor de maximale omvang van een woonschip (lengte 20 meter/breedte 5 meter/hogte 4,50 meter vanaf de waterlijn), is aangesloten bij de regeling in het bestemmingsplan Kern Nieuwkoop. Voor bestaande en legale grotere schepen is in de algemene bouwregels een regeling opgenomen voor bestaande en afwijkende maatvoering. Deze zijn positief bestemd en mogen worden voortgezet.

Hetzelfde geldt voor de onderlinge afstand tussen woonschepen. Deze dient in nieuwe situatie ten minste 5 meter te bedragen. Voor bestaande en legale afwijkende afstanden geldt weer de uitzondering in de algemene bouwregels. De afwijkende situatie mag worden voortgezet, mits legaal gerealiseerd.

Overigens is voor steigers ook een watervergunning nodig van de desbetreffende waterbeheerder.

Artikel 20 Leiding-Gas

Met deze dubbelbestemming is beoogd om de belangen van het gastransport door leidingen te beschermen. Zie hiervoor onder paragraaf 6.5.

Artikel 21 Leiding-Hoogspanning

Met deze dubbelbestemming is beoogd de belangen van de ondergrondse 50kV hoogspanningsleiding te beschermen met een beschermingszone van 3 meter aan weerszijden van het hart van de leiding.

Artikel 22 Leiding-Riool

Met deze dubbelbestemming is beoogd om de belangen van rioolpersleidingen te beschermen. Zie hiervoor onder paragraaf 6.5.

Artikel 23 Leiding-Water

Met deze dubbelbestemming is beoogd om de belangen van wezenlijke waterleidingen te beschermen. Zie hiervoor onder paragraaf 6.5.

Artikel 24 Waarde-Archeologie 1

Met deze dubbelbestemming is beoogd om de archeologische verwachtingswaarde van de gronden te beschermen. Hier gaat het om een hoge verwachtingswaarde. Dat betekent dat werkzaamheden die een oppervlakte van meer dan 100m² beslaan en dieper gaan dan 50 cm alleen toelaatbaar zijn als vooraf archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden. Als bij het onderzoek archeologische waarden worden aangetroffen dienen maatregelen te worden genomen om deze afdoende te beschermen. Zie hiervoor onder paragraaf 6.5.

Artikel 25 Waarde-Archeologie 2

Hiervoor geldt hetzelfde als is vermeld bij 'Waarde-Archeologie 1', zij het dat het hier gaat om gronden met middelhoge verwachtingswaarde en een oppervlakteondergrens van 2.500 m² geldt voor het verrichten van archeologisch onderzoek. Zie hiervoor onder paragraaf 6.5.

Artikel 26 Waarde-Archeologie 3

Hiervoor geldt hetzelfde als is vermeld bij 'Waarde-Archeologie 1', zij het dat het hier gaat om gronden met lage verwachtingswaarde en een oppervlakteondergrens van 10.000 m² geldt voor het verrichten van archeologisch onderzoek. Zie hiervoor onder paragraaf 6.5.

Op de provinciale archeologische verwachtingenkaart zijn ook gebieden met een lage archeologische verwachting aangegeven, met een omvang kleiner dan 10.000m². Deze zijn niet overgenomen op de verbeelding van het bestemmingsplan, aangezien het verrichten van onderzoek nooit nodig zal zijn.

Artikel 27 Waterstaat-Waterkering

Met deze dubbelbestemming is beoogd om de belangen van de waterkering te beschermen. Zie hiervoor onder paragraaf 6.5.

Hoofdstuk 3: Algemene regels

Artikel 28 Anti-dubbeltelregel

In het nieuwe Besluit op de ruimtelijke ordening is hiervoor een standaard bepaling opgenomen. Het besluit verplicht om deze bepaling in het bestemmingsplan op te nemen.

Artikel 29 Algemene bouwregels

In dit bestemmingsplan zijn deels gestandaardiseerde bouwregels opgenomen waar het merendeel van de bebouwing aan voldoet. Er komen echter overschrijdingen voor, waarvoor in het verleden omgevingsvergunningen zijn verleend. Deze vergunde overschrijdingen zijn hier positief bestemd. Anders dan onder het overgangrecht geldt voor deze positief bestemde overschrijdingen dus niet de beperking dat slechts een gedeeltelijke vervanging mag plaatsvinden. Sloop en vervangende nieuwbouw zijn gewoon toegestaan.

In deze bepaling zijn ook regels opgenomen voor ondergrondse bebouwing. Deze moet altijd onder een gebouw worden gesitueerd en mag niet onder het

onbebouwde erf worden gesitueerd. Ingangspartijen tot de kelder en voorzieningen voor daglichttoetreding mogen wel 1 meter uit de bestaande gevel steken.

Artikel 30 Algemene gebruiksregels

Het verbod om gronden en opstallen te gebruiken in strijd met het bestemmingsplan is opgenomen in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zelf (artikel 2.1). In deze bepaling is dan ook enkel aangegeven welk gebruik in ieder geval als strijdig met dit bestemmingsplan moet worden aangemerkt.

Naar aanleiding van het raadsbesluit om Nieuwkoop Schaliegasvrij te maken is in de algemene gebruiksregels een verbod opgenomen op het (proef)boren en winnen van schaliegas.

Artikel 31 Algemene aanduidingsregels

Hier zijn de aanduidingen opgenomen die meer dan 1 bestemming bestrijken, zoals de zones voor geluidzone – industrieterrein (industrieterrein Woerdens Verlaat), de luchtvaartverkeerszones (20ke en luchthavenindelingbesluit Schiphol), en een vrijwaringszone voor de molenbiotoop (t.b.v. de vrije windvang voor de molen).

Ook de landschappelijke waarden van het landelijk gebied zijn in gebiedsaanduidingen verwerkt. De verschillende landschapstypen met hun kenmerken zijn hier opgesomd. In de onderliggende bestemmingen 'Agrarisch', 'Agrarisch met waarden' en 'Natuur' zijn beschermingsregelingen opgenomen in verband met deze landschapstypen. Voor diverse werken en werkzaamheden is een omgevingsvergunning nodig waarbij aan de landschapstypen wordt getoetst en ook bij afwijkingen voor bebouwing buiten het bouwvlak wordt aan deze landschapstypen getoetst. Hetzelfde geldt voor wijzigingen waarbij het bouwvlak wordt vergroot.

Tot slot is ook het weidevogelgebied met een gebiedsaanduiding op de verbeelding gezet. Net als bij de landschapstypen is de daadwerkelijke beschermingsregeling in de onderliggende bestemming opgenomen, waarbij wordt verwezen naar de algemene aanduidingsregels. Zo is het scheuren van grasland in de agrarische bestemmingen verboden omdat dit ten koste gaat van het areaal weidevogelgebied. Uitbreiding van bouwvlakken in weidevogelgebied is niet toegestaan en ook bebouwing of nevenactiviteiten buiten het bouwvlak is hier verboden.

Artikel 32 Algemene afwijkingsregels

In het plan zijn algemene afwijkingsregels opgenomen die voor alle bestemmingen gelden en specifieke afwijkingsregels die alleen kunnen worden toegepast binnen de bestemmingen waarin ze zijn opgenomen.

In de algemene afwijkingsregels is onder meer een mogelijkheid opgenomen om met maximaal 10% af te wijken van de voorgeschreven maatvoering. Ook is een mogelijkheid opgenomen voor de vestiging van bedrijven (aan huis) die niet zijn genoemd in de desbetreffende Lijst van bedrijfsactiviteiten of Lijst van kleinschalige beroeps- en bedrijfsactiviteiten aan huis, maar die naar de aard en invloed op de omgeving vergelijkbaar zijn met de rechtstreeks toegelaten bedrijven.

Artikel 33 Algemene wijzigingsregels

In het plan zijn algemene wijzigingsregels opgenomen die voor alle bestemmingen gelden en specifieke wijzigingsregels die alleen kunnen worden toegepast binnen de bestemmingen waarin ze zijn opgenomen. Zo is een algemene wijzigingsregel opgenomen ten behoeve van een overschrijding van bestemmingsgrenzen met ten hoogste 3 meter als dat bijvoorbeeld nodig is voor een technisch betere realisering van de bestemming.

Ook is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen waarmee de verplaatsing van een woonschepenligplaats kan worden gerealiseerd. De nieuwe ligplaats kan alleen worden toegekend als de oude ligplaats wordt verwijderd. Op de nieuwe ligplaats moet vanwege brandveiligheid in ieder geval 5 meter afstand worden gehouden tot het schip van de burens en moet wel een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kunnen worden gerealiseerd (denk aan geluid en geur). Voorwaarde is ook dat de aanwezige agrarische bedrijven daardoor niet in hun bedrijfsvoering mogen worden belemmerd.

Hoofdstuk 4: Overgangs- en slotregels

Artikel 34 Overgangsregels

Deze overgangsregels zijn overgenomen uit het nieuwe Besluit op de Ruimtelijke Ordening. De grootste verandering ten opzichte van de tot voor kort gebruikelijke overgangsregels is dat de peildatum voor bouwen en gebruik, gelijk is getrokken. Ook voor het bouwen is nu de datum van inwerkingtreding van het bestemmingsplan beslissend. Dat was voorheen de datum van de terinzagelegging van het ontwerp bestemmingsplan. De wetgever heeft met die gelijkenschakeling beoogd eenduidigheid te scheppen.

Bij het tenietgaan van bouwwerken die onder het overgangsrecht vallen bestaat de mogelijkheid om terug te bouwen. Onder een calamiteit wordt hier verstaan: een verwoesting door een onvermijdelijk, eenmalig, buiten schuld van de indiener van de bouwaanvraag veroorzaakt onheil.

Artikel 35 Slotregel

Hier is aangegeven hoe de regels kunnen worden aangehaald.

7 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

7.1 Algemeen

7.1.1 Inleiding

Samen met het bestemmingsplan moet een exploitatieplan (ex. art. 6.12 Wro) vastgesteld worden. Op basis van het exploitatieplan kunnen (plan)kosten worden verhaald.

Een exploitatieplan hoeft niet opgesteld te worden bij een bestemmingsplan met enkel conserverende bestemmingen of wijzigingsbevoegdheden. Een exploitatieplan hoeft ook niet opgesteld te worden als het kostenverhaal 'anderszins verzekerd' is, door middel van bijvoorbeeld anterieure overeenkomsten of als de gemeente eigenaar is van de gronden. Eveneens hoeft geen exploitatieplan te worden opgesteld als:

- Er geen sprake is van een bouwplan als bedoeld in artikel 6.12, lid 1 van de Wro;
- Het totaal der exploitatiebijdragen dat met toepassing van artikel 6.19 van de Wro kan worden verhaald, minder bedraagt dan € 10.000,-;
- Er geen verhaalbare kosten zijn als bedoeld in artikel 6.2.4, onderdelen b tot en met f, van het Bro;
- De verhaalbare kosten, bedoeld in artikel 6.2.4, onderdelen b tot en met f, van het Bro, uitsluitend de aansluiting van een bouwperceel op de openbare ruimte of de aansluiting op nutsvoorzieningen betreffen.

Aangezien voorliggend bestemmingsplan overwegend conserverend van aard is, hoeft geen exploitatieplan opgesteld te worden. Er is uitgegaan van het vastleggen van de bestaande situaties en het overnemen van bestaande bouwrechten uit vigerende bestemmingsplannen. Het nieuwe bestemmingsplan biedt geen ruimte voor grootschalige bouwlocaties of (project)ontwikkelingen.

Wel biedt het plan ruimte aan kleinschalige ontwikkelingen, gericht op wensen vanuit het buitengebied, zodat zoveel mogelijk aangesloten kan worden bij de hedendaagse behoeften. Het is vooralsnog niet noodzakelijk gebleken hiervoor een exploitatieplan op te stellen.

De kosten voor het opstellen van dit bestemmingsplan komen voor rekening van de gemeente. Dit wordt gefinancierd uit de daarvoor gereserveerde algemene middelen.

7.1.2 Planschade

Als ten behoeve van een bouwplan, een project of een ander verzoek door middel van een besluit wordt afgeweken van de bouw- of gebruiksbepalingen van een bestemmingsplan, kan planschade ontstaan. Wanneer het financiële risico van deze planschade niet voorafgaand op de initiatiefnemers wordt afgewenteld, komt deze voor rekening van de gemeente. In het geval dat een initiatiefnemer meer of anders wil bouwen dan het geldende bestemmingsplan toelaat en derhalve een beroep doet op een planologische afwijkmogelijkheid, is het redelijk dat deze initiatiefnemer daarvoor ook het financiële risico draagt. Een instrument om te waarborgen dat de initiatiefnemer het financiële risico draagt is een planschadeovereenkomst.

De essentie van een planschadeverhaalsovereenkomst is dat de initiatiefnemer tot de ruimtelijke ontwikkeling geheel of gedeeltelijk de kosten van planschade draagt. De tegemoetkoming in planschade wordt door de gemeente (op aanvraag) betaald aan de benadeelde. Deze kosten van de tegemoetkoming kan de gemeente vervolgens verhalen bij de initiatiefnemer op grond van de planschadeverhaalsovereenkomst.

Daarbij geldt dat binnen het normale maatschappelijke risico vallende schade daarbij voor rekening van de aanvrager blijft. Daarnaast wordt ook een waardevermindering van maximaal 2% ontstaan door een verandering in het planologisch regime binnen het normale maatschappelijke risico gerekend.

Zoals reeds genoemd is het voorliggende bestemmingsplan vooral een actualisering van de bestaande situatie. De in het plangebied aanwezige gronden, alsook bijbehorende (agrarische)bedrijfs- en woonbebouwing worden in het bestemmingsplan niet ingrijpend of niet nadelig veranderd. Planschade, die het normale maatschappelijk risico zoals hiervoor genoemd overschrijdt, wordt in dit verband dus ook niet verwacht. Voor nieuwe ontwikkelingen wordt, daar waar nodig, een kostenverhaalovereenkomst met de initiatiefnemers gesloten (zie navolgende paragraaf 7.2).

7.2 Nieuwe ontwikkelingen

De kosten voor de nieuwe ontwikkelingen die door dit bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt (zie paragraaf 4.11 van deze plantoelichting), worden gedragen door de initiatiefnemers. Hier zijn geen kosten voor de gemeente aan verbonden, anders dan kosten van het ambtelijk apparaat voor de begeleiding en toetsing van aanvragen.

De gemeente Nieuwkoop zal anterieure overeenkomsten afsluiten met de initiatiefnemers, waarin onder meer afspraken over het kostenverhaal zullen worden vastgelegd. Eventuele planschadekosten maken hiervan deel uit. Hierdoor zijn er geen kosten voor de gemeente aan de ontwikkelingen verbonden en is het kostenverhaal verzekerd.

Indien geen anterieure overeenkomst wordt gesloten met een initiatiefnemer, wordt een exploitatieovereenkomst afgesloten met deze initiatiefnemer.

7.3 Conclusie

Er zijn geen kosten voor de gemeente verbonden aan de uitvoering van het bestemmingsplan en het bestemmingsplan is economisch uitvoerbaar. Het vaststellen van een exploitatieplan ex artikel 6.12 Wro is vooreerst niet nodig.

8 MAATSCHAPPELIJKE UITVOERBAARHEID

8.1 Inspraak

In de periode van 3 augustus tot en met 13 september heeft het voorontwerp van het bestemmingsplan Landelijk gebied Nieuwkoop ter inzage gelegen. Tijdens deze periode kon een ieder een inspraakreactie indienen. In totaal zijn 122 reacties ingediend.

Alle inspraakreacties zijn gebundeld en beantwoord in de Inspraaknota, die als bijlage achter deze toelichting is opgenomen.

8.2 Vooroverleg ex art. 3.1.1 Bro

Het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat het bestuursorgaan dat belast is met de voorbereiding van een bestemmingsplan daarbij overleg pleegt met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen, welke in het bestemmingsplan in het geding zijn.

In dit kader is met de verschillende vooroverlegpartners overleg gevoerd over het voorontwerpbestemmingsplan.

In totaal zijn 9 wettelijke vooroverlegreacties ontvangen. Alle wettelijke vooroverlegreacties zijn gebundeld en beantwoord in de Nota vooroverleg, die als bijlage achter deze toelichting is opgenomen.

8.3 Zienswijzen ontwerpbestemmingsplan

De formele bestemmingsplanprocedure start met de ter inzage legging van het ontwerpbestemmingsplan. Gedurende de periode van ter inzage legging kan een ieder zienswijzen tegen het ontwerpbestemmingsplan indienen.

Zodra de zienswijzen bekend zijn, dan zal een beknopte inhoud van de zienswijzen alsmede de gevolgen van de zienswijzen voor het bestemmingsplan vermeld worden.